

DPN 6655

आनंदकंदेति आनंदः ĀNANDAKANDA

Title :

Run. No. 7381

Cat. No.

Micro. No.

Subject दर्शन Philosophy

Religion : Hindu / Bauddha

Language : Skt. / New. / Nep. / Skt.- New. / Maith.- New. / New.- Nep. /

Size in cms. 31×14.5

Folios 140+10 Lines (in a page) 9

✓
Compl. / Incompl.

Chapt. / act /

Author / translator

Scribe / donor

Date: NS / SS / VS / KS

Ruler / place

Script : New. / Dev. / Bhuj. / Ran. /

Illus. :

Material : palmleaf / paper / thyasaphu / one side yellow

Condition : [✓] fine / damaged by worms, rats, water /

Beginning, colophon, post-colophon :

Beg. ॐ नमः सर्वज्ञाय ॥ ॥ रस संस्कार मीशत्वं यथावत् कथयस्व मे ।
तथाष्टा दश संस्कारा रसस्य परमेश्वरि ॥

P.T.O.

८०८. इति श्री महाभैरवोत्तरे आनन्द कंदे विश्रान्तो अष्टमोऽह्वासः ॥ ॥ शुभम् ॥

30

25

20

15

10

5

0

centimeter

5

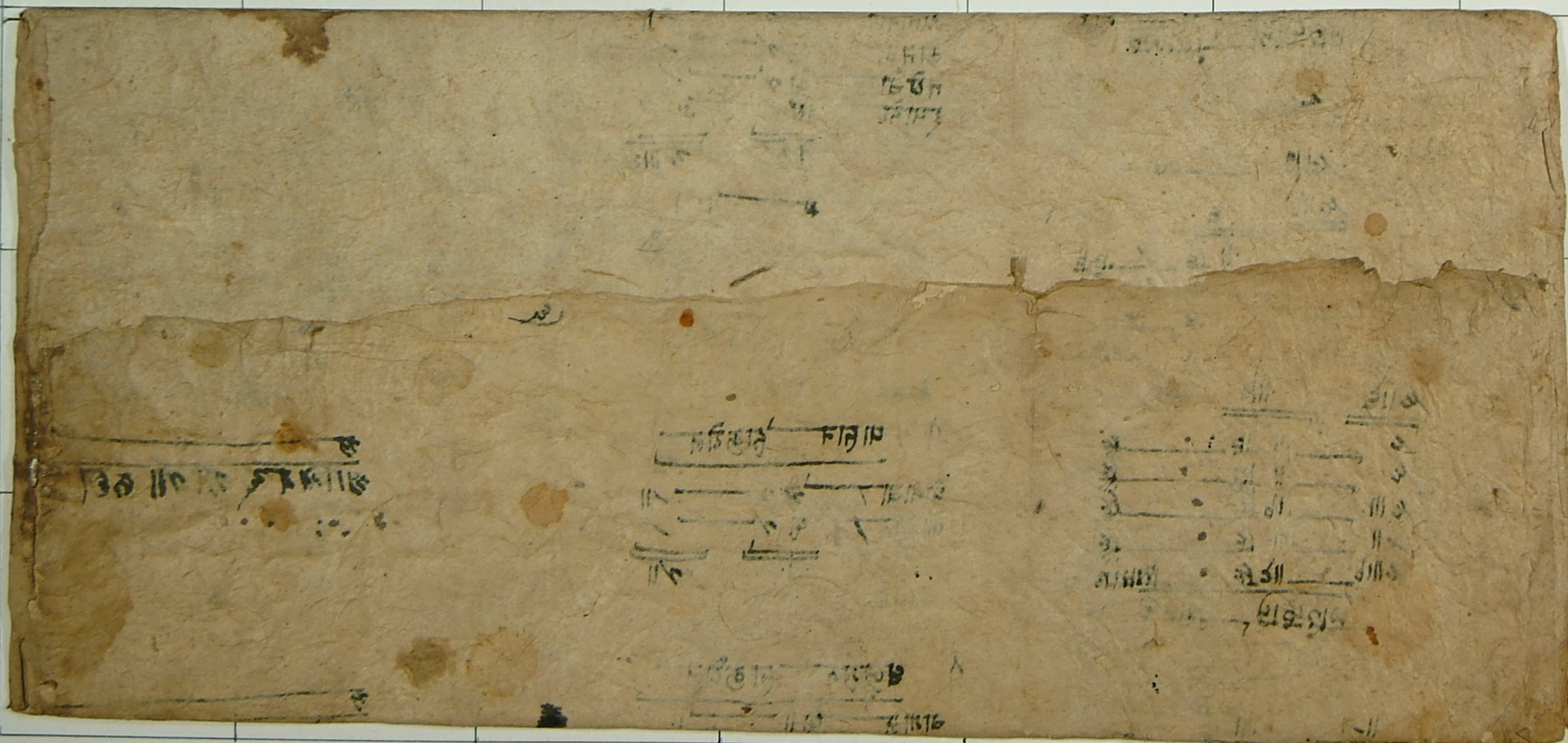
10

15

20

25

30

30

2.5

20

15

10

5

0

centimeter

5

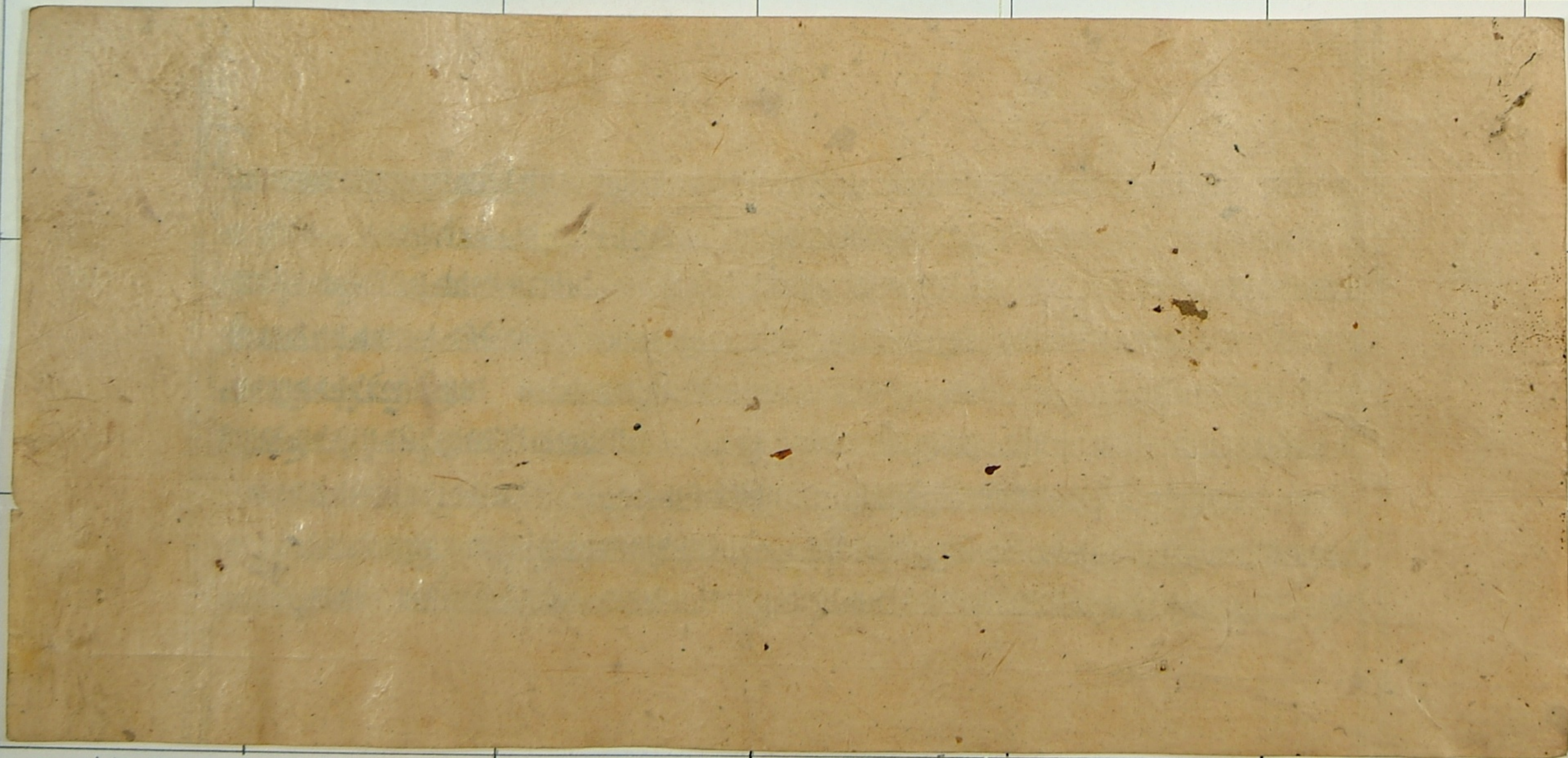
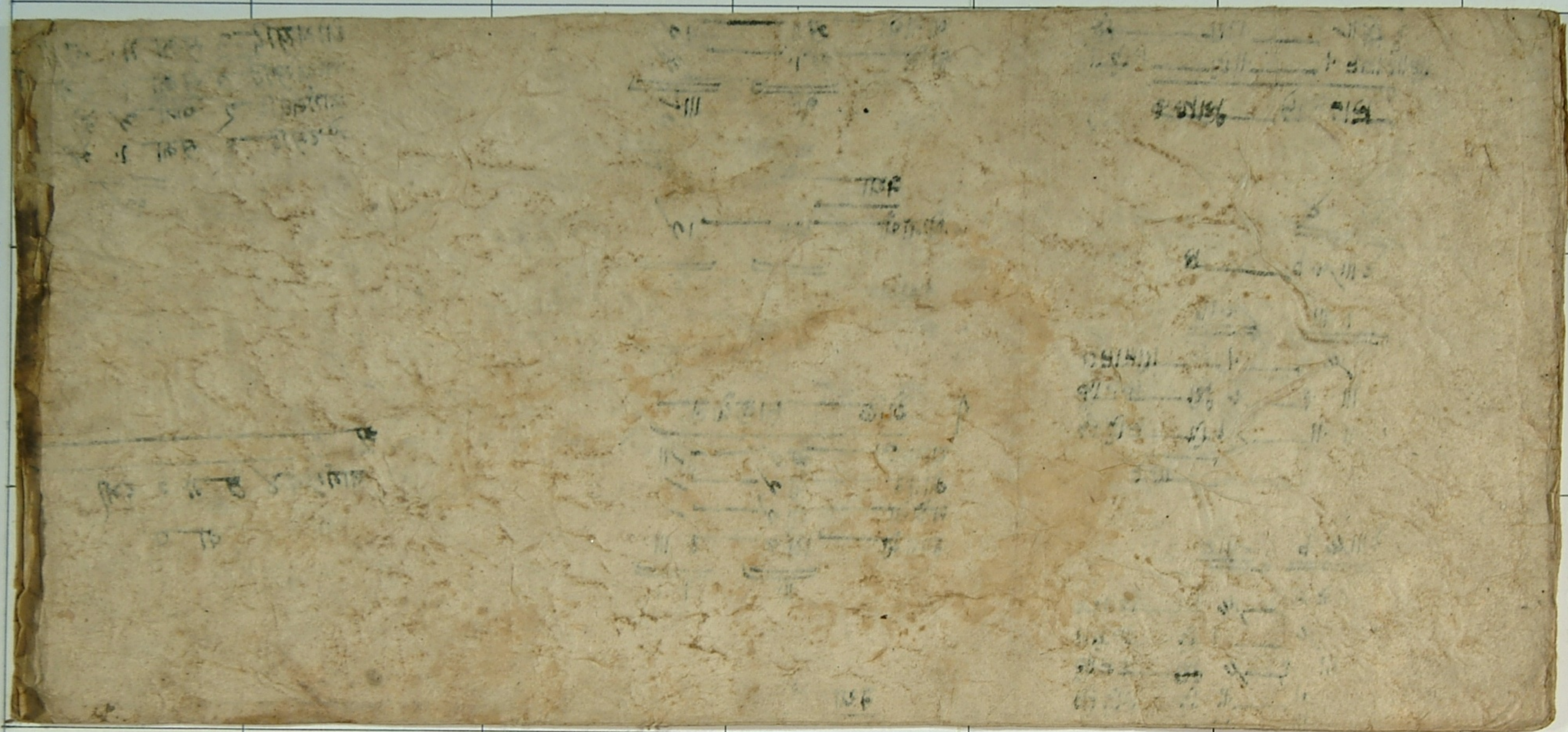
10

15

20

25

30

कपिधृतोयसंयुक्तंस्तदंकरासंयुतं॥ वंगपत्रांतोन्यसंभ्रांतंवंगाभ्रकंमिलेत्॥ आवर्तकदुतैलेनभस्मायामार्गनिक्षिपेत्
 वंगाभ्रेहरितालंचनागाभ्रेनुमनःशिला॥ हेमाभ्रं नागताप्येनताराभ्रंहरितालकांत॥ गंधकेननुभूत्वाभ्रंतीक्षणाभ्रसिं
 धुहिं गृह्णात्॥ वंगाभ्रंहरितालेननागाभ्रंशिलयामिलेत्॥ लांगलीचमरीकेशात्कार्पासास्थिकुलुत्थकं॥ तूलता
 साधर्मनीस्त्रीस्तन्यं सुरगोपकं॥ दन्धेप्रलिप्तमूषायांसुभ्रातातीववेदना॥ कांताभ्रतीवविमलामिलंतिसक
 लाक्षणात्॥ अथकुडुंदरीमांसविषटंकरा योजितं॥ मूषालेपेनकुरुतेसर्वद्वंद्वमेलनम्॥ एवंसुरगोपगंचमंइक
 स्पवसामितं॥ गुंजाटंकरालेपेनसर्वसत्त्वमेलनं॥ टंकरोरोगिरिजनुकराक्षीमलकर्कटैः॥ मिलंतिसर्वद्वया
 शिस्त्रीस्तन्यपरिपेषितैः॥ धातकीगुणुगुडसर्जयावकटंकरौः॥ स्त्रीस्तन्येपेषितंशस्तद्वन्द्वस्यानुरसायने॥ सक्ष्म
 चूर्णानुयत्किंचित्पूर्वकल्केनसंयुतं॥ अंधभूषागतंभ्रातंशकं मिलतिक्षणात्॥ वापितंताप्परसकसस्यकैर्दरदे
 नच॥ ससत्त्वस्यादनिविडंटंभ्रातंमिलेत्ततः॥ रसोपरसलोहानिसर्वाण्येकत्रमेलयेत्॥ अन्योन्यद्वंद्वतांयातिद्वं

एमः
 ६

तिसलिलंयथा॥ वज्राभ्रसत्तचूर्णानुयत्किंचिद्वोहचूर्णकं॥ इयंसमंतयोस्तुल्यंअग्निवेगविनिक्षिपेत्॥ द्वंद्वमेलाय
 मूषायांधमनंमेलनंभवेत्॥ मर्दयेटंकरांरभाकन्दतोयेनलेपयेत्॥ मूषाभ्वेताभ्रकंवक्रधमनान्मिलतिप्रिये॥ वन
 शिकंटंकरांचगुंजाचनृकपालकं॥ पिष्ट्वापोषितस्तन्यक्षीरतेनमूषांप्रलेपयेत्॥ वंगंभ्वेताभ्रसत्तचचूर्णयित्वा
 क्षिपेद्भमेत्॥ असंशयंमिलत्येवथेयंरजतकर्मणि॥ भ्वेताभ्रसत्तचचूर्णयित्वाचतुर्थंशपारदं॥ स्तनतुल्यंटंकरांचम
 र्दयेत्काकमाचिकैः॥ इवैस्तुगोलकं कृत्वावक्रपत्रेणावेष्टयेत्॥ भ्वेताभ्रसत्ततुल्येनलिप्तमूषागतंधमेत्॥ भवेत्तं
 मेलनंसम्पकमुष्णमादूप्यकर्मणिः॥ अथातोवज्रकनकद्वंद्वमेलापलेपनं॥ गुंजाकांतमुखतुल्यंद्वयोर्दिग
 रांबली॥ स्तन्येनपोषितांपिष्ट्वा मूषायामंतोतथा॥ लेपयेद्वज्रमेलापलेपोर्यंकथितंमया॥ शिलाधातुकांतमू
 षांशशदंताश्रगंधकं॥ अस्तवेतसकंतुल्यंपिष्ट्वा मूषांप्रलेपयेत्॥ हेमवज्रमिलत्येवमूषायांनात्रसंशयः॥ गुली
 रास्थिशिलाधातुमहिषीकर्णयोर्मलं॥ टंकरोनसमंसर्वकांतास्तन्येनमर्दयेत्॥ अन्येनलेपयेत् मूषांहेमवज्रमिलत्य

लं॥कांतास्याटंकरांवाभमस्यविदुभ्रमरास्थिच॥मनुष्यचिकुरास्थीनिस्त्रीस्तन्येनहिमर्दयेत्॥अनेनलिप्रमूषायां
हेमवजुंमिलेभ्रवं॥ताप्यटंकराभूनागकांतकाचमभूनिच॥कलीरास्थिस्तुद्धिशीरमर्दयेत्शीरतःसमं॥स्तन्येनम
र्दयेत्सर्वमूषालेपंतुकारयेत्॥मूषालेपोभवेदेषवजुस्तकमेहन॥वजुभस्मभवेद्यैस्तेर्मूषामंतविलेपयेत्॥भवेती
वाग्निनाहेभवजुमेलापनंभवेत्॥॥अथातोमेलनंवक्ष्येवजुहेमसुरेश्वरि॥स्वर्णाद्वादशभागंस्यात्तद्वर्द्धंभुद्रपारदं
सिन्धुवर्द्धनागभस्मनागावर्द्धंमृतवजुकं॥एतच्चतुष्टयंचाम्लैर्मर्दयेत्तत्रखल्वके॥उद्धृत्यद्वंद्वमेलापेमूषायांरोधयेद्
मेत्॥हठातच्चमिलत्येवनावकार्याविचारणा॥भावयेच्छारिवाक्षीरेमृतंजुदिनंततः॥मर्दयेद्रोलकंक्वात्वाशेष
येच्चैकभागकं॥त्रिभागंसराजंचचतुर्भागंसुवर्णकं॥अस्तेनमर्दयेत्पिष्टंक्वात्वादजुगोलकं॥तत्पिष्टरावेष्ट
येत्तत्रभूर्जपत्रेरावेष्टयेत्॥पक्ष्मंन्यसेद्वान्यराशौतडुद्धृत्यपुनःपुनः॥धमेद्वठामिलंत्येवनावकार्याविचारणा॥
वजुंषोडशभागिनहेमपत्रेरावेष्टयेत्॥तत्क्षिपेद्वेपथेमूषांस्वर्णांशंश्वेतकाचजं॥चूर्णावानुकपालमवाचूर्णा

रामः
१०

क्वाविनिक्षिपेत्॥निरुध्यचधमेतीवमेवंकुर्यात्पुनःपुनः॥क्षिप्वाक्षिप्वाश्वेतकाचंनकपालमवापिवा॥सप्त
धैवंमिलत्येवंपुनरेवविधीयते॥अस्यहेमःषोडशांशंमृतवजुंविनिक्षिपेत्॥पूर्ववत्क्षीप्रमूषायांकाचंवाचकपा
लकं॥क्षिप्वाक्षिप्वाधमेतीवंसप्तवारान्मिलत्यलं॥एवंतृतीयवांचकुर्यादेवंचतुर्थकं॥॥अथातोद्वंद्वितानं
प्रवक्ष्यामभिषेचनं॥कासीसंपंचलवरांमाक्षिकंगंधकंतथा॥काक्षीक्षारत्रयंतुल्यंआरनालेनमर्दयेत्॥तत्कल
कंमातप्रेतामं पात्रेसंस्थाप्ययेत्त्रयं॥तस्मिन्क्षिपेद्वतंलागंसतधातद्वतं॥नाम्रपात्रस्थसौवीरैर्भाविषेद्वतवारकं
॥द्वंद्वितंतच्चोत्सृतंपक्तिंचिक्ष्यानार्हकं॥रूप्यकर्मणिगंगस्यनागस्यान्हेसकर्मणि॥॥अथातःसंप्रवक्ष्यामि
पक्वबीजंसुरार्चितं॥सुवर्णनिधतंतुल्यंनागाध्वंद्वितंप्रिये॥बाह्येद्वादशशरांस्वर्णांशेषंयथाधमेत्॥पक्वबीजमि
दंख्यातंजायेत्यारदैःक्रमात्॥पीताभ्रसत्वंस्वर्णांचसमांसंद्वितंधमेत्॥दापयेत्तालकंताप्यंस्वर्णांशेषंयथाधमे
त्॥पुनपीताभ्रसत्वंचवहेद्दशशरांसमे॥स्वर्णांशेषंभवेद्यावत्पक्वबीजमिदंभवेत्॥नागार्कव्योमरसकचनुस्त्रि

स्तुतिभागकं॥ चूर्णायेति प्रमूषायां मंधेपे च धमेदं॥ माक्षिकेन चतुष्टोऽं संपेष्ट्या म्लपुटे पचेत्॥ पुनस्तस्तसमाक्षिक
मसैः पिष्ट्वा पुटे पचेत्॥ एवं पंच पुटे दत्त्वा तद्दृते हेमिवाहयेत्॥ धमेदशगुणां यावत्तावत्स्यात्पक्वबीजकं॥ **॥**
॥ अथः संपुवक्षामि चतुर्वीजं वानने॥ हेमता रादिकुटिलबीजान्येतानि तत्वनः॥ हेमबीजं नागबीजं शस्यते हेमक
र्मणि॥ नागबीजं वंगबीजं कथितं रूप्यकर्मणि॥ हेमबीजं तारबीजं भवेत्तां च सायने॥ नागबीजं वंगबीजं नासा
यनकर्मणि॥ चत्वार्येतानि बीजानि भवेयुः शो गशानये॥ **॥ अथः नैव योज्यानि बीजान्येतानि शो भवि॥** गंधकं श
स्यकं वापि माक्षिकं वाथ तालकं॥ शिलां च विमलां वापि वैक्रांतां वैजनं च वा॥ खर्पशस्वाकां तमूषं चूर्णायित्वा स
मांशकं॥ शतवारं दृते हेमिवाहयेत् पुनः पुनः॥ **॥** स्तुतिहिंगलकं कुं लोहपर्वरीताम्रकं॥ मृता कूर्कमाक्षिक
शिला विमलां च समांशकं॥ सतान्नागकला भागान् स्तुत्य कूपय साप्रिये॥ मर्दयेतेन पत्राणि शुद्धनागस्य लेप
येत्॥ पचेद्वा त्रिंशत् पुटे नागो भस्मेति तद्दहेत्॥ शमशमं च शतधा विधत् पूर्ववाहिके॥ सुवर्णं च तथा हेमशेषं ता

रामः
११

स्तुती शमं हेमिवाहयेत् शतधा हेमिदुधं तं विदृते हेमिवाहयेत्
तदेमिदिगुणं ताप्यं चूर्णितं तद्धमेदं॥ तच्चूर्णं यदि त्रिपुटे पंचभिर्मर्दितं भवेत्
बद्धमेदं॥ **॥ अथः वाभस्येयं ताप्यं संख्याभ्यामपारदैः॥** चिंचाक्षौरेयपुसमैस्तुष्टा कूर्कक्षीरमर्दितैः॥ पुटेः षोडशभि
स्तं च शतधा हेमिवाहयेत्॥ **॥ अथः वाभस्येयं कुल्वा मूर्द्धाधोगंधकं समं॥** शिष्ट्या पुटे रष्ट्वा तन्नामं हेमिवाहयेत्॥ **॥ अथः**
॥ वाभस्येयं तीक्ष्णो नुल्यं च हिंगलं॥ स्त्रीतन्ये मर्दयित्वा पुटे दध्य कलांशकं॥ तीक्ष्णास्य हिंगलं दत्त्वा मर्दयेत्पुटे येत् क्रमात्
द्वं तत् षोडश पुटे पंचभिर्मर्दितं भवेत्॥ तद्वाहयेदशगुणां दृते हेमिधमन्धमन्॥ तदेव जायते दिव्यं सर्वसिद्धिपुष्टाय
कं॥ हेमबीजं मिदं ख्यातं हितं स्याद्रवजारणो॥ सस्यका भ्रकवैक्रांत सत्वं स्वर्णमहिं रविं॥ तीक्ष्णं च चूर्णायेति प्रमू
षायां चांप्रितं धमेत्॥ पुनः प्रकटमूरवायां धमेत्तस्मिन् दृते सति॥ माक्षिकं निक्षिपेत्किंचित्किंचित् दत्त्वा पुनः पुनः
॥ यावत्स्वर्णवशेषं स्यात्ततस्मिन् निक्षिपेत्॥ **॥ स्वर्णानां रवितीक्ष्णं पूर्ववच्च धमेत् क्रमात्॥** वाहयेत्माक्षिका
तद्दृते स्वर्णवशेषकम्॥ हेमबीजं मिदं ख्यातं हितं स्याद्रवजारणो॥ **॥ समांशं चूर्णायेदभ्रं सत्वं ताम्रमयं शुभं**
॥ अथः कादिगुणं धौतं ताप्यं सर्वधमेत् तथा॥ मूषायां दं दलिप्रायां तद्योऽं चूर्णायेत्ततः॥ मर्दयिद्व्यौषधरसैः संपुटे रोधये

तीक्ष्णं

लं च संश्रुतां ॥ धमेत्सर्वं चूर्णायेच्च भस्मयेत्पुटपंचकैः ॥ तोदने शतश्रुतां बाहये च शनैः शनैः ॥ तारवीजमिदं ख्यातं पार
 देतञ्च जारयेत् ॥ यथा ताप्येन कुटिलं तथा ताप्येन मारयेत् ॥ तद्वंगं च समं तालं तत्समं रक्षते धृते ॥ त्रिंशद्गुणं भवेद्यच्च
 तावदास्यं क्रमेण च तारवीजमिदं ख्यातं जाले पामं हितम् ॥ तीक्ष्णं वंगं च विमलां समां सं चूर्णायेत्प्रिये ॥ दं दमे लाप
 लि प्रायां धमेत्तद्योदकं भवेत् ॥ तद्योदं चूर्णायेदस्लेमर्दयेत्पुटयेदिति ॥ पंचवारं प्रकुर्वीत भस्मतज्जायते प्रिये ॥ तद्भ
 स्मविद्धे तोरे बाहये च समं समम् ॥ धमन्धमन् दशगुणं यावद्वति भैरवि ॥ तारवीजमिदं श्रेष्ठं सराजस्य जारणे ॥
 श्वेताभ्रसत्वं कुटिलं तारमाक्षिकसत्वं ॥ त्रयं समांशं सं चूर्णां पलिप्रमूखागतं धमेत् ॥ तच्चूर्णां बाहये त्तां ताजुल्यं
 विघंक्षिपेत् ॥ यावदशगुणं तावत्तारमाक्षिकवापितः ॥ तारवीजमिदं प्रोक्तं जारणं परमं हितं ॥ विद्वैकभागादेवे शि
 तीक्ष्णं तारमनुकमात् ॥ चूर्णां तालिप्रमूखायां शिश्वा नीबुग्निना धमेत् ॥ तद्योदं चूर्णायेदस्लेमर्दयेत्पुटयेदिति
 ॥ सप्रधातुते तोरे बाह्यं दशगुणं ततः ॥ शिश्वा शिश्वा तालचूर्णां तालशेषं यथा धमेत् ॥ तारवीजमिदं श्रेष्ठं जारणे

रामः
 १३

भवे

पामं हितं ॥ कर्प्यं शतश्रुतां भ्रसत्वं तारमाक्षिकं ॥ तुल्यं सर्वां समां वंगं सर्वं मूषागतं धमेत् ॥ चूर्णायेत्तदस्लेमर्दयेदस्लेपु
 टे देवमुसप्रधा ॥ तच्चूर्णां बाहये तोरे दशगुणं धमन् ॥ तारशेषं घावतावत्स्यात्तारवीजकं ॥ श्वेताभ्रसत्वं वंगं च दं
 दी कर्प्याच्च पूर्ववत् ॥ तच्चूर्णां तालकंदत्वा पादे मस्लेर्विमर्दयेत् ॥ पुटे तस्मिन् क्षिपेत्तात् पूर्ववत्तद्वर्दनं पुटम् ॥ एवं पं
 चपुटं कर्प्यात्तच्चूर्णां बाहये धृते ॥ रजते दशगुणं तद्वेत्तारवीजकं ॥ श्वेताभ्रसत्वं वंगं च वंगं दं तीक्ष्णं चूर्णाकं ॥
 तीक्ष्णं शतश्रुतां विमला सर्वं मूषागतं धमेत् ॥ तच्चस्थं चूर्णायेदस्लेः पिष्ट्वा रुद्धा पुटे पचेत् ॥ पंचवारं पुनस्तस्य बाहये
 दजते धृते ॥ यावच्चूर्णां तावत्तालकं च क्षिपेत्क्षिपेत् ॥ तारशेषं भवेद्यच्च तावत्स्यात्तारवीजकं ॥ ताम्रवीजं प्रव
 क्ष्यामि जारणार्थं सस्यतु ॥ स्वर्णां ताम्रं समं देवितयोः तुल्यं च माक्षिकं ॥ दुर्द्धाबोलिप्रमूखायां शिश्वा रुद्धा धमे
 ददं ॥ धमेदेवं च शतधा तत्पादमाक्षिकं ॥ ताम्रवीजमिदं ख्यातं भास्वत्किराणं संनिभम् ॥ अभ्रार्कसकं तुल्यं
 नागभस्माच्चतुर्गुणं ॥ धमयेच्चूर्णायेत्तच्च माक्षिकेन च मारयेत् ॥ सतत्समं शिलाचूर्णां मेकी कृत्वा थवापयेत् ॥ तत

समेतसंशोहेनिविद्वत्तेशतधाप्रिये॥ नागबीजमिदं प्रोक्तमेतत्सुतेनुजारयेत्॥ नागबीजं प्रवक्ष्यामि श्रेष्ठं तदस
 जारो॥ **सकाश्रकता**मेतं भागहृत्पाधमेतत्॥ माक्षिकेन हतं तश्च बीजं निर्वाहयेत्प्रिये॥ द्वात्रिंशं शंशं ग्राह्यं
 त्रिवंगताप्यं हतं वहेत्॥ त्रिंशदं गुणशिलापाप्यं नागबीजं मुदा हतं॥ **वंगबीजं** प्रवक्ष्यामि वंगताप्यं च तालकं॥ समं ध
 मेच्छायेत्तत्समं ताप्यतालकं॥ मर्दयेत्पुटयेदम्लैर्भस्म स्यात् षोडशैः पुटैः॥ तारे हते शतगुणं वाहं दंगभस्म च॥
 ततो तालकं नेविद्वत्तेशदुष्टमादहेत्॥ वंगबीजमिदं ज्ञेयं तत्सुतेनुजारो॥ **विडयोग** प्रवक्ष्यामि जारो हंसुरा
 दिते॥ सौवार्गंधकं कांक्षीकासी संव्योषसैश्वर्यं॥ सौवर्चिकं स्वर्जिका च मालती तिलसंभवः॥ सिधुमूलरसे स
 सर्वभावयेत्सप्रवासाम्॥ विडावं जारो श्रेष्ठो नाम्ना च वडवानलः॥ अर्कक्षीरे र्दग्धं शंखं भावयेत्पुटयेत्प्रिये
 ॥ शतधा यं विडः प्रोक्तो नाम्ना वैश्वानरो महान्॥ गंधकं शंखं चूर्णां च सैश्वर्यं च विषं समं॥ शतवार्गं वा मूत्रैः शिधुम
 लरसे स्तथा॥ भावितो यं विडा प्रोक्तो नाम्ना ज्वाला मुखी तथा॥ **पलास** सप्तरसे भविष्यं दंकरां शतधा प्रिये॥ लोहानां

रामः
१४

जारो श्रेष्ठो विडो नाम्ना जिह्विकः॥ **आंताभ्रं** गंधकं चूर्णितं कैकं लोहजारकम्॥ चूर्णितं गंधकं सिन्धुस्थं तालभूषण
 दंकरात्॥ सक्षारमूत्रे विपचेत्ताम्ना यं वडवानलः॥ **देवदाली** मोक्षकं च निचूलं च पुनर्चर्वा॥ पलाशं कां चरां वा शा
 सरांडं वा लुकंतिलं॥ कदली मप सर्वं गंधं विडं तं नातिशोषयेत्॥ मूत्रवर्गे श्चाष्टगुणैः प्रक्षिपेत्तदनंतरं॥ समूलं मूलकं
 दग्धा तिलकांडं च तत्समं॥ क्षारद्वयं पूर्वसैक्षिप्त्वा स्थाप्यं त्रिवासरे॥ आतपेत्तदस्त्रपूतं लोहपात्रद्वयं पचेत्॥ बहवो
 बुद्ध्या वाप्या बुद्धवंति यथा तथा॥ त्रिक्षारं त्रिकटुं गंधं कांशी संलोणाप्यं चकं॥ सौराष्ट्रं रामठं चूर्णितं समं चूर्णां क्लिप्तं क्षि
 पेत्॥ प्रचारयेद्गोहृदयां गुडपाको यथा भवेत्॥ तमुत्तार्य क्षिपेद्देहं संपुटे सप्रवासां॥ भूर्गर्तधान्याशौ च सप्ताहं वा
 स्येत्पुनः॥ सप्ताहं वा स्येद्दर्ममहा वैश्वानरो विडः॥ **जंवीर** म्लेन शतधा वनशिं करसेन च॥ गंधकं भावयेद्देष्टुः विड
 स्यादं हि संज्ञिकः॥ **नवसारो** पि च तथा गंधवत्सविडो भवेत्॥ गंधकं निचूर्णितं क्षारं गुंजिबीजं च दंकरां॥ मूलबीजं दे
 वदाल्या समं सर्वं च भावयेत्॥ तिक्तकोशातकी नीरैः सप्तधा म्लगणैः स्तथा॥ विडो यं चित्रभातु स्यात्प्रधानं हेमजार

१०
 २५
 २०
 १५
 ०
 ५
 १०
 १५
 २०
 २५
 ३०
 ३५
 ४०
 ४५
 ५०
 ५५
 ६०
 ६५
 ७०
 ७५
 ८०
 ८५
 ९०
 ९५
 १००
 १०५
 ११०
 ११५
 १२०
 १२५
 १३०
 १३५
 १४०
 १४५
 १५०
 १५५
 १६०
 १६५
 १७०
 १७५
 १८०
 १८५
 १९०
 १९५
 २००
 २०५
 २१०
 २१५
 २२०
 २२५
 २३०
 २३५
 २४०
 २४५
 २५०
 २५५
 २६०
 २६५
 २७०
 २७५
 २८०
 २८५
 २९०
 २९५
 ३००
 ३०५
 ३१०
 ३१५
 ३२०
 ३२५
 ३३०
 ३३५
 ३४०
 ३४५
 ३५०
 ३५५
 ३६०
 ३६५
 ३७०
 ३७५
 ३८०
 ३८५
 ३९०
 ३९५
 ४००
 ४०५
 ४१०
 ४१५
 ४२०
 ४२५
 ४३०
 ४३५
 ४४०
 ४४५
 ४५०
 ४५५
 ४६०
 ४६५
 ४७०
 ४७५
 ४८०
 ४८५
 ४९०
 ४९५
 ५००
 ५०५
 ५१०
 ५१५
 ५२०
 ५२५
 ५३०
 ५३५
 ५४०
 ५४५
 ५५०
 ५५५
 ५६०
 ५६५
 ५७०
 ५७५
 ५८०
 ५८५
 ५९०
 ५९५
 ६००
 ६०५
 ६१०
 ६१५
 ६२०
 ६२५
 ६३०
 ६३५
 ६४०
 ६४५
 ६५०
 ६५५
 ६६०
 ६६५
 ६७०
 ६७५
 ६८०
 ६८५
 ६९०
 ६९५
 ७००
 ७०५
 ७१०
 ७१५
 ७२०
 ७२५
 ७३०
 ७३५
 ७४०
 ७४५
 ७५०
 ७५५
 ७६०
 ७६५
 ७७०
 ७७५
 ७८०
 ७८५
 ७९०
 ७९५
 ८००
 ८०५
 ८१०
 ८१५
 ८२०
 ८२५
 ८३०
 ८३५
 ८४०
 ८४५
 ८५०
 ८५५
 ८६०
 ८६५
 ८७०
 ८७५
 ८८०
 ८८५
 ८९०
 ८९५
 ९००
 ९०५
 ९१०
 ९१५
 ९२०
 ९२५
 ९३०
 ९३५
 ९४०
 ९४५
 ९५०
 ९५५
 ९६०
 ९६५
 ९७०
 ९७५
 ९८०
 ९८५
 ९९०
 ९९५
 १०००

गोमूत्रे निक्षिपेत्तं च वस्त्रं पूटं च कारयेत् ॥ अनेन भावितो गन्धः शतधा
 स्यात्तस्माद्विडः ॥ ॥ तालं शिलाटं करां च शंखं लवणं शुक्तिके ॥ मूत्रास्त्रै विपचेन्मर्दं वह्नीशोखं विडो महान् ॥ अर्क
 रैर्दग्धं शंखं शतधा भावयेत्ततः ॥ मर्दयित्वा मूलवर्गेणासृष्ट्वा पंच पुटैः पचेत् ॥ तत्समं टं करां क्षां क्षिप्त्वा मूलगणा भावि
 तं ॥ कृत्वा मनशिला गंधं ददं विडुमंततः ॥ नृपावचं नृपं चैनं शंखं चूर्णा समं प्रिये ॥ भावयेदमूलवर्गेणात्रिदिनम्यात्
 महाविडः ॥ नाम्ना वज्रानलः प्रोक्तो घोरस्तत्तस्य जारो ॥ दं दमेलापमेलायां सारो योजयेत्सदा ॥ पारदं लुक्षणा
 देववज्रादिन्यपि जारयेत् ॥ निर्दग्धं शंखं चूर्णां च विक्षीरं शतं हृतम् ॥ पुटितं बहुशो देवि प्रशस्तो जारो विडः ॥ ॥
 तां शेनां पुतं चूर्णां गंधकं स्पृगं जलैः ॥ निर्दग्धं शंखं चूर्णां नृशिपु मूलां बुभावितं ॥ शतशो विषसिंधूथं संयुक्तं व
 डवामुखः ॥ गंधकं नवसारं च धनूरकरवीरकैः ॥ डवैस्तु शतधा घर्मे विडो सौ सर्व जारो ॥ ताम्रवद्वीदलरसैः स्नाव
 येतं धैः श्वेवं ॥ सप्ताहेन भवेदेष्टानियो ज्वाह्रे मजारो ॥ सैः श्वेवं कुनटी गंधं प्रत्येकं च पलं पलं ॥ भूलतात्रिपलं सर्व

समः
 १५

समं शोषयेत् पचेत् ॥ एवं कुर्यादष्टवारं मयं सिद्धं विडं स्मृतः ॥ अथाम्रजाराणां कर्मवक्ष्यामि शृणु पार्वति ॥ तत्र प्रख
 ल्वे चतुःषष्टिनि ॥ चं स मुजारीति ॥ भावितं गणां चैकं निष्कंतं तत्र विनिक्षिपेत् ॥ त्रिक्षारं पंचलवणं भूषणं चाम्लवे
 तं ॥ षोडशांशं सेडं स्थिपेजम्बीरवारिणा ॥ मर्दयेद्याममाचं नृकूर्मयंत्रे विडान्विते ॥ पचेद्दिनं विनिक्षिप्य जीरा
 यासो भवेत्स ॥ एतत्सुतं प्रखल्वे सिद्धं जारं जिगो र्णकं ॥ इष्टकं गृह्णं च सैः श्वेवं पारदस्य तु ॥ एतत्सर्वं षोडशां
 शं समं धैः दिने दिने ॥ चंडातपे मर्दितं तडं संवधाथ पोटलं ॥ अमूलवर्गेणात्रिदिने डोलायं त्रेपचेदिनं ॥ प्रतियासे
 त्विदं कुर्यात् पुनर्गसमपेक्षते ॥ यासा जीरो यदि भवेत्पाचं कक्षपयंत्रके ॥ एवं यासक्रमेणौ वजारयेद्गणादि
 कं ॥ चतुःषष्टि तमांसां चतुःषष्टि गणावधि ॥ सेधुं जारयेद्वासं दत्वा दत्वा पुनः पुनः ॥ चतुःषष्टं शके स्ते व्योम
 सत्वे नुजारीति ॥ दंडधारा जलूका भंस्तद्वा त्रिंशदं शके ॥ षोडशांशो वायसस्य विष्टा तुल्यं शके ॥ दधिमंथ
 समो देवि चतुर्थो नुजारीति ॥ नवनीतसमो घंशो गोलातो जारितो भवेत् ॥ अत्र के समजीरो नुशतवेधी भवेत्स ॥

घनेदिगुणजीरोतिसहस्रांशेनवेधयेत्॥चतुर्गुणोभ्रकेजीरोअयुतायुर्भवेत्प्रिये॥गगरोषडुगोजीरोत्रिस्रायुर्ध्वक्षवे
 धकः॥विह्वायुःषोडशगुणोजीरोभ्रकोटिवेधकः॥द्वात्रिंशदुसितेजीरोरुद्रायुःशतकोटिभिः॥चतुःषष्टिगुणोजी
 रोनिन्यायुःशतकोटिभिः॥अभ्रकेसमजीरोतुसोदोषाविमुंचति॥जहातिस्वगुणंसर्वसर्वलोहानिभक्षयेत्॥यंत्रा
 रभ्योनपततिनैवोत्पातंतिचार्थतः॥नोप्ररिकपिलेवरोवनेहोतिष्टतिनिश्चलः॥विष्णुषोमुंचतेदेविद्विन्नपक्षोभवे
 डसः॥समाभ्रिनीरोवालस्यायुवाजीराश्चतुर्गुणाः॥व्योमघडुगाजीरांनुहृद्रसंतोभवेडसः॥वाल्लोविध्यतिकल्पे
 नयुवापत्रपलेपतः॥जारितसुसेन्द्रोयं हृद्रोलोहानिविध्यति॥वालसूतोरुजं हंतिनसमर्थरिसायने॥युवारसा
 यनेदक्षो हृद्रस्यादेहलोहयोः॥अभावेघनसत्त्वस्पर्कांतसत्त्वं प्रदीप्यते॥तत्त्वावे भवेत्तीक्ष्णंस्वंदंघानिजारयेत्
 घनजीरास्यसत्त्वततोदंघानिजारयेत्॥घनजीरास्यसत्त्वततोदंघानिजारयेत्॥रसेन्द्रो हृद्रहितनचोदभ्रस
 त्वकं॥तस्मादेमादिलोहानियुक्तमभ्रंचोदुत्तं॥नागाभ्रंवापिवंगभ्रंताम्राभ्रंवासुरार्चितम्॥नाराभ्रंवापिहेमाभ्रं

रामः
 १६

ताप्याभ्रंवापिजारयेत्॥घनसत्त्वं यथाजीरांतिथादंघानिजारयेत्॥हृद्रवीजासस्याथपक्षवीजानिजारयेत्॥घनसत्त्वं
 यथाजीरांतिथावीजानिजारयेत्॥खल्वंनुपीठिकादेविसेन्द्रो लिंगचोच्यते॥मर्दनंचन्दनंतस्यग्रासःपूजाविधीयते॥
 शोयमानेपातको घंसुलभासजारो॥जारणायांचलद्वायांज्ञानं कैवल्यदंभवेत्॥तावन्मुक्तिःकृतःकांतेयावन्नोवे
 तिजारणां॥जारणासाधकेन्द्रस्यमुक्तिव्यक्तिकराप्रिये॥जारणार्थंरसोयावदिनंबहोनुधारयेत्॥शिवलोकेसुखं
 भुक्तिर्भवेत्कल्पसहस्रकं॥धारयेद्योरसंवहोस्काहृद्वातदृढकं॥शोयंतेतस्यपापानिवहुजन्मार्जितानिच॥सुव
 रारितसोमित्रंस्वर्गादेहस्तथासः॥असत्त्वंस्तवहोतौयोमैत्रंसमुचरति॥चतुर्गुणोनवस्त्रेणापीडितोनिर्मलश्चमः
 ॥गालनंक्रिययासेयंसतिनिःशेषनिर्गति॥सभवेद्दराडधारिचजीरायासस्तथासः॥जारणमंत्रः॥ ॥ह्रीं ह्रीं ह्रीं
 ह्रीं ह्रीं ह्रीं फट् फट् सेभ्राय सर्वसत्त्वोपहाय यासंगृह्णस्वाहा॥इतिजारणा॥अर्घ्यंतिपुवस्यामिजारितस्यरसस्यच
 ॥गर्भडावणायोग्यानिवीजानिभृशुभैरवि॥नागभस्मचमाक्षीकंगंधकंचसमंसमं॥चूर्णिनंवाहयेत्त्वरोत्रिणांडा

वितंधमेत् ॥ पूतिबीजमिदं सूतं गर्भाडवति तत्क्षणात् ॥ स्वर्णनागं समावर्त्य शिलाचूर्णं क्षिपन् ॥ नागक्षये पुनर्नागं दत्वा द
त्वा विवारकं ॥ स्वर्णशेषं भवेद्यावत्तावद्वा स्पृशेत् पुनः पुनः ॥ एतन्वीजं डवत्येव स गर्भे तु मर्दनात् ॥ सुवर्णांताप्य सत्त्वं तु समं
मूषागतं धमेत् ॥ तस्मिन् धृते ताप्यचूर्णं तुल्यं तुल्यं क्षिपन् क्षिपन् ॥ माक्षिकं सत्त्वं त्रिगुणं एवं वा ह्या पुनः पुनः ॥ एतद्दी
जं सेन्दुस्य गर्भे डवति मर्दनात् ॥ सुवर्णस्य समं ताप्यं सत्त्वं मावर्तयेत्ततः ॥ तत्कुर्यात्कंठवेध्याने पत्रानि च विलेपयेत्
लवणोनाम्लपित्रे न गंधतुल्येन पार्वति ॥ नानि पत्राणि च पुटे पचेद्देमावशेषितं ॥ एतद्दीजं सेन्दुस्य गर्भाडवति म
र्दनात् ॥ ताप्यतुल्यं च सिंधुस्थं मर्दयेदम्लकेन च ॥ तत्सं पुटे पुटे पच्यन्तु नः मर्दयेत्पुटे ॥ पुनः पुनर्द्विषद्वां अस्थ
तुल्यं च नागजं ॥ भस्मसं मर्दयेदुम्लैः सेनस्वर्णपत्रकम् ॥ लिप्त्वा लिप्त्वा धमेत् सप्तवारं तद्धारयेत्ततः ॥ धृतं तं वा प
येत्पूर्वकाल्किनैः सप्तवासौ ॥ एतद्दीजं सेन्दुस्य गर्भे चरति मर्दनात् ॥ कासीसं टंकरां गंधं ताप्यसौवर्चलं शिला ॥
तुल्यं सं मर्दयेत्सर्वचनकाम्लैर्दिनावधि ॥ एतद्दीजं सेन्दुस्य गर्भे डवति मर्दनात् ॥ सुवर्चलं च कासीसं यवक्षां च

रामः

१७

टंकरां च ॥ माक्षिकं सैभवं चूलिसामुद्रं राजिका तथा ॥ तुल्यं कांक्षी च कर्पूरमर्कसुकक्षीरमर्दितं ॥ अनेन लेपयेत्
षां विडेनां गुलमात्रकम् ॥ मूषायं च मिदं श्रेष्ठं गर्भे डावणा कर्मणि ॥ स्वर्णांतामं मृतं तीक्ष्णं रंजकं पक्कवीजकं ॥ गर्भ
डावणा वीजं च सर्वमावर्तयेद्दृढं धृते स्मिन् ताप्यचूर्णं च क्षिप्त्वा क्षिप्त्वा धमन् धमन् ॥ यावत्क्षयं गतं तां मृतीक्ष्णां ता
वत्सुरेश्वरी ॥ एतद्दीजं सेन्दुस्य गर्भे डवति मर्दनात् ॥ हेमगंधं हतं नागं पक्कवीजस्य साधनं ॥ तद्वयं लिप्त्वा मूषायां अ
भ्रुयीत्वा धमेद्दृढं ॥ तच्चूर्णमभिषिक्तं च से गर्भे डवत्यलम् ॥ सुवर्णं विधृते शुल्वं मृतं तीक्ष्णं शनैः शनैः ॥ बाह्येत्
सगुणं यावत्तडने डवति प्रिये ॥ महारसाजुपरसान्क्षारालोहानि चाक्षये ॥ समांशं सममाक्षीकं गन्धकावापयो
गतं ॥ शतशो बाह्ये देतद्दक्षिणां शावशेषितं ॥ समांशं सरक्षं स्याद्गर्भे डवति निश्चितम् ॥ जारितस्य रसेन्दुस्य च
तुः घटितं प्रांशकं ॥ गर्भडावणा वीजं च तत्र बल्ये विनिक्षिपेत् ॥ शिलारुचकमाक्षीकं गंधकासीसं टंकरौ ॥
मर्दयेच्च नकाम्लेन सर्वमेतद्दिनावधि ॥ अपामार्गपलाशोत्थभस्मक्षां समाहरेत् ॥ टंकरां च यवक्षां कासीसं च

सुवर्चलम् ॥ सामुद्रं सैधवं राजिमाक्षिकं नवसारकं ॥ कर्पूरं माक्षिकं तुल्यं सुखं क्षीरमर्दितं ॥ मूषालेपमनेनैव कृत्वा कुर्याद्विडेन च ॥ लेपमंगुलमानेन प्राकस्तं चात्र निक्षिपेत् ॥ रूक्षास्याद्यं दिनैकं तु कश्याग्नौ द्रव्यत्पलं ॥ इत्येव द्रावितं कार्प्यं यावद्दीजं गुरुं ॥ इति गर्भद्रावणम् ॥ ॥ शिवे वक्ष्यामि ते वासुधैति कर्म यथाक्रमं ॥ येनोपयो भक्तादिश्च धृतिर्भवति तच्छृणु ॥ अथाभ्रकं धृतिस्वस्थे कंचुकी कन्दे मेव च ॥ कपिति दुं केशतैले प्रत्येकं तु त्रिधा वपेत् ॥ मूषा पांदावपित्वा तु अभ्रसत्त्वधृतिर्भवेत् ॥ पलाशं देवदाल्याशक्रगोष्वन्तालकं ॥ पंकां जालिनी नीरैर्भावयेद्दुधापिये ॥ द्रावयेत्कांचनं तत्र पचेत्सूतसमो धृतिः ॥ निशारं चनकाम्लं चामठं चाम्लवेतसं ॥ तथा ज्वालामुखी क्षारं स्थलकुंभीरसेन च ॥ पिष्ट्वा सुखं कुर्यात्क्षीरतद्गोलं मृदुहीरकं ॥ निक्षिप्येते च जम्बीरे दोलाय त्रेविहं पचेत् ॥ एवं हते हीरकं तु धृतिर्भवति सूतवत् ॥ पद्मरागादिरत्नानां धृतिरेवं कृतं भवेत् ॥ धृतीनां मेतलनं वक्ष्ये शृणु भैरवितत्त्वतः ॥ कृद्वागहचकस्तूरीब्रह्मबीजं च माक्षिकं ॥ नारीपुष्पं विषं हिं गलमुनं

रामः
१८

कां निशा ॥ एतैस्समुद्रं सूतं तत्र प्रप्लवे विमर्दयेत् ॥ पाठापथ्यातालमूली त्रिविधं चित्रमूलकं ॥ पद्मकन्दं क्षीरकन्दं बलागुं जाम्बतादिकं ॥ अथ लालानि म्वपत्रं स्त्रीस्तन्यं च समं समं ॥ एतेषां ग्राहयेत्स्वच्छं रसं वस्त्रेणागालितं ॥ स्तद्वेपुते सूतं क्षिप्वा क्षिप्वा विमर्दयेत् ॥ मिलंति धृतयः सर्वाः पारदेनात्र संशयः ॥ मृतायो मिलता येन यंत्रे तेनैव कच्छपे ॥ लिपे च विडयोगे न मेलयेज्जायेत् क्रमात् ॥ इत्येवं सराजस्य षड्गुणं जायेद्भूतं ॥ ॥ अथ सांजनं ॥ धृतिं जनसूतस्य रंजनं शृणु पार्वति ॥ तस्मादंजकबीजानां रंजनं च वदामि ते ॥ पलाशपुष्पमंजिष्टालोहितं कावीरजं ॥ पुष्पं च षडिरक्तचन्दनं कर्कटीकया ॥ त्रिशादयं च शरजं देवदारुं जपासमं ॥ अन्यानि रक्तपुष्पानिलाक्षातो येन मर्दयेत् ॥ स्तच्चतुर्गुणं तैलं तैलारक्तप्रसूनजम् ॥ इदं चतुर्गुणं देयं तैलशेषं यथा भवेत् ॥ तस्मिन् निक्षिप्येद्दीजमेकविंशतिवारकं ॥ रंजयेत्पद्मबीजानि सर्वाण्येवं सुरार्चिते ॥ कर्पूरेनागमादाय चंदाग्निज्वालयेदधः ॥ पलाशपुष्पबीजानि क्षिपेत् तस्मिन् प्रक्षालयेत् ॥ पलाशदंडेन महाचतुर्यामेन भस्मति ॥ तद्रस्मगंधकं

तुल्यं अम्लैः याम्यं प्रपेषयेत् ॥ रुद्रापचे जजपुटे स्वांग शीतं समुद्रोत् ॥ तच्चतुर्थं शिकं गंधं दत्वापि द्वापुटे पचेत् ॥ एवं चि
 सप्तवारं नागं स्यात्कृत्वा र्कं ॥ वाशापंचांग चूर्णां चतुर्णां ककुभस्य च ॥ शिफकिंशुकगोरंटाका कपुष्पा निना
 गिनि ॥ अहिमार्कमारीचनागकन्या च चूर्णायेत् ॥ एतत्सर्वं चैकभागं द्विभागं नुमनः शिला ॥ भांडे सर्वं विनिःशि
 यगवां मूत्रे चतुर्गुणो ॥ पचेत्पादावशेषं तु पूर्वनागं क्षिपन् क्षिपन् ॥ तुल्यां पचेद्दुस्रदंडैश्चालयेत्सप्तवारं ॥ इदं
 नागं पक्ष्मवीजं धृतेर्निवाहयेत्त्रिधा ॥ रंजितं जायते वीजं मुख्यं स्यात्सरंजनं ॥ ताप्यसत्वं चक्रघ्नाभसत्वं चूर्णां
 धमेत्समं ॥ तस्मिन् धृते ताप्यचूर्णां मृतभूल्वं क्रमाद्धेत् ॥ त्रिगुणं तद्वेदीजं रंजकं पारमेश्वरि ॥ कुनदीमाक्षिकं
 गंधं ददं पेषयेत्समं ॥ रक्तवर्गस्य गोमूत्रैः पेषितं च रसैः प्रिये ॥ पेषयेच्छोषयेत्सप्तवारं तच्चूर्णायेत्क्षिपेत् ॥ दं
 क्षितेताम्रतीक्ष्णं ॥ तां तुल्यं क्षिप्वा धमेद्वटं ॥ जोतीष्मती तैल युक्ते रक्तवर्गे निषेचयेत् ॥ पुनश्च पूर्वचूर्णां तुल्यं क्षि
 प्वा धमेत्प्रिये ॥ सेचयेत्सप्तधान्येवं मुख्यं स्याद्दीजं रंजनं ॥ तां च विमलासत्वं समांशं द्रावयेत्ततः ॥ सरक्तव

रामः
 १८

र्गोमूत्रे भावितं ददं विधा ॥ तुल्यं निक्षिपेत्तस्मिन् धमेदेवं तु सप्तधा ॥ शिप्वा क्षिप्वा च ददं स्याद्दीजं रंजनं ॥ घनरक्त
 महीत्वां समांशं दंक्षितं धमेत् ॥ स्वर्परं रक्तवर्गं च माक्षिकं गैरिकं शिला ॥ समांशं चूर्णायेत्तस्मिन् वापयेच्च समं समं ॥
 दशवारं भवेदेतद्दीजं सत्तं रंजकं ॥ अथ चिंचारसैर्भाग्यं रक्तवर्गं मनः शिलाम् ॥ विंशद्वा प्रयत्नेन तेन कल्केन लेपयेत्
 नागपंचपुटे पचायाव चूर्णां मुपागतं ॥ रसवस्य तु भागस्त्री भागैकं ददस्य च ॥ शिला गंधः विषाणां च त्रयाणामेक
 भागकं ॥ सेचयेन्मातुलुंगान् तैः स्नेन कल्केन लेपयेत् ॥ मूषागर्भे क्षिपेत्ततः पूर्वनागं धमेत्ततः ॥ दंतं यावत् समुद्रप
 लिप्ता मूषा पुनर्धमेत् ॥ इत्येवं सप्तधा धाम्यं नागं स्वर्गां निभं भवेत् ॥ सिताभ्रकं तु सत्वं तु पूर्वनागं च तत्समं ॥ दंक्षितं पूर्व
 योगेन ह्यभिषिक्तं च कारयेत् ॥ अनेन दन्तयोगेन वापो योगो च दस्य च ॥ पक्ष्मवीजस्य वारास्त्री न तद्दीजं रंजितं शुभम्
 एवं तत्तारवीजानां रंजनं श्रुत्वा पार्वति ॥ नानाभूतसंभूतश्चेत पुष्परसे प्रिये ॥ चतुर्भागे चैकभागं कंकुमां तैलकं क्षि
 पेत् ॥ तैलावशेषं विषे च तारवीजानि तत्र वै ॥ भूयो भूयो डावयित्वा सेचयेद्देकविंशति ॥ वीजानि रंजितान्येवं भवेयु

रसं जने ॥ रसं गन्धवीजनिर्जयेत्पामेश्वरि ॥ धृतिजीर्णस्य स्तनस्य चतुःषष्टिमांशकं ॥ निःक्षिपेदंजकं बीजं तत्र
 खल्वेदिनावधि ॥ मर्दयेत्तत्र खल्वेत्तु पचेत्कृष्णपंचके ॥ एवं याद्यक्रमेणोषधद्वारांजारयेत्प्रिये ॥ इति रसं जने ॥ रंजि
 तस्य रसेन्दुस्य प्रवक्ष्ये सारणां त्रयं ॥ सारणो गन्धवीजनीदिव्यानि च सुरार्चिते ॥ स्वर्गाद्यादशभागस्यात्तद्वर्द्धभद्रपारद
 म् ॥ रंजितं दार्द्र्यनागभस्म चतुर्भागं मृत्तं पविं ॥ स्तनजनुष्यं चाम्लैर्मर्दयेत्तत्र खल्वेत्तु ॥ उक्त्यद्वंद्वमेलापमूषायां रोधये
 दमेत् ॥ हतान्नमिलं त्येव वजुबीजमिदं प्रिये ॥ भावयेच्छरिवाक्षरैर्मृतं वजुं दिनं ततः ॥ मर्दयेद्गोलकं कृत्वा शोषये
 द्वाकभागिकं ॥ त्रिभागं सराजं च चतुर्भागं सुवर्णकं ॥ अस्तेन मर्दयेत्पिष्टिं कृत्वा दत्वा च गोलकं ॥ तत्पिष्ट्यावेष्टये
 तच्च भूर्जपत्रेणावेष्टयेत् ॥ तत्पिष्ट्यालिप्तमूषायां स्वर्णांशं श्वेतकाचकं ॥ चूर्णावान्कापालं वा चूर्णं कृत्वा विनिःक्षि
 पेत् ॥ निरुध्य च धमेत्तीव्रमेवं कुर्यात्पुनः पुनः ॥ क्षिप्याक्षिप्याश्वेतकाचनृकपालमथापि वा ॥ सप्रधैवं मिलित्येव
 वजुबीजमिदं भवेत् ॥ अतः परं सारणां प्रवक्ष्ये तैलसाधनं ॥ ज्योतिष्मतीकां जाक्षकदुग्धसमुद्भवं ॥ तैलं कूर्म

रामः
२०

वाहाहिमेघमत्स्यसमुद्भवं ॥ जलकाभेकजाता च वसाः प्राप्य विधानतः ॥ रक्तवर्गः पीतवर्गः क्वाथ्यं क्षीरं चतुर्गुणैः ॥ पुष्पा
 नां रक्तपीतानां अनेकानां डबं होतुं ॥ पाटलीकाकतुंडोत्पमा हाराद्युद्भवं तथा ॥ एकांशं तैलमेकांशं वासाक्वाथचतुर्गु
 णैः ॥ अंशैः पुष्पद्वैर्धंशपाटल्यादिद्वयमपि ॥ डवं ताम्रमेयपत्रे मृदुनावहिना पचेत् ॥ तस्मिन्निक्षिपेत्त्रयोदशांशं भू
 जतामलनाप्यकं ॥ विख्यातं सारणां तैलं सराजस्य सारणे ॥ रंजितं सराजस्य सारणां तैलसंयुतं ॥ निःक्षिपेत्सारणा
 यंत्रेनालमूषागतं धृतं ॥ बीजं तु लयेत्स्तने चतुःषष्टिमांशकम् ॥ उक्त्यतः प्रखल्वेत्तु पक्वम्लैर्मर्दयेदिनं ॥ ततः क
 ऋपयंत्रे तु सर्वे देपाचयेदिनं ॥ इत्येवं घट्टरांजार्यं सारितो जायते सारः ॥ एवं द्वितीयो नुक्तेस्तानुसारतः ॥ तथा तृ
 तीयेनो नुक्ते सारं सारितः ॥ इति सारणां यंत्रं ॥ सारितस्य रसेन्दुस्य हरितालं समांशकं ॥ मर्दयेद्युततैलैश्च दिनं
 दिव्योषधैः ॥ ततोऽक्त्यक्षिपेद्बज्रमूषायां विपचेदिनं ॥ कशपाग्नौ दिति पुनर्मर्दयेत्पाच्यं विधापिये ॥ अनेककर्मणा
 देविदालिनीरैर्दिनं ततः ॥ मध्याह्नेश्च दिनं मर्दयेत्तु गोलकं ॥ निक्षिपेद्बज्रमूषायां रुध्वाती प्राग्निना धमेत् ॥ सर
 सूतो बंधमूषा भवेत् ॥ वक्ष्ये कस्य स्तनस्य भागमेकं सुरार्चितं ॥ सूतारता प्रतीक्षाणां चूर्णां निमिकभागकं ॥ सर्वं स मर्दये
 देवि ९

४३
 सोषोऽवद्रस्यात्तस्योदंका चंदकौः॥ तेजःपुंजो भवेद्याक्ता वक्तु र्याद्रमन्द्रमम्॥ तं संयोजयेद्देहे लेहे रोगे च पार्वति॥
 देहवेधं प्रवक्ष्यामि सावधानं शृणु प्रिये॥ पाचनं स्त्रेहनः स्वेदवमनं रेचनैः क्रमात्॥ शरीरं शोधयेत्लोराक्षाम्ना
 दिविवर्जितः॥ तत्तत्सारोदकं सततं भक्षयेत्पारमेश्वरि॥ श्वेत्कृत्वा शरीरात्तत्तस्मिन् रसं क्षिपेत्॥ शतवेधिरसं पूर्वं
 ततः साहसवेधकं॥ दशसाहस्रवेधं चलक्षवेधकरं स॥ वेधकं दशलक्षस्यात्कोटिवेधः सुरार्चितः॥ गन्धकेन
 युतः सतः क्रमेणानेन मुब्रते॥ रससंक्रमते देहे सिद्धयः संभवति हि॥ रसा यशो पुसा पोक्ता मूलिका देहसिद्धिदा॥
 ताभिर्मुक्तो रसेन्द्रसु देहसंक्रमते प्रिये॥ कामंतिस्तनो हिस्तनो जनयति पुत्रांश्च देवतागर्भं खेगमनेन च नित्यं स
 भवति तस्य सकल भवने पुतदा भुवनत्रितये॥ श्रेयसा ब्रह्म यो निरिविह नुरिवपाल नार्थे संहर्तारुद्रस्व सकलं
 ॥ कामरां लोहवेधस्य वक्ष्यामि शृणु भैरवि॥ दारदं माक्षिकं कांतं शिलागंधं विषं घनम्॥ रसकं भूलता हिं गं कांता
 शंकरां प्रिये॥ गन्धकेन हतं ताम्रं भुजंगं सिलपाहं॥ दारदेन हतं तीक्ष्णं महिषीकर्णं संभवम्॥ मलं वायस वि

रामः
 २९

द्यावप्रथमार्तिदत्तकथं॥ नारत्नेन च तथा सर्वसंमर्दयेद्दटं॥ अनेन वेष्टयेत्सिद्धं सततं लोहे पुवेधयेत्॥ तारकहस्ताश्च नव
 तीक्ष्णार्थमेकं तथा स॥ शतवेधी नु विख्याता खेवं साहस्रवेधकं॥ वेधयेद्दशसाहस्रं लक्षं कोटि मथार्बुदं॥ जारणायां व
 लं यावत्तावद्बोहनिवेधयेत्॥ माक्षिकं भूलता सूनं कुनटी टंकरांतथा॥ विशेषं स्त्रीस्तन्य रक्तं संपिष्टं कामरां क्षेपलेप
 ये॥ हिं गं रसकं कांतं मिन्दु गोपं विषंतथा॥ मर्दयेद्भक्त तैलाभ्यां कामरां क्षेपलेपयोः॥ गंडाली विषमेकाज्यम
 हिषीनेत्रजं मलं॥ रुधिराण्यसमायुक्तं रससंक्रामरोहितं॥ रोचनं गुग्गुलुं स्तन्यमिन्दु गोपविषंतथा॥ सर्वसंमर्दये
 देविरसं संक्रामरोहितम्॥ विष्णुकांतामधूच्छिद्यं महिषीकर्णं जं मलम्॥ भूलताकाकविष्टा चलांगली द्विपदी
 जैः॥ नारत्तं बुद्धसोमासुरासतै रजं प्रिये॥ शृंगी चलक्ष्मणा गृध्रकणी च कामरां परम्॥ श्रीवेष्टनिम्बनिर्घास
 स्त्रीस्तन्यविषटं करौः॥ गोघृतेन सहा युक्ता लोहं संक्रमते रसः॥ परमं कामरां वंगं मृतनागं च पार्वति॥ मात्रिवाहः
 कुलीरश्च संख्याभ्यं तान्मलः॥ तथा कपिस्थनिर्घासो रससंक्रामरां परं॥ कामरां सराजस्य वेधकाले प्रधापये

श्रीतेव वाच ॥२॥

पार्वतीवाच ॥१॥

इति आनन्दकन्दे चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥ सामान्ये जाराणां प्रोक्ता वायु पूर्वसदाशिवः ॥ विशेष जाराणां बृहियथा जानाम्य
हंप्रभो ॥ शृणु देवि प्रवक्ष्यामि भूचराख्यं तु जाराणां ॥ कृद्धं पीतं तथा रक्तं भूल्वं तीक्ष्णं थमेलयेत् ॥ भूल्वं शृङ्गं यथा
जारां द्वाविंशतिगुणां प्रिये ॥ गंधनागं ततोर्ध्वं तु क्रामे चैव तु मेलयेत् ॥ हेमना तु सहदा तव्यं सूतकैशेरा षोडशः ॥ गन्ध
नागं यथा जीरां तथा वदो भवेदसः ॥ हेम्विजीरां ततोर्ध्वं नमृतलोहेन रंजयेत् ॥ गंधकेन हतं भूल्वं माक्षिकं ददा
यसं ॥ पूटेन सारयेद्दुद्धं स्वं दद्याच्च प्रदुरां ॥ सूतेन हेमबीजं च यथा जीरां च तुर्गुणां ॥ वद्वरागं विजानीयात् हेमा
ती जायते रसः ॥ सारणा यंत्रमध्यस्थं तेनैव सह जायेत् ॥ त्रिभागं सारितः कृत्वा पुनस्तत्रैव सारयेत् ॥ नारितः सा
रितश्चैव पुनर्ज्जारितः सारितः ॥ सप्तशृंगवलीका योगात्कोटीवेधी भवेदसः ॥ भूचरी जाराणां प्रोक्तो रवे चरी जाराणां
शृणु ॥ हीननागानि रत्नानि रसोच्छिद्य विचारयेत् ॥ कटुं तु व्यस्य बीजानि तस्या धेनू काक्षयेत् ॥ महाक्षारसमा
शुक्तं कल्कं कुर्याच्च क्षराः ॥ वज्रमूषां मुखे चैव तन्मध्ये स्थापयेदसं ॥ कतकं कनकं चैव मेकी कृत्य विमर्दयेत्

रामः
२२

॥ पप्रणोपलेपेन रसे या संतुदापयेत् ॥ भक्षितव्यं प्रयत्नेन न त्वाच गुरुदेवयोः ॥ सर्वसिद्धानमस्त्य देवता च वि
शेषतः ॥ मूर्च्छा गदाहश्च ततो जायते त्राव संशयः ॥ आत्मानमूर्द्धितः पश्य दिव्य देहो महाबलः ॥ शंखका हानिर्घो
षैः सिद्धविश्राधैः सह ॥ इच्छवि होहो कान्ता मरूपी विमानगः ॥ देवो वै यत्र लीयंते सिद्धस्तत्रैव लीयते ॥ पुनरन्य
प्रवक्ष्यामि जाराणां योगमुत्तमं ॥ सुदृष्टं पातितं सूतं सर्वदोषजितं ततः ॥ शाकपट्टवसारेण विहनुं कान्ता रसेन च ॥
पलाशपुष्पतोयेन भावितं गंधकं समं ॥ समं कृद्धनाभसत्वं च रसकं चाष्टकं गुणां ॥ तीक्ष्णं भूल्वारकं चैव कूर्मयंत्रेण
जायेत् ॥ कांचनं जायेत्यश्वात् विडयोगेन पार्वति ॥ ततः सिद्धं विजानीयात् द्वैधभूल्वस्य दापयेत् ॥ धर्मसंख्याप्र
माणेन नागो भवति कांचनम् ॥ अथापां प्रवक्ष्यामि जाराणां क्रममुत्तमं ॥ बीजचूर्णां नि तैलेन भावयित्वा पु
नः पुनः ॥ षोडशं शेन तं या समं गुल्या मर्दयेच्छने ॥ आर्द्रकादि ततो योगंधातव्यं षोडशं शतं ॥ भूर्जदत्वा ततो देयं
दोलायंत्रे विनिःक्षिपेत् ॥ अहोरात्रेण तद्बीजं सूतकोयसति प्रिये ॥ तमुद्धृत्य संदेविषल्वे संमर्दयेत्ततः ॥ ततो यत्रे

शमः
२३

वेत् ॥ मूषामलाक्षितिश्चैव कर्तव्या दद्यात् नैव सह ॥ तन्मध्ये स्थापयेत् सूतमलोवातेन धामयेत् ॥ आदौ तावत्पुनर्कर्तव्यं
वज्रमूषाथलेपितं ॥ गृह्णते नात्र संदेहो यथा तीव्रकृताशनं ॥ कुलिशारिभवं दग्धं कुलिशं तेन मर्दयेत् ॥ पावदेकादशगु
णां कुलीशं जास्ये दुधः ॥ संदग्धां शंखनाभिश्च मातुलुंगरसमुत ॥ मुक्ताफलं ततो देयं वज्रजीरोनि सूतके ॥ अनेन क्रम
योगेन स्कादशगुणां भवेत् ॥ केवलं शिखिपित्तं च महारक्तसमन्वितं ॥ सारकं लेपयेत् तेन प्रक्षिपेत् समध्यतः ॥ रजनीचै
व कंकुष्टं वृषनिर्वासमावितं ॥ जाशं पुष्परागस्य तेनैव सह दापयेत् ॥ वदुरत्नेषु जीरोषु भृंगराजेषु सुवृते ॥ रसेन्दो
दृश्यते देवि नीलपीताकराद्यविः ॥ अघ्ननिहेमपत्राणि शतांशेनाजलेपयेत् ॥ पूटानि मारयेत् तदिन्द्रगोपमिदं भवे
त् ॥ संस्पृशत्वेधयेत् सर्वमिदं हेममृतं प्रिये ॥ त्रिभागं सूतकेन्द्रस्य तेनैव सह मारयेत् ॥ मूषामध्ये स्थिते तस्मिन् पुनस्ते
नैव जायेत् ॥ धूमवेधी भवेद्देवि पुनः सहस्त्रसारितः ॥ अनेन क्रमयोगेन यदि जीरांस्त्रिंशदंखला ॥ वेधयेन्नात्र संदे
हो गिरिपाषाणाभूतलं ॥ पार्श्वे ज्योतिषदृशे तद्दृश्यते न वै ॥ भूचानं विजानीयात् रसेन्द्रनात्र संशयः ॥ तेन क्रांतं

गतिर्देवि योजनानां शतं वृजेत् ॥ दिव्यतेजामहाकायो दिव्यदृष्टि महाबलः ॥ सर्वरोगविनिर्मुक्तो जीवे चंद्रार्कना
 रकं ॥ तस्य मूत्रपुरीषं तु सर्वलोहानि विधत्ति ॥ समजीरो न वज्रेणाहेन्नाच सहितेन च ॥ अग्निस्थो जायेत लोहात्
 बंधमायातिस्तकः ॥ मारयेत्तेन वीजेन सहस्रमपि वेधयेत् ॥ सारितं जायेत्यश्वात्लेप्यक्षेप्यं सहस्रतः ॥ सारये
 तेन वीजेन लक्षवेधमवाप्नुयात् ॥ अनेन क्रमयोगेन कोटिवेधी भवेदसः ॥ केवलं तु यथा वज्रं समजीरां मुका
 रयेत् ॥ बंधसूतस्तथा त्रेयोनिष्कं योनिरूपडवः ॥ अग्निस्थो जायते स्तः शलाकां य सति क्षणात् ॥ हठाग्निना
 धाम्यमानाय सते सर्वमादात् ॥ अलोहेष्टगुणिता जीराः स्यादसंबंधनं ॥ लोहानि सर्वत्रिगुणं त्रिगुणं कनकं
 तथा ॥ धूमावलोकवेधा स्यात् भवेन्निर्वाणदो वः ॥ आदावष्टगुणं जायं व्योम सत्वं महासे ॥ समं हेमदशं शे
 न वज्रं तानि जायेत् ॥ समं तु जायेद्वज्रं तदा सौख्यं चोरोसः ॥ भ्रमेत् प्रदक्षिणावर्त्तं कोटिवेधी च जायते ॥ समे
 तु पन्नगे जीरो दिशवेधी भवेदसः ॥ द्विगुणं शतवेधी स्यात् सहस्रं त्रिगुणं भवेत् ॥ चतुर्गुणं पुनर्देवि क्रमेणाने

रामः
 २४

न वद्वयेत् ॥ उत्तरोत्तरं द्वातु जायेत्तत्र पन्नगः ॥ कुटिलं पन्नगं जायं तव संख्या क्रमेणानुः ॥ दत्वा त्क्रमेण देवेशी को
 टिवेधी दसः ॥ गंधकादिमपाषाणोषडगुणं जीरां तां गतेः ॥ रोगहर्त्तारस स्यात् संमुखे तव धा भवेत् ॥ तस्मिन् शतगुरो
 जीरो रुज्जरा मृत्यु हा भवेत् ॥ अश्वकादिमपाषाणो सत्वा न्यात्म समयसेत् ॥ रुज्जरा मरां जित्वा शतवेधी सो भवेत्
 ॥ शतायुर्दिगुरो जीरो स्तः साहस्रवेधकं ॥ चतुर्गुरो सहस्रायु पारदोयुतवेधकः ॥ रसस्याष्टगुरो जीरो द्वागुर्ध्व
 क्षेधकः ॥ खल्लायुः षोडशगुरो कोटिवेधी भवेदसः ॥ द्वाविंशदुणिता जीरो स्विचात्वादिसिद्धिदः ॥ विष्णुनायुर्वलंब
 ने पारदस्पर्शवेधकः ॥ चतुःषष्टिगुरो जीरो शिवायु शतवेधकः ॥ रसस्य सर्वदोषालुषडगुरो मात्रकेन च ॥ जीरो न
 नाशमायांति नात्र कार्या विचाराणा ॥ तदा यसति लोहानि त्यजेच्च गतिमात्मनः ॥ धूमश्चिष्टिश्चिष्टिश्चैव मराहक
 पुतिरेव च ॥ सकम्पश्च विकम्पश्च पंचावस्थारस स्युः ॥ समजीरो भवेदालोमुवनस्थश्चतुर्गुणः ॥ वृद्धः षडगुरा जी
 रानि सर्वकर्मकारः शुभः ॥ गंधकं जायेदादौ सर्वसत्त्वमतः परम् ॥ ततः सर्वाणि लोहानि द्वाद्वानि विविधानि च ॥ प

क्वबीजानिरत्नानि धृतिं सत्त्वं च ज्ञापयेत् ॥ चतुःषष्ट्यंशके पूर्वादित्रिंशो द्वितीयकः ॥ तृतीये षोडशोऽंशे चतुर्थोऽंशः
 श्रमेव च ॥ पंचमोऽथ चतुर्थोऽंशो षष्ट्यंशः प्रकीर्तितः ॥ शतांशे सप्तमो ज्ञेयो यासमारोहस्य तु ॥ चतुःषष्ट्यंशः
 के यासे दशधा भवेदसः ॥ जलूका च द्वितीये तु यासयोगः सुरेश्वरि ॥ यासो रसे तृतीये तु काकविष्टा समो भवेत् ॥
 चतुर्थोऽग्निकाकाः पंचमिदं हनः प्रभः ॥ षष्ठे सूर्यः प्रभः सतः तेजः पुंजश्च सप्तमे ॥ रसराजस्य देवेशि क्रमाज्जी
 र्णस्य लक्षणां ॥ समांशं दिग्गं यासंततः सतः चतुर्गुणं ॥ तदा चाष्टगुणं देवि जायेच्च कलागुणं ॥ द्वात्रिंशद्विंशतिं
 देवि चतुःषष्टिगुणं क्रमात् ॥ तीव्रत्वं जनयेत्स्वेदं दमलत्वं च मर्दनात् ॥ मूर्द्धना दोषराहित्यमुदानात् पुटिना शवं
 ॥ रसायां पातनेन रोधावाप्यायनं भवेत् ॥ अथापानं नियमनादीपनात्सुमुखोज्ज्वलं ॥ वासनाद्योगसंगत्यं चा
 रणादलकारिका ॥ जारणादध्वनं सम्प्रेक्ष्य कलंदावगाहयात् ॥ रक्तत्वं रंजनान्तस्य व्याप्तिं सारणा त्रयाम् ॥ कामि
 तं कामितं देहलोहेऽपि च वेधयेत् ॥ ॥ इति श्रीमहाभैरवोक्ते आनंदकंदे अमृतीकारो विंशतौ पंचमोऽहः ॥

रामः
 २५

देवोवाच

सः ॥ पांशुः शतं सर्वमया देव दिव्यं सर्वसायनं ॥ शंभो तव प्रसादेन कृपां बोधे सुरेश्वरः ॥ विज्ञापयिष्याम्येषां सर्व
 हितं कां ॥ ब्रह्मस्वी बालं खंडा मन्त्रेणां रोगिनामपि ॥ रसायनेऽयं सक्तानां कथं सौख्यं भवेत्प्रभो ॥ सर्वानुग्रहकः श्री
 मान् तानां ज्ञापय भैरवः ॥ श्रीभैरवः ॥ श्रुत्वा देव्यास्तुतिपदं सर्वलोकहितः प्रदं ॥ श्रुत्वा मंदस्मितो देवो जगादे
 त्यं पांशुवच ॥ साधुसाधु महाभागे भोक्तानां जननायकम् ॥ तस्माद्भोक्तुं हितं दृष्टं त्वज्जेयमेहरीश्वरि ॥ रसादिसंस्कार
 विधिं सर्वलोकनिर्वहणं ॥ ॥ यथाक्रमं प्रवक्ष्यामि श्रुयतां मे वधानतः ॥ रसेंदो रसराजश्च रससूतस्य पारदः ॥
 शिवबीजं शिवोजैत्रोरसलोहो महारसः ॥ रसोत्तमो महानेजाः सतः सप्तलोमः ॥ धुधूरलोकनाथश्च प्रभूरुद्रो
 भवस्तथा ॥ रुद्रनेत्रो रवेचाश्च रसधानुरसंत्यजः ॥ अमरो देहदस्कंदस्कंदेशो मत्पुनाशनः ॥ देवो रसायने श्रेष्ठो
 यशोदः पावनसूतः ॥ शोक्तो दिव्यरसश्चैव त्रिंशच्च नामतः ॥ दोषयुक्तः सूनराजो विषमेव च रानने ॥ दोषही
 नोरसः साक्षादमृतं नात्र संशयः ॥ तस्मात्पारदसंस्कारं दोषघ्ने शृणु पार्वति ॥ रसाचार्यो भिषकश्चेष्टो यतात्मा शो

संवित्॥ अक्षपक्षे भुभेलमे सुमुहूर्ते सुवासो॥ ॥ पूर्वोक्तवत्सूत राजं कुर्यादादौ सुचिस्थले॥ शतं पलानां पं
 चाशत्पंचविंशतिवा पुनः॥ दशपंचपलं देवि नैतस्याह नमिष्यते॥ लोहजे वा शिलोत्थे वा पल्लवे सूतं विनिःक्षिपेत्॥
 कलाशं सूत राजस्य चूर्णेष्टिक निशारजः॥ जंवीरकस्तेन संमर्द्यत प्रखल्वेदिनं प्रिये॥ क्षालयेद्दुह्नसौवीरे नागदो
 षं विनश्यति॥ चूकोलेनैडवारुणा वंगदोषो विनश्यति॥ आरुवधेन च मलं चित्रके नागहृषणां॥ कृष्णधूर्तेन
 चांचल्यं त्रिफलाभिर्विषं हरेत्॥ गिरिदोषं चिकटुकैः रसैः स्यन्निगुणेशुरैः॥ वंगादिसप्प्रदोषाणां नाशयेत्सप्प्रवास
 रं॥ तप्प्रचूर्णे किलांशश्च कुमारी रससंयुते॥ मर्दयित्वा रसं पश्चात्क्षालयेद्दुह्नकांजिकैः॥ पारदः सकले र्दोषैः मुच्य
 ते सप्प्रकंचुकैः॥ वैद्यकर्मणि योज्यस्य रसः स्यात्सर्वरोगहृत्॥ देवदारुं मलयजयावैयसतुंडिका॥ कुमारीमु
 शली वंध्या कर्कोटी रससंयुतं॥ सूतं दिनं मर्दयेच्च पुनः पातनयंत्रके॥ पातयेद्योजयेत्सूते शुद्धं वैद्यस्य कर्मणि॥
 दग्धं पाषाणं चूर्णं च निशाकन्या रसैः रसं॥ मर्दयेदिनमेकं च पूर्वयंत्रेण पाचयेत्॥ एवं संस्कारसंशुद्धो योजयेद्देव

रामः
 ३६

कर्मणि॥ दरदंयाममात्रं तु परिभद्रवैः प्रिये॥ तदुजंवीरकरसैः मर्दयित्वा पाचयेत्॥ यंत्रे पातनके देवि दोषकं
 चुकवर्जितः॥ पुनर्नगरासैः पेष्ठां धान्याभ्रं पारदं समं॥ तप्प्रखल्वेदिनं कृत्वा वज्रमूषागतं रसं॥ पचेद्भूषा यंत्रे च पुनः
 संमर्दयेच्च तं॥ पूर्वद्रवैर्यथा पूर्वमर्दनं पातनं पुनः॥ कृत्वा वंदशवारं तु पाच्यं पातनयंत्रके॥ शुद्धः स्यात्पारदो देवियो
 ज्ययोगे रसायने॥ दशमांशं रसाद्रंधं तप्प्रखल्वे विनिःक्षिपेत्॥ वराजं वीरकन्या त्रिद्रवैर्यामं विमर्दयेत्॥ पाचयेत्पा
 तना यंत्रे कुर्यादेवं तु सप्प्रधा॥ संगंधकं मर्दनं च पातनं भवति प्रिये॥ शुद्धः स्यात्पारदो देवियो ज्यं पारदकर्मणि॥
 तिलतैले र्मांशिकैः मूत्रैर्मर्द्या म्लकेन च॥ गोमांशं हिं गलं पाच्यं लोहपात्रे कमाग्निना॥ सप्प्राहं लोहदंडेन चारुके
 च द्रवं मुहुः॥ सार्द्धं मग्नपित्तनभावयेदातपेदिनं॥ पातयेत्पातना यंत्रे दरदं रवारवहिना॥ शुद्धो भवेच्चतुर्यामा न्या
 दो योग्यवाहकः॥ ॥ शृणु देवि प्रवक्ष्यामि जारणां द्विद्रविये॥ चूर्णी कृत्वा दग्धं शंखं घर्मे र्कं क्षीरं वा क्षितं॥
 कुर्यादिनं ततो देवि दूमसारं च वाहयेत्॥ दिनं जंवीरकरसै रानत पेचातितीव्रके॥ चतुर्याममजा मूत्रेषोऽशांशं सु

वर्चलं॥ यथासोदत्वमात्रोतितावत्कृत्वावानने॥ नरमूत्रेषोडशांशकण्ठकालिसमूलकं॥ यावत्तृतीया भवेत्तावत्
 काथनीयं प्रयत्नतः॥ ति शीशारकासीसंसघः शारशिलाजितु॥ जंवीरस्मरसैः सर्वचतुर्थमिदं यथकथक
 नेपालं चत्तचाहीनं मूलकः शारसैर्भवं॥ गुंजा चटं कशांशिकद्वैर्भावं यथकथक॥ जंवीरगणी द्वैर्भावं शंखा
 घंतव्योजितम्॥ सर्वशमांसं च दिनमेकी कृत्वा तु गोलकं॥ रक्षयेत्सर्वदा ज्ञेयानाम्ना च वडवानलः॥ सुवर्णां दी-
 विलोहानां रत्नानां जारोतथा॥ अम्रागुपस्माराणां च योजनीयाः प्रयत्नतः॥ शुद्धसूतं शुद्धगंधं मर्दयेत्तो घृतैः स-
 मं॥ पिंडीभूतं कुमार्याश्च दग्धं निवेशयेत्॥ सम्यक् सूतेन समेव्यतमयस्कांतं संपुटे॥ निरुध्यतं मृदु पुटे त्रि-
 धापाचं पुनः प्रिये॥ आदाय दृढमूषायां संधयित्वा धमेत्सुधीः॥ भस्मी भवेत्सूत राजो योज्यो योगे रसायने॥
 द्वापाशुका शिकुर्वीत शाकपक्वफलानि च॥ मर्दयेद्वर्कपयसा तेन मूषोदं लिपेत्॥ अथ सूतस्य गो जातजरा-
 योशिघितं नरः॥ मूषामध्ये क्षिपेत्तथा सूतं भूयश्च तदजः॥ सिञ्चानिरुध्य च धमेत् भस्मी भवति पारदः॥ वंध्या

रामः
३

कर्कोटकी काकजुराडी च कटु गुणिका॥ कंचूका काकली काकमाची वै कालमंजरी॥ काकजं घास्ति माः सर्वाः पिष्ट्वा
 मूषांतो क्षिपेत्॥ पूर्वोक्तवंध्यामारव्याभिरव्याभिर्मर्दयेदसं॥ तदसं लिप्त्रमूषायां सिञ्चा रुद्धा च भूधो॥ पचेदेवं चा-
 यथा रसं मूषाप्रलेपनं॥ मर्दनं धमनं कुर्यात् भूयो भूयः सुरेश्वरि॥ मृतो भवति सूतेन्द्रो योग्यो रोगे रसायने॥ निया-
 मकौषधैर्मर्दयेत्तु र्थमसंदृढं॥ दिगुणो गन्धतैले च शनैर्मर्दाग्निना पचेत्॥ यावद्योदत्वमात्रोतितावदेवं पचेदसं
 तद्योदं संपुटे लोहे सिञ्चा रुद्धा दृढं सुधीः॥ पथ्याजलैर्लोहकीदं पिष्ट्वा संपुटमालिपेत्॥ तस्योर्ध्वं श्रावकाकाचं कृत्वा
 नागं विनिःक्षिपेत्॥ सनागो डवते यावता वदेवं भवेत्प्रिये॥ यावच्च याति काठिन्यं तावन्नैव धमेत्सुधीः॥ पुनः काठि-
 नतां प्राप्ते धमेत्पूर्वोक्तवन्मुहुः॥ त्रियामं मधुना स्येवं भस्मी भवति पारदः॥ भस्मीकृते मूलिकाभिर्जाराणां रहितो रसः
 देहलोहे च योज्यस्यात् योज्ये भेषजकर्मणि॥ दिगुणो गंधतैलेन शुद्धसूतं विमर्दयेत्॥ स्काहंतं पुनर्मर्दयेत्सर्प्याक्षी-
 मृदुरादिपि॥ विदुकांता त्रिहं चैषां रसैश्चेष्टां विमर्दयेत्॥ पचेद्यत्रेति संघटे स्वेदोप्यमिति प्रिये॥ कुर्यादस्म

तिसूतेंडोरोगसंघातनाशनं॥ श्वेतांकोलस्यमूलोत्थंरसेर्मर्द्यंविहंसः॥ मूषायांतंक्षिपेरुद्धापचेद्धारयंत्रके॥ पा
 रदोभस्मतांयातिसर्वरोगहरः॥ विष्णुकांतावेणिकांचकांजिकेनविमर्दयेत्॥ तत्कल्केनरसोमर्द्यःसप्रधाम
 र्दिताधुतं॥ तंरसंश्रावकेक्षिप्वासिंचयेत्तद्वैर्मुहुः॥ दीपाग्निनांदिनंपच्याभस्मस्याह्ववराणाकृतिः॥ काकोडुम्ब
 रिकाक्षौरेर्भावयेत्सोमामण्डं॥ पुनःपुनःसप्रधैवंशोषयेत्तर्दयेत्सुधीः॥ काकोडुम्बरिपंचांगघोडशांशंजलंक्षिपेत्
 ॥ यथैषांसावशिष्टस्यात्तेनतद्विगमर्दयेत्॥ तद्रोलकंरसंक्षिप्वामूषायांतंचरोधयेत्॥ भूधोचष्टेदेवंश्रुवांशुनः
 पुनः॥ पुटेपुटेचतद्विगदशात्सूतोमृतोभवेत्॥ उडुम्बास्पवीजानितथापामार्गजानिच॥ पूर्णयेत्तंचमूषायांक्षि
 प्वास्तंततःक्षिपेत्॥ तद्वर्द्धत्वंवत्चूर्णंसंमृषांनिरोधयेत्॥ पंचेष्टपुटेरेवंचतुर्भिर्भस्मतांचुजेत्॥ कन्दुंरुच
 कंदमध्येकांतलन्यपरिहृते॥ रसंक्षिप्वामुखंरुद्धांतंमर्द्याकल्कवत्सुधीः॥ तंगोपयेत्समालिप्यश्वेदयेद्रोमया
 ग्निना॥ एवंकृतेसप्रवांसोभस्मत्वमाप्नुयात्॥ अंकोलस्यशीर्षानीरैःसूतंगंधंसमंसमं॥ दिनमेकंमर्दयेच्चमूषा

रामः
 २८

यांतंनिरोधयेत्॥ पुटेर्भूधरयंत्रेचदिनंतेभस्मजायते॥ सूतंधान्याभ्रकंतुल्यंमारकोषधजैरसैः॥ मर्दयेद्दिनमेकंतत
 कल्कैर्वस्त्रैःप्रलेपनं॥ तद्वत्तुर्वर्तिकांकृत्वाक्ष्वादंशेनलेपयेत्॥ दीपयेत्तद्वर्तिकांसेकृद्दहनवर्णंचतद्वेत्॥ तत्पुन
 र्मारकैर्मर्द्यपातनायंत्रकेनच॥ मृतोभवेद्दिनैकेनतद्वस्याखिलरोगहृत्॥ कालधुर्धुरकेनैवमर्दनीयाश्चपारदः
 नतोनिशामकैर्मर्द्यदिनैकंकूर्मयंत्रके॥ पाचयेद्भस्मतांयातिभुभःस्यात्सर्वरोगहा॥ अद्भुतसूताद्वर्द्धभागंअद्भुतगंधेन
 मर्दयेत्॥ मारकोषधजैर्द्रवैर्दिनंमूषागतंपचेत्॥ यंत्रभूधरकेनैवदिनेनैकेनभस्मति॥ सूतमभ्रवट्क्षौरेस्त्रिया
 मंमर्दयेत्पुये॥ मूषागर्भेविनिक्षिप्यकरीषाग्नौदिनंपचेत्॥ भस्मीभवतिसूतं॥ अद्भुतसर्वार्तिनाशनः॥ मूषा
 कृतेवासितेवपारदेसमकांचनं॥ जायेत्पूर्वयोगेनततो गंधंसमुक्षिपेत्॥ दिव्यौषधिद्वैर्मर्द्यदिनंमूषाह्वतर
 सं॥ दिवान्तंकरीषाग्नौपचेद्दानुषवह्निना॥ श्वेदयेत्तंसमुद्रत्यभुजोदिव्यौषधैर्द्रवैः॥ बीजैःसमांशंसंमर्द्यच
 नुर्यामंशुरेश्वरि॥ वज्रमूषागतंधाम्यंभस्मीभवतिपारदः॥ तद्भस्मदिव्यंयुंजीतसदायोगेस्सायने॥ षट्जीर्णपा

३१
 रदं दिव्यं सममस्तेन मर्दयेत् ॥ पिष्टीभूतं काजिकेन प्रक्ष्यात्पादायतां पुनः ॥ ^{धृ}पिष्टं ध्रुवगंधं च तदं गंधं क्षिपेत् ॥ स
 र्वतुल्यानि सानारी पुष्पारक्तद्वैदिनं ॥ मर्दयेत्तां दिनांते च कुर्यात्तत्तु गोलकं ततः ॥ पचेद्गंधकं यंत्रेणादिनं मंदाग्निना
 सुधीः ॥ समादाय विचूर्णैर्वंदत्वा तत्समगंधकं ॥ गर्भयंत्रे अहं पच्यं लघुना तत्तथाग्निना ॥ रसो भस्म भवेद्देवि निरुध्वा
 रसायनं ॥ कर्षतत् ^{धृ}सूतं च कर्षताम्बरजः प्रिये ॥ अम्लैः संमर्दयेद्वाटं दिनं खल्वेततो भवेत् ॥ पिष्टि स्नाक्षालयेत्तो
 ये स्त्रुहि चर्ममलं क्षिपेत् ॥ माक्षिकं सत्त्वं तः सर्वं चक्रमर्दद्वै ॥ त्रिदिनं मर्दयेद्वाटं तां पिष्टिं गर्भयंत्रके ॥ तुषाग्नि
 नापचेद्देवि त्रिदिनं वा दिनानि शं ॥ कीषाग्नौ भवेत्सूतभस्म रोगज्वरापहा ॥ ^{॥ सूतं स्वर्गाद्यो मसत्त्वं समं स्वर्गास}
 मं त्विदं ॥ रंभाकंदद्वै ससर्वं तत्तत्त्वमर्दयेद्दिनं ॥ ततो दिव्यौषधोद्भूतैः वीजैस्तुल्यं दिनद्वयं ॥ सहसं मर्दयेद्दं भास्त्रो
 ये स्त रुर्भयंत्रके ॥ पूर्वक्रमेणाविपचेत् रसभस्म भवेद्भुभं ॥ जगामरणा रोगघ्नं सर्वसिद्धिप्रदायकं ॥ ^{॥ रसें डं विमला सत्त्वं तु}
 ल्यमर्धं दिनद्वयं ॥ सिंधुवारद्वै सैः सिद्धिः स्यात्ता विनिः क्षिपेत् ॥ काचकुर्यात्तो कुर्यात्सप्तमृत्कुर्यात्तैर्लिपेत् ॥ शो

वि३

रामः
२६

षये बालुकायंत्रे दिनं मंदाग्निना पचेत् ॥ रसभस्म भवेद्देविरुग्जगामरणापहं ॥ ^{॥ कर्षद्वयं रसेन्दुस्य तदं ध्रुवगं}
 धकं ॥ माक्षिकसत्त्वं गंधांशं तत्सर्वं मर्दयेद्दिनं ॥ निर्गुडी पत्रसौ श्वतं गोलं निः क्षिपेत् प्रिये ॥ मूषामध्ये ततो मूषां वक्रं
 रुद्रा विनिः क्षिपेत् ॥ तां मूषां गंडुकायंत्रे पचेत्तं मंदाग्निना दिनम् ॥ रसभस्म भवेद्दिव्यं सिंहारुणा संनिभं ॥ जगामरणा रोग
 घ्नं सर्वसिद्धिप्रदं भुभं ॥ पक्कमूषो दो तुल्यं गंधकां तरितं रसं ॥ तयोश्चतुर्गुणं दत्वा काकमाची रसं पुनः ॥ आच्छाद्य गं
 डुकायंत्रे तान्निधाय पचेत् क्रमात् ॥ मृदुमध्यमचंदारव्यवहौ यामचतुष्टयं ॥ ततश्च सर्वरोगघ्नं रसभस्म भवेद्भुभं
 ॥ स्त्रुहि शौरैर्दिनं सूतं मर्दयेत्तदभावतः ॥ अम्लवह्नी रसैरेव तं रसं गंधकं समं ॥ गर्भयंत्रे विनिः क्षिप्य पूर्ववद्विपचेत् पुनः
 ॥ मृतो भवेत् रसः सोयं सर्वरोगहो भवेत् ॥ ^{॥ गुं जा पालं रससमं मधु टं करणा पावकैः} ॥ भृंगी पत्रसैर्युक्तं दिनमेकं विमर्द
 येत् ॥ छादिनं वज्रमूषायां धमयेत् मृदुवन्दिना ॥ अयं रसायनं हृष्यो रसस्याच्छि सन्निभं ॥ ^{॥ समं गंधरसं ध्रुवकीटमा}
 रिणिका द्वै ॥ अजमार्या हिमार्या वा श्वेतां कोलसेनवा ॥ मर्दयेत्त्रिदिनं क्षिप्या मृन्मये संपुटे ततः ॥ दिनमेकं की

पात्रौ नुषाग्रौ वा दिनत्रयं ॥ पचेत्तत्तत्सूतभस्म जायते रुग्णं जरापहं ॥ नाम्नाभ्रपातनो योगः शोधितं पारदं प्रिये ॥ व
 शुभासमं गंधं पादि डावै विमर्दयेत् ॥ दिव्यौषध भवैर्वर्जैर्वज्रमूषां तालिपेत् ॥ तस्मिन् पूर्वसंक्षिप्त्वा रुद्धा तद्विदि
 नं पचेत् ॥ भूषाग्निना ततो हृत्य तत्तुल्यं हत पारदं ॥ हंसपाद रसैः सर्वं मर्दयेत् त्रिदिनं ततः ॥ पूर्ववत्तरसः सोयं रसो भस्मति
 निश्चयः ॥ जरा मरारोगघ्नः सर्वसिद्धिप्रदः शुभः ॥ संचूर्ण्य शोधितं गंधं धूर्तं पत्ररसेन च ॥ सप्तधा भावयेत् यर्मस्त्री
 रणां च राजसा तथा ॥ तथा मानवपित्तेन लोलेये गंधकं पुनः ॥ पलमेकं अद्रसं खर्परं चान्नं न्यसेत् ॥ तद्दूर्ध्वं लोलितं
 गंधं विन्यस्यां गृह्य मर्दितं ॥ कुर्यात्सतो भवेत्पिष्टि सर्वकर्मसु सिद्धिदा ॥ गंधकं शोधितं देवितिल परां रसेन च ॥ स
 प्तधामर्दयेच्छोषं छायायां भावयेत् क्रमात् ॥ मूषायां पारदं अद्रं पलमात्रं विनिःक्षिपेत् ॥ सुवर्णानिष्कां गुलिकां
 मूषायां निःक्षिपेत्ततः ॥ तत्र नाशिरजो मूत्रमलमात्रं विनिःक्षिपेत् ॥ बालुकायं त्रमध्येन तामूषां स्थापयेत् छिवे ॥
 अल्पमल्पं पूर्वगंधं वारं वारं विनिःक्षिपेत् ॥ मृद्वग्निना पचेद्वावत्कर्षं गंधं च नीर्यते ॥ अवतार्यः स्वांगशितं माहो

रामः
 ३०

त्वर्णागोलकं ॥ गंधपिष्टिर्भवेद्देवि सर्ववांछितदायनी ॥ भावयेत्तमर्कटी तोयैः सप्तधा अद्रं गंधकं ॥ छायायां अद्रस
 तं च घर्मे मृत्कर्परं क्षिपेत् ॥ किंचित्किंचित्पूर्वगंधं निःक्षिपेत्तमर्कटी रसं ॥ जीर्णं गंधे डवैर्देयं मुद्गरं गंधं मुद्गरं ॥ या
 वत्पादां शकं जीर्णं गंधकं पिष्टिका भवेत् ॥ दिव्यासा सर्वकर्माह देवानामपि दुर्ध्वभा ॥ अद्रं गंधं चूर्णयित्वा त्रिवां
 लांजिकेन च ॥ जंवीरामौ स्त्रिवां च हंसपादि रसेन च ॥ सप्तधा धारयेद्देवं कर्पूरं भावयेत्तथ क ॥ श्वेतादिकर्णिका
 तोयैरातपे च त्रिवासरं ॥ द्विगुंजामात्रं कर्पूरं यंत्रांतः परिलेपयेत् ॥ तत्र गंधं सार्द्धं निष्कं भावितं चूर्णितं क्षिपेत् ॥
 तद्दूर्ध्वं च पलं सूतं निःक्षिपेत्तस्य यत्तत् ॥ पूर्वमात्रं च कर्पूरं तद्दूर्ध्वं सार्द्धं निष्कं ॥ गंधकं च पुनः क्षिप्त्वा ततो गोमू
 त्रकेन च ॥ श्वेतादिकर्णिकामूलं पिष्ट्वा तत्कल्ककेन च ॥ आद्या घत छावेरारोधयेत् पाचयेत् क्रमात् ॥ जालि
 कायं त्रमध्ये च दिनपश्चात्स मुद्रते ॥ एवं कुर्यात्त्रिवां च गंधपिष्टिर्भवेद्भुवं ॥ स्नेहलिप्ते खल्वमध्ये अद्रसूतं पलं
 न्यसेत् ॥ कर्षं च शोधितं गंधं देवदाली डवं क्षिपेत् ॥ कां गुल्याखो घर्मे मर्दयेत्पिष्टिका भवेत् ॥ ताम्रखल्वे पलं सूतं

कर्षार्द्रगंधकं क्षिपेत् ॥ मृद्वग्निना पचेदेवं करां गृहेन चालयेत् ॥ गंधपिष्टिर्भवेदिष्ट्या सर्वकर्मकराभ्याम् ॥ पिष्टीनां गंधकं वक्ष्येति तत्कोशात् कीर्तय ॥ बीजं च दालिनी कन्दतुल्यं कांतस्तनोद्भवैः ॥ क्षीरैः पिष्ट्वा च तं पिष्टिले पयेदं ग्लंष्टं ॥ मध्याकंदेथवाक्षीरकंदेवास्तरणोद्भवैः ॥ कंदेवावजु कंदेवाकंदेवाकुंडुं जिजे ॥ तं पिष्टिं निक्षिपेत्तत्रः ॥ अधो संधयेत्पुनः ॥ तत्कंदं च मृदालिप्या पुटे भूषा यंत्रके ॥ दिवान्तं कशीघ्राग्रौ कुर्वाधः परिवर्तनं ॥ यथा कन्दं तु न ददेत् तथा प्राकं क्रमात् स्मृतः ॥ अथ पिष्टं समानीय भवेतां स्तम्भितां प्रिये ॥ पिष्टीनां स्तम्भितानां च जारणावक्षति शिवे ॥ स्तनयंत्रे लोहकृते गंधकं पिष्टितुल्यं ॥ क्षिपेत्तर्द्धदेवेशि स्तम्भितां गंधपिष्टिकां ॥ तर्द्धं पिष्टितुल्यं च गंधकं चूर्णितं क्षिपेत् ॥ निरुध्य भूषा यंत्रे पाचयेत् जारयेत् क्रमात् ॥ गंधं पुनः पुनर्देयमेवं शतगुणं प्रिये ॥ जीरो शतगुणं गंधे यंत्रा पिष्टिं समां होत् ॥ सर्वासां गंधपिष्टीनां जारणा स्याच्च जनं ॥ जन्तानां च पिष्टीनां प्रवक्ष्ये मारणाक्रमं ॥ तत्र प्रखल्ये विनिःक्षिप्य जारितां गंधपिष्टिकां ॥ दिव्योषधसैः पिष्ट्वा दिनं कुर्याच्च गोलकं ॥ दिव्योषधानां धीजानि पिष्ट्वादि

रामः
 ३१

दिव्योषधसैः पिष्ट्वा दिनं कुर्याच्च गोलकं ॥ दिव्योषधानां धीजानि पिष्ट्वादि

व्योषधोद्भवैः ॥ स्वासैर्वजुसूखान्तः लेपयेत्पूर्वगोलकं ॥ पिष्ट्वा निरुध्य मूखास्यं पचेद्भूषा यंत्रके ॥ प्रवर्तनं चोर्द्धमधेन दिनमेकं पुनः प्रिये ॥ समाहृत्य यथा पूर्वतो यैश्च परिमर्दयेत् ॥ पुटयेत्पूर्ववदेविदशवारमिति क्रमात् ॥ असंशयं गंधपिष्टिं मयते सर्वकार्यं कृतं ॥ गंधपिष्टिः क्रमाज्जातारसभस्मनि भैरवि ॥ सर्वकर्मसु मुखानि विशेषाद्वा दशकर्मणि ॥ वासितं पादं कर्षं अष्टगुणं सुवर्णकं ॥ मृतवजुं चतुर्गुणं सद्यो हंसपिष्टवै ॥ तत्र प्रखल्ये वजुमूषां गतं कृत्वा निरोधयेत् ॥ पचेद्भूषा यंत्रे च पुनरादापते सं ॥ हंसपादि द्वैर्मर्द्यंत प्रखल्ये दिनत्रयं ॥ पूर्ववद्भूषा यंत्रे पचेत्तत्र पुनः पुनः ॥ एवं शतपुटं कृत्वा भस्म स्यादुक्तवर्णकं ॥ जारमारादरिद्रनाशनं भवनाशनं ॥ पुष्पांशं अद्रस्तस्य ज्यकांशं ताम्रचूर्णकं ॥ अन्ते दिनं मर्दयेत् प्रक्षाल्या र्घ्यपिष्टिकां ॥ ताप्यसत्त्वं पिष्टिसमं च क्रमं ददत्तवै ॥ मर्दयेत्त्रिदिनं सर्वगोलकं गर्भयंत्रके ॥ निःक्षिप्य त्रिदिनं पाच्यं भूषाग्रौ वासुरेश्वरि ॥ दिवा रात्रं कशीघ्राग्रौ पचेद्भस्म भवेदसः ॥ मूखाभवाभ्रसत्त्वं स्वरातिषां त्रयं समं ॥ रसेऽवेन संमर्द्यं दिनं सर्वसमं विडं ॥ ततो दिव्योषधानां च बीजैर्मर्द्यं दिनत्रयं ॥ गर्भयंत्रे पचेत्पश्चात् कशी

गंधपिष्टिं हेमपिष्ट्या समयावेष्ट्य विंशतः॥ स्नना कोरलोहमये संपुटे वस्त्रं बंधिते॥ कृत्वा तां पिष्टिकां क्षिप्या पिष्टेर्वा द
 शगंधकं॥ सर्वजुल्यं क्षिपेत्संधिरुद्धा मूलवर्णैः सुधीः॥ पचेद्भूषणं त्रेच जीर्णं जीर्णं पुनः पुनः॥ घट्टुरां गंधकं दद्यात्
 ततो वस्त्रं शनैर्हरेत्॥ समां सगंधकं भूयो भूयो जीर्णं शनैः शनैः॥ निःशेषं गन्धकं चैव कुर्याच्चैव न्यारदच्युतिः॥ एवं शतग
 रो जीर्णं गंधपिष्टिं समाहरेत्॥ तत्सर्वं च सुवर्णस्य संपुटे पिष्टिकां क्षिपेत्॥ कांचकन्या ईवैः पिष्ट्यालेपयेद्वा ह्यतो ग
 लं॥ ततश्चंकरा कैलिष्या पचेन्मृद्ववर्णैः क्रमात्॥ एकैकं लेपनं कार्यं वेष्ट्य मंगलमानकं॥ प्रतिलेपं शोषयेच्च
 कोष्ठे यंत्रे गतं धमेत्॥ वंकनालेन तीव्रैरावरिना प्रसंधयेत्॥ उदयादित्यसंकाशं घोटं दिव्यं सायनम्॥ गंधहाट
 कवद्भो यंत्राभ्याधिदरिद्रहा॥ **अथ वा** गंधपिष्टिं तां वस्त्रे वद्धा गंधकं॥ जुल्यं दत्त्वा निरुद्धाथ संपुटे लोहके दृढं॥ पुटे त
 द्भूषणे तावद्यावज्जीयीति गंधकम्॥ स्तं पुनः पुनर्दयं यावद्गंधकघट्टुरां॥ इत्येवं गंधके वद्धः सतः स्यात्सर्वरोगजित्॥ क
 क्कोटी मूलजेन्द्रावैः पारदैर्मर्दयेद्दिनं॥ मर्कटी मूलजे पिंडे क्षिपेत्तं मर्दितं सः॥ तन्निडं वज्रमूषायां रुद्धा तीव्राग्निना

रामः
३३

पचेत्॥ जायते घोटवद्भो यं सर्वकार्यकारः सुभा॥ अर्कमूलं रविक्षौरैः पिष्ट्या मूषां प्रलेपयेत्॥ तन्मध्ये रंजितं सतं क्षि
 प्यारुद्धाथ रोधयेत्॥ मरामये संपुटे तच्च निरुद्धा ह्योहसं पुटे॥ पचेद्भूषणं पुटे पश्चात्पारदो वद्धमाप्नुयात्॥ जलकुंभा
 सैस्ततं मर्दयेद्दिवसत्रयं॥ जलकुंभादलैर्मूषां कृत्वा तत्र क्षिपेदसं॥ रुद्धा तां वज्रमूषायां दद्यात्तुल्यं पुटे लघु॥ छग
 रौरेकहृद्घातुं विंशदां पुटे पचेत्॥ ततो गजपुटे देयं सम्यग्बद्धो भवेदसः॥ एकवीरा डचैर्मर्दयेद्दिनं शृङ्गं सतकं॥ एक
 वाकं दकल्लैर्बज्रमूषा प्रकल्पयेत्॥ तस्यां पूर्वसं वद्धायाते वद्धो भवेदसः॥ अर्कमूलफलं पिष्ट्या मूषां तेन प्रलेपयेत्
 तन्मध्ये निक्षिपेत्तूषां पूषा मूलविनिर्मितां॥ तन्मध्ये सतकं क्षिप्या पुंषा मूलसमुद्भवैः॥ पूरयित्वा सैर्मूषां निरुद्धाथ
 मुखं दृढं॥ स्वमंधी कृतां मूषां क्षिपेत्सं पुटमध्यतः॥ ततस्तं लेपयेद्भुजालवर्णो न तथा तथा॥ ततो सौ पुटयोगेन सतो व
 द्भवमाप्नुयात्॥ राजिकद्वयमात्रेण चित्रकडवसैर्भवैः॥ चूर्णितोद्भक्षितः प्राप्ताः सर्वरोगविनाशनः॥ कपित्थस्य सिफा
 नीरैः यामं सतं विमर्दयेत्॥ अन्यासामं भ्रूमूषायां सतमूषां निरोधयेत्॥ ततो धमे ततो मूषां यथासिंहरवद्भवेत्॥ एवं

कृते सैंद्रो सौवधते नात्र संशयः ॥ मूलिकां वंधनं सेतु तस्मै न्यस्य प्रकीर्तितं ॥ इत्येतैर्मरि रितं सतं मूर्द्धितं वंधमागतं ॥ प्र-
 त्येकं योजितं तत्तत्प्रयोगैर्योगवाहिनः ॥ अथ अद्रस्य सतस्य मूर्द्धना विधिरुच्यते ॥ मेघनादवचा हिं गल सुनेर्मर्द-
 ये डसं ॥ दिनं पिष्टं नुत होला हिं गना वेष्टयेदहिः ॥ पचेत्त्रवणा यंत्रस्थं दिनैकं चराडवाहिना ॥ कुर्द्धलं ग्रं समादाय दृढं व-
 स्त्रा वंधयेत् ॥ कुर्द्धाधो गंधकं तुल्यं दत्त्वा सोमानले पचेत् ॥ जीर्णं गंधे पुनर्दयं षड्भिर्वारैस्समं समं ॥ षड्गुणैर्गंधकं जीर्णं
 मूर्द्धितं योगहा भवेत् ॥ गंधकं धूमसां च अद्रस्य सतं समं समं ॥ यामैकं चूर्णयेत् कल्के काचकूप्यानिवेशयेत् ॥ रुद्धा द्वाद-
 शमायां तं बालुका पत्रके पचेत् ॥ सफो द्येत्सां गशीतं ॥ हृद्धं स्थं गंधकं त्यजेत् ॥ अधस्थं समादाय सर्वयोगेषु योजयेत्
 अद्रस्य तं तथा गंधं सतां द्रसैश्च वक्षिषेत् ॥ तस्मादसं समुद्रत्यत्रिकाराठरसभा वितं ॥ योजयेत्सर्वयोगेषु धमेदा भूधो पचे-
 त् ॥ सार्द्धं गंधकं मर्दयेत् पुनर्गुणं तु गोलकं ॥ कृत्वा तदंधये वस्त्रे दोला यंत्रे गतं पचेत् ॥ गोमुत्रांतर्गतं यामं नरमूर्त्रे दिनत्र-
 यं ॥ शोषयेत्तत्पुनर्वस्त्रे वद्राप्येष्टमदादृढम् ॥ शुक्लान्तिरुद्धमूषायां पचेदथ नृपाग्निना ॥ कुर्द्धभागमधः कृत्वा त्व-

रामः
 ३४

धोभागमधोर्द्धकं ॥ इत्यादि परिवर्तनस्वेदयेदिवसत्रयम् ॥ पश्चात्पुष्टं सतं योगवाहं रुजा पहं ॥ सद्योजातस्य बालस्य
 विष्टं पालाशबीजकं ॥ चांडालरुधिरं सतं सतपादं चटं करां ॥ जयंत्यामर्दयेद्वा वैर्दिनमेकं तु गोलकं ॥ पिष्ट्वा च सह
 देव्या भले पयेत्ताम्रसंपुटं ॥ तन्मध्ये गोलकं क्षिप्वा द्वियामं स्वेदयेद्वधु ॥ बालुका यंत्रमध्ये तु समुद्रत्यतः पुनः ॥
 चित्रकैः सह देव्या च गंधकं लेपयेदहिः ॥ संपुटं वंधयेदस्त्रे मृदाले प्यं तु शोषयेत् ॥ तं रुद्ध्वा चांधमूषायां ध्याते संपुट-
 माहोत् ॥ सूक्ष्मचूर्णं हिरोद्रागतं योगवाहो महारसः ॥ संपुटसूतं तुल्यं स्यात्शास्त्रदृष्टेन कर्मणा ॥ धत्तूरक इवैर्मर्दयेद्दिनं
 गंधांशसूतकं ॥ अंधमूषागतं स्वेष्टं भूधो मूर्द्धितो दिनात् ॥ कृत्वा षडंगुलां मूषां सुपक्वां मृन्मयी दृढां ॥ मूर्धागिर्भेवि-
 लिप्याथ मूलैर्वर्तुलपत्रजैः ॥ तन्मध्ये सूतकं क्षिप्वा मूषां पूर्यततो द्वैः ॥ रुद्धां तां बालुकां यंत्रे तुल्यां दीपाग्निना पचे-
 त् ॥ सप्ताहं ते समुद्रत्ये योजयेत्तं जरापहं ॥ कुलं टकरैस्सार्द्धं च्याते त्मर्दयेडसं ॥ लताकारं जपत्रोत्थैः पादांगुष्टेन मर्द-
 येत् ॥ दिनैकं मूर्द्धितं सम्यक् सर्वयोगेषु योजयेत् ॥ काशी संसेधवं सतं तुल्यं तुल्यं विमर्दयेत् ॥ कासी सस्याप्यभावेत्

३
 रातव्याफलमूलिका॥कुर्द्धलमंततःसूतंमूर्द्धितंचाहोत्सतं॥अथशुद्धस्यसूतस्यमूर्द्धितस्यपरीविधिः॥सूतनुत्पत्तं
 स्वर्गाद्याभ्यांनुत्पत्तं चगंधकं॥रविशौरैर्दिनंमर्द्धंअंधयेद्भूपुटे॥दिनैकेनभवेत्सिद्धो रसाहैरणपगर्भकः॥शुभ्रःशोधाण
 वास्तुह्नचूर्णागुरुतोरसः॥पुनरुत्थानमन्यंतुमूर्द्धितःसमुदाहृतः॥कीदृशीजोषधीनाथरसमूर्द्धाकरीश्रुभा॥केन
 वाभस्मसूतस्यकेनवाघोटबंधनं॥शृणुभैवितत्वेनरहस्यंरसबंधनं॥बुद्धाविद्युमुरेडैश्चनज्ञातंवीरवंदिते॥गंगा
 यमुनयोर्मध्येप्रयागोनामराक्षसः॥तस्याःसर्ववारेहेक्षणावद्वेतसूतकः॥निशाचरस्यपत्राणिगृहीयात्साधको
 त्तमः॥ततोनिष्पीयतोदेविसोभवतिचोत्तमः॥रसंसमर्द्धतेनैवदिनानित्रीणिवात्रिकं॥आरोटवद्वयेद्विपुंगनं
 तत्रजायेत्॥तेनपत्रासेनैवसाधयेद्गंधकंपुनः॥सप्रधाभावितंतेनन्यूषणोनसहैकतः॥यंत्रेविद्याधरेदेविगगनं
 तत्रजायेत्॥मासमात्रेणादेवेशिजीर्यतेनुसमंसमं॥जीरोनुगगरोदेवीशतवेधीभवेदसः॥निशाचरसैर्भाविं
 सप्रवांनुत्तालकं॥तेनैवध्मात्पेदंगनागंतोनुनिर्वहेत्॥तत्तारांजीर्यतेसूतंतत्सूतंबंधितंभवेत्॥चतुःषष्टिततो

रामः
 ३५

भागःशुद्धवेधंनुदापयेत्॥तत्तारांजायतेश्रेष्ठंधर्मकामार्थमोक्षदं॥निशाचरस्यपृष्ठाणिमूर्द्धमचूर्णांनिकारयेत्
 ॥पलानिदशचूर्णास्पर्सेधायासुभावयेत्॥घृतेनमधुनालोद्यंनवभांडेविनिक्षिपेत्॥धान्यरासौविधातव्यंत्रिस
 प्राहंसुरेश्वरि॥तेनमक्षितमात्रेणावलीपलितवर्जितं॥बल्कलंसूक्ष्मचूर्णांमधुनासहितंलिहेत्॥अर्द्धमासप्र
 योगेनापंत्ययोगंभवेत्प्रिये॥तस्यसूत्रपरीषेणाशुल्कंभवतिकांचनं॥मासमात्रप्रयोगेणपन्नगःकांचनंभवेत्॥
 ग्राह्यंतत्फलंनैलंतुयंत्रेपातालमंसिके॥तेनैलेनदेवेशीशिरसंकोचयेद्दुधः॥तत्क्षणाज्जायतेदेवीघोटवद्वेम
 हासः॥कटकंकराकंकार्यरसलिंगवराने॥संकोचमार्गोतेनकर्तव्यंपरमदुतम॥पुनरापंप्रवक्ष्यामिस्सबद्धंसुदुर्ह
 भं॥त्रैलोक्यजननीयासाश्रयोषधीप्यंगनायका॥तयासंपर्कमात्रेणावद्वसिष्टतिपारदः॥सप्राहंमर्द्धितस्यास्यम
 होषधोरसैरसं॥दशांशेनैववेधेनक्रुतेदिव्यकांचनं॥आसप्राहंसंतस्यमर्द्धनादरवर्णिनी॥लक्षवेधीरसःसा
 भातअष्टलोहानिविध्यते॥चतुर्थंचैवसप्राहंकोटिवेधीभवेदसः॥स्वेदितापिनिघर्षेणामहोषध्यासेननु॥

अथातः संप्रवक्ष्यामि नाकोत्पत्तिनामकं ॥ औष्ठं वा माहिष्ठं गव्यं पुरीषं भस्मतां गतम् ॥ क्षारपाक विजनेन नृसाः सिद्धः मुच्यते ॥
 अन्यच्च ॥ आह्वयसां मृदला तसह द्रावेण युक्तं परिशोधयेच्च ॥ अथोर्ध्वपातेन विशोधितो सौ पात्रांतरा प्रो नृसार उक्तः ॥
 पदप्रवृत्तिशीलानां आवण शोठ हृद्दीप्तम् ॥ यत्कृतदोषे ज्वरे ह्रीहि शिरभूलेर्बुदादिषु ॥ स्ननरो गेरक्त पित्तं कांशे भग्नमये तथा ॥ यो निष्कायस्तु
 ददाति खेचोऽसिद्धिं अर्निमादित्तो चारः ॥ कामयेत्कामिनीनां तु सहस्रं दिवसांतो ॥ नष्टापो ह्यदृशश्चैत्रे लोकांशभ्रमे
 डसौ ॥ महौषध्यासे नैव मृतसंजीवनं भवेत् ॥ अनेन पुठयेत्सुतं पंचावस्था कुसुपिये ॥ मंत्रस्य दापयेत्तत्र श्रुतपा
 दौ तु मर्दयेत् ॥ तस्य तु प्रविशे जीवो मृतस्यापि वानने ॥ पुनरापं प्रवक्ष्यामि रसबंधं मुहुर्द्वभं ॥ नाकस्य स्पृशनेन क्ष
 रावध्यतस्तत्कं ॥ नाकस्य रसे चैव द्विपदी रजसारजो ॥ दिनान्ते बंधमायांति सर्वलोहानिरंजनः ॥ नाकस्य रसे नैव भा
 वयेत्तु मनःशिला ॥ निर्गंधं जायते सा तु पुठ्यते न पन्नगम् ॥ द्विपदी रजसा सा र्द्धं निरुद्धं पन्नगो भवेत् ॥ नाकस्य
 से नैव जीरोषि दुष्पन्नगे ॥ तोता म्रिपिवा देविकोर्ध्वे धी भवेत्तसः ॥ नाकः स्पृसे स्तन्यभावि तं स प्रधायथक ॥
 रसे डो दापयेद्दासं यंत्रविधा धरात्तये ॥ जीर्यते गगनं देवि निर्मुखं च वानने ॥ नाकः स्पृसे नैशिकीटमारिसे
 न च ॥ द्रावेये र्गंगां देवि तीक्ष्णलोहं च पन्नगं ॥ नृसारसे नैशिकीटमप्यारसे न च ॥ जायते कांचनं दिव्यं निषेकाद्रा
 स्का प्रिये ॥ नृसारसे दत्त्वा मंजिष्ठा रक्तचंदनं ॥ स्वरसे मर्दयेत्पश्चात्पन्नगं देवि से चयेत् ॥ तत्क्षरां कांचनं दिव्यं

च ज्ञेय नृसारसु
 खावह ॥ ३

रामः
 ३६

संप्रवक्ष्यामि निषेचितम् ॥ अष्टमांशं पुनर्हेमकर्म निरौषधं ॥ नाकः स्पृसे र्भावं संप्रवां जुह्विलं ॥ तेनैव पुष्ये तीक्ष्णां भस्मी
 भूतत्वमाप्नुयात् ॥ तद्रसतां म्रिष्ये नृविग्रां तेन निर्वहेत् ॥ तद्धृत्वं हेमसंकाशं तोरे वा यं शयोजितं ॥ तां हेमसमांशं
 जुह्वि वारिपित्तं भवेत् ॥ नाकस्य रसे भावं रसकः संप्रवारतः ॥ नाकस्य रसे नैव रसे नृसंप्रवारतः ॥ तं सं रसकं चैव तीक्ष्ण
 लोहं च पन्नगं ॥ नाकस्य रसे नैव त- नैकविमर्दयेत् ॥ तत्क्षरा जायते वदोरसस्य रसकस्य च ॥ तीक्ष्णां नागं तथा
 श्रुत्वं रसकेन तुं जयेत् ॥ हृत्तां जायते दिव्यां कुष्मांडकुसुमं प्रभम् ॥ पुनरापं प्रवक्ष्यामि रसबंधं मुहुर्द्वभम् ॥ कंका
 लखे चरिनाम औषध्या परमेश्वरि ॥ तस्य तैलं तु सं गृह्य आश्रये चरि संयुतम् ॥ स्थापयेद्दिनमेकं तु पात्रे भास्करनि
 मिनि ॥ द्वितीये वा सोषा प्रेवजु रत्नं तु पूरयेत् ॥ अनेन धामयेत्ते तु सुतं प्रज्वल प्रभम् ॥ सवीजा औषधीया ह्यकिं
 चिदुल्मलता प्रिये ॥ मंत्रसिंहासनी नाम तृतीया नाम खेचरी ॥ पाताल यंत्रे तत्तैलं गृहीयात्ताम्रभाजने ॥ तस्य तैल
 स्य मध्ये तु प्रक्षिपेत्तेव चरी रसं ॥ मेदनीयं त्रमध्ये तु स्थापयेच्च वानने ॥ पूर्वोषध्यादितदेवि गगनं मेदिनी जले ॥

सेमांसंततो दत्वा मर्दना गोलकं प्रिये ॥ समेतु गगने जीर्णो वद्वसि स्थिति पादः ॥ भस्मान्मूत्का स्युक्तेन धाम्यमानो नश्य
 ति ॥ काका विद्युत्समं रूपं समजीर्णं स्पृजायते ॥ द्विगुणं गगने जीर्णो स्थितो हानि संरोते ॥ पुनरायं प्रवक्ष्यामि र
 सबंधं सुदुर्लभं ॥ शिवदेवात्समुत्पन्नं त्र्यौषधीनुशिरिंदिरि ॥ जारये द्रुंधकं सानु जारयेत्सा पटालकम् ॥ कांचनं जारये
 त्सानु सेन्दु सानु वंधयेत् ॥ प्रवालं डावयेत्सानु डावयेद्गगनं मया ॥ वज्रं तु घातयेत्सानु सर्वसत्त्वं च पातयेत् ॥ जा
 येत्सर्वलोहानि सत्त्वान्यपि च जारयेत् ॥ शिरिंदिरि सेनास्य गोशृंगे तु वरानने ॥ धान्यराशौ निधातव्यं धृति स्मि स्थिति
 पादः ॥ दिव्यौषधी सेनैव सेन्दुः सुखं दिते ॥ समेतु कनके जीर्णो दिशको र्धं तु वेधयेत् ॥ पंचमेन शकोटिं तु घट्ट
 रो स्पृशे वेधकः ॥ सप्तमे धूमवेधी स्यात्प्रुष्टमे भावलो कतः ॥ नवमेशब्दवेधी स्यात्तद्दुर्द्धनं च विद्यते ॥ अमंति
 पशवो मूढाः कुलौषधी विवर्जिता ॥ तृणौषधी रसानां च नैव सिद्धिः प्रजायते ॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेन ज्ञानव्यासु
 कलौषधीः ॥ दिव्यौषधश्चतुःषष्टि कुलमध्ये व्यवस्थिताः ॥ नैव जानाति मूढा स्ताः शिवामोहेन मोहिताः ॥ अ

रामः
 ३१

इत्युत्तरोषधः जायते गिरिगह्वरे ॥ तृणौषध्या रसं स्रुतं नैव वदं कदाचन ॥ अक्षयं नैव तिष्ठति कुलौषधिविव
 र्जितं ॥ कुलौषध्या दिक्षिना सुगगने चारयेत्प्रिये ॥ सा सलु वारो हेव हि मध्ये तु तिष्ठति ॥ न घोटं च वा भस्म नैव
 दध्यं करोति सः ॥ किंचिद्व्यं प्रकुर्वीत धाम्यमानं न तिष्ठति ॥ पत्रपाककषट्के दे नैव तिष्ठति कांचनं ॥ न वेधं च श
 तादुर्द्धको ति सारः प्रिये ॥ जावनचाध - चतुर्विक्रांतं तु कांचनं ॥ धर्मार्थकाम मोक्षे तु नैव दद्यात्ततः प्रिये ॥ श्री
 देव्युवाच ॥ निक्षिप तंगतः स्रुतः कथं जीवं ददाति सः ॥ न जीवेत्तु निर्विकथं जीवति शंकाः ॥ श्रीभौव उवाच ॥ दि
 व्यौषध्या यथा देविरसें डो मर्दितो भवेत् ॥ कालिका हितः स्रुतः तथा भवति पार्वती ॥ पारस्य हरे कालं कालिका
 रहितो रसः ॥ अष्टचैव तु लोहानां मूलं शमयति तत्क्षणात् ॥ महामूर्च्छा गतं स्रुतं को वापि कथयेत्तत् ॥ दिव्यौष
 ध्या रसे नैव जायते न ह्यचेतनः ॥ पंचभूतात्मकः स्रुतः तिष्ठते च सदा शिवः ॥ पुनरायं प्रवक्ष्यामि रसबंधनमीश्व
 र ॥ श्यापाले न हते वज्रं च नैव तु कांचनम् ॥ वज्रं भस्म हेम भस्म ह्योमं वै कबंधयेत् ॥ निशाचरसे र्जायं न ह

जीवेन जायेत ॥ तं सूतं मारयेद्वृद्धिद्व्योषधिजगारिव ॥ भक्षितः सारसो येन सोपि साक्षात्सदाशिवः ॥ भक्षितो
 लकैकेन स्पृशेद्विधी भवेन्नरः ॥ प्रसेवात्तस्य गात्रस्य सराजस्य वध्यते ॥ **युजापतिः** कृद्घ्नते जाक्षरावभाति स
 तजं ॥ जगारिस्पृशेद्विष्णापालेन च वध्यते ॥ नुस्त्वल्पा रसेनैव भावितं गगनं प्रिये ॥ जायेद्वालुकायं वेद्योटे
 दं लेपयेत्ततः ॥ मारयेत्तं नगं देवि शक्रगोपनि भवेत् ॥ कर्षेकं तापराणि मृतनागेन लेपयेत् ॥ लेपयेद्दृष्टिका
 लिं च तत्पत्रं लेपयेत्ततः ॥ तत्रारं मृयते देवि सिंहं मृगं सनिभं ॥ सहस्रांसेन तेनैव भृल्ववेधं प्रलेपयेत् ॥ जा
 यते कनकं दिव्यं देवाभराभूषणं ॥ **जीवयुक्तवक्रपालायं** थि युक्ता च पार्वती ॥ नाम्ना वर्तुलपत्राणि शस्य
 ते वक्रवंधनम् ॥ एकवारं कन्दकल्कं मूकमूषागतं रसं ॥ धमे मूखा निलैर्वदो भक्षणायः प्रशस्यते ॥ रक्तकं
 ककंदं तु स्त्रीस्तन्येन तु पेयितं ॥ मूखायां पूर्वयोगेन कुरुते सूतवंधनं ॥ **दृष्टिका पत्रिका** वीजं नारीक्षी रसम
 चितं ॥ धमयेत्पूर्ववत्सूतं भक्षणाथार्थं यथा चिकः ॥ **वज्रकंदं** समादाय रसमध्ये विनिःक्षिपेत् ॥ गजेंद्राख्य पुटं

रामः
 ३८

दद्यात्तत्र धावद्रुतं नयेत् ॥ भक्षयेत्तं रसं प्राजः परमासादमरा भवेत् ॥ **लोगलीकंदं** सादाय कर्कोटिकंदं मेव च
 ॥ रसं तन्मध्यगं कृत्वा खेदयेत्तमर्दयेत्तु नः ॥ मृयते नात्र सन्देहो ध्यातस्तीव्रा तपेन च ॥ भूकचं चूतं सूतं पुटयेद्वा
 मयेत्ततः ॥ शतांशवेधो कर्त्ता यंदेहसिद्धिकरो भवेत् ॥ हंसपादिरसं सूतं शुककंदोदोक्षिपेत् ॥ गजेंद्राख्य पुटं
 दद्यात्तमृयते नात्र संशयः ॥ सहस्रांशेन कर्त्ता च जायते नात्र संशयः ॥ हंसांघ्रिभूकचं चूचगृहीत्वा मर्दयेत्तं ॥
 कौंचपादोदोक्षिप्यात्तो दद्यात्पुटत्रयं ॥ म्रियते नात्र सन्देहो लक्षवेधो महारसः ॥ तृणाज्योतिरितिख्यातो भृ
 गुदिव्योषधिप्रिये ॥ निशासुप्रज्वलेन्नित्यं नाहि ज्वलति पार्वती ॥ तस्य मूले च संक्षिप्ते क्षीरं रक्तं भवेत्क्षणा
 त् ॥ तन्मूलसं गंधाच्चैमातुलुंगाम्भ मर्दयेत् ॥ भृल्वपत्रे विलिप्तं भवद्भे मपुटत्रयात् ॥ तन्मूलचूर्णं संयुक्तं रस
 रजे सुरेश्वरी ॥ मातुलुंगसैर्दृष्टमभ्रकं चरति क्षणात् ॥ व्युथोच्चटं प्रवक्ष्यामि रसवंधकी प्रिये ॥ एकमेव भवे
 त्त्रालं तस्य रोमप्रवेष्टनं ॥ तस्याये च भवेत्सुषुं शुकजुंडस्य सन्निभं ॥ तत्पत्राणि च देवेशि भूकपिच्छनिभाः

निच ॥ तत्कंदं कूर्मसंस्थानं क्षीरं सिंहसन्निभं ॥ जलाशये मधूद्धिस्ते तत्समादाय पार्वती ॥ वेधयेत्सर्वलोहानिकां
 चनानि भवन्ति च ॥ रसतालकनुत्थानि मर्दयेद्द्वयसैः ॥ आतपे स्त्रियते तत्रो रसौ दिव्योषधीर्वल्नात् ॥ वेधयेत्स
 र्वलोहानि लक्षांशेन वरानने ॥ आवर्तितं भवेद्यावज्जांबूनदा समप्रभां ॥ संरक्तं सुहीक्षीरं कुनदी गभकाभ्रकं
 ॥ ददं चैव लोहानि सहस्रांशेन वेधयेत् ॥ सुहीक्षीरं समादाय निशा चूर्णेन वेष्टयेत् ॥ घटिकां कुर्वते नैव नागं
 विधत्तितक्षणात् ॥ अथातस्थलपद्मिण्यादिव्योषधमाविधिं शृणु ॥ पद्मिनी सदृशा पत्रैः पुष्पैरपि च तादृशी
 ॥ भंगे चैव स्ववेक्षीरं रक्तवर्णं मुशोभनं ॥ आक्रम्य वामपादेन पश्येत्तं गगनमंडलम् ॥ पश्येत्तारका युक्तं यद्गहन
 क्षत्रमंडलं ॥ लक्ष्यो जनतो देवि साग्रेया स्थलपद्मिनी ॥ तस्याः पंचांगमादाय हर्गौरी समन्वितः ॥ मनशिला
 तालयुक्तं माक्षिकेन समन्वितं ॥ मर्दयेत्स प्रग्वंतेन शूलं च वेधयेत् ॥ सहस्रांशेन देवेशी सिद्धं भवति कां
 चनं ॥ तस्याः पंचांगमादाय पूर्वाक्तविधिना प्रिये ॥ चारयेत्स तराजं च मूकमूषागतं धमेत् ॥ स्त्रियते मूषिकामये

रामः
 ३९

संकोचन संशयः ॥ तेनैव सर्वलोहानि सहस्रांशेन वेधयेत् ॥ चित्रकस्य यथा गृह्यं कथयामि समासतः ॥ त्रिविधः चि
 त्रको ज्ञेयः कृष्णो रक्तो रसायने ॥ शुक्लो व्याधिः पुशमनः श्रेष्ठ मध्यकनीयकः ॥ कृष्णं रक्तं सितं चारिहेमं तेनोद्धोदुधः
 ॥ कृष्णं चित्रकमुत्पाद्य गोभिर्नाद्यातमीश्वरी ॥ क्षीरमध्ये क्षिपेत्क्षीरं कृष्णवर्णं भवेत्क्षणात् ॥ तस्य पंचांगचूर्णेन पारदं सह मर्दयत्
 ॥ धमेच्च मूकमूखायां घोटं भवति तक्षणात् ॥ रक्ताम्बाधरो भूत्वा रक्तमाल्याजुलेपनं ॥ कृष्णपक्षे तु पंचम्यं रक्तमाल्योदनेन तु ॥
 वलिंदत्वा महादेवि रक्तचित्रकमुद्धोत् ॥ रक्तचित्रकचूर्णेन वंगं वा पस्त्रिभिस्त्रिभिः ॥ सर्वदोषविनिर्मुक्तः स्तंभमायाति तक्षणात् ॥
 तन्मूलं सतकं ताम्रं कंकुराति तैलसेचनात् ॥ रुक्विंशतिवारं राशुद्रं शुल्बं भविष्यति ॥ रक्तचित्रकमध्वाटतैललिपं पुटेन तु ॥
 चंद्रार्कपत्रं देवेशि जायते दिव्यकांचनं ॥ नागिनीकंदं सितं रक्तचित्रकसंयुतं ॥ पत्रैर्लेप्य प्रतितापे चंद्रार्ककांचनं भवेत् ॥
 ज्योतिष्मती तैलविधिं वक्ष्यामि शृणु पार्वती ॥ ज्योतीष्मती नाम लता वृत्कां चनं संनिभं ॥ वल्लीवितानवहुला हेमवर्णा फला
 शुभा ॥ नापाठपूर्वपक्षे तु गृहीत्वा बीजमुत्तमं ॥ तिलवत्काथयुक्ता वाहस्य पादरथादिव ॥ तस्य तैलं समादाय कुंभं ताम्रमये

क्षिपेत् ॥ स्थापयेद्गुणं कुंभं ॥ क्रमाद्विजुषाग्निना ॥ परमासेतुव्यतिक्तांते सद्यः कांचनं भवेत् ॥ ताम्रं हेमसमं कृत्वा तैलमा-
 क्षिकमिश्रितं ॥ प्रतितापेन सिंचेत हेमताम्रं समं भवेत् ॥ तथा च शतवेधोऽस्यान्विद्यारत्नमनुत्तमं ॥ दग्धरुहां प्रवक्ष्यामि स्तवं व-
 करिष्ये ॥ शस्यौषधितुसाहाय सर्वकामार्थसाधिनी ॥ सन्नद्धिन्नामहो देवी दग्धसापावकेन तु ॥ प्रोहति क्षणाद्विज्या दग्धा-
 सातु महोषधी ॥ रक्तं पीतं सितं कृष्णं तस्याः पुष्पं प्रजायते ॥ चणकस्यैव पत्राणि सुप्रभूतानि लक्षयेत् ॥ सा-
 स्तिगोमतीतीरे-
 गंगाया मर्वुदेगिरौ ॥ उज्जयिन्या दक्षिणतो वनांते पुचद्दृश्यते ॥ तस्याः कंदरुसं दिव्यं कृद्भरजि समं न्विमं ॥ ताम्बूलेन समा-
 युक्तं कृत्वा शोकारये दुधः ॥ सर्वेषां मेव लोहानां रसानां बहिर्मध्यतः ॥ सहस्रं वेधयित्वा तु कांचनं कुरुते क्षणात् ॥ तथैव मृत्यते
 कांतं हेमाम्रं संयुतेन च ॥ कटुगुन्धी तु विख्याता देवी दिव्यौषधं शृणु ॥ तस्य बीजानि संगृह्य सूक्ष्मचूर्णं तु कारयेत् ॥ एकविं-
 शतिवारिणि भाव्यं धात्रीसेन च ॥ पयसा सह तेनैव विश्वभेषजं संयुतः ॥ बीजं यंत्रे विनिक्षिप्य तैलं संगृह्य पिंडितः ॥ रसं म-
 र्दयते न च क्रमं र्दनमर्दयत् ॥ गोपितं शिखिपित्तं च कांजिकासीसं संयुतं ॥ तारुल्ल्यानि चैतानि सर्वेषां सूतकं समं ॥ मे

रामः
 ४०

षष्ट्यं गेन दातव्यं मासमेकं निरंतरं ॥ लोहदण्डेन संसिक्तं सर्वलोहानि वेधयेत् ॥ गंधकं लोहदण्डेन एकविंशति भावितम् ॥ पंचविंशदि-
 नां तेनुजायते कनकोत्तमं ॥ क्षीमकंदविधिवेधये सर्वसिद्धिं कांतथा ॥ चतुर्वर्णी विधंतत्र रक्तं गंधं पशस्यते ॥ भग्नमेतद्भवेशीरं रक्तव-
 र्णं तु शोभनं ॥ मेघानां तु निनादेन संजायते रूपशोभितं ॥ पत्रैस्तु हि सप्तभिर्हैममुप्रमैः ॥ वंधनं रसराजस्य सर्वसत्त्वव-
 शंकरं ॥ तस्य क्षीरं तु संगृह्य तारुनिर्वापये दुधः ॥ धमेदृदाग्निना चैव जायते हेमशोभनं ॥ तिचिरी पत्रनिर्वासमीषताम्रजोयु-
 तं ॥ मर्दयेत्पारदं प्राञ्जौरसवंधौ भविष्यति ॥ तोयमध्ये विनिक्षिप्य गटिकावज्रवद्भवेत् ॥ शाकहृक्षस्य देवेशीनिष्पीयसमु-
 त्तमं ॥ रक्तचंदनं संयुक्तं सर्वलोहानि जायेत् ॥ मिलंति सर्वलोहानि डवंति सलिलं यथा ॥ गंधकं रसकं ताप्यं पारदं रक्तचंद-
 नं ॥ रुदं त्याग्य संयुक्तं तारमाया तिकांचनं ॥ शाकहृक्षस्य निर्यासं यत्नतः परिगालयेत् ॥ शिवमूलस्य चूर्णं तु तडसेन गुम-
 र्दयत् ॥ प्रलिप्तं शूलं पत्राणि पुटं क्षिप्त्वा विपाचयेत् ॥ तदतं कांचनं दिव्यं भवेद्भक्षणा संयुतं ॥ फलानि शाकहृक्षस्य परि-
 पक्तानि संग्रहेत् ॥ तडसेन तु संप्राजः सप्तरात्रं तु भावेयत् ॥ तडसेन समायुक्तं मंजिष्ठा मिश्रितं तथा ॥ लेपयेत्तालपत्राणि

ध्यातंभवतिकांचनं॥देवदाल्यामहोषध्याविधिंवक्ष्याम्यतःपां॥साध्वेताव्याधिसमनेकृद्दणपीतास्तायने॥पूरिमास्यात्रयोद
 शंराहुग्रस्तेदिवाको॥अथवाकृद्दणपंचम्यांइमांविधिवद्भूते॥देवदालिफलंदेविविष्णुक्रांताचस्तकम्॥मूर्द्धयेदं
 धयेक्षिपुंश्रुल्वंहेमकरोतिच॥देवदालीफलंमूलंईश्वरीरसमेवच॥तोयेनमर्दितंकृत्वावंगंस्तंभयतिक्षणात्॥अथातः
 सम्प्रवक्ष्यामिश्वेतगुंजाविधिंप्रिये॥कृद्दणपक्षेचतुर्दश्यामष्टम्यांचसुरार्चिते॥कपालेमृत्तिकांन्यस्यसेचयेत्संलिलेनतुः
 वोजानिसितगुंजायाःपुष्पयोगेनवापयेत्॥वक्ष्याम्यनेनयोगेनकुर्यात्संयहरांतथा॥ॐ नमोभगवतेश्वेतवह्निश्वेतपर्व
 तवासिनीसर्वकार्याणि॥कुरुअप्रतिहतनमोनमःस्वाहा॥ ॥मूषामध्येतुसंस्थितं॥त्रिपंचपलसंख्यातुकर्षार्थेसित
 गुंजया॥सहैकस्यभवंतारंतस्यगंधविवर्जितं॥ब्रह्मादितिसमायुक्तंगुंजाचूर्णसहैकतः॥देवानांभूषणंदेविजायतेहेमशो
 भनम्॥अथातःसंप्रवक्ष्यामिकर्तरीसबंधनं॥असुराणांसमायोगेक्रोलाविष्टेनचेतसा॥मुदर्शनंमहाचक्रंशेषितामर
 वैरिणा॥तालपटातदाद्यस्यनिपेतुःश्वेतविंदवः॥तेभूमौपतितादिव्यासंजाताःकर्तरीरसं॥एक्षार्थंस्थापितंतत्रविष्णुनाच

रामः
 ४९

मुदर्शनं॥चक्रतुल्यंभ्रमत्येतदायुधानांनिहंतति॥कुरुतेगर्जनंनागंधूमज्वालाविमुञ्चति॥कर्तरीदृष्टीमात्रेणातथान्या
 शब्दकर्तरी॥लोकानांतुहितार्थायघोरशक्तिव्यवस्थिता॥रसरूपमहाघोरासासिद्धानांनुवेदिनी॥तस्यक्षेत्रंयथागच्छेदयो
 राखंजयेत्तथा॥पुनर्घोरंन्यसेत्तत्रअथान्यंविनिसेदुधः॥अनुलोमविलोमेनदेहेदिदृष्टार्थकर्तरी॥मुडयामुडयेत्तनुमघो
 रास्त्रेणयोजिता॥दीप्तेनरोधयेत्तनुस्तंभयेदीपनेनतु॥निष्टयामुडयातनुस्थानयोगेनयोजयेत्॥अथचंडोदहेनेशिवक्ष्यामि
 सबंधनम्॥दृष्ट्याचंडोदकंमन्त्रीपौरासास्यांविशेषतः॥यहरांतत्रकर्तव्यंपौरासास्यांप्रयत्नतः॥निर्गच्छतिमहिंभित्वाचं
 दहध्यातुवर्द्धते॥क्षेत्रवंदेपुराकृत्वादिवमभ्यर्च्यशंकरं॥चतुर्दश्यांतुतक्षेत्रंपूजयित्वाविचक्षणाः॥अहोरात्रोषितोभूत्वा
 परतत्रनिवेदयेत्॥पौरासास्यांसुरात्रौचगत्वातस्यसमीपतः॥चंडोदकंतुसंगृह्यमंत्रयुक्तःसमंचितं॥आलोच्यमधुसर्पि
 भ्यांपिवेत्तनुसमाहितः॥पीतमात्रेणतेनैवमूर्च्छितोभवतिक्षणात्॥चंडोदयेतदातिष्ठेक्षीरंतस्यतदापिवेत्॥सप्तरात्रप्र
 योगेणचंडवन्निर्मलाभवेत्॥एकविंशतिरात्रेणजीवेदुस्मदिनत्रयं॥एकमासप्रयोगेणब्रह्मायुसभवेत्तत्र॥चंडोद

केनगगनंरसंहेमं चमर्दयेत् ॥ मूर्खामध्येगतध्यातंतक्षणात्घुटिकाभवेत् ॥ अयंनुस्पर्शमात्रेणालोहान्यक्षाचवेधयेत् ॥ तडसं
 नुसंचान्यं वक्षेणसमजारितम् ॥ चतुःषष्ट्यंशतोवेधोविगोणसहस्रकं ॥ दशशृङ्गकलिकावद्रंजामाचंरसंततः ॥ विलोहवेष्टि
 तंवक्त्रेष्टत्वाचादृश्यतांबुजेत् ॥ ॥ ॐ नमोभगवतेरुद्रायशूलहस्ताय अमृतोद्भवायरक्षरस्वाहा ॥ इतिपानमंत्रः ॥ अतःप
 रंप्रवक्ष्यामिशैलोदकविधिंप्रिये ॥ क्रममापोमहीशैलशिलाचेतिचतुर्विधं ॥ कानिचिक्षणावेधानिर्दिनवेधानिकानिच ॥ प
 क्षमासादिषण्मासांवेधनानिमहीतले ॥ क्षिप्रंजलेयदाकायंशैलीभूतंचदृश्यते ॥ वहिरन्तश्चदेवेशिवेधकंतन्यकीर्तितः
 ॥ हिंउलंहरितालंचांधकंचमनःशिला ॥ एषांगंधापहारंजुकुरुतेतच्चवेधक ॥ अन्यथाचेष्टकंदेवितदयाह्यनिरर्थकं ॥ श्री
 शैलेश्रीवनप्रांतेपर्यंकारव्योशिलातले ॥ तत्रस्थंक्षणावेधास्यात्नद्यांभगवतीतटे ॥ एकोहवेधकंतत्रगीतरोचिदिनत्रयं ॥ भ
 डांगेदिनवेधास्यात्त्रिस्थलांतेत्रिवासां ॥ धारेश्वोपादितंस्यात्कर्षपूर्यादिनैकतः ॥ बुलेश्वोमासिकंस्याद्वाघ्रपूर्यांनुवाश
 रं ॥ अश्वोमासिकंस्यात्सिंहदीपेतथापुनः ॥ दिनमेकंवृश्मशिखांविंध्येतक्षणावेधकं ॥ वासांमाल्यवंतुक्षणावेधीनुतत्रच ॥

रामः
४९

किंकिंघेपर्वतेरम्येपंपातिरेक्षणोदकम् ॥ तस्यपश्चिमतोदेवियोजयेद्वितयेपुनः ॥ भूशैलमस्तितत्रैवत्रिदिनंवेदपर्वते ॥ अन्य
 तत्रशैलेपिब्रह्माविष्णुशिवोद्भवं ॥ अमृतंतत्रतत्रापिवर्जोकारणमुत्तमम् ॥ तस्योत्पत्तिंप्रवक्ष्यामियथाजानातिसाधकः ॥
 महीसमुद्रतवतोवराहस्यकलेवरात् ॥ यःस्वेदपतिनतस्माजातंशैलोदकंपरं ॥ तन्मुखेक्षणांकंजातंकराठदेशेनुवासरं ॥ वा
 कुभ्यांत्रयवेधास्यात्मासवेधीनुपार्धयोः ॥ षण्मासमपरणेचसर्वसमफलंचतत् ॥ अघोरास्त्रेणानक्षेत्रंरक्षांकृत्वादिशां
 वलिम् ॥ दन्तालक्षंजम्बितानुगृहीयादमृतंपाम् ॥ शरद्रीषेवसंतेषुहेमंतेवासुरार्चिते ॥ आयसेतांस्वपात्रेवाकांतलोहम
 येथवा ॥ शिलामुपलमद्यैनुपलंक्षीरंचनिःक्षिपेत् ॥ क्षीरावशेषंतक्ताथंत्रिसप्ताहंपिवेत् ॥ जीवेद्वर्षसहस्रंनुवली
 पलितवर्जितः ॥ अथवाष्टपलंक्षीरंपलमेकांनुमिश्रितं ॥ क्षीरावशेषंसेवेत्पूर्वाक्तंलभतेफलं ॥ कुलथायुग
 रांवारिपचेदुद्भावंशेषितम् ॥ चतुर्गोणेतैनाज्यपाचयेत्तत्रोषितम् ॥ लेह्यंमधुसितोपेतंत्रिसप्ताहादहस्यति ॥ द्विरष्टवर्ष
 काकारःसहस्रायुर्नसंशयम् ॥ अवशिष्टकुलुथंनुयादांसंमधुसर्पिषा ॥ भक्षयेत्कर्षमेकंनुमासेनायुतजीवति ॥ तस्मि

४५
 कृतैलेनाभ्यंगमर्दनं चैव कारयेत् ॥ पामाविचर्चिकादुक्कृष्टानि सह संयजेत् ॥ वलीपलितनिर्मुक्तः सह स्वायुश्च जायते ॥ यः
 पिवेत्प्रातरुत्थाय शैलाम्बुजलकंचयं ॥ घणामासात्प्रातः सह स्वायुर्वलीपलितवर्जितः ॥ **अथ वा** सूतकंदेवीवारिणा सह मर्दय
 त् ॥ मासे मेके नंदे वेशि नष्टपिष्टिर्भविष्यति ॥ मासमात्रं जुमश्रीयात्स भवेदजरामा ॥ **अथ वा** तं रसं हेन्नाधामयेत् खदिराग्निना ॥
 गुरिकां सुंदरी नाम सर्वायुधनिवारिणी ॥ कर्ता हर्ता स्वयं सिद्धो जीवेच्चंद्रार्कतारकं ॥ **अथ ते** नोदके नैव क्षीरार्थे पायसं पचेत् ॥
 मासमात्रं प्रयोगेन वलीपलितवर्जितः ॥ पक्वतेनां भसा पक्वपिष्टिर्वाणिशतानि च ॥ मधुसंयोज्य भांडस्थं भूमो सर्वनिधापये
 त् ॥ दिने दिने तदैकैकं भक्षयेत्प्रातरुत्थितः ॥ वलीपलितनिर्मुक्तो जीवेद्धर्षसहस्रकं ॥ शैलीभूतं कुलुत्थं वा भक्षयेत्तमधुसर्पि
 षा ॥ घणामासो पप्रयोगेण जीवेद्धर्षसहस्रकं ॥ कृष्णं दमादितः कृत्वा यानि कानि फलानि च ॥ जले क्षिप्त्वा निलोहानि शैल
 भूतानि भक्षयेत् ॥ क्षीराहाराश्च जीरोति वज्रकायो भवेत्तदा ॥ तेनोदकेन संमर्द्यं भक्षकं काथयेत्पुनरेव ॥ कटुचयं च तं खादेज्जी
 वेद्धर्षसहस्रकं ॥ **अथ वा** सकर्षकं तज्जलेन तु मर्दितं ॥ इंगुदीफलमध्यस्थं तद्धेलोदकमध्यगं ॥ कालेन त्रिगुणो नैव कश्चि

रामः
 ४३

न्यंतस्य जायते ॥ घणामासं तन्मुखे धार्यं वज्रकायं करोति तत् ॥ दशनागसमभ्राणो देवतैः सह मोदते ॥ गृहीत्वा त्रिफला
 तत्र शैलवारिणि तीक्ष्णपेत् ॥ यथा भवति तद्धेलं गृहीत्वा चूर्णयेत्ततः ॥ कांतजीरो रसं तेन सार्द्धं घृतमधुपुतं ॥ भक्षयेद्धर्ष
 मेकं तु ततः क्षीराशनो भवेत् ॥ उदयादित्यसंकाशो मेधावी प्रियदर्शनः ॥ नीलकुंचितकेशश्च जीवेच्चंद्रार्कतारकं ॥ पादं ह
 रितालं च शिलामाक्षिकमेव च ॥ दादं च विषं चैव सह मेकत्र कारयेत् ॥ मर्दयेत्तत्त्व पाषाणो मातुलुंगसेन तु ॥ गोलकं
 कारयित्वा तु वारिमध्ये विनिक्षिपेत् ॥ तेन तां च शूलं च कांचनं भवति कुर्वं ॥ उपयुंजीत मासे कं वलीपलितवर्जितः ॥ जु
 ह्वस्ते जीवितं तस्य महाबलपराक्रमः ॥ शैलीभूतं हरिडातु तच्चूर्णं वापमात्रकं ॥ हेमत्वं लभते नागो वालार्कसदृशः प्रभं ॥ शै
 लोदके विनिक्षिप्य भूशैले कंदके पिवा ॥ ज्ञात्वा कालप्रमाणेन वधयेत्प्रादन्ततः ॥ रक्तक्षारं पुनं ध्यातं सुवर्णं समसारि
 तः ॥ शतांशेन तु लोहानां सर्वेषां हेमकारकं ॥ द्वितीयासारनां वाप्य सह स्वांशेन विधायति ॥ तद्यो धारयेद्धक्त्रे दिव्यत्वं लभते
 कुर्वं ॥ नचुलेककृते नैव किञ्चुकं मधुके पिवा ॥ इंगुदीफलमध्ये वा रजनीद्वयमार्द्धके ॥ अमृते कंदके वाथ उक्तदिव्यौषधी

षुचि॥ विधाय कोटं तत्र शिञ्चाते नैव गलयेत्॥ त्रिफला व्याघ्रकल्केन वेष्टयित्वा प्रयत्नतः॥ पादेर्न कंदत्वं पादं तत्र यो
जयेत्॥ शैलौ दकं क्षिपेत् तत्र गटिका वज्रवद्भवेत्॥ पूर्ववत्सिद्धिदा भवेत्॥ धार्यमाना मुखे सानुसहस्रायुः क्रीभवेत्॥ द्विती-
या सारणा योगादयुतं वेधयेत्तु सा॥ धार्यमाणो मुखे सैव युष्मदा --- भवेत्॥ तृतीया सारणा योगाज्जायते लक्षवेधि-
नी॥ तं घोटं धार्यते वक्त्रे लक्षायु जायते नारः॥ चतुर्थ सारणा देवी कोटिवेधी न संशयः॥ कोट्या युर्जीवितं तस्य खेचात्वं
चलभ्यते॥ पंचमिदं शकोटिस्मात् षड्भिः कोटि शतं भवेत्॥ धावच्चंद्रार्कजीवित्वमनंतं बलवीर्यवान्॥ ददाति सप्तमे चा-
पि सारणा गटिका परा॥ खेचरी नाम विख्याता भैरवेणा प्रयोगिना॥ ॥ यस्तु तडाजिका मात्रं मासमेकं तु भक्षयेत्॥ व-
ज्रदेहः ससिद्ध्या दिव्यश्रीजनवद्भवति॥ ॥ क्रीडते खेचरी भोगे स्वेच्छया गच्छतां व्रजेत्॥ नानाविधिफलश्चान्यां गृहि-
का सुंदरीति च॥ श्रद्धावत्संसेतुं गंधकं यत्र जायेत्॥ त्रिगुणो गंधके जीरोति न हेमं तु कारयेत्॥ कारयेद्भस्म सत्तं तु कां-
चतनं तेन सत्तकं॥ तद्भस्म सत्तके जायं रसेंद्रस्य समं समं॥ यासे कृते न जीरोति न वज्ररत्नं तु दद्याद्येत्॥ तद्वज्रं जायते भस्म

रामः
४४

सिंहरासना संनिभं॥ ॥ तद्भस्म कारयेत्सूते त्रिगुणं तु मुनिचिते॥ हाटकं जायेत्तं तु गृहिकां तेन कारयेत्॥ त्रिलोहं वेष्टितं तु
मुखे प्रक्षिप्य साधकः॥ नष्टे छायो भवेद्यो यो मृदुशपादे वदानैवः॥ लक्षवर्षसहस्राणि नवलीपलिता भवेत्॥ शूलिनं श-
क्तिसंयुक्तं रत्नादिगुणभूषितं॥ वक्त्रे धृते च विधृतो सर्वायुधनिवारणं॥ ॥ व्योममाक्षिकसत्त्वं चतारं तां सुग्रायसं॥ सार-
लोहं सत्तकं च रत्नादिगुणभूषितं॥ गृहिकां तां वारोहं मधुत्रयसुसंयुतम्॥ वक्त्रस्थानां शयेत्साक्षात्पलिलं नात्र संश-
यः॥ शिवशक्तिश्च देवेशी रत्नानि सितगोनसा॥ हेमतां तथा भातुः समभागानि कारयेत्॥ स्त्रीरजो व्याघ्रमध्यस्थं पद्म-
सूत्रेण वेष्टयेत्॥ सितयेन तथा विष्टं गृहं स्थाने निवेशयेत्॥ रणो राजकुलेशूते दिव्यकामो जयो भवेत्॥ वैक्रांता भ्रुककां-
तस्तु सस्य कं तु मुग्रापयः॥ विभातकादि संभूतकांति हेमं भवेत्प्रिये॥ समावर्त्य ततः सूते योजयेत्पादयोगतः॥ कुमारस-
संघट्टकृते वा गृहिका शुभा॥ रोगमृत्युजरा हंति वक्त्रस्थानां संशयः॥ ॥ पंचतारं वारोहे सत्तकद्वयमेव च॥ त-
योर्गगनभागास्य रेकैकं हेमकांतयोः॥ अयं शूलविविभागेन गटिका मासुंदरी॥ अक्षयो ह्यरजश्चैव भवेत्तेन महाकलः

भस्मसूतं पलैर्वैकंच मृतकांतं पलंतथा ॥ माक्षिकस्य पलं चैव शिलाजीतपलंतथा ॥ पलमेकं विट्ठंगस्य पथ्या चूर्णा फलंतथा ॥
 एकीकृतत्वात्तत्सर्वमन्त्राज्येन तु पेययेत् ॥ गटिका कारयेत्तेन षड्व्याधिकशतत्रयं ॥ एकैकां भक्षयेन्नित्यं कर्षमेकं निरंत
 रम् ॥ जीवेद्वर्षसहस्रायुयथा रुद्रो महाबलः ॥ ॥ अतः पां प्रवक्ष्यामि सभस्मसायनम् ॥ विज्ञेयं निष्परीहां साक्षाद्दि
 व्यौषधं परम् ॥ आमलक्यादिकांतं च पादं च मनः शिला ॥ वाकुची समभागानि क्षीरिणी रसपेषितः ॥ मेघनाद रसोपेतं मू
 कमूषागतं पचेत् ॥ माषं द्विमाषं द्विगुणं भक्षयेत्तत्क्रमेणानु ॥ वर्षत्रयं पादं देवि पादं निष्कार्द्रकं क्रमात् ॥ षट्सप्ताष्टच
 वर्षाणि निष्क्रमात्र प्रमारातः ॥ भुंजीत स च दिव्यान्नं जरावैरूप्यवर्जितम् ॥ किंचित्कांचनसंयुक्तं निष्कं निष्कार्थमेव
 चा ॥ यो भक्षयेत्त्रिभिर्वर्षे सर्वव्याधिजयत्यलं ॥ अष्टवर्षसहस्रायुर्द्वादशे लक्षवेधकः ॥ षोडशे वत्सो देवी दिव्यरूपः स जा
 यते ॥ शतपलमभयानां भक्षधात्र्यास्तथैव ॥ कथितं जलसंशताद्यैः भागमष्टावशिष्टं ॥ घृतमधुससितां यं व्योषचि
 त्रं दशैव स पलदशसिद्धं लोहनीरां मत्तं च ॥ गिरिपुतसममभ्रकांतं भृंगं विट्ठंगाससहितं विभाव्यं तं दुलैविल्वलज्जे ॥

रामः
 ४५

सहिम्कारकृतकल्कं लोहपात्रस्थमासं विदिनतनुविशुद्धः कल्कमेतं वरिष्ठं ॥ लिहति शयनकाले वामने त्रार्धसेवा घननि
 विडसमार्थमत्तमातं गदर्पः ॥ विगतसकलदोषः सर्ववदिव्यदृष्टिर्मदनइव सुकांतिः कामिनीनां प्रवीरः ॥ जलदइव सुपुष्पा
 कुंचितायाय केशलुरा इव वभुद्रं सत्कवी श्रित्रकारी ॥ हृषभगतिविचेष्टो मंदगंभीरघोषसुरगजइव लोके चंद्रतारार्क
 जीवी ॥ ॥ कांतहेमरविचंद्रमभ्रकैर्गोलकं विहितं किंशुदीफले ॥ शैलवारिपरिसिद्धगोलकं सुंदरीय्यासं जितं अभ्रम्
 ॥ कांतहेमरविचंद्रमभ्रकं वज्ररत्नसराजगोलकं ॥ क्षिप्रमामलककाष्ठकोदोभूमिशैलनिहितं समुद्रतं शैलतां गतवि
 धारिं मुखे वज्रकायकिलकल्पवासौ ॥ ॥ तारहेमवारुल्वसूतकैर्गोलकं वरुणाकाष्ठयंत्रितं ॥ भावितं शैलवारिणां
 सैखेचीति गटिकानि गद्यते ॥ ॥ शैलां वुनिक्षिप्तपलाशवीजं शैलीकृतं शौडघृतेन खादेत् ॥ त्रिसप्तरात्रं दिनमे
 कमेवं सहस्रजीवी विहितो नरस्यात् ॥ ॥ सूतकंचाभ्रकंचैव वज्रतीक्ष्णसमन्वितं ॥ हाटकेन समायुक्तं गटिकाखेच
 राभवेत् ॥ कांजफलमध्यस्थं सूतं तत्रैव निक्षिपेत् ॥ षण्मासेन भवेत्सिद्धिः सहस्रायुः प्रयच्छति ॥ तिंडुके द्विसहस्रायुः ज

धमनात्ततिः सत्तं मुखस्य जायते नः ॥ वरमा सो यत्र योगेन ह्यजगाम तान्मुजेत् ॥ सो तां जनयुतं भ्रातं सत्तं पारदमिभितं ॥

स्त्रीरेत्रिसहस्रकं ॥ मातुलुंगे च नांगे च तुष्यं च सहस्रकं ॥ रंभाफलेषट्सहस्रं पनसे सप्तसंख्यके ॥ विभीतकफले चैव दशसाह
स्वसंज्ञकम् ॥ नारिकेलमहाभागे सहस्राणि चतुर्दशः ॥ त्रिंशत्सहस्रं पथ्यायां लक्षमामलके पुनः ॥ ॥ अथ पत्रभवत्का
थादहोरात्रं शिलोदके ॥ वध्रातिचोद्धतं सत्तं मृत्पुदारिद्र्यनाशनं ॥ सारणाक्रमयोगेन वज्रवज्जायते वपुः ॥ रसरसायने चैव लक्ष
वेधीनसंशयः ॥ ॥ कर्दमं तु कुमार्याश्चरसेन कृतपिंडितं ॥ तत्तद्योत्थास्येद्वेक्रेत्यदृशो भवति कुवं ॥ पश्ययो विधिराम्ना
तः उदकार्यशिलागमे ॥ शतेनैव तु कालेन कुर्याद्देहसायनं ॥ ॥ श्रीभैरवः ॥ ॥ या पूर्वा निर्मितासे यमधमामलजाराणां ॥
उत्तमाडुर्ध्वभाचैव श्रुयतामथ जाराणाम् ॥ अवदं जारयद्यसुजीर्यमाणाः क्षयं बुजेत् ॥ वदस्याज्जार्यते या सो जीरास्य च
मुखं भवेत् ॥ सन्मुखो निर्मुखं दत्ते सामान्योत्तमलक्षणम् ॥ सामान्याग्निसहत्वेन सहरत्नादि जारकः ॥ सामान्यः प्रथमः
कार्यः यासे तु च समंततः ॥ वसुदेहकरो दिविसामान्यो हि भवेदयं ॥ या सहीनं तु यो वदो दिव्यसिद्धिकरो भवेत् ॥ ॥ अ
तमं मूलवदं तु मध्यमं सारवं धनम् ॥ अधमं पाकवदं तु एवं त्रिविधवं धनं ॥ मूलवं धसुयो वंधो मूलसंकुचितं महत् ॥

रामः
४६

सारवं धसुयो वंधो वासनावं धउच्यते ॥ स्याच्चतुःषष्टि मूलेभ्यः किंचित्मूलेन वंधनः ॥ प्राणागैरोषधीनां तु मूत्रागंधेवता
मतं ॥ पाषाणं चैव सिद्धानां मातुषाणां च वंधनं ॥ स्फाटिकाधृतिसंकोचैस्त्रिविधं वंधनं भवेत् ॥ दिव्याभिरौषधीनां पि
मूत्रागंधेवता मतम् ॥ पृथुतिभिर्वध्यते स्तः क्षरावं धउदाहृतः ॥ अभ्रकं हवीजं च षोडशांशेन कांचनं ॥ भ्रातं प्र
काशमूर्खायां शोधयेत्काचं करौः ॥ दक्षिणावर्तितं भ्रातं हवीजेन मेलनं ॥ मूर्खान्पत्कावराणे हेति यते खगव
उसः ॥ रक्तिका र्द्धमात्रेण पर्वतानपि वेधयेत् ॥ भक्षणात्तस्य देवेशिरुडुत्प्लो भवेत्तः ॥ क्रीडते सर्वलोकेषु शिव
जुल्यपराक्रमः ॥ ॥ वज्रकंदं गृही च उच्चैः दिसमन्वितम् ॥ अभ्रकं क्रमते शीघ्रं अन्यथानास्ति संगमं ॥
कृष्णागरुना भिशितैः सेनसितरामैः ॥ नारीकुसुमपालाशवीजैः लसमन्वितम् ॥ सोढं मृदंति मृदिता धृतयः
सकलेभ्यः ॥ ॥ पुनराप्यप्रवक्ष्यामि वज्रवं धं सुरार्जिते ॥ गंधकं भक्षयेत्तारिदिनानां मेकविंशति ॥ तदजोरस
राजस्य वंधनं जारोहितं ॥ वज्रभस्म तु भागैकं भागाः शुद्धरसास्त्रयः ॥ दीपदीपय सामर्थ्यं जावत्कल्कमतांगतं ॥ पा

पिप्पलीसंकोचवंधनं

दांसेनसुवर्णनिपत्रलेपंतुकायेत्॥ व्योमवह्नीरसंकांतं कंठं काणं तु मुद्रांति॥ दद्यात्तमष्टमांसेन मर्दयेच्च प्रयत्नतः॥ नष्ट-
 पिष्टं च भुक्त्वा च भुंजित्वा पुटेत्ततः॥ अंधमूर्खागतं ध्मातं कामरो न समन्वितं॥ घोहस्तु जायते देवि शतवेधी महारसः॥
 सौवीरं कंठां काचं दत्त्वा दत्त्वा विशोधयेत्॥ संधारामिलिता हेम्ना समावर्त्ताश्च जायते॥ एकोत्तरक्रमेण ध्यासंकलैः का-
 मयेत्ततः॥ एवं गुरो न स्मृतेन एका संकलको च्यते॥ त्रिगुरो न तु स्मृतेन द्वितीया संकलो च्यते॥ षड्गुरो न तु स्मृतेन चतुर्थी
 संकली भवेत्॥ पंचादशगुरो नापि पंचमी संकली भवेत्॥ एकविंशदगुरो नापि षष्ठांशं कलिको भवेत्॥ अष्टाविंश
 दगुरो नेशि सप्तमी संकली स्मृता॥ षड्विंशदगुरो ते वद्वा भवेत्सं कलिकाष्टमी॥ पंचचत्वारिंशगुरो संकली नवमी मता
 ॥ पंचाशदधिकपंचाशदश संकली ता स्मृता॥ एवं चक्रमहद्भ्यानु संकली दशवर्द्धितं॥ प्रथमो दशवेधी च शतवेधी द्वि-
 तीये के॥ तृतीये तु सहस्रस्या चतुर्थे युतवेधकः॥ पंचमे लक्षवेधी स्याद्दशलक्षं तु षष्ठ्यमे॥ सप्तमे कोटि वेधी स्याद्दश
 कोटि तथाष्टमे॥ धूमवेधी तु नवमे दशमे शब्दवेधकः॥ संकली संकली वद्धे वेधेर्दशगुरो भवन्तु॥ दश संकलिका बद्धः

रामः
 ५

शब्दवेधी महारसः॥ यथालोहे तथा काये वेधयेन्नात्र संशयः॥ वेधयेत्तत्प्रमारो न धानुश्चैव शीरकः॥ कारयेद्युटिका
 दिव्या वदरास्थिप्रमारातः॥ महाकालिं पूजयित्वा धारयेत्सततं बुधः॥ ॥ ॐ ह्रीं श्रीं ॥ कालिका लि महाकालि मां-
 सशोणितभोजनी ॥ ह्रीं ह्रीं ह्रीं स्तु देवी ससिद्धिं ददस्व मे ॥ श्रीं ह्रीं ह्रीं ॥ ॥ पूजयित्वा ततो देवी सिद्धचक्रं विशेषतः॥ तां-
 क्षिपेद्वक्रमध्ये तु युटिकां दिव्यरूपिणीं॥ शतवेधेन यावद्धारसेन युटिका प्रिये॥ मासमेकं तु वक्रस्या जीवे चैव यथा
 विधिः॥ तथा सहस्रवेधेन वद्वा या युटिका शुभा॥ मासद्वयं तु वक्रस्या जीवे चं डार्कतारकं॥ दशसाहस्रवेधेन वद्वा या
 युटिका यदि॥ शतं तु ल्य तथा पुष्पं त्रिभिर्मसि सुजायते॥ लक्षवेधेन यावद्वा युटिका दिव्यरूपिणी॥ चतुर्मासं तु
 वक्रस्या वृत्त्या पुष्पं प्रयच्छति॥ दशलक्षं यावद्वा युटिका दिव्यरूपिणी॥ पंचमासं तु वक्रस्या वै ह्नवं लभते
 फलं॥ कोटि वेधेन यावद्वा युटिका दिव्यरूपिणी॥ षणमासा संस्थिता वक्त्रे साक्षाद्दे रुदतां बुजेत्॥ दशकोटि
 प्रवेधेन युटिका दिव्यरूपिणी॥ सप्तमासं तु वक्रस्या स भवेद्भानुकोटयः॥ कर्त्ता हर्त्ता स्वपंभोक्ता शापानुग्रहका

रक्तः॥ सर्वज्ञः सर्वकर्ता च सुसूक्ष्मासा निरंजनः॥ ॥ पुनराप्यप्रवक्ष्यामि वज्रबंधं सुदुर्लभम्॥ समांसं भक्षणं हेमं सुरसूतेन कारयेत्॥ मृतवज्रं कलांशेन मर्दयेत् द्विपदी रसैः॥ प्राग्बद्धं क्रिया जातं पूर्ववच्च फलं भवेत्॥ वज्रसिद्धो भवेत्सिद्धो देवदानवदुर्लभः॥ चतुर्विंशतिसिद्धानां तापकः सर्वसिद्धकः॥ ॥ वज्रचूर्णं समं सूतं संपाद्या विमर्दितम्॥ पुटित्वा मारयेत्तत्र पुनस्तुल्यं रसं क्षिपेत्॥ ध्माते घोरो भवत्याशु शोधितकाचं करौः॥ यावद्वुकोदयप्रख्यो जायते चरसः प्रिये॥ ॥ तिलपर्णी रसेनैव गंधकं भावयेत्ततः॥ सप्तवांशे देवेशि छाया शुष्कं पुनः पुनः॥ अनेन क्रमयोगेन जायते गंधपिष्टिका॥ ॥ गंधपिष्टिपलैकं तु नागपिष्टिपलायकम्॥ लेपयेन्नागपत्राणि छायायां शोषयेत्ततः॥ आट्ठरूपकापिडेन नागपत्राणिलेपयेत्॥ आरण्योपलके देवि दापयेच्च पुटत्रयम्॥ तन्नागं मृयेत्तदिव्यं सिंहारूपा संपुभं॥ तन्नागं पलमेकं तु भूल्वचूर्णं पलायकं॥ वासकस्य रसेनैव प्रहो कं तु मर्दयेत्॥ मारयेत्पानां यंत्रे भूल्वं तं मृयेत् क्षणात्॥ षोडशांशेन तेनैव तावेधं प्रजायते॥ जायते कनकं दिव्यं देवताभरणाभूषितं॥ याकाचिद्रंधपिष्टे तु आदौ नागं तु मारयेत्॥ नागेन वेधयेद्बुल्वं भूल्वे

५ इति गंधपिष्टिका

रामः
४८

नारं तु वेधयेत्॥ गंधकं मधुसंयुक्तं सूक्ष्मजीवेन मर्दितं॥ भूमिस्थं मासमेकं तु नारं मायातिकां च नं॥ उद्धर्त्तनेन तेनैव सर्वकुष्टादिनाशनम्॥ घनेन सह संयुक्तं वृणारोगविनाशनम्॥ सप्तसाययोगेण सह स्वायुर्भवेत्ततः॥ ॥ शुद्धसूतं पलैकं तु पलैकं तालकस्य च॥ एकीकृत्वा त्रयं मर्दय मुन्मत्तकारसेन च॥ मारयेच्च क्रयं त्रेणा भस्मी भवति सूतकः॥ अंधमूषागतं ध्मातं घोटे भवति शोभनं॥ वंगं तां च भूल्वं च क्रमशो वेधयेत्ततः॥ ॥ शुद्धवंगं पलैकं च पलैकं सूतकस्य च॥ द्विपलं तालकं चैव उन्मत्तरसमर्दितम्॥ मारयेत्पाटनायं वेधमनात् घोटेनानयेत्॥ श्वेताश्वकस्य सत्वं च तां तीक्ष्णं च माक्षिकम्॥ अंधमूषागतं ध्मातं घोटे भवति तक्षणात्॥ तत् घोटे पलमेकं च पलैकं सूतकस्य च॥ तालकस्य पलं सर्वमेकीकृत्वा त्रयं मर्दयेत्॥ मारयेत्पाटनायं वेधमनात् घोटेनानयेत्॥ इति तालकवद्धः॥ ॥ चूर्णितं गंधकं देवि मर्कटी रसभा वितं॥ भावेच्छतवारिणि जीवभस्म तु गच्छति॥ दापयेत्तन्मृगमये पात्रे रसेन सह संयुतं॥ नापयेत्तद्वितापेन मर्कटी रसं संयुतम्॥ गंधकं स्ववते सूतं पिष्टिका भवति क्षणात्॥ कृद्धनाश्वकपलैकं तु रसकस्य पलं तथा॥ सूतकस्य पलैकं च सर्वमेकीकृत्वा त्रि

ये॥ उन्मत्तकसेनैवमर्दयेत्पुद्गलं॥ मर्दयेद्दिनमेकं वाटं करोत समन्वितं॥ घृष्टिका कारयेत्पश्चात् भौयाशुष्कं तु कारयेत्॥
 महावह्निगतं ध्मातं घोटं भवति सूतकं॥ घोटं शोधयेत्काथं टंकराडावयोगतः॥ हेन्नासहसमावर्त्य सारणात्रयसारितं॥
 सहस्रांशेन तेनैव शूलवधे प्रदापयेत्॥ अनेन क्रमयोगेन शूलवं वेधी भवेत्तप्तं॥ बीजद्वयं पलांसस्य पलमेकं तु सूतकं॥ ज
 स्वीरास्तेन संमर्द्य भौयाशुष्कं च कारयेत्॥ तुं विकामे घनादी च काकजं घाचमूलिका॥ स्तन्यं चैतः प्रलिप्तायां मूषायां
 च विनिक्षिपेत्॥ धमेतैव दिरांगौर्घोटं भवति चाक्षयं॥ पलाशतेन संमर्द्य यामस्याऽसपिप्पिका॥ अंधमूषागतं ध्मातं
 घोटं भवति तत्क्षणात्॥ रसवंगं हेमतां मौक्तिकाभ्रप्रवालकम्॥ एतेषां समभागं च भस्म चादाय मर्दयेत्॥ कार्पाससूत्रै
 र्द्वैशिलाभेदी रसेन च॥ यथक यथक सप्तवांका च कृप्यां विनिक्षिपेत्॥ दिनत्रयं पचेद्दिनान् सूक्ष्माग्नि क्रमभेदतः
 स्वांगशीतं समुद्रतृणकस्तूरीकुंकुमैर्युतम्॥ वैक्रांत भस्मना घोज्य मर्दयेत्कदलीडवै॥ रसायनं महाश्रेष्ठं वैक्रांतारव्याभि
 धानकं॥ वक्रमूत्रास्मरीरोगान् प्रमेहान् विंशतिं स्तथा॥ पांडुपित्तज्वराच्छर्दिउज्जातं समये क्षणात्॥ आस्रपित्तशोषो

रामः
 ४२

गान् वमनं पित्तदोषजान्॥ निहन्ति रसराजोयं अभ्यासात् सर्वरोगनुत्॥ वज्रसत्त्वं च गगनं रसहेमं च मेरुयेत्॥ रसमरत्वमवाप्नो
 तिवक्त्रस्थेन मुराधिपे॥ जारयित्वा रसं तद्विपुनस्तेनैव जारयेत्॥ कोटीवेधीनसंदेहो वक्त्रस्थं रेचां पदं॥ वेधयेत्तत्पुमारो
 नधातुश्चैव शरीरके॥ कारयेद्घृष्टिकां दिव्यां वज्रसिद्धेन कांचनं॥ अनेन क्रमयोगेन यावच्छक्यं तु मारयेत्॥ तद्रस्मसूत
 कंदे विसर्वरोगनिर्वहणं॥ हेन्नातु सारयित्वा तु चंडाकं लेपयेत्ततः॥ द्वात्रिंशांशेन हेमार्थं मातृकाध्यधिकं भवेत्॥ वदरा
 स्थिप्रमारो न कारयेद्घृष्टिकां वध॥ यथालोहेतथा देहे क्रमेतेनान्यथा क्वचित्॥ वज्रेणाद्वंदितं हेमं कांतं शुद्धं च पालिनां
 ॥ रंजयेत्सप्तवारं शीतं घोटं सूक्ष्मचूर्णितं॥ भावितं स्वीरजेनैव भूर्जपत्रे निवेशितं॥ द्रुतसूतेन संयुक्तं वध्वावस्त्रेणापोटलं
 ॥ स्वेदयेद्देवदेवेशीयावद्भवति गोलकम्॥ लांगलीजीवनीचैव गंधाप्यत्तटवारुणा॥ एतेषां निक्षिपेत्पिंडं वज्रगोलं
 तु वेष्टयेत्॥ मूखामध्ये विनिक्षिप्य अंधयित्वा प्रयत्नतः॥ भूमौ मूषाविनिक्षिप्य टंकं मूर्द्धि प्रदापयेत्॥ अनेनैव प्रतापे
 न बंधमेति महारसः॥ गोलकंधारयेद्द्वे वर्षमेकं तदा प्रिये॥ जीवेत्कल्पसहस्राणि यथानागो महाबलः॥ वर्षद्वादशभिः

साक्षादसुपुर्णजायते ॥ गात्रस्य तस्य प्रवेदादृष्टलोहसुकांचनं ॥ ॥ वज्रभस्म तथा सूतं कांचनेन समन्वितम् ॥ व
क्रस्थं कुरुते यस्तु मज्जा त्वलितवर्जितः ॥ ॥ कृत्वा भ्रुकं च सत्त्वं च तांतां च हाटकं ॥ माक्षिकं कां ततीक्षां च समभा
गानिकारयेत् ॥ अंधमूषा गतं ध्मातं घोटं भवति तक्षणात् ॥ तं घोटं सूक्ष्मचूर्णां तु धृतसूतेन गोलयेत् ॥ मृतसूतस्य भागैकं
भागं च त्वारिगोलकं ॥ मर्दयेत् प्रखल्वेन भस्मी भवति सूतकः ॥ मारयेद्भूधो यंत्रे सप्तसंकलिकाः क्रमात् ॥ गुंजामात्रं तु त
द्रस्ममध्याज्येन तु लेहयेत् ॥ सम्यक्साप्रयोगे राक्षस्युतायु भवेत् ॥ वलीपलितनिर्मुक्तो महाबलपराक्रमः ॥ तद्रस्मपल
मेकं तु पलैकं गंधकस्य च ॥ अंधमूषा गतं ध्मातं घोटं भवति तक्षणात् ॥ जीवत्कल्पसहस्राणि यथानागो महाबलः ॥
तस्य सूतपरीषेणालोहान्यथैव कांचनं ॥ तद्योऽंजयेत्पश्चाद्गंगाभ्रककपालिना ॥ रंजयेत्सप्तवाराणि भवेत्कुंकुमस
न्निभः ॥ हेम्ना सहस्रमावर्त्य सारणात्रयसारितं ॥ सहस्रांशेन तेनैव भ्रूल्वमध्ये प्रदापयेत् ॥ जायते कनकं दिव्यं देवाभ्य
राभूषितम् ॥ वज्रसूतस्य भागैकं पन्नगस्य च ॥ हाटकस्य च भागैकं भागैकं चाभ्रकांतयोः ॥ एकीकृत्या तु तद्राम्यं रसे

भागैकं १

एमः
५०

जीरां तु जायेत् ॥ शतांशेन तु तेनैव भ्रूल्वेव धंप्रजायते ॥ वज्रसूतस्य भागैकं भागैकं कुटिलस्य च ॥ अंधमूषा गतं ध्मातं
घोटं भवति तक्षणात् ॥ तद्योऽं भागमेकं च भागैकं गंधकस्य च ॥ अंधमूषा गतं ध्मातं यावद्गंगां शोषितं ॥ अनेन क्रम
योगेन वहेनागं च षड्रुगां ॥ ततस्तं रंजयेत्पश्चात् ततीक्षां भ्रूल्वं कपालिना ॥ ॥ पद्रसूतस्य भागैकं भागैकं धृतसूतकं ॥
मर्दयेत्तद्यमास्त्रेन गोलकं भवति तक्षणात् ॥ मृतवज्रस्य भागैकं भागं च त्वारिगोलकं ॥ मर्दयेत्तत्प्रखल्वेन भस्मी भवति
सूतकः ॥ मारयेद्भूधो यंत्रे सप्तसंकलिकाः क्रमात् ॥ तद्रस्म तु पुनः पश्चात् मध्यमास्त्रेन मर्दयेत् ॥ पुटं दद्यात्प्रयत्नेन षष्ठ्या
धिकशतत्रयं ॥ तद्रस्म जायते सूतं सिंहारुरा सन्निभं ॥ तेनैव वेधयेत्तां सहस्रांशेन कांचनं ॥ ॥ मृतवज्रस्य भागे
कं भागात्त्रोडशसूतकं ॥ देवदालीशं खपुष्पीरसेन मर्दितं क्रमात् ॥ मारयेत्भूधो यंत्रे भस्मी भवति तक्षणात् ॥ फल्का
राणां सहस्रेणाध्याम्य मारां न गच्छति ॥ यादृशं भस्म सूतं च देहे लोहं च वर्द्धयेत् ॥ ॥ तद्रस्मपलमेकं तु पलमेकं च गंध
कम् ॥ अंधमूषा गतं ध्मातं घोटं भवति तक्षणात् ॥ तद्योऽं रंजयेत्पश्चात् कपाजीक्रमयोगतः ॥ सारणात्रययोगे राभ्र

ल्ववेधं प्रदापयेत् ॥ ॥ भस्मसूतपलैकं च पलैकं पन्नगस्य च ॥ कांतपत्रेण तं कृत्वा मर्दयेद्बोहमुष्टिना ॥ मृद्वग्निना ततः पश्चात्
 तथा वन्नागेन मेलकं ॥ पुटेन जायते भस्मसिंहरारुणा संप्रभम् ॥ तद्भस्मं च पुनः पश्चात् गोपिजेन नु मर्दयेत् ॥ तच्च नुर्दशवांनुप
 द्येद्भस्मयेत्ततः ॥ तद्भस्मभागमेकं तु भागे कहे मगोलकं ॥ एकीकृत्याथ संमर्ध्ना मरणेन सहैकतः ॥ तारपिष्टं नु तेनैव सह स्वां
 शेन कांचनं ॥ अनेन क्रमयोगेन वंगं भस्मं प्रजायते ॥ सह स्वां शेन तेनैव शूल्वं वेधं प्रजायते ॥ तच्छूल्वं जायते तां शंखकुं
 दं दुसन्निभं ॥ ॥ श्वेताभ्रकं च सत्त्वं च कांक्षिकां तयथा यसं वंगं कांतं तथा श्वेतं वै कांतं च कदंबकं ॥ अंधे मूषागतध्मांतं
 घोटं कुंदं दुसन्निभं ॥ तं घोटं सूक्ष्मचूर्णां नु धृतसूतेन गोलकं ॥ ॥ मृतवज्रस्य भागेकं भागं च त्वारिगोलकं ॥ मर्दयेत्प्रख
 ल्वेन भस्मीभवति तत्क्षणात् ॥ माये इधो यंत्रे सप्तसंकलिकाः क्रमात् ॥ षोडशां शेन तेनैव वंगं वदं प्रदापयेत् ॥ ॥ तद्भ
 स्मपलमेकं तु पलैकं गंधकस्य च ॥ अंधु मूषागतध्मांतं घोटं भवति तत्क्षणात् ॥ तस्य घोटं च भागं च तीक्ष्णचूर्णां च तत्स
 मं ॥ दौभागं दत्तसूतस्य सर्वमेकत्र मर्दयेत् ॥ तत्प्रखल्वेन संमर्ध्ना गोलकं भवति क्षणात् ॥ माये इधो यंत्रे सप्तसंकलिकाः

रामः
 ५१

क्रमात् ॥ तत्सर्वं जायते भस्मशंखकुंदं दुसन्निभं ॥ तद्भस्म जायते सूतं घोटं तीक्ष्णं न दं दितं ॥ अनेन क्रमयोगेन सप्तसंकलि
 काः क्रमात् ॥ तं घोटं जायते पश्चात्साराणां त्रयसारितं ॥ लक्षां शेन नु तेनैव वंगं वेधः प्रदापयेत् ॥ भस्मसूतं पलैकं तु शुद्धवं
 गं प्रदापयेत् ॥ मर्दयेदपयेत् ॥ रात्रौ वंगं नु म्रियते क्षणात् ॥ ॥ द्विपलं मृतवंगं स्पृता चूर्णां पलद्वयं ॥ द्विपलं गंधकं दद्या
 त्पलैकं तं करणस्य च ॥ अंधु मूषागतध्मांतं घोटं भवति तत्क्षणात् ॥ पलैकं घोटं चूर्णां स्पृत्वा पलैकं दत्तसूतकं ॥ मर्दयेत्मानुलुं
 गाम्लै गोलकं भवति क्षणात् ॥ षोडशां शेन तेनैव शूल्वं वेधं प्रदापयेत् ॥ वंगस्थाने ददेन्नागस्थानेन कांचनं ॥ पूर्वकर्म
 प्रयोगेण स घोटं नु कारयेत् ॥ तं घोटं पूर्वव चूर्णां दत्तसूतं च गोलकं ॥ षोडशां शेन तेनैव तारपिष्टं नु वेधयेत् ॥ ॥ मृतवंगं
 पलैकं तु पलैकं सूतकस्य च ॥ सर्वचूर्णां पलैकं तु त्रयमेकत्र कारयेत् ॥ मर्दयेत्मानुलुं गाम्लै गोलको भवति क्षणात् ॥ मृत
 वज्रस्य भागेकं भागं च त्वारिगोलकं ॥ एकैकं मर्दयेद्द्व्यं औषधीः डवसं पुटम् ॥ माये इधो यंत्रे पुटानां सप्तकेन नु ॥ तत्स
 र्वं जायते भस्म वज्रस्यैव प्रभावतः ॥ सामुद्रं विपलं देवि भस्ममल्लं प्रदापयेत् ॥ एकीकृत्याथ संमर्ध्ना वज्रशोरे दिनत्रयं ॥

विश्वामित्रकपालस्थापुटंदद्यानुभूधो॥ तत्सर्वजायते भस्मशंखकुंदेंडुसंनिभं॥ तेनैवयवमात्रेण वंगं स्तंभयति क्षणात्॥ ॥
 वंगं तांतथा सत्वं समसूतेन गोलकं॥ अनेन क्रमयोगेन दूरयेच्च यथक यथक॥ तत्सर्वजायते भस्मवज्रस्यैव प्रभावतः॥ भस्म
 सूतपलैकं च वंगभस्मपलद्वयं॥ द्विपलं मृततास्य सत्त्वभस्मपलद्वयं॥ शंखचूर्णपलं पंचसामुद्रस्य पल्लवकं॥ टंकरास्य
 पलान्यष्टौ सर्वमेकत्र जायेत्॥ वज्रक्षीरेण सम्येव्य पुटंदद्याच्चतुर्दश॥ स्पष्टिद्वयसः साक्षादुर्ध्वमास्त्रिदशैरपि॥ वंगं तु
 शवयेद्धारोडे माण्डं चैव तु मृगमये॥ सिद्धभस्मक्षिपेद्ब्रह्मशलाकेन तु चालयेत्॥ वापयेच्च प्रयत्नेन नावत्कठिनतां व्रजेत्
 ॥ अश्वमूषागतं ध्मातं तां भवति शोभनं॥ कदाचित्पुटिते तां पुनर्वंगप्रदापयेत्॥ तापेदाहं कर्षं छेदेतन्नां शाश्वतं भवेत्
 ॥ संतितं दनु गोलं च षोडशांशं समन्वितं॥ मृतवज्रस्य भागैकं यंत्रैर्नैव तु कारयेत्॥ देवदाली शंखपुष्पी तदशेन तु म
 र्दयेत्॥ मारयेद्भूधो यंत्रे प्रयत्नां सप्तकेन तु॥ तद्भस्म तु पुनः पश्चाद्दीपयंत्रेण पाचयेत्॥ भस्मसूतपलैकं च श्वेताश्रक
 पलद्वयं॥ शंखचूर्णपलैकं तु पलैकं टंकरास्य च॥ एकीकृत्वा तत्सर्वं वज्रक्षीरेण पेयितम्॥ अरण्योत्पलकैः प

रामः
 ५२

श्वात् पुटंदद्याच्चतुर्दश॥ सोयं जवमात्रेण वंगं स्तंभयति क्षणात्॥ कृद्घनाश्रकं पलैकं तु द्विपलेनैव सूतकं॥ गंधक
 स्य पलैकं तु एकीकृत्वा तत्सर्वं मर्दयेत्॥ मर्दमानं प्रयत्नेन गोलकं भवति क्षणात्॥ ॥ मृतवज्रस्य भागैकं भागचत्वा
 रि गोलकम्॥ मर्दयेत्प्रह्वैकं तु भस्मी भवति सूतकः॥ आरण्यगोमयेनैव पुटंदद्याद्भूधो॥ अनेन क्रमयोगेन
 सप्तसंकलिकाः कुरु॥ शतांशेन तु तेनैव नागवेधं प्रदापयेत्॥ तं घोटं वर्द्धयेत्पश्चाद्गंधकाश्रकपालिना॥ पुनस्तं
 जयेत्पश्चात्तीक्ष्णाश्रुत्वे कपालिना॥ हेस्त्रासहस्रमावर्त्य सारणात्रयसातिं॥ सहस्रांशेन तेनैव श्रुत्वे वेधं प्र
 जायते॥ जायते कनकं दिव्यं देवाभराणामभूषितं॥ ॥ वज्रवह्नीस्तु हीक्षीरैः पुटितं दशभिः पुटे॥ तत्तुल्यं मर्दये
 त्कृतं देवदाल्यारसैः पुटे॥ तत्तुल्यं पुटयेत्तीक्ष्णां त्रिफलायारसेन तु॥ तत्तुल्यं पुटयेत्त्रागं महिमादगरूपकैः॥ हेम
 वर्णाप्रदं तद्विंशत्यंशेन योजितं॥ चतुःषष्ट्यंशकेनेदं शुद्धतां तुं जयेत्॥ अष्टमांशेन तेनैव नागपत्राणिलेपये
 त्॥ पुटयेत्मारयेत्त्रागं सिंहारुणासन्निभं॥ तत्तुल्यं मारयेद्भस्मकां च नारसैः पुटे॥ तत्तुल्यं मारयेद्बुल्वं गृह्णन्त्या

सेनच॥पवेदस्नेतगुदयेत्यावसिंहसन्निभम्॥चंडार्कंजयेतेनशतांशेननुपाचितं॥सवीजंवीजवज्रमवावजेणासह
 सूतके॥तद्रस्ममर्दयेत्पश्चात्तर्वापत्रसेनच॥तेनैववेधयेत्कुल्वंभूल्वंतोरायोजयेत्॥वजेगादंदयेद्रेमहेम्नाचद
 न्दयेदसं॥सेनदंदयेद्रेमसंदेहोर्जंक्षीणामा॥कदलीकंदसौवीरंकंदकारिसद्भुतं॥क्रामणांसर्वधातूनांसर्वदंदेषु
 मेलनं॥तिमिरस्यनुपंचांगंपेठारिवीजसंपुतं॥स्कीकृत्याथसंमर्धवज्रंतेनैववेष्टयेत्॥वज्रमूषागतंभ्रातंहेमदंदं
 कारयेत्॥कांतपाषाणचूर्णंभूलताकमठंमधु॥गुंजाटंकणाकाचंचकर्कटस्थिसुदीपयः॥एतत्सर्वंसमंशोज्यं
 स्त्रीस्तन्येननुमर्दयेत्॥मूषालेपंक्लृप्तंप्राप्तोवज्रमेलापकःसुखं॥हठग्नौवज्रमूषाभिःदृढंवज्रंमिलंतिच॥सुसूक्ष्म
 रवकाभूत्वाद्यतिभावंभवन्तिच॥काचटंकणायोगेणसंप्रवाणंश्चदापयेत्॥मिलतेतक्षणाद्वज्रंहेम्नानुसलिलंय
 या॥चूर्णान्कपालस्यमृतवज्रंचदापयेत्॥अंधमूषागतंभ्रातंवज्रंमिलतिनान्यथा॥कांतवज्रंतथागुंजागंध
 कस्यचनुष्टयं॥स्तन्यक्षीरेणापिष्टंमूषालेपंतुकारयेत्॥अंधमूषागतंभ्रातंवज्रंमिलतितक्षणात्॥क्षीरेणोक्त
 अश्वमूषागतंभ्रातंहेम्नामिलतितक्षणात्॥भृंगपक्षनृकेशंचमूर्खंकान्तस्यटंकणां॥वालवत्सपूरीपंचस्त्री
 रान्येननुपेषितं॥मूषालेपंतुतक्त्वावज्रंहेमंचदापयेत्॥२

रामः
 ५३

लसारिणामृतवज्रंनुभावयेत्॥हेमपिष्टिकयामध्येवज्रंतत्रैवनिक्षिपेत्॥वेष्टयेद्वज्रपत्रेणावाह्यवक्त्रेणावेष्टये
 त्॥धान्यमध्येनुसंस्थाप्यपक्षमेकंनिरंतरां॥उद्धोतत्प्रयत्नेनवज्रबंधंनुकारयेत्॥धृतवज्रसुसूतेनमेलनीयसु
 पार्वती॥धृतिबंधःसविज्ञेयःशतसाहस्रवेधकः॥रत्नानांधृतयःसर्वामेलयित्वायथाविधिः॥शतसाहस्रवेधो
 चदेहेसिद्धिप्रदायकः॥॥मुशलीचित्रकंवंध्याकुक्कुटीकन्दपमिनी॥कंचुकीनीलिसिंहरीपाठानागवला
 यथा॥काश्यपात्रेसश्चैवरत्नानांधृतयस्तथा॥आतपेधारयित्वावेअथकर्षणलंतथा॥ओषधीनांसंदत्वा
 स्वच्छंक्त्वापुनःपुनः॥याममात्रंचघर्मचधृतिसिद्धतिवैरसः॥नतेषांक्रामणाशक्तिवक्त्रवक्त्रंशतैरपि॥सै
 श्वंनिम्बपत्राणिवाकुचीद्वेषणीजके॥धृतोभस्परसेनैवमेलनंपरमंमतं॥वज्रदंदेनमीशानवजेणारसमा
 रणं॥महारसैरूपरसैर्लोहैश्चपरमेश्वर॥आज्ञापयसमस्ततद्राजस्यबंधनं॥वैक्रांतस्यनुभागेकंच्यष्टभा
 गंनुसूतकं॥कनकस्यनुसप्रासंदिपदीरसटंकणां॥नष्टपिष्टंचअक्षंचभ्रातेद्योगेभवेत्प्रिये॥सौवीरंक
 सवीजमारां प्रोक्तंघोटवध्नमेवच॥तन्माचक्षुदेवोशिकिमन्यस्त्रोनुमर्हति॥इतिआनन्दकन्दे
 त्रयोविंशत्पूधासः॥श्रीदेवूवाच॥२

रंगकांचदत्तानुशोधयत्॥समहेम्नासमावर्त्यमूकमूषागतंततः॥समांसंभक्षणांतनुशुद्धस्तेनकारयेत्॥वैक्रांतंषोडशांशेन
 पूर्वयोगेनधामयेत्॥सशंकलिकायोगाद्देधोदशगुणोत्तः॥ ॥कांतंताप्यंचकनकंपारदंचैवयोजयेत्॥शूल्वंतृती
 यभागंतुस्त्रोताजनसमन्वितं॥तन्ध्यातंघोटतांयातंदेहलोहकांभवेत्॥ ॥रुक्मवैक्रांतभागैकंशुद्धस्त्रंशतांशकं॥एक
 त्रमर्दयेखल्वेचूर्णाभवतितदयं॥अस्यचूर्णास्यभागैकंहेमभागसहस्रकं॥एकैकंमर्दयेधावतावद्भस्मनुजायते॥भवेत्तदंशुम
 खायांयावत्घोटोभविष्यति॥समांशंभक्षणांतस्यपिष्टिकांतस्यकारयेत्॥वेधयेत्सर्वलोहानिस्यर्शमात्रेणाबंधनं॥ ॥
 रक्तवर्णमयस्कांतंलाक्षाससमप्रभं॥भिन्नस्त्रीरक्तसंकाशंतचूर्णांस्तनसंयुतं॥मर्दयेद्वागरक्तेनध्यातेघोटंभवेत्प्रिये
 ॥सस्तःशतवेधीस्यात्सुव्याधिहरोभवेत्॥गटिकाधारयेद्वक्त्रेजीवेद्वर्धसहस्रकं॥ ॥पीतवर्णमयस्कांतंभिन्न
 हीरसमप्रभं॥वेधयेत्स्यर्शमात्रेणासर्वलोहानिसुंदरि॥ ॥पुनरापंप्रवक्ष्यामिप्रयोगमतिदुर्लभं॥वैक्रांतशत्व
 देवेशिपारदेनसमन्वितं॥जारितंसमहेम्नानुशिलाभंडेनिधापयेत्॥मासमात्रोषितंभूमौसमुद्धृत्यप्रयत्नतः॥स्पष्टे

रामः
 ५४

विस्सोदिव्योदेहद्रव्यकरोभवेत्॥वैक्रांतकलुयेकेचित्त्रिफलायारसेनच॥एकैकंदेविसप्ताहंस्वेदितामर्दितासह
 ॥रुद्धातांमूकमूषायांघोटंभवतिचाक्षयः॥ ॥कांतंताप्यंचकनकंपारदंचैवयोजयेत्॥शूल्वंतृतीयेभागंतुस्त्रो
 तांजनसमन्वितं॥तन्ध्यातेघोटतांयातिदेहलोहकरंभवेत्॥श्वेतवैक्रांतचूर्णांतिह्यमूत्रेणामर्दयेत्॥आदौसुस्विनमा
 दायपलेपलशतंक्षिपेत्॥तावज्जायतेभस्मविशुद्धस्फाटिकाकृतिः॥तद्भस्ममेलयेत्स्त्रोतसमभागंविचक्षणाः॥जा
 येदजतंस्तंरुह्यमूत्रेणामर्दयेत्॥पुटयेदधुमूषायांक्रमेणामृदुबहिना॥अहोरात्रंत्रिरात्रंवाभवेदग्निमोरसः॥
 स्पर्शनात्सर्वलोहानिरंजतंचकरिष्यति॥ ॥लांगलीकावीरंचचित्रकंगिरिकारिका॥स्त्रीस्तन्यंरंकासौवीरंमूषा
 लेपंतुकारयेत्॥ ॥चपलादिगुणंस्तनंस्तुतादिगुणाकांचनं॥नष्टपिष्टिंचतत्कुर्यात्अधुमूषागतंधमेत्॥तत्र
 स्थितोस्तेन्द्रोयंघोटोभवतिशोभनं॥शतांशंवेधयेन्नागंजंजावरांनुजायते॥तेननागशतांशेनशूल्वंरक्तनिभंभवे
 त्॥तेनशूल्वंशतांशेनतांवेधनिकांचनं॥ ॥चपलस्यनुषद्वागास्तारभागास्तुसप्तच॥अथैकनकभागास्तु

नवभागासस्य च ॥ त्रिंशद्भागं मिलित्वा तु भवंति सुरवंदिने ॥ चित्रकंकरवीरं च लांगली गृध्रं धितथा ॥ मर्दितं मातुलुंगं गन्धैर्मू
 षालेपं तु कारयेत् ॥ अंध्रयित्वा धमेदे विघोये भवति शोभनम् ॥ तेन घोटदशांशेन विधोना गो रूणे भवेत् ॥ तेन नागेन भुल्वं
 तु विद्वं गुं जानिभं भवेत् ॥ तेन भुल्वेन तां तु विद्वं भवति कांचनं ॥ हेमाभ्रं च पलं देवि पारदोर्ध्वं न संयुतं ॥ पारदेकनकं दत्वा
 कुनद्या मर्दयेत् शरां ॥ लांगली चित्रकं चैव स्वी सन्यं कारवीरकं ॥ गृध्रविष्टा तथा सर्वमूषालेपं तु कारयेत् ॥ तन्मध्ये तु स्थितं भ्रा
 तं घोटो भवति शोभनः ॥ पूर्वोक्तं वेधयेत् त्रिबीजं कनकं भवेत् ॥ सुतप्तलोहपात्रे च क्षिपेच्च पलचूर्णकं ॥ सवीजं पारदं दत्वा
 च पलस्य तु वापयेत् ॥ लाक्षातो वध्यते स्तुते गुं जानेव महागजः ॥ इति च पलवद्धः ॥ ॥ सूतकं गंधकं तारं मेष घट्टवसास
 मं ॥ त्रिदिनं मर्दयत् क्षुद्रां वंगं पादेन लेपयेत् ॥ अंध्रमूषागतं भ्रातं वंगं भयते क्षरात् ॥ ॥ परिभाषां प्रवक्ष्यामि श्रु
 णु त्वं सावधानतः ॥ अर्द्धं सिद्धरसं देवि त्रिष्वेकं हेमभस्मकः ॥ पादांशं कं रूप्यभस्म षष्टांशं ताम्रभस्मतः ॥ अष्टमांशं सि
 कांताभ्रं कलांशं नवरत्नकं ॥ रसेभ्यः समुद्दिश्य रसवैद्या यधीमते ॥ रसाचार्या यिसि द्वाय व्याधिमाचार्यसि द्वये ॥ धातुभि

रामः
 ५५

र्गंधकाश्चैश्च निडवे मर्दितो रसः ॥ सुक्ष्मक्षाकज्जलाभासाकज्जलीस्यभिधीयते ॥ ॥ सद्रवो मर्दितोऽपि शितिपंकारस
 म्भूतः ॥ ॥ अर्कांशं तुल्यादसतां निष्को निष्कां तुल्यात्कुट्टितोऽपि घल्वे ॥ अर्कात्तेपे तीव्रतो विमर्द्यात्पिष्टा भवे
 त्सो नवनीतरूपः ॥ ॥ खल्वे विमर्द्य गंधेन दुग्धेन सह पारदं ॥ पेघणात्पिष्टितां याति सोऽपि द्वासे मता परा ॥ चतुर्थं शसु
 वोरानसेन कृतपिष्टिका ॥ भवेत्पाटनपिष्टी सा तथा रूप्यादिभिः कृता ॥ ॥ रूप्यस्या याति रूप्यस्वारसगंधादिभिर्यु
 तं ॥ समुत्थितं च वद्धशः सा कृद्गता हे मता रयोः ॥ कृद्गता सुवरोत्तेन वरोर्दीप्यते तथा ॥ स्वर्गा कृद्गतां वीजं रसस्य
 परिरंजनी ॥ ताम्रं तोक्षां समायुक्तं धृतिनिक्षिप्य भूरिसः ॥ सगंधालिकुचडावेः निर्गतं पालोहकं ॥ तेन रक्ती कृतं स्वर्गा हे
 माक्ती तदा हृतं ॥ निक्षिप्य साध्यते स्वर्गो वरोर्त्कर्षविधायिनी ॥ तारस्य रंजनी चापे वीजरागविदायिनी ॥ स्वमेव प्रक
 र्त्तव्या तारक्तिर्मनोहरा ॥ रंजनाखलु रूप्यस्य वीजानां मपिरंजनी ॥ मृतेन वा वद्धरसेन वा न्यलोहेन वा साधितमन्य
 लोहम् ॥ सितं हि पीतं च मुपागतं तन्मृदुं हि चंडानलयोः प्रसिद्धं ॥ ॥ अर्ता सा मृतवद्धेन रसेन सह योजितं ॥ साधितं

वायुलोहेननीतंकांतं हितंदलम् ॥ ताप्येननिहतंकांतं सप्रवांसमुत्थितम् ॥ तद्वयं द्विपलं चाथताम्बभस्मपलद्वयं ॥ स
 र्वनिक्षिप्यमूषायांसप्रवांसमेष्टं ॥ तदधोनागमित्युक्तं साधकंदेहलोहयोः ॥ रसेनसारणांयंत्रेतदीप्यं गजिकाकृता ॥
 साधुतावदनेहं श्रीमहारोगानशेषतः ॥ कुरुतेदंतदार्ढ्यं च दृशो गृध्रदिशामिव ॥ तथा न्यात्रोगजात्रोगान्जंतूनामूर्ध्व
 संभवान् ॥ माक्षिकेन हतंताम्रं दशवारं समुत्थितं ॥ तद्वद्विशुद्धतानागं हि द्वितीयं तच्च तत्पलं ॥ नीलांजनहतो
 भूयः सप्रवांसमुत्थितं ॥ इतिसंसिद्धमेतं हि भूत्वनागं प्रकीर्तितं ॥ साधितस्तेन सूतं डोवदने विधृतो नृणां ॥ निहंति मा
 समात्रेण महव्यूहान्नशेषतः ॥ यथाशनस्य वर्षणा पलितं वलिभिः सह ॥ गृध्रदृष्टिर्लसदृष्टिः सर्वरोगविनाशनं ॥
 लोहं लोहं तोक्षि प्रंध्मातं निर्वापितं डवं ॥ पांडुपीतप्रभाजातं पिंजरीन्यभिधीयते ॥ भागाष्टादशतारस्य भागाद्वा
 दशभास्व ॥ एकत्रवर्तितास्ते तु चंडार्कमिति पथ्यते ॥ साध्यलोहस्य लोहस्य प्रक्षिप्तं वंकनालतः ॥ निर्वाप
 रां तु द्रव्यस्य निर्वाहो समवाहिकं ॥ आवाप्यं वापनीयं च भागे दृष्टिं च दृष्टिवत् ॥ मृतंत रति यंत्रो यलोहं वारितां विडः

रामः
 ५६

अंगुष्ठतर्जनीद्युतं तदेष्टं ते विशेषतः ॥ मृतं लोहं तदुद्विष्टं रेखापूरणं भिधानतः ॥ अङ्गुजासुखस्पर्शमध्वाज्यसहयो
 जितम् ॥ नयाति प्रकृतिं धानादपुनर्भवमुच्यते ॥ लोहेन सह संयुक्तं ध्मातं रूप्येण चेद्वगेत् ॥ तदानिरुद्धमित्युक्तं लोहं
 तदपुनर्भवं ॥ स्वरूपं सताम्रं च ध्मातेताम्रं लगेन हि ॥ तदानिरुद्धं मंतव्यं रजतं च भिषग्बौः ॥ निर्वाहणं विशेषेण त
 द्दृष्टं भवेद्यथा ॥ मृदुलं चित्रसंकाशं तदीजमिति कथ्यते ॥ क्षाराम्रडावकैर्युक्तं ध्मातमाकारकोष्टके ॥ यस्ततो निर्ग
 तः साः ससत्त्वमभिधीयते ॥ कोष्टिकाशिखरापूर्णाः कोकिलाध्मानयोगतः ॥ मूषाकंठमनुषाप्ते एककोकिलको
 मतः ॥ शिखिवापावको द्विष्टा मृतांगाराश्च कोकिलाः ॥ कृह्नांगाराः कोकिलाश्च पर्यायास्ते परासदाः ॥ डावरोस
 त्वपाते च माधूकाः खादिः शुभः ॥ विद्याधारव्ययं त्रस्थात्राडकडवमर्दिता ॥ समाकृह्णरसो यो सो बांगला कृह्ण उच्यते ॥
 स्वल्पतालयुतं कांशं वंकनालेन तडितं ॥ मुक्तवंगं हितंताम्रं घोषनाम्रमुदाहृतं ॥ पलं विंशतिनामस्य शुद्धस्य कृ
 तिचक्रिका ॥ रुपिकाङ्गुष्ठं संपिष्टं शिलया परिवेष्टितं ॥ शरावसंपुटे रूक्षापचेत् कोडपुटे मतां ॥ तावद्वापचेद्यावद्यत्रा

इस्मप्रजायते॥गङ्गुलुङ्गंजाज्यदंकोणोपरिमर्दितं॥मूषामध्येनिरुध्वाथध्यानादुत्थापितं पुनः॥चक्रांतेन पुनः कृत्वा पलप्र
 मितपादैः॥क्षिप्त्वा च सिकता कर्कस्य पयसा शिलया यच॥पचैर्गजपुटेरेवं वाराणां खलु विंशतिः॥पुटे पुटे च नागस्य कुर्या
 दुत्थापनं खलु॥नीलज्योति डवैः सम्यक् दशवाराणि दालयेत्॥इति सिद्धं हितस्त्री संकर्षमात्रं वशो धितं॥गघनागं मया
 प्रोक्तं श्रेष्ठं सरसायने॥निष्कमात्रेण नागोऽस्मिन् या दते तेनेते सति॥श्वेतो लक्षगणां हेमं शलाकां यमते भुवं॥लगेतैलप्रत
 प्रतत्स्वर्गमुद्रितं भुवं॥गघनागो यमुद्रिष्टं शक्तिस्वच्छं दभैरव॥॥लगेति कुसुमं तीक्ष्णं नीलांजनोपेतं ध्यातं हिव
 रुमुद्रं॥मृदुक्कदं दंतं डावं वा नागं तदुच्यते॥मृतस्य पुनरुद्भूतः सा प्रोक्तोत्थापनाय च॥भूतदवस्य निक्षेपो दुत्तेत दाल
 नं मतं॥॥त्रिंशत्पलमितं नागं भानुदुग्धेन मर्दितं॥विमृद्य पुटयेत्तावथावत्कर्षावशो धितं॥ततः पुट सहस्वेराक्षय
 मायाति सर्वदा॥चपलो ये समुद्रिष्टो वर्तितं नागसंभवः॥इत्थं हि चपलः कार्यः वंगस्यापि न संशयः॥तत्पृष्ट हस्त सं
 स्पर्शं केवलो वध्यते रसः॥सरसो धातुवादेषु शस्यते सरसायने॥अयं हि खर्प्यराणां रव्यो लोकनाथेन कीर्तितः॥॥

रामः
 ५७

भ्रामकाः स्माजः सूक्ष्मं पंचमांशसमन्वितं॥कुमारीमूलतोयेन मर्दयेदेकवासां॥शाज्जीरिस्त्रासेनापि दिनमेकमना
 रमं॥स्वंतु नागधातुं च मर्दयेदिव सद्यम्॥अथैकपलनागेन तावतात्रपुराणापि च॥दशनिष्करसें डेराश्लक्ष्णां पिष्टं
 समाचरेत्॥योजयित्वा शकल्केन यथा पूर्वं विमर्दयेत्॥ततः शारासें डेरासत्वेन रसकस्य च॥पिष्टं कृत्वा तु पूर्वरा पूर्वक
 ल्के च योजयेत्॥अथ पुक्षाल्पसोऽहो न कांजिकेन प्रशोधयेत्॥पलार्द्धशुद्धमत्सेन अष्टगुंजारसेन च॥विमर्द्य कांजि
 कैः कुर्यात्परिचप्रमितावटीः॥सस्यमिति मयूरमुत्थं॥॥निर्द्वयवज्रमूषायां संधिवंधं विधाय च॥शिखित्वेन वभिः
 सम्यक् तत्तत्॥भ्यां प्रथमे खलु॥ततो मूषागतं सत्वं समादाय समंततः॥धमेत्युक्तमूषायां वंकनालेन शुद्धये॥दशशारां
 हितत्वं भस्मना लवणो न च॥सकांजिकेन संपेष्य पुटयोगेन शोधयेत्॥त्रिनिष्कप्रमिते तस्मिन् पूर्वप्रोक्तेन भस्मना॥
 अशीतिशरीतं नागं ध्यात्वा निवाहयेत् खलु॥इतीं च पूर्वसूतो सोक्षीयते न कथंचन॥चपलो यं समुद्रिष्टं लोकनाथेन
 शंभुना॥अनेनापि संशीघ्रं पूर्ववदध्यते सुखं॥कावट्टीजयचूर्णैः दशधा पुटितो हि सः॥भवेच्चागविनिर्मुक्तो यासं

॥ इति शेषतः ॥ मुखं प्रकटं मूषायां भवेच्चानि गणोन्नाः ॥ जीर्णयासो सोद्ये घोदे हलो हको भवेत् ॥ ॥ भूभुजंगशक्तौ यैः प्रक्षा
 ल्यसंहतं मलं ॥ कृहनवर्णी हित्त्योक्तं धारयं सवादिभिः ॥ डव्ययोर्मेलनं धानाद्वनं परिकीर्तितः ॥ भागाद्व्याधिकेक्षेपम
 ज्वरासवराकं ॥ दलेर्वापरिकाशो भंजनिवाधनि निर्मिता ॥ पतंगिकल्कितो यातालेहतात्वे मता ॥ दिनानिकश्चिनुस्थि
 त्वायात्पसौ पुष्टिका मता ॥ रंजितोपासो लोहात् अन्यद्वारिकालतः ॥ विनर्यातिसर्निर्दिष्टः पतंगीरागसंज्ञकं ॥ दते डव्यात्
 रक्षेपोलोहाद्यैर्कियते ह्यः ॥ शसावाप प्रतीवापस्तदेवाद्यादनं मतं ॥ दते बहिसिते लोहे विंम्या यनि मेघकं ॥ सलिलस्य
 परिक्षेपः सो भिषेक इति स्मृतः ॥ नागं वा वंगं ॥ म्वा पुडव्यानि निसेचयेत् ॥ सप्तवारानुक्त डव्ये नुडवता वने मेघिसो भि
 षेकस्तु तलस्य उपरिक्षेपो निर्वापनं चतत् ॥ प्रतिवाप्यादिकं कार्यं दतलो हे सुनिर्मले ॥ यथाभूता सदा प्रार्चि अद्रोधा
 पसमन्वितः ॥ अद्रावर्ततथा ज्ञेया सकलः सत्वनिर्गमे ॥ डावडव्यनिभा ज्वाला दृश्यते धमने तथा ॥ डावस्योत्तुरवता सेयं
 खिचावर्तः सकथ्यते ॥ बहिस्त्वमेव शीतं यदुक्तं सांगशीतलं ॥ अग्रे राकृहनसीतं यद्वहिः शीतं तदीति ॥ क्षारा म्ने

रामः
 ५८

रोषधैर्वापि दोलायं त्रैस्थितस्य हि ॥ पाचनं स्वेदनाख्यं स्यात्तलशैविध्यकारकं ॥ उत्तिष्ठे रौषधैः सार्द्धं सर्वंगैः कांजिकैरपि ॥ पेघ
 रां मर्दनाख्यं स्यात् बहिर्मलविनाशनं ॥ मर्दनं त्विष्ट मेघज्येनष्टपिष्टित्वकारकं ॥ तन्मूर्द्धनं हि वार्षाडभुजकं चुकनाशकं ॥
 स्वरूपस्य विनाशेन पिष्ट स्यात्पातनं हितत् ॥ विविद्धि जितस्य तेन नष्टपिष्टिः सं उच्यते ॥ स्वेदतापादियोगेन स्वरूपापादनं
 पुनः ॥ तदुत्थापनमित्युक्तं मूर्द्धा व्यापतिनाशनम् ॥ उक्तौ षधौ मर्दितपारदस्य यंत्रस्थितं ह्यर्द्धमधश्चतिर्यकं ॥ निर्याप
 नं पातनं संज्ञयोक्तं वंगादिसंपर्कजकं चुकघ्नं ॥ जलसैश्वर्युक्तस्य वारस्य दिवसत्रयं ॥ स्थिति संख्यापि नीकुं भयो सौरोधन
 मुच्यते ॥ रोधनाद्वधवीर्यस्य च पलत्वनिवृत्तये ॥ कृयते यो घटे स्वेदः प्रोक्ते नियमनं हितत् ॥ धातुपाषाणामूलाद्यैः संयु
 क्तो घटमध्यगः ॥ या सार्थं त्रिदिनं स्वेददीपनं तन्मुखं बुधैः ॥ इयं मासस्य सूतस्य भोज्यडव्यात्मिका मिति ॥ इयति न्युच्य
 ते यो सौ या समानमितीरितम् ॥ या सस्य चारां गर्भडावरां जारणां तथा ॥ इति त्रिरूपानिर्दिष्टा जारणावरवार्तिकैः ॥ या
 सः पिंडपीणाहवियश्चाख्या परापुनः ॥ समुखानिर्मुखाचेति जारणाद्विविधामता ॥ निर्मुखाजारणा प्रोक्ता वीज

भिपादंनियोजयेत् चतुर्भिर्वष्टभागंनुयडभिरष्टमभागसः नियोजयेद्धरंहेमकृष्णंउज्जुसुमप्रभं अथारंन्यंप्रव
 क्षामिकांतडावस्यबंधनं कांतडावेक्षिपेत्सूतस्थापयेत्कर्षवर्हिना मणिमूयाविधानेनुदानवेन्दवसाजुया अ
 भुकेनसमायुक्तादातव्यानुयथाप्राः तेनसूतंसमंघ्रायतडावेनापिधापयेत् ध्वांक्षविट्स्वलेपेनकर्षाप्रिनुतथोप
 रि अयकांतस्यगंधेनदानवेन्दवसावला अग्निनातापमात्रेणाक्षराणादध्यतिसूतकः वज्रयंत्रारापपिरसंनविष्ट
 ज्ञातिवर्हिना अयंगघप्रयोगलुकांतयोगंनुजायते तारंनुपत्रलेपेनहेमाद्रिहेमचोतमं सप्राहाजायतेसूतः
 पक्कजंमूफलोपमः ततस्तंसुद्रहेमाजुसारयेप्रतिसारयेत् ततोनुसारयेत्यश्वात्तारंसिंदरनिर्गतं त्रिगुणावेध
 यतंतुसूतकेनशतांशतः तद्रवेकनकंदिव्यंजाम्भूनंदसमप्रभः द्वितीयेचैवसप्राहेअनेनविधिनाततः सहस्र
 वेधीभवतिद्वितीयेलक्षवेधकः मासेनकोटिवेधिस्यात्जायतेनात्रसंशयः उपयुक्तौनराणांत्तराव्याधिविना
 शनः महावलोभवेदिव्यवज्रदेहेलुरुद्रवत् कीडतिसर्वभुवनेकल्पान्नेमुक्तिमाप्नुयात् डावकलुअयका
 तग्रावपात्रेनिधापिते जायतेदिव्यसेकेनसूतकोलक्षवेधकः सर्वलोहरसंदद्याडसोपरससंयुतं एकीकृत्या
 विधिवद्वास्यासेवासुचूरीताः रागस्नेहेरसंमोघत्वयस्कांतेनकद्रयेत् दापयेत्तुषकर्षाश्रौतद्वंदधक्षराणाः

द्रवेत् अयंकांतस्यगंधेनगंधपायानकस्यच मिलंति सर्वलोहनिद्रवंतिसलिलंयथा कृद्भनस्योक्तमिदं क
 र्मशतसाहस्रवेधकः रसेरसायनेचैवउत्तरोक्तफलप्रदः अथारापंप्रवक्षामिकांतयोगंचसूतकः खर
 जवज्रकंदेनकारयेत्पुटयोगतः तीक्षाधात्रीरसेयुक्तंकर्यादंजनसंप्रभं अयंकांतस्यचूर्णांनुसमभागंनि
 योजयेत् मार्कवोमेधनादश्चपोटकीरससंयुतं प्रंस्तक्षस्ययत्क्षेक्षांवाकृच्यायातिकाद्वयं वाष्पिकां
 चोद्यशेषचसूतकेनसमानितु प्रस्तक्षजयातोयंधात्रीपक्कफलोदयं भूधात्रीखेचरीचैवधात्रीविठपसंभ
 वा सतत्संपीय्यविधिवत्लिंगाकारेनुयोजयेत् सूतक्षिन्भवेद्धर्म्मस्त्वष्टिर्मार्जनसंभवं देवीधात्रीद्योपेतंडुध्वंच
 वनियोजयेत् शिखितापसमायोगाद्भुजेधनुसर्वजः अधोर्द्धयत्रयोगेनसप्तवारान्युनःपुनः छिन्नपक्षलु
 भवतिनोदिनेद्योगमध्यगः धातामेहेनलेतिष्टेतस्यबंधउदाहृतः कांतचूर्णसमंपीतंरक्तमाक्षिकमेवच
 अभलंरसकंचैवनिक्षिपेच्चशनेशनैः पीतवस्थमिमंबीजंसर्वजस्यनिबंधनं मासेनजिर्गाजीरासुतारं
 लेपेनकांचनं द्विगुणानार्त्तवंहेमपत्रलेपेनजायते त्रिगुणोनारगंवेधाजायतेकनकंशुभं शतवेधीभवेत्स
 तोद्विधावीजेननिर्गतः चतुर्धाशतसाहस्रात्कांतबीजस्ययोगतः अष्टधालक्षवेधीस्यात्तद्विधाकोटिवेधनः

कांतचूरांतथारक्तं उक्तयोगेनयोजितं बीजंरक्तपित्तेनस्थितं पीतस्य अंशतः तदीजंकांतजं नामसूतकस्यनि
 बंधनं उक्तक्रमेनविधिवत्शतसाहस्रवेधकः रसेरसाद्येनैवमहाकल्यांतजीवितः सितेनसितबीजंनुशे
 लवंगततालकं जीराजीरासुकर्तव्यंभास्करंडुतानयेत् क्षारास्तलधराणांश्चैवशियुमूलसमंनिता दो
 लाकछपकंदेषुमूयायांजारगांभवेत् वंगहीनेनवद्वेनसूतकस्यपलेन शतसाहस्रलक्षेनकोटिवेधीक्रमो
 तर कृत्तेपीतेतथारक्तसितकांतेसमंभवेत् कर्मविधानतात्त्रेयंमुक्तरोत्तरताधिकं असृकदोहृतितः प्रायाः
 सजीवाप्राप्नुयात्पदाः पीतरक्तसिताश्वेताकर्मजेनतुवापिता स्यसनात्सर्वलोहानिअग्नितप्रातिविध्यति
 सपीतयुक्तंहेमत्वंक्षरायांतिनसंशयः इत्येवंकथितंगद्यंकांतकल्पमसौदयं अथारण्यंप्रवक्षामी
 वग्रबंधमनुत्तमं लक्षयेदग्नियोगेननिपुनत्वायथावतः धौम्यमनियदावजेरुद्धज्वालाहुताशनः धू
 मार्चिधूमवहुलोमुंचेदथमहारवं हाहाजुदाशहहहहं धूमहारवः धूधूशहंचक्रुतेसचोराविनिर्दिशेत्
 अयेपिवज्रायेकचित्तेषांचूरांतुवाद्यग धर्षनाद्यज्रवेत्किंचित्सकलंमेदितस्यवा तेननागंसतांसेनजय
 तेकनकोवरं अथवाचालयेत्सूतेरसाद्भूतंविचिष्टपं नष्टज्ञात्यथवासूतसारहेमयुतचरेत् महारसस

मुञ्जतासत्यं सूतकबंधना सितभ्रं चैवमाक्षीकंक्षाराक्षारपट्टनिच जलसूकंसितं हिं गुपलमेकंदिनेदिने वं
 गनागारधोयानांशतांशातारकृद्भवेत् चक्रवाक्सिमुकेचैवरक्तपीतासिताभ्रकं श्रूयनंजलभ्रकंचतथागोदंत
 तालकं सितंचमाथरंदद्याक्षाराक्षारपट्टनिच अम्लपिष्टानिधानव्यंमासेकानुपलंपलं नागारशुल्वतारा
 नांशताघाद्रेमकारका पीतरक्तसितंचाभ्रंक्षाराक्षारपट्टनिच जलसूकंसितं हिं गुआयसानिमृत्तानिच
 पलेकैकंदिनेदद्यात्मासेकेजायतेरसं उतंसर्वंभवेत्तच्चसमसूतकयोजितं अंतर्दग्धाऽभ्रसूकंजुकर्पूरसित
 माठरं अम्लवेतससंयुक्तंमिलंतितक्षरागाडसः कर्तव्यमायसेपात्रेसर्वेषांकर्मयोजनं क्षारमुत्रेनमिलितं
 सप्ताहंस्वेदयेद्धुधः स्वेदयेदुक्ततैलेनरसोपरसयोजनात् तारारिष्टंसहस्रेनविद्रुंजुकनकंभवेत् कृष्णाभ्र
 कंसूकपत्रंमलेक्षिप्यदिनत्रयं सह्यारससंयुक्तंमर्दयेत्तुयथाविधि सप्ताहंसाधकोहृद्योमर्दयेत्सूतकंयथा
 नक्तीतसहसाकाराअभ्रकंयाभदश्मते तन्नखत्योदरेक्षिप्वातेनमध्येरसंक्षिपेत् रसाभ्रकंमर्दितंवक्षिप्वाह
 स्तिंप्रदापयेत् आसापासहतंसूतंजायतेनात्रसंशयः षट्गुणांवायसेहत्वाहेमचाष्टगुणांभवेत् मूयागर्भंच
 संलेप्यधौम्यकर्मसमारभेत् लांगलीचित्रकंचैववजीकंठरीकासह क्षीरकर्पुकसंयुक्तंमूयालेपंनुकारयेत्

आ.राड.

६२

भूयतेतरससंयुक्तंमर्दयेतंप्रयत्नतः वंगमादायतेतेनआरनालेनिशेचयेत् अथकंतयोर्मध्येमर्दयेसाधकोत्त
मः ग्राहयेत्ततसादेवीयासस्वचसूतकः रंजतेनात्रसंदेहोकर्मकर्यायथेच्छया लक्षवेधीजुरित्वाजुप्रकासा
त्साधकेश्वरी ग्राहयेदथकंप्राज्ञस्वेतंवाक्कलमेववा पुरासंस्कारसंयुक्तंकर्तव्यंसाधकोत्तमः यवसंचिचकं
ठरी कंकुंकवजुडंयोजकंडाकक्षीरेनभस्माढकसंकरां क्षारत्रयसमायुक्तंलवणापंचसंयुतं
कीलुत्वाजुतंकल्कंअधपत्राणिलेपयेत् मूषगभेदिरेस्थाप्यधाम्नेयतवदिरानले द्रवतेनात्रसंदेहोकामस
क्तियथास्वीयः लक्षवेधीकरोरोहिभवतेनात्रसंसयः पुनरापंप्रवक्षामिसाधकस्यहितायच भूतलेगुप्त
थाचान्येमत्स्यकीठाःसमाश्रिताः भूलतागोनसायेचसिद्धक्षेत्रनगाश्रिताः मध्याज्यत्रयगौर्युक्ताहेमताकरा
भवेत् नागवंगारधोधानीतारेवास्त्यशतांसतः हेमतारकराख्यातारसकीटानसंशयः विद्यानांनुमाहा
वीर्यंशृणुवक्षामितत्वनः नीलोत्पनिभंकंदोवास्त्यकपिलोभवेत् कुसुंभसदसंपन्नंसमभूमिषुगच्छति विष
मानिचतान्येवपुष्पमासुरिसंनिभं तच्चनीलंभवेत्सर्वपरिक्षासृजुधतपरं सज्जकंतद्विजानीयाद्वियंपरमदा
रुगां गोक्षीरेविंडुमात्रंनुशिखिकंठनिभंभवेत् सूतकंहेमपादेनयोजितंनुसुमर्दितं अम्लवेतससंयुक्तंइ

रामः

षट्सज्जकयोजितं वैष्णवंअमलंदद्याद्देमनागेनसंमितं दानवेन्द्रंवरदंसज्जकेनसमंभवेत् सुमर्दितंडतं
कृत्वाआयसेकांतजेषुभे स्वमुक्तासकल्पित्वाशोषयित्वाचवह्निना तेननागेशतांशेनविद्धंसिंहरसप्रभं
तत्क्षरणानायतेषूक्तंतदसंखखमध्यतः सतभागंभवेत्तज्जयापुष्पसमप्रभं तेनभागेनतारस्यशतवेधं
जुदापयेत् तेद्देमशाश्वतंदिव्यदेवानामपिभूषणं यच्चकृष्णविषंनामक्षीरंतदक्षितंभवेत् तेनयोगे
नसंयुक्तंनागंसिंहरसंभवं तेनताम्रंभवेद्विद्धंशतांसाद्देमचोत्तमं वत्सनाभेनकपिलंक्षीरंभवतियोजितं
तेनैवपूर्वयोगेनकन्यसंकनकंभवेत् शृंगीविषंपरिक्षीयांरक्तक्षीरंयदाभवेत् तेनतद्योगमात्रेननागंहे
मविधीयते अतो लब्ध्वायथाप्राप्तोअज्ञाताआत्मनातते विषंपरिक्षक्षीरेनयदितंनुदधिर्भवेत् आदियो
गेनसंयुक्तंयावन्नष्टंनुसूतकं नागंनुपुतपाकेनवंहोधास्यप्रयत्नतः ततारंजायतेदिव्यंशंखकुन्देनुसुप्र
भं कपिविषंपरिक्षेतयक्षीरस्यबुद्धं क्षीरिनीसारिवांचैवउक्तयोगेनयोजयेत् तेननागंप्रयेय
कंदमेदग्धोयथावतः तारतांयांतिंतनागंदधिस्तरसमप्रभं पीतयोगेनवासुलंविद्धमायातिकांबनं कृष्ण
वीषंयदाक्षीरंइषामंभवतिवर्णातः उन्नतवीजसहितंलांगलीकरवीरकं रजनीग्रहधूमंचचित्रकंचप्रदाप

आराड
६३

येत् नागस्यपत्रलेपेनश्चातमर्द्धनकांचनं अम्लवेतसनामाचफलंतस्यसमाहरेत् गृह्णीयादश्रवायेन
क्षुम्भायेचउलूखले जज्ञास्त्रेनोज्ज्वलत्वासागृह्णीततेरसं तस्यशेषाग्निसंक्षुब्धतोयकाथ्यथावतः र
क्तपीतंमवेतैलंतोयेपरिसमुद्धरेत् स्नेहेनिकेचित्संयुक्तंरसेतुंवेविनिक्षिपेत् सिकथकवस्त्रेनवेष्टयित्वास्त्र
मंत्रितं लोह्यष्टिक्षिपेत्त्रअंगुनिघ्नयमात्रतः तीक्ष्णाचूर्णांतिनैवउद्धातपनिधापितं प्रवृत्तेनात्रसंदेहं
शंभुक्तिकमौक्तिकं अम्लामृतसंतैलेनसोद्धेदत्वागुमर्दयेत् समउतिसवीजसुअश्रुतीक्ष्णोनयोजितः सर्व
जोबंधमायातिनारारिष्टशतांशतः विंधतेकुरुतेहेमवंगोरंस्विरंशशि हेमसंस्पोरंगंसोमंजायतेकनकंभुभं
द्विधायुक्तंसहस्त्रेनलक्षवेधीसपंचधाः रसमामलमाक्षिकोदरदेतुपुटालके शीलागैरिकसिसशीतपी
ताजुयोभवेत् हेमस्त्रवीजेनहेमस्त्रास्यात्सितवीजैसितैःसितं आरविंदंर्तुभवंतेतनयोगामाटुकोतरं वीजपादेन
सूतस्यगंधकांतेविनिक्षिपेत् गंधकंतत्रदातव्यंअम्लवेतसभावितां पादेनचुट्टिकोपेतंतैलेलंदापयेततः अभा
वेकंगुनीतैलेत्रिदिनंस्वेदयेद्युधः कर्षाग्नौस्वेदयेत्तुसितपत्राग्निलेपयेत् रुद्रकस्नेहदीपेत्त्रयोवारानुप्र
तापयेत् तंगुलेपातपुटत्रीनितगुलेपेनचांधयेत् अलिपक्षनिभंतंगुहेमार्द्राकनकोत्तमं पुनरापंप्रव
क्षामिसाधकस्यहिताय रसमामलमाक्षिकदस्यगंधनालक गैरिकागुशिलाकाशीचूलिकंसमयोजितं तनावतं

रामः

कुजस्थानिमनिमंथंसुवर्चलं अम्लवेतसयोगेनपेषयित्वायथावतः लेपयेत्सुल्बपत्राग्निसप्तवारानु
पेषयेत् चूर्णमस्त्रेनतद्भाव्यंतारेनुचिग्रांक्षिपेत् तद्भवेत्काचनंपीतंहेमार्द्राईमनुत्तमं पृथक्पृथक्भ
वेक्षिप्रंशुल्येकांचनकारका वीजानिभवन्तिज्ञानिअम्लवेतसभावितां चारणाजारणात्सुतोबंधमाया
तिसत्वरं संन्यासेन्यान्तयुक्तसुमासार्द्राहेमकारकाः अथारन्यंप्रवक्षामिरसबंधंमनुत्तमं अश्वकांतं
चमाक्षिकंदरदंविमलंतथा शिलाकाशीसमादायगंधकंतुसुचूर्णितं सूतकंनवमंदद्यात्सर्वेषांभागतः
समं कृत्वालोहकपरेणसोष्णेधर्मक्षरांबुधः लांगलीकरवीरंचभत्तरचित्रकंतथा स्र्वांसंजुदातव्या
लोहडंडेनभावयेत् अग्निनाशुष्यतेयावतावद्बोभवेत्तसः रसाश्चोपरसाश्चैवशुक्लचूर्णांनुकारयेत् नि
क्षिपेदंशनाद्यायांततोदेशांतरंजुजेत् आवर्त्यसर्वलोहानिलक्षांशेनगुबंधयेत् कनकंचभवेदिव्यंतारंवा
श्वेतयोगतः पूर्णावित्तोमहापरापोभुवनेश्चखिलेक्षपिः विडुमंदरदंतीक्षांमनेनप्रतिवापितं मजिष्ठा
किंसुकरसेशाकेचैवनिशेचयेत् प्रतिवाप्रतिशेकैश्चक्रमेणांनेनरंजितः भुजगोहेमतायांतिनात्रकार्या
विचारणात् शाककिंसुककैराडइवेकंगुतितेलतः मर्दयेनागचूर्णांनुदिनंसंपुटगंपचेत् सम्पुग

जपुटे पचात्मर्घं पाच्यं पुनः पुनः चत्वारिंशत्पुटे पाच्यं सिद्धं भवति कांचनं सुव्रणागस्य चूर्णां तु समं भूतागचूर्णां
 शाककिं मुककोराडपुष्पाणां ग्राहयेत् यथा लाभं तु तत्रावेदिनमेकं विमर्दयेत् अंधमृगागतं धा
 म्यंततः चूर्णां चकारयेत् पूर्ववन्मर्दनं धाम्यमेवं कुर्यात् त्रिसप्तधा जायते कनकं दिव्यं तेनागं देवभूषणं
 लोहप्रदं वितनागकेतुरसकं चूर्णां कृतं प्रक्षिपेत् चूर्णां प्रसुरमुष्टिना प्रहरकचाल्यंततो हि गलः द्योनाग
 समोऽनुमर्दयेत् दण्डं प्राग्वद्ग्राह्यौ पचेत् चूर्णां भूषणं रूपां धिरक्तिकमिदं स्याद्दलोहप्रदं शाकायकल्कश्च राज
 श्वतऽवै विभावितं वैकरवीरजैरसैः युक्तेन संलेपितं मर्कपत्रैस्तारतौ मेति पुटे त्रितापितं कृष्णान्दस्य रससि
 तश्च कृत्वा जस्तुकस्वेतसितं रवेडग्धं माहिषतकमिं गदिफलं स्वेतास्वमारंतथा ताम्रं धालितं मुतमं मुडरिदं कृ
 त्वा समस्तेष्वमीधेकत्र प्रभवेत् सितं जलजवत् विजं विना सिद्धिदः मधु २ टंकरा २ शोमलारव्य २ सुरा २
 पलमेतैस्तु आसुकांतलोहे त्रिगुणे त्रिविधाय षट्गुणां सकृद्विलं लोध्य पलं १ भवेत् चतारं गुलायं त्रपाते सतेन का
 ने बले धुं प्रसंरजितेन प्रकाशं विशुद्धं तु ताम्रमर्कचलोहं सहस्रां सवेधेन संवेधयेद्दिग्गं न कक्षिं भरिता प्रयं
 त्रेतत्काकमाची सलिलेन पूर्या क्षिपात्री नातत्परिदीप्यमानं त्रिसप्त रात्रेन भवेत् सुतारं **सुतं नागं समं**

रामः

कृत्वा वज्रीक्षीरेण मर्दयेत् अधोयंत्रे पुटे चैतत्सत्त्वं पतति शोभनं वज्रमावर्तयित्वा तु वज्रीक्षीरेण सेचयेत्
 एकविंशतिवारं नवंगं शोभनमुत्तमं तद्वगजारयेत् सूते समं वा द्विगुणाधिकं भस्त्रांतराजिको तेलं शंख
 चूर्णां विडेत् तु नागगंभीरवर्ततेन समं नागेन सारणात् क्षारोदकनिशेका च द्रस्माभिरनेकधा वेध
 येत् सतस्माहस्वकोटिवेधीक्रमेण गंधनागदुतिर्देवीजारणां सूकरं शृणु तनागस्य मूत्रे देवेसी वत्स
 स्य महिषस्य वा आवर्त्य वर्त्य भुजगं सप्तवारं निशेचयेत् कृत्वा कंठकमेवानितस्य पत्राणि सुंदरी च
 तुर्थांशं प्रमानेन गंधकस्य प्रबोजयेत् प्रसार्य यासापलं रोमांततदनंतरं उर्ध्वं प्रसार्य संघ्राय सूत्रे वर्त्य
 तु कारयेत् कंजतेलमध्ये तु दसवारं निधापयेत् दीप्ताभयाजितां वर्तिसंदस्या भुवि धारयेत् इतीनां
 पातयेत् पात्रे सौवीरा राधकान्विते काचकृष्णस्य मध्ये तु सौतेलं स्थापयेत् दुधः स्तुति चारणार्थं सू
 सत्कारस्य ते आदौ संशोधितं सूतं रजनी चूर्णां संयुतं मर्दयेत् विडालकृत्वा चालयेत् इह न कांजिकैः स्वं मु
 दुर्मुदु पुटे गंधनागदुतीं चते कृत्वा तु गोस्तनी मूषामालिप्य शिलयारसं चतुष्षष्ट्यादिभागेन ज्ञात्वा चे
 ववलाबलं गंधनागदुतिं दद्यात्तां मूषां हि प्रयत्नतः गर्भे गोमयसंपूर्णो विन्यस्य पुटपाटनं दद्यात्करी

आ. राड.

६५

षट्पुष्योःससूतोयसंतेशतं दद्यादजीर्णासंकायांसिंहवलीरसस्यच चतुर्विंशत्युतंपच्चादेवंप्रतिदिनंभ
वेत् जारणात्रिगणात्सूतोभवेजंरूपफलप्रभः समजीर्णादिशवेधीद्विगुणोशतवेधकः सहस्रवेधीत्रिग
णोयुतवेधीचतुर्गुणो पंचगुणोलक्षवेधीक्रमेनानेनवेधयेत् उत्तरोत्तरहृद्घ्रातुकोटिवेधीभवेद्रसः
~~धारणापंचवक्षामिनागडतिमनुत्तमं~~ विलोडितेस्वर्गाजलेविशुद्धेवस्त्रेप्यदत्वानवनीतगर्भचूर्णाशिलागं
धकतालकानांसपन्नगानांसमभागिकानांकर्षप्रमानंचततोल्पवर्तिप्रज्वालयेत्तत्फलितंभृतंस्यात् अ
नकुर्याद्रसनायकस्यसर्वत्रपिष्टिंवल्लिजारणाय कौचतैलेनवल्लिनावीजयुक्तंरसतकं यदासितं
चचुष्टिकंषल्लसक्षपलानिच तच्चैकमष्टमांसेनयोजयित्वाचकांतजे स्वेदयेदेकविंसाहंततोदध्वातुत
त्रां दग्धतैलेधमेदग्निमंगोरेः स्वादिरैस्ततः क्षणोक्षणोयत्नतपश्यत्कांतस्थंनुमहारसः बंधमायाति
तत्रस्थः पक्वजंरूपलोपमं स्वंगोलकबंधलुसिद्धिद्वयकरोमहान् चूर्णीतचूर्णायांतिचूर्णाबंधमुदाह
तं तारोरेन्दिवरेकुर्यात्सताद्यार्धनकांचनं कौचतैलमितिअम्लवेतसंतैलप्रसिद्धः तेषांभावेज्योतिष्
तोतैलंदापयेत् शाकहृक्षस्यनिर्यासपलमात्रंसमानयेत् शिग्रूबीजस्यचूर्णास्परमेनपरिमर्दयेत्

रामः

पलमात्रंचतुल्यस्यपंचसूक्ष्मविधाययेत् बहुशोलेपितंरुत्वाधमेदत्वापुनःपुनः पश्चातंधाम्पेतपत्रंशु
ल्वंहेमप्रजायते प्रमाराधीतयेहेममाक्षिकंतच्चचूर्णीतं पारदंगंधकंस्वलेकृद्नाभंचक्षयंनयेत् निस्तु
रसेनतांपिष्ट्वाविजपूररसेनच बीजपूरतडुत्कीर्यतत्रकल्पत्रयस्ययेत् क्षिप्तानिखन्यतद्रूमोमुच्यतेभू
मिमध्यगं एकविंशदशाहान्यस्यतुषाग्निकुरुतेर्निसं शनैशनैर्यथाभ्यात्वास्त्रकेःपाकउन्नमः तत्र
ग्राह्यन्पतयेयातारेद्वादसभागके मायमात्रममुदद्याल्लेक्षाकल्कंचमूषके स्वंमृत्युघतेतारंसारहे
मनसंशयः बंगारविंदवेधंनुअष्टयोदसभागिकं पटुत्तकेनिशित्तुतिंतिडीफलसंयुतं ततार
जायतेदिव्यंनुत्थास्यकिंविसांजनं पटुयुक्तंसुविश्रांतंमासमेकंक्षित्तौगतं निरंजनंमवेतारेमहत्भूतिप्र
दायकं तदेवचालयेत्सूतंसमांसंहेमनिर्गतं तारंनुसारयेतेनचतुषष्टिगुणंखरवं बंगंवायोडशांशेन
तारंभवीतिशोभनं तद्विधासतवेधीस्यास्युल्वेवंगेतद्वर्कं उत्तरोत्तरकर्माणिासहस्रलक्षधारसः त्रियुक्त
कुरुतेतारंहेमयोगेनहाठकं भैरवोवाच रसबंधाधिकारेचयत्बोटंपूर्वमीरीतं पलासबीजयोगेनत
तैलयोगपिवा तत्बोटंवद्वसूतेनसमहेम्नाचयत्वके दिनंदृढंमर्दयित्वागोलकंकारयेद्बुधः प्रलसस्यबी

जानीकार्पासास्थिविभीतकं यवतिक्ताचवंध्याचराजिकाचसमं वितं तत्सर्वं पेययेत्सूक्ष्मं तेन गोलं प्रलेपयेत्
 त उर्ध्वार्धो लवणं रुध्वा मूषां चैव विपाचयेत् करीयाग्नौ दिवारात्रमेवं कुर्याच्च सप्रधाः ततस्तेन च कल्केन
 लिप्ता रुध्वा च शोषयेत् शतांशेन तु चन्द्रार्कं वेधयेत्कांचनं भवेत् पुनस्तेनैव योगेन पिष्टि स्तेभं च कारयेत्
 सारयित्वा ततो हेम्ना वेधयेत्सहस्रसः स्वं लक्षं च कोटीं च वेधयेत्क्रमयोगतः अथारण्यं प्रवक्षामि रस
 राजस्य बंधनं शुद्धरसस्य भागेकं गंधकस्य द्वयं तथा पुष्पडंडि त्रिडंडित्वा रक्तवर्गेन संयुतं उवापयेत्काच
 ऊपे च क्रयं त्रे पुन पुनः स्थिरत्वं च समापन्नो जलयंत्रेन वेधयेत् उर्ध्वमग्निमध्यश्चापो मध्यद्वये रसेश्वरः
 अग्निशोमाभ्ययंत्रेन वेधयेत्सप्ररात्रतः समं हेम्ना च संसार्यं च चार्कं वेधयेत् पुनरारण्यं प्रवक्षामि पिष्टि
 स्तंभनमुत्तमं रसात्पादां सकं वीजं पिष्टिं कुर्याच्च पारदे दोलायंत्रेन तां स्वेद्य अस्तेर्वधो घर्षेत्ततः धात्याभ्र
 कं वसिंधुत्थत्वा हागतिलसंभवः फटिकाय वक्षारं च वंधमो घर्षमिश्रितं रसं च वेद्येदेभी माषपिष्ट्यात्
 तोपरि आतपेशोषयित्वा तु स्वेदयेत्तैलमध्यगं तैले स्वेद्य प्रकर्तव्यो यावत्सप्तदिनावधी माषपिष्टिपरि
 त्यज्य रसगोलकं गृह्यते फटिका दोषधी वेद्य माषपिष्ट्यात्ततपरितज्जालं भूधरे यंत्रे अहोरात्रे त्रयं पठेत् दि

रामः

नत्रयं दिना उर्ध्वं पिंडं कृत्वा च नूतनं स्वं च पठयेत्सूतं विंशमेकाधिकैः पुष्टैः पिष्टि स्तंभनकं सम्पूजयते
 नात्र संसयः रजयुग्मं धरागेन समुर्वीजेन सारयेत् सारयित्वा ततो दद्यात्त्रिंशद्वेधो मनुत्तमं पुनरारण्यं प्र
 वक्षामि सारणा यंत्रमुत्तमं दीर्घलोहमयी मूषारसं तस्यां विनिक्षिपेत् रक्ततैलवसायुक्तं मूषामध्ये वि
 निक्षिपेत् मूषार्द्रं संपुटं दत्वा संधिलेपं तु कारयेत् सच्छिद्रं संपुटं तालं ऊन्यतः कुसुमप्रभं अतियत्नेन तां
 मूषां करीयाग्नौ च धारयेत् हेमरक्ती समं नागगालयित्वा विलक्षणाः मूषानाले विनिक्षिप्य मिथं सरति स्त
 तकः सप्रवारं च कर्तव्यो सारणा च महारसे शंकराक्रमयोगेन सारणो वगुणोत्तराः स्वर्गाकरोति सहेन न
 त्रकार्या विचारणात् इत्थं च सारितं श्रुतो व्यापि भवति निश्चितं धातुसत्वघनपिष्टिकाक्रमस्तंभनं च नि
 गडे नूलेपनं घोटवद्रक्ततद्रावणां तथा विद्रुक्तिरखिलानि कथ्यते दिव्योषधिद्वैर्मर्द्यं तत्र खल्वेदिनत्रयं
 सूक्ष्मसूतं ततो धर्मशोष्यं स्वच्छं समाहरेत् स्वर्गानागार्ककांतं च तीक्ष्णं वंगं च गेयकं यथेष्टैकं विचूरापा
 दोषो मसत्वमथापि वा पूर्वसूतेन संतुल्यं याममस्तेन मर्दयेत् महारसाष्टकादेकं सूतं तुल्यं विनिक्षिपेत्
 दिव्योषधिद्वैरेवं यामास्त्रीनातपेस्वरे मर्दय खल्वेके गाढं तज्जालं वस्त्रवेष्टितं गंधतैले दिनपचाततो

आ.राड.

६९

वस्त्रात्समुद्गरेत् पिष्टिगोलमिदं व्यातं निगडः प्रोच्यते धुना अभ्रकं सैंधवं ताप्यं बालू सृष्टो हकीटकं सुख
कपयसापिष्टं यामांते निगडो भवेत् स्तास्यात्कल्कतज्जोलं लेप्यं मंगुलमात्रकं मूषायां वित्त्वमात्रायां लो
गां किंचिदधक्षिपेत् मूषालेपं प्रकर्तव्यं छाया सुकंधं नुकारयेत् करीयाग्नौ दिवारान्त्रिवारं वातुयाग्निना
सुडनास्वेदयेत्पश्चात्समुद्गृत्याथ लेपयेत् समं निगडकल्केन पूर्वमूषां निरोधयेत् उर्ध्वार्धं लवणां द
त्वारुध्वालिप्या च पूर्ववत् छाया सुकंधं मेजाधरं सो भवति षोडशं सो वीरं लवणां कांच दत्वा तु धामयेत्
तत्सुद्गजायते षोडशक्षीराणां नात्र शंशयः पूर्वयडदितं सूतं तस्य भागत्रयं भवेत् भागद्वयं यथैष्टेकं त
स्मिन् लोहं विनिक्षिपेत् वैक्रांतकुराडगोले च दिव्योषधिद्रवं तथा पूर्ववन्मर्धपच्यात्पिष्टिषोडशं च
कारयेत् भागद्वयं सुवर्गास्य त्रिभागं पारदस्य च पूर्ववत् कारयेत् पिष्टितत्त्वोदं च विशेषेण यथा इत्ये
वं सर्वलोहैश्च पिष्टिकां कारयेत्पृथक् पूर्ववत्क्रमयोगेन ध्यातव्योदो भवेद्दसः अथास्य पिष्टिषोड
स्य द्रावणां चात्र कथ्यते आडकं मूलकं शुंठिलसुरां हिं गुमाक्षिकं त्रिधारं पंचलवणां कांजीकाशीसगं
धकं अम्लवर्गेन संयुक्तं मर्धं पिंडं नुकारयेत् तस्मिन् पिंडे पिष्टिषोडशं चूर्णां कृत्वा तु संक्षिपेत् तच्च तुर्ग

रामः

गितं सूतं द्यारोडं च विनिक्षिपेत् सुखं रुध्वा पिंडकल्के भुजपत्रे तु बंधयेत् दोलायंत्रे सारनाले दिनं पा
चयेत्ततः सूतसूतं भवेत्साक्षात्पुनस्तस्मिन् प्रदापयेत् पिष्टिषोडस्य चूर्णां तु प्रलमात्रं ततः पुनः निक्षि
त्पूर्ववत्पिंडे तद्यत्पच्यादिनत्रयं एवं पुनः पुनर्दयं पिष्टिषोडस्य चूर्णां आखोटस्य समं यावत्तावदेयं ड
तं भवेत् मार्जारीखेचरी गुंजा कृज्जदीक्षीरकं टकं स्तेषां पिंडमध्ये तु पूर्ववत्भावयेद्दसं सूतसूतमिदं व्यातं
सर्वकर्मसु योजयेत् अथास्य सूतसूतस्य पिष्टिषोडस्य वेधनं प्रवक्ष्यामि समासेन साधकस्य हिताय च
रसकाप्रकपोः सत्वं सूतसूतस्य टंकरां सर्वमेतत्समं मर्धं कृत्वा न्मत्तद्वेदिनं छाया सुकंधं वरीं कृत्वा म
हदग्निगतं धमेत् तत्त्वोदं शोधयेत्पश्चात्सितकां च नटं करोः स्वर्णं न च समावर्त्य समेन नारयेत्ततः वं
क्षमाना विडवतीतां मेकैकं प्रदापयेत् धमेत्प्रकटमूषायां यावत्सूतावशेषितं तत्सुद्गसुवर्गे नुसारये
त्सारणात्रयं वेधते न शतांशेन शुद्धं भवति कांचनं गंधकं कांतपाषाणां शिलाताप्यं समं समं भूतागैर्म
र्दयेथामं रसतुल्यं वरीकृतं स्थां विडवरी व्याता योज्या सर्वत्र नारो स्फैकं बाह्ये द्धेन्निधाम्यमाने पु
नः पुनः प्रकाशमूषागर्जे नु यावद्भेदमग्रसेदपि पिष्टिषोडसमं स्वर्णं स्वर्णां तुल्यं तु पन्नगं कांतसत्वं

ओमसत्त्वमेकेकंपन्नगार्हकं एकीकृत्यधमेनाव्यावत्स्वर्गवशेषितं दत्वाविडवतीचैवसारयेत्सारणात्र
 यं शतांशेनयनेनैवंशुद्धंभवतिकांचनं सुद्धेसमंस्तं पूर्ववन्मर्दयेत्तथा पिष्टिखोटं चकृत्वाजुसम
 हेस्तानुधामयेत् अक्षीरोमिलितेहेम्रियोदशांशेनवेधकः वद्धंसंकलिकायोगादेधं दशगुणोत्तरं समा
 सासूतकंदत्वावारंवारंपुनः पुनः भवेत्संकलिकायोगात्कोटिवेधिमहारसः इवैलुवरकल्यासुधायाभ्रं स
 प्रधापयेत् भावयेत्तन्वाक्कैर्यैकं दूतसूतके समात्रतसियेतं नुतत्रखल्वेविमर्दयेत् गोस्तनाकारमू
 षायां सिञ्चालघ्नमितापचेत् बालुकायंत्रमध्येतुजीरोवापंपुनः सिपेत् पूर्ववत्पाटनायंत्रेपाचयेदि
 वसत्रयं अनेनैवदूतं शुल्वेसहस्रांसेनवेधयेत् जायतेकनकं दिव्यं देवाभारणाभूषितं हेमाभ्रं नीक्षि
 चूर्णांचिसमंरुद्धाधमेदं तत्खोटं भागमेकं त्रिभागं दूतसूतकं मर्दयेत्तन्धकाम्नेनरुद्धासंम्यगपठेपचे
 त् पुनः मर्दयेत् पुनः पान्च्यं सर्वं वारान्चतुर्दशः अस्यवद्धस्यभोगैकं माशार्द्रं शुद्धहाटकं जायतेकनकं दि
 व्यं रक्ततैलेनसेचयेत् हेमसूताद्यथाख्यातं पिष्टिखोटं चशोभनं तथैवतारसूतेनपिष्टिखोटं तुकार
 येत् तत्खोटं तास्वंगं चध्वेताभ्रं तालकं - - जार्यैविडं वदीदत्वायावत्खोतावशेषितं तारेनैवत्रिधासा

रामः

र्यैदूतशुल्वेनियोजयेत् शतांशेननुततारं जायते शंभुनोदितं वद्धेदूतेसूतवरेहेम्रीजीरोनुवादिनां घन
 सत्वयुतेसत्वं जायते परमं सुखं आधाररापंप्रवक्षाभिनागस्येरंजनः क्रिया गृहधूमंतथाउर्गासिंहं
 जनीद्वयं दहनं लांगलीशृंगीकृत्स्नोन्मनोभ्रमारका रसाश्चोपरसाश्चैवपुष्पक्षाराभ्योजयेत् सर्वाजं
 सूतकं योज्यहेमतारविधौबुधः मर्दयित्वा नुतत्सर्वं शतवारानिभावयत् तेननागं प्रतिवाप्यषोडशांशे
 नपट्टयेत् मूखस्थं वेणुषव्यायां त्रयोवारानुवापयेत् धूपं परिहरेत्तस्य अंगव्याधिकरं भवेत् सिंह
 सदृशं नागं तारारेन्द्रिवरेवरं शतेविद्धेतेसेकान्तंदम्ययोगेनयोजनात् कनकं जायते दीव्यं जाम्बूनदसमप्र
 भं इति श्रीमहाभैरवोक्त आनन्दकंदेकांतादियोगविश्रान्तोषट्विंशोत्थासः पार्वत्युवाच श्रुतं
 चैवमया सर्वरसबंधं सविस्तरं सिद्धचूर्णादिखोटस्य नानाधातुरसस्य च मेलयन्नुपयथाभूतोरसायन
 करो भवेत् विजयुक्तोथविधिवत् धातुवादकथं भवेत् मेलयन्नुपयथाभूतोरसायनकरो भवेत् विज
 युक्तोथविधिवत् धातुवादकथं भवेत् स्तकथयदेवेश सर्वभूतहितेश्वरः श्रीभैरवोवाच श्रुतं शक्ते
 विधानं तु सिद्धचूर्णास्य खोटकः धातुवादंतथादेवीरसबंधं सुदर्लभं इव्यदीनोपिसिद्ध्यति आदौ सूतं वि

आराड.

६८

शोधयेत् शुद्धसूतंसमंगंधं खल्वेमर्घदिनावधी जायते कज्जलीश्रेया सर्वकार्यकरी सुभाः कज्जलीयं करं
ताप्यं प्रत्येकं कर्षमात्रकं कर्षयं शुद्धगंधं यामं सर्वविचूरायेत् सिद्धचूर्णमिदं व्यातं भवे पादाधिकं प
लं पलैकं लोहसंयोज्यं तदिदानीं निगद्यते ताम्रतीक्ष्णारकां तानां चूर्णमेकस्य चाहरेत् यथा ला
भपलैकं तु सिद्धचूर्णं न संयुतं वज्रमूषागतं रुद्धाध्माते घोटे भवेततः तुल्यैर्भूना गचीर्जैर्वा गंधकेन स
मेतवा मर्दयेमा जुलुंगास्ते पूर्वघोटे दिनावधी तत्पीडं वज्रमूषायां रुद्धागजघ्ने पचेत् अररापो न्यल
कैरेवं पुष्टं दद्याच्चतुर्दशः इन्द्रगोपकसंकासं जायते पूजयेद्दिवा क्षौद्रयुक्तेन तेनैव तारपत्राणि लेप
येत् रुद्धाधमे पुष्टे दद्यात्स्ववारत्रये कृते जायते कनकं दिव्यं सिद्धोयं तारं रंजनः इत्येवं सर्वयो
गानां मतं स्थानं पृथक् पृथक् सिद्धचूर्णादिलेपांतं कर्तव्यं विना पुनः शुल्वनागं समं धाम्यं समं वा शु
ल्ववंगकं आवर्तिने तश्चूर्णसिद्धचूर्णं न पूर्ववत् शुल्वनागं वंगघोषं यथेष्टैकं विचूरायेत् तत्समं
क्षराचूर्णं तु अंधमूषागतं धमेत् एतत्तपोटं विचूरार्पाथ सिद्धचूर्णं न संयुतं पूर्ववत्क्रमयोगेन तारमा
यातिकांचनं वंगनागं समं कांतमप्यवाताम्रनागकं माक्षिकं शुल्वतीक्षां च शुल्वनागं रवंगकं ए

रामः

तेयाश्चत्वारपृथक् चूर्णानि कारयेत् पृथक् ध्मातानि घोटा नि सिद्धचूर्णानि संयुतं मर्दनानि पुष्टानि तानि
राखिं करानि वैः पूर्ववक्षेपयोगेन प्रत्येकेन तु कारयेत् त्रिधा लेपेन ततारं दिव्यं भवति कांचनं पुनरप्य
प्रवक्षामि तां प्रसंस्कारमुत्तमं गंधकेन हतं कृत्वा नागेन शोधनं ततः सप्तवारं हतं कृत्वा सप्तवारं च शोधये
त् अतशी पुष्पसंकासं जायते नात्र शंशयः समभागसमासूतं कारयेत् साधकोत्तमः धाम्यमानं हि मि
त्याह मृत्युते परमेश्वरी तत्क्षेपितमात्रेन तारमायातिकांचनं अथारपं प्रवक्षामि तां प्रशोधनमुत्त
मं पारदं गंधकं चैव सैंधवं कर्षकं लांगली चित्रकरं सैमर्दये विषं संयुतं सूक्ष्मानि तां प्रपत्रस्य ले
पआलोदयेत्तमं अंधमूषागतं धाम्यं शुद्धं हेमदलं भवेत् तत्ताम्रं त्रिगुणोत्तारं निर्वाह्यं कनकं भवेत् शुद्धां
मुं त्रिधा भागं भाग्या न्यचैव हाटकं रौप्यभागद्वयं शुद्धं सर्वमावर्तयेत्ततः जायते कनकं दिव्यं जाम्बूनं दसम
प्रभं दरदं किं सुकरं संरक्तचित्रकमेव च हरिद्रे देवरा रोहे छागमूत्रेन पेययेत् दद्यानि शोचनं शुल्वे सप्त
वारं न शंशयः शुद्धं सिंहूरं वरां तद्वरं हेमदलं भवेत् तत्सुल्वं द्वादशो भागं रौप्यभागं नवाकृतं एकतस्मिन्
धाम्यं दिव्यं भवति कांचनं अथवां दितयं तां प्रतारभागैकमुत्तमं एकतस्मिन् जायते कनकोत्तमं अ

परं शुद्धस्वर्गेन यथा दृष्टे न मेलयेत् पुनरापं प्रवक्ष्यामीसाधकस्पर्हिताय च सैष्यस्य भागमेकैकं रीतिभा
गद्यं सुभं एकतर्कीयते ध्यातं दिव्यं भवति कांचनं रथवारोप्यभागेकं रीतिभागत्रयं कृते एकतर्कीयते
ध्यातं दिव्यं भवति कांचनं शुद्धस्वर्गेन संयुक्तं जासु नदसमप्रभं त्रिवारं गंधकं हतं तां प्रहेमद्योरीदं
सत्वं तालस्य मासेकं योजये सर्वकामदं अष्टवर्गा भवे हेमतां गंधकमारितं एतयो दीयते रम्यं जायते कांच
नं सुभं शुल्वं ताप्य हतं कृत्यारं ज्ञानागवरं बुधः तन्नागं वाहयेतारे शुद्धं हेमदले भवेत् अंजनं तीक्ष्णं संयुक्तं
टंकपादेन धामयेत् तेन पिरं जयेतारं शुद्धं हेमदलं स्मृतं कर्परेनागमादाय च राडो ग्निज्वालयेदधः प
लाशपुष्पचूर्णानि क्षिपेत् स्मित्प्रदालयेत् पलासदंडेन महाचतुर्गामेन भस्मति वाशा किं सुकपुष्पानि
लाक्षाखदिरमेव च कुसुमं च हरिद्रेमं जिह्वा रक्तचंदनं भाराडं सर्वविनिक्षिप्य गवांसूत्रे चतुर्गो प
चेत्यादावशेषं नृपूर्वनागं क्षिपन् क्षिपन् चूर्णापचेद्वस्त्रदंडे श्चालयेत् सप्तवारं कं इदं नागं द्विभागं स्यारोप्य
भागाद्वकं भवेत् तां चतुर्थभागं हि स्वर्गाभागे कमुत्तमं एकतर्कीयते धाम्यं कांचनं भवति ध्रुवं रौ
प्यद्वितयभागं ज्ञाता प्रभागे कमुत्तमं एकतर्कीयते धाम्यं मानेन कांचनं तत्समं शुद्धस्वर्गेन मेलयेत् चंपसं

रामः

निभं पूर्वोक्तं रज्जनी तैले सेच्यं सप्तावधीकृते जायते कनकं दिव्यं विक्कीनीयाततो बुधैः पारदकुंजमंगंधं
मंजिष्ठा तत्समं समं शाकपक्षफलाद्रवेः सुपक्वैर्मर्दयेद् दिनं तेन तारस्य पत्राणि प्रलिप्यानि विशेषतः आ
वर्त्य धालयेत् स्मित्तेन कल्केन लेपयेत् एवं पुनः पुनः कुर्यादेकविंशतिवारं तत्तारं जायते स्वर्णं सम्यक्
षादशवानकं सूतो मृता हंतिसमेन नागं तेनैव हंस्यादिगुणां च स्वर्णं तारं चतुर्धृष्टिगुणां करोति सुनिर्मलं
जासु नदेन तुल्यं सूतो मृता हंतिसमेन वंगं तेनैव हंस्यादिगुणां च तारं तां चतुर्धृष्टिगुणां करोति शंखेन्दु
राडप्रतिमं मनोज्ञं पीतातवर्प्यरकोत्पलद्वयमथाटंके कमीशो ज्ञानमर्थतावदिदं रसलु विलयं याद्वजेत
पुनः जंवीरासु गुडाद्यमर्कपयसासिक्तं विशुद्धं रजः सिद्धस्यैकलवः सटंकरा इति हेमं त्रिभागे रवौ
सगर्भदक्षा उगतो हि पार्वतो पुटेर्लघुष्टे दसभिभृडा दृष्टे वज्री पयोभाविनस्य माषकद्वयेन रौप्यं विडधा
तिकांचनं रामठहलीनीकंडं मूशलीधत्तकोर्वकिं स्तेषु मर्दितरसः शुद्धो वेधेन हेमकृतो मे तुलायं
त्रपातेन सूतेन कानेव लेधुं मुसरं जितेन प्रकाशं विशुद्धं जतं तां समकंचलो हंसह्रांसवेधेन संवेधयेद्भिः
येन केन प्रकारेण संवेधयेद् हेमशिलो गैकमेन वेष्टितं ध्यातं शतवेधीनशंसयः आदौ तु वद्वसूतं चोर

आ. रा. ड.
७९

गतालमनशिला क्रमेणवेष्टितं ध्मातं शतवेधीनशशयः अनेन कुरुते तारं कनकेन सुकांचनं पुनर
रां प्रवक्षामि तारकर्मविधौ तमं नक्षत्रिकनीकां ग्राह्यतदसंवंगमध्यगं निक्षिपे पलतदेवतदंगं सवरूपकं
तदौप्यतां भवति प्राज्ञो नात्र कार्या विचारणात् नक्षत्रिकनीकां ग्राह्यतदसंनिकासयेततः शुद्धपारद
मानीयतदसेन खले सुतः विंशदिनं खले यत्नात्ततो त्रिंदापयेत् सुतः पारदो मृत्तिमायांतिनात्र कार्या वि
चारणात् तंपारदं समानीय मानीयधातुमात्रे विनिक्षिपेत् वेधो भवति विष्टेन्द्रनात्र कार्या विचारणात्
हरितालं रामजातीं समानीय प्रयत्नतः नक्षत्रिकनीरसे मर्द्यदेकविंशतिवारकं हरितालो मृत्तिर्मेति पा
रदादधिकोत्तमः हरितालं समानीयधातुमात्रे विनिक्षिपेत् धातुवेधो भवेत्स यो नात्र कार्या विचारणात्
अथवा पातयेत् तैलं रोप्यतां यांति निश्चितम् अथारण्यं प्रवक्षामि साधकस्य हिताय वैः शिरीषकं टका
ख्या हि समानीय प्रयत्नतः ताम्रद्रावेतदसेन निक्षिपेयत्नतः सुतः तच्च रोप्यतां यांति स्वर्गाकर्षणयोगतः
रोप्यद्रावे परसुरामतत्पंचांगरसंक्षिपेत् तक्षणात् स्वर्गातां यांति नात्र कार्या विचारणात् कंठकब्रह्म
क्षस्य पुष्पमानीय यत्नतः खलततदसेनैव पारदस्य समाचरेत् जलयत्रे पारदं तु निक्षिपेयत्नतः सुतः पा
रदो वै भवेत्सिद्धो दशवेधी भवेत्सुतः सुद्रताप्रदं कृत्वा तत्काष्ठं च प्रयोगतः तं निर्यासं तत्र दद्यात्तत्तत्स्वर्गात्

रामः

मातुयात् सुत्वचूरां गृह्णित्वा तु पारदंगधकं विषं लांगलीसहीतं मर्द्यमूषाभ्यां धापयेततः कंगुनीतैकोशि
त्वादिव्यं भवति कांचनं दत्त्वा वंगसमं नागं कांतलोहास्तभागकं मूषायाश्च दलिप्रायां सर्वचूरां दृढधमे
त् तत्पौटसमतारेन द्रावितं तारतां प्रजेत् आरानुद्धिग्रांतारं ताराकांतं चतुर्ग्रां कांतादस्तग्रां वंगं
तारवद्रेन वेधयेत् आरवंगं तथा कास्पसं द्राव्यं सतं करां तस्य पौटस्य भागे कं चिभागं सुद्रताम्रकं समा
वर्त्य सकृत् पौटं समंतरे विमिश्रयेत् तत्तारं जायते दिव्यं शंखकुन्दे दुसंतिभं पुनराप्यं प्रवक्षामि शृणु देवी
मतद्वितं सुद्रसूतमृतं वंगं श्वेताभं करां शुभं समं मूषाप्रपाधारापंचानां च चतुर्ग्रां योजयेत्तालकं
शुद्धं सुसर्कपयसा दृढं सर्वदिनत्रयं मर्द्यकाचकृप्यां निवेशयेत् सम्यग्मृदस्त्रलिप्तायां शुसुक्तायां पचे
ततः सच्छिडेवा लुकायं त्रेकृप्यां मारोपिते पचेत् शुद्धद्रव्ये मुखं रुद्ध्वा लोहामृत्तिकया दृढं तत्तत्स्वराडा
ग्निना पातय्यं यावत्पौडशायामकं स्वांगशीतं समुद्रतस्कोटयित्वा तु कृपिकां उर्ज्ज्वलं तालसत्वं संग्राह्यं ते
न वेधयेत् पौडशांशेन शुल्बं तु धालयेदधिगोमये तत्तत्तुद्रेन तारेणा समावर्त्य समेन तु तत्तारं जायते दि
व्यं संयुक्तं दुसंतिभं पुनराप्यं प्रकास्यामि लोकानां हितकाम्यया सुद्रसूतद्वयोभागाभागे कं तार

आ.राड
७२

पत्रकं स्त्रीस्तन्यैर्मर्दयेद्यामंजायतेतारपिष्टिका प्रसक्तक्षस्यबीजानीकार्पासास्थिविभीतकं यवतिकाचवं
ध्याचराजिकाचसमंविनं तत्सर्वं पेषयेत्सक्ष्मंतेनगोलं प्रलेपयेत् उर्ध्वार्धोलवरांरुद्धामूषांचैवविपाच
येत् करीयाग्नौदिवारात्रमेवंकुर्याचसप्तधाः पिष्टिस्तभोभवेदेवक्रामनेनसंहेकतः क्षत्रिशोशेनतेनैव
शुल्ववेधंप्रसापयेत् दशांशेनशिपेतारंगौष्यंभवतिशोभनं यसदस्यतुमूषावेकवीतिविधिवदुधः तस्य
मूषांनोस्त्रपलमात्रंविनिक्षिपेत् तस्योपरिगुफपूरंधद्वरद्वयसंयुतं अन्मयसदमूषेनरोधयेचतथापु
नः अभ्रकंसैधवंवालविद्यमृजोहकाटकं सुधर्कपयसापिष्टंतेनकल्फेनलेपयेत् लेपंअंगमात्रेन
छायांशुकेचकारयेत् मूषायांविस्वमात्रायांलोरांकिंचिदधःक्षिपेत् मूषालेपंप्रकर्तव्यंछायाशुक्लं
चकारयेत् करीयाग्नौदिवारात्रंघोटंभवतिपारदः तत्घोटंशुल्ववेधेनतारंभवतिशोभनं द्रव्यक्षि
नोपिसिध्यंतिडंडिकावटमुमं तालकस्यचसत्वंचमृतवंगंतथाभवेत् मृतस्यपरितत्वंहियथाघोटश
संस्कृतं तंवंगरससमंजायंशुल्ववेधशतांसके तारकर्ताभवेतेहनात्रकार्याविचारणात् अम्रकंगंध
सूतंचहरितालंमनशिला सोमलाख्यंमुद्रवंगंसमंकजलिकाफल् पश्चात्सुधर्कअस्तेनभावयित्वातु

रामः

शोषयेत् कांतपात्रेक्षरांशव्यसहृतंकदलीदले धालयित्वाभवेत्घोटशुल्ववेधेनतारकं सनीसोमलसू
तश्चक्षरिकालवरांतथा पटुशंखवरातश्चभुक्तिकाचान्तमर्दितं शुल्वपत्रेप्रलेपेतमूषस्यंधामयेततः
स्कादसविभागेनमृतवंगंप्रदापयेत् तारोर्ध्वेनसमावर्त्यशंखकुन्देनुसंनिभं फट्कीडीमभ्रकंकांचवेणु
काचसटंकरां लवरांमरिचंअम्लनवसारसमसमं मर्दयित्वाताम्रपत्रेलेपयित्वातुवेधयेत् पुटंदद्याच्च
नुर्वारंकालिमारहितंभवेत् स्कादसविभागेनमृतवंगंनियोजयेत् तारोर्ध्वेनसमावर्त्यतारंभवतिशोभनं
तागवंगंतथातीक्ष्णंपलेकैकंसमानयेत् ताप्यंतालंतथासूतंठंकरांकर्षकं सर्वंशूरांसमालोच्यअं
धमूषागतंधमेत् तच्छूरांअम्लसंमर्द्यंठंकरोनसमायुतं पंचवारंपुटेदेयंमृषतेराजभैरवः तच्छूरांवेधये
शुल्वेतारकृष्टिरीयंभवेत् तारोर्ध्वेनसमावर्त्यतारंभवतिशोभनं सूतंसुसोमलंगंधहिंगुलंहरितालकं स
टंकरांसमदेवीउन्मतरसमर्दितं शौष्यंपेष्यंपुनःशौष्यंतच्छूरांलोहपात्रके द्रावयित्वाचशोषीत्वादशांशे
ननुतारकृत् शोमस्तंहिगुलंसूतंविषगंधकटंकरां करवीररसेमर्द्यदिवारात्रनिरंतरं शुल्ववेधंभवेतारं
अम्लवर्गेनसंचयेत् सूतपादांशैरौष्यंपिष्टींकुर्यात्ततोवुधैः हिंगुलंतालकंगंधंठंकनंविषसंयुतं ध

आ.राड.

७३

द्वारद्वयसंमर्धशोष्यचूर्णांजकारयेत् लोहपात्रेनसंज्ञायसद्यतंशोषयेद्धुधः सुत्ववेधंप्रदातव्यंतारंभवतिनिश्चि
तं अम्लवर्गेनसेकंचनिर्मलंजायतेध्रुवं गुजाकार्पासशिशूनांतैलमेकस्यचाहरेत् तस्मिन्तैडुतंतमुंधालये
च्चत्रिसप्तधाः षोडशंदापयेद्द्विजंतारंभवेजुतत् प्रावितेयसदेवंगेनवसारंक्षितुक्षितं चिंचारसेचसामुद्रक्षरिचा
र्कस्यवक्रिना विभुद्रंजायतेतारंसंयुक्तुदेउंसनिभं मुसुद्रंतालकंसूतंसामुद्रलवनंसमं दियामंमर्दयेत्
त्वेनवभांडगतंपचेत् मंदाग्नौचालयेतावधावत्कलंभवेजुतत् ततसामुद्रलवणांसंभर्जयेत्पृथक् यावचिति
चिताशोषेनिर्जतसमाहरेत् चूर्णीतंमृन्मयेपात्रेलवणांघ्रिमधक्षिपेत् यामघादसपर्यंतंभाराडपृष्टेदृढाग्नि
ना तत्सूतंमृतसूयमूर्धिलग्रसमाहरेत् वक्ष्यावस्त्रेयडंजायेकनवेधनियोजयेत् रत्नासंनद्धतेताग्रेढाल्पतद
धिगोमये ताराघ्नंनसमाहृत्यंशंरवक्रांडेनुसंनिभं रसगलफतालेष्टंकरौभागसध्यातहि हकृतसमांसै
धुत्वंपत्रंचकृत्वा अधउपरिसचूर्णांनंधयित्वाहृष्टेनधमितमतिनियानारक्तुष्टिंवदंति आरतारसमंक्तवामृत
वंगंनियोजयेत् एकादशविभागेनभवेतारंनशंसय एषांरजवतीविद्यापुत्रस्यापिनकथ्यते सुनररापंप्रव
क्षामिदलानांस्फोयधारणां अश्वगोमहिषानांचखुरशृंगं समाहरेत् तच्चूर्णांवाफमात्रेणात्यंतंमृडतांनयेत्

रामः

धृतंयेष्टिमधुक्षौडंधूर्तजंवीरकादलेः गुडंतिलसमायुक्तेनिशेकोमृडकारकः मधुतैलंधृतंचैववसाभिश्चनिये
चनात् जायतेमृडसत्त्वानांसकलानांचमार्दवं फल्किडिचूर्णामादायकर्पटेषधरोत्तरे चिंचारनालभांडेतु
मुद्रंभवतिशंखवत् इत्येवंतुत्रिधाकुर्यादलंभवतिनिर्मलं नानाविधानिकार्यानिश्चरणानिमलेनैवैः स्वेतर
क्तंचवर्षाभूमूलंपिक्वाचनालेकैः क्षिप्ताचलवणांकिंचिशिप्तातत्रैवपाचयेत् यत्किंचिदलनिर्घातंघटिकाघ्रांस
मुद्धरेत् घर्षयेत्तवरागन्ताभ्यांधाम्पमग्नौपुनपचेत् इत्येवंतुत्रिधाकुर्यादलंभवतिनिर्मलं अथाररापं
प्रवक्षामीवर्गानिमनुसुत्तमं रसादिलोपर्यंतंशोधनेमाररोहितं भावनायाकचिच्चैवनानावर्गानिगद्य
ते तिलायामार्गकदलीपलासशिशूमेचको मूलकाडकश्चित्राश्वसर्वमेतत्पुटेदहेत् समालोध्यजले
वस्त्रेवक्ष्याद्यमथोत्तरं शोषयेदोषदग्नेवामृडभाराडेजुतजलं प्रायंक्षाराच्चशेषंमुद्रक्षक्षारभिदंसमृ
तं त्रिक्षाराष्ट्रगणाक्षारायवक्षारस्तुवर्जितं चिंचाजंवीरनारंगमाजुलंगाम्भवेतसः चांगेरीचनक
चक्रअम्लवर्गप्रकीर्तिताः सामुद्रसैधवंवापिचुडिकायसुवर्चलं मूलिकाम्भवेलावस्यादेशीलवरापंचकं
नारीमेधीरवरोद्धानांगनाश्वमहिषीगवां कपोटचामीरुधानांसंयुक्तुप्योर्विठ् मूत्रवर्गइतिख्यातापि

नवर्गमतः शृणुः नराश्वशिखिगोमत्स्यापित्तवर्गकः मत्स्यादिनरमेधानां शिखिनां च वसामतः शक्तुं
 कालकूटश्च पीतमुस्ततथैवचः रक्तशृंगीचहरीडं पंचैते तु महाविद्या लुप्तकोन्मत्तकश्चैव कनवीरश्चलांग
 ली पंचैवोपविद्यामुख्यारक्तवर्गमतः शृणुः मंजिष्ठाकंकमंचैव डाडिमं रक्तचंदनं वंभूकं कनवीरं चला
 क्षारपीडरमेवच रक्तवर्गमिदं रघ्यातं पीतवर्गमतः शृणु कसुंभं किंसुकं निशापुन्नागमदयंतिका चूराकु
 र्यासंखशुक्तिवराहः शुक्लवर्गकः गुंजाटं करामध्याज्यगुडडावपंचमं कसुंभकं गुनीनक्तंतिलसर्पपजा
 निच तैलानां मूर्तमान्येव ततयोगेयुयोजयेत् कांचटं करामध्याज्यगुडडावपंचमं सर्वमलहरासाच
 सर्वचाम्लप्रशोधिकाः विद्यानीचतमो ध्रानिस्त्रेहमाडवकारकाः वरुणोषधिगणाप्रोक्तासिद्धाचरससंग
 मे यथा लाभं च वर्गानां दिव्योषधिगणां सृजु शतपुष्पीहंसपादिका कतुंडीचकंचुकी वंध्याककोटकीव
 जुवहरीरंभाचसूरगां वंरापकंडाचक्रमर्दको किलारव्याघ्रनश्चनी गुंजाकोशातकी पुंखाजलकुंभी सतावरी
 शुभ्रानिपरीका शास्त्रीचांगेरीका फमाचिका देवदाल्येमृताभृगी वंलडंडी तु वारुणी गजकरीका कज
 घाशमीकुंभीरुदंतिका हेमपुष्पीवहिशिखापलासतिलपरीकाः चांडालीवलराजीचमहतीशाक

रामः

इसका सर्पाक्षिचैव मत्स्याक्षि मूर्वाहाकारवध्रीका कृष्णधूर्तो वला मुंडिकर्कटीश्च महावला निशाकं
 न्याचवेतालात्रिविधं चित्रकंसह विष्णुकोताजयानागावदीरक्तसुहि सूर्यावर्तश्च विजयावाफुवीसिंघ्या
 रकं वचमहाकपिस्थश्च कार्पासकं गुरीरधी मुस्तंकं च महाराष्ट्राचिंचारक्तपुनर्नवा उंडुरोहश्चिका
 लिश्च ह्यमारश्च सर्पपः भूपाटलीमर्कटीचविडारिचक्रतांजली अपामार्गस्तालमूलिविषमुस्तीच
 वालकं सराडवडरीकृष्णतुलसीभेकपरीकं पातालगुरुडीनीलीकांचनीपत्रचारिणी मंजिष्ठा
 पीलुकं जाजीशुंठीपुष्करमूलकं जामात्रिकादिदमनीगोरंभाहस्तजोरिका हेमवलीसोमलताका
 लिकालक्ष्मणाकरा कदुनुम्बीव्याघ्रनखीमेखशृंगीचक्रुदी अजमोडीचायुमुखिदीर्घाचतुलप
 रीका अंगलाभूकडं वंशवीराकृष्णकजीरकः दिव्योषधिगणारव्यातारसरसराजस्यशोधने व्य
 स्तंवाथसमस्तं वायो न्याचाष्टादशाधिकाः तीव्रगंधारसस्य र्मेविविधलेवनोद्भवेः मर्दनास्वेदनास
 तोद्गीयते वध्यतेपिच वज्रडंडिसुडंडीचलोहडंडीतथैवच स्वंच औषधीत्रिनीरसस्य माररोहितं
 वज्रडंडोथवज्राश्चलोहडंडवदस्यच सुडंडोवज्रडंतस्य सम्यग्साकीर्तितपिये अथारन्यं प्रवक्षा

आ. रा. ड.
७५

मिजलमुद्रामनुत्तमं सिक्कमाटंकमादामसुषोडसगुणोजले प्रक्षिप्यावर्तयेत्लोहेकगहेचराडवक्रिना
यावतिष्ठेत्तुपर्यस्यजलमंगलपंचके ततो न्यक्ताथमानंतुजलंतत्रागलंक्षिपेत् एवं पुनः पुनः कुर्या
यावन्तज्जायेतेधनं मुद्रायोग्यमतिस्वल्पदृष्टीयातस्ययत्नतः तेनमुद्राविधातव्योजलयंत्रस्यसाधकेः
नाभिघतेजलेरैषासर्वेनापिकदाचनः पुराररापंप्रवक्षामिमुद्रामदनसंज्ञिकं यद्विशज्ञागलव
रांचतुर्विंशतिगंधकं भुक्तिदाशभागाचण्डहितैतद्विषकवरः एतत्रयंजारीयित्वाखोटवद्वंजुकारयेत्
तत्खोटं पंचपलिकादिगुणांछागमांसके एतद्वयं भर्जयित्वादनशीतैलमध्यगं विधिनाभर्जयेताव
यावत्पाण्डुपाकवत् पश्चादपरगालस्यचूरांपंचपलोन्मितं वज्रीक्षीरदशपलं त्रयंसम्यक्प्रमर्दयेत्
तावज्जोह्यनैः कृत्वायावत्सिकथकसंनिभं स्र्वांमदनमुद्राचकथितारसवादिभिः अथाररापं
प्रवक्षामिसाधकस्यहितायवैः संजारितंसिकथककिट्पलंशुभ्रोत्पलंपलं पलंसर्जरसंतैलेतसाजेभर्ज
येत्रयं भुर्जपत्ररसस्तत्रलोहकिट्जरस्तथा पृथक्कृत्वा नतुलितक्षिपेत्तत्सर्वमेकतः वज्रीक्षीरेणासंमर्द्य
गाधंतमदनोपमं मुद्रयंमदनारव्याचजलयंत्रस्यभीरिताः अधस्तापडर्यापमध्येनुरसंगंधको य

रामः

दिस्यामुद्रंमुद्रांमंदभागोपसिध्यति यदिकाचमयोयंत्रतदांतमुख्यांवितं पूर्ववज्जारणातत्रगंधका
देरपिस्मृता लोहसिंहासनचूरांपण्डगंऊठरद्वयं लवरांतचतुर्थीशंततुयंसिंचशिवथकं दृढंछागय
कृत्वंडंरुधिरेराप्रमर्दयेत् कलशाकलशेनैवलेपस्याद्यंत्रसंधिकं जलाग्नियोगातोनेयंभिघतेमृदुना
भिधा मुद्रयंवारियंत्रस्यकथितारसवेदिभिः मंदूरांविमलंमधुकेविमर्दितंकिंचिडमांखसितं वि
लेपितंयंत्रविधौतदस्त्रेन्तभिधतेनैवचदप्लुतगोः तूलवक्कलिकाचूरांनिखंक्षीरमर्दित जलमुद्रतिक
थिताकेश्चित्पारदवेदिभिः अथाररापंप्रवक्षामिनिगडोयंमहोत्तमः गुगुलुवंसवीजानीक्षाभ्यांनुत्पं
चसेधवं सुसर्कपयसामर्घ्यनिगडोयंमहोत्तमः स्तत्कल्केमध्यभागेस्वरार्पादिपिष्टिगोलकं क्षेपलो
पेपुटेदेवीरसस्तंभोभविष्यति पुनररापंप्रवक्षामिनिगडोपिष्टिस्तंभने अश्रुकंसेधवंताप्यवालूमृ
ज्जोह्कीट्कं सुसर्कपयसापिष्टंनिगडोपिष्टिजारने काकविट्कंदलीकंडतालगंधमनसिला गुग्
गुपंचरोमानीगोजिह्वाकोफिलाक्षकं सुसर्कक्षीरतैलैश्चमर्द्ययामत्रयंदृढं व्यस्तंवाथसमस्तंवा निगडो

आ. राड.

७६

पीष्टिल्लभने तिक्तकोशाजीरकचककटास्थीरुवारुणी अधोपुष्पीचगरलंस्त्रीरजोमूत्रसंयुतं लुप्त
कपयसामर्थ्यनिगडोपिष्टिवंधने तालकंशिलयागंधताप्यमथकसेधवं बालुमृत्सोहकिट्टचफट्टि
काटंकरांतथा सतत्सर्वविचाराप्यथगुगुलुतैलसंयुतं जाम्बूस्तृक्षीरेनमर्दयेप्रहरद्वयं निगडायंभ
वेदिव्यंपिष्टिल्लभनबंधने शिलागंधकताप्यचहरितालचगुगुलुः धत्तुरवाकवीजविषसैधव
संयुतं लुप्तकपयसापिष्टियामांतेनिगडोभत् पिष्टिल्लभेबंधनेचजारोयोटेकेपिवा इदंनिगड
फल्केनरसबंधोभविष्यति पुनरापंप्रवक्षामिवज्रलेपोमहोत्तमः लोहकिट्टस्पृष्टांतिछागरक्ते
थवांडके दुग्धेथवाट्टमर्दयेत्काचमूखके पाषाणभस्मक्षारस्यडक्षारोडेनतुमर्दयेत् तस्यापिक्वा
चक्रुप्यानांमुरवंरुद्धाथलेपयेत् वज्रलेपोभविष्यतिनात्रकार्याविचारणात् निशाचरइतिश
ठीभेद सिधवल्लीइतिवासाप्रसिद्धः तिलपरांतिइतिरक्तचन्दनप्रसिद्ध नलकइतिअर्कपुष्पप्र
सिद्ध नलकइतिअर्कपुष्पप्रसिद्धः वज्रकंदइतिसूरन् देवदालीइतिवनतोरीया अथवाकाल

रामः

आ. रा. ड.
७७

वासक मेषइतिअधकः सश्रीकालीतिंसूयिकछे राक्षसीतिजुलसी हेमपुष्पीसत्यानासी सिंघरीति
अपामार्ग गिरीकरातिताकास्वां पलासवीजइतिकंटपलासवीजः सुकतुराडपलासपुष्पः वेणुका
चइतिसोराः करंजइतिकवेराक्षः शृंगवलीकाइतिहृन्नुड क्षीरकंदईतिविडारीकंदः तिक्तपत्रीतिमि
म्बपत्र शृंगीइतिरक्तवर्णाअतीरसः पार्वतीनामपैत्रु खरकरागिर्दकेरीतिहलहलेप्रसिद्ध अम्ब
वेतसइतिभक्यामिलोप्रसिद्ध लींगलीतिहलिनीकंद कंकुष्टाभावेयसदः रसकाभावेस्वेततासुइतीदद्या
त् कांतलोहइतिस्यंनलोकेप्रसिद्धविट्गंधोपिभवतिदग्धवेलायांङ्गंधंभवति अन्यचःकांतलोहभि
न्नेसतिहीरकोपमभवति तीक्ष्णापदेनसारलोहइसपातप्रसिद्धः कांतडावइतिनागप्रसिद्धः अयकां
तःचुंबकः इतिश्रीमहभैरवोक्तेआनन्दकन्देधातुवादकरोगविश्रान्तोसप्तविंशोध्यासः

रामः

क्षेपसंज्ञकेः॥ इतिश्रुतवसुतेनभूतद्व्याहनिश्चयात्॥ सुवर्णात्वादिकरणाकुंतवेधःसउच्यते॥ चह्रौधूमायमानेनःप्रक्षि
प्तासधूमनः॥ स्वर्गाद्यवादंनलोहधूमवेधःसईरितः॥ मुखेस्थितेरसनास्यलोहस्यधमनात्बलु॥ स्वर्गारूप्यत्वजननंशब्द
वेधःप्रकीर्तितः॥ पिंडद्वयस्यसूतस्यकालुख्यादिनिवारणाम्॥ प्रकाशनंचवर्णास्यात्तदुत्पादनमीरितं॥ क्षारास्त्रैरौष
धैःसांद्रिभांडेरुद्रातियच्चतः॥ भूमौनिखन्यतेयत्तत्वेदनंसमुदीरितम्॥ सस्यौषधयुक्तस्यभांडेरुद्रास्ययत्नतः॥ सदापि
युक्तश्रुत्यांतःक्षेपःसंन्यासउच्यते॥ द्वावेतौस्वेदनस्यासौसरजश्चनिश्चितं॥ गणप्रभावजुतनौशीघ्रव्याप्तिकरोतथा॥
इतिश्रीमहभैरवोक्तेआनन्दकन्देधूमतीकरणाविश्रान्तौपंचविंशत्युध्यासः॥ २५॥ खल्वो॥ ॥ रसलिंगंहेमवद्रंस्त्रवि
ह्वंशवह्नयः॥ अष्टजयनरूप्यवद्रंगरोशस्कंदनंदिनः॥ त्वयाभ्रसत्त्वसंबद्रंरसलिंगंप्रपूजितं॥ ताम्रवद्रंरमावारीकुवेरे
न्दुकलाधिपा॥ कांतवद्रंयममरुतनैर्चरतिभिश्चपूजितम्॥ वंगवद्रंसिद्धसाध्यविद्याधरमहर्षयः॥ नागवद्रंनागवसुगं
धर्वोरगकिन्ना॥ तीक्ष्णवद्रंभद्रकालीयक्षभूतपिशाचका॥ मुंडवद्रंचदुर्गावाचाप्सरोऽस्यकामुराः॥ निष्कलंरसलिंगं

तुभ्यं ग्याद्याये गिनीयजेत् ॥ उक्तानिरसलिंगानि मानवाफलकांक्षिणाः ॥ पूजयेयुः प्रयत्नेन नित्यं सर्वार्थसिद्धये ॥ ॥ श्रीः
 गुरुभ्यो नमः ॥ रसगंधकशंगिलीकयलगपरिहरितालगौरीपाषाणसमांशखपरिसंजुसः ॥ सीसः समभागः नत्समः शोशि
 ला ॥ द्वाविंशत्युटं बालुकायंत्रे ॥ शुभमस्तु ॥ ॥ सूतहिं ग्लं शिलातालशंखपाषाणपंचकं ॥ गर्दकणीरिसेमर्धपाच
 नं भाराडयंत्रके ॥ चतुर्यामंक्रमेणौवस्वांगशीतं समुद्धरेत् ॥ तुलामात्रे शुद्धं गेदने मासैकं मिलित्येतुधीतं डंगं ताया
 तिसत्यं सत्यं महेश्वरि ॥ ॥ हारवीजं शिलातालं शंखपाषाणां हिं ग्लं ॥ स्तेषां समभागानि खल्वमध्ये विनिःक्षिपेत् ॥
 खरकणीरिसेनैवं मर्दयेदरियामकं ॥ घुटिकां कारयेत्पश्चात्तलिप्रभांडे विनिक्षिपेत् ॥ तयारसेन संपूर्य विपचेत्तद्भव
 हिना ॥ यामाष्टकविचारतः सांगशीतं समुद्धरेत् ॥ महासिद्धरसः सोयं रंगवेधो भवेद्भुवं ॥ मासमात्रं प्रदातव्यं तत्तारं जा
 यते भुवं ॥ ॥ शुभमस्तु ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ रसो नियंत्रिते येन यंत्रं दिभिकथ्यते ॥ खल्वयंत्रं तथा प्रोक्तं मर्दनादि
 ककर्मणि ॥ खल्वं लोहमयं देवि पाषाणोपि मथापि वा ॥ खल्वयोग्याश्चामास्त्रिधा च कठिना गुरुः ॥ उत्सेधेन नत्वां

रामः

गुलः खलुकलानुल्यांगलायावान् ॥ विष्टारेणानवांगला रसमितैर्निम्नस्तथैवांगलिः ॥ कंठे द्यंगलविस्तारोतिमस्त
 णो दोषा इव चंद्राकृतिर्धर्षचैव दशांगलस्य तदिदं खल्वारख्ययंत्रमतम् ॥ अस्मिन् चपलं सूतं मर्दनीया विशुद्धये
 ॥ तत्रादौ चित्तयोगेन खल्वयेनेषु रोधयेत् ॥ द्वादशांगलविस्तारः खल्वं भवति वर्तुलं ॥ चतुरांगलनिम्नश्च मध्येति म
 सरणीकृतः ॥ मर्दकश्चिपि यो धस्तात्संयाद्यश्च विशोपरि ॥ ॥ लोहेन वांगले खल्वो निम्नश्चैव षडंगलः ॥ मर्दको
 द्वांगलश्चैव तत्र खल्वामिधो ह्ययः ॥ कृत्वा खल्वं कृतिं चूडिं मंगौरेः परिपूर्यतां ॥ तस्मिन् चित्तयोगेन खल्वं पार्श्वे भ
 त्रिकया धमेत् ॥ तस्मिन् चिर्मर्दितापिष्टिः क्षारास्त्रैश्च सुसंयुताः ॥ षडवस्यनियोगेन स्वेदितानात्र संशयः ॥ कृतः कांता
 यमा सोयं भवेत्कोटिगो रसः ॥ यंत्रलोहमये पात्रे पार्श्वयोर्वलयद्वयं ॥ तादृक् खल्वतां पात्रे वलयप्रोतकोष्टिकं ॥ पू
 र्वपात्रे परिन्यस्य खल्वपात्रे परिक्षिपेत् ॥ रससंमूर्द्धितं स्थूलपात्रमा पूर्य कांजिकैः ॥ दियामं स्वेदयेद्देवं रसोत्थापन
 हेतवे ॥ ॥ तस्यात् खल्ववलिं यंत्रं रससांगणपकारकं ॥ सूक्ष्मकांतमये पात्रे रसस्या दुरावतारः ॥ अष्टांगलमितास

॥ क्षिपेदसंघटीवक्त्रेन मध्येनाल संयुते ॥ तं नालं निक्षिपेदन्यत्र घट्टु क्षेपेत्ते खलु ॥ तत्र रुद्धा मया
संयुज्ज्वदने घट्टयो रधः ॥

७६
संयुज्ज्वलाचिपियतले ॥ चतुर्गुलतः कंठदधो डोरापांसमन्विता ॥ चतुर्गुलविस्तारानि म्रयादृढबंधया ॥ तदिधाय घटी मूलषो
डशगुलविस्तार ॥ नवगुलकविस्तारं कंठेन च समन्विता ॥ पूर्वे घटे सेक्षि श्चातं पिदभ्यात्पां घटं ॥ सार्द्धं निम्ना च परितः दृढपा
लिकया चिता ॥ पाल्यां डोरापां क्षिपेत्तोयं पावकं ज्वालयेदधः ॥ ऊर्ध्वपातनयंत्रं हिनेदिनां परिकीर्तितं ॥ उपलस्यं भवत
स्यात्पाक्षिपेदन्यामधोमुखी ॥ स्थालिकां चिपिदीभूतं तलांतर्लिप्तपादां ॥ क्षिप्वातापंकिले गते ज्वालयेन्मूर्द्धि पावकं ॥
अधः पातनयंत्रं हिते तत्परिकीर्तितम् ॥ ॥ क्षिपेदसंगर्भे स्मिन् ज्वालयेतीव पावकं ॥ इतस्मिन् घटे तोयं प्रक्षिपेत्सांग
शीतलं ॥ तिर्यक् पातनमेतद्विचार्तिकैरभिधीयते ॥ पातनत्रितयं प्रोक्तं यंत्राणां तृतीयं खलु ॥ पातनेन विनासतो नितरां रोष
मुक्तति ॥ त्रिभिरेवोर्ध्वपातैश्च कस्मै न विमुच्यते ॥ विभागेन विपाकेन द्रव्येनान्योन्ययोगतः ॥ पाकांतरपक्षे पातगुणा
सुर्विविधा खलु ॥ खंडां च लुखलां चोभिः तंडुला सुर्जला शिताः ॥ पातनेन वत या अद्रिः तंडुली परिकीर्तिता ॥ विशा
लवदने भारोडे तोयं पूरे निवेशयेत् ॥ अपां यथुलं सम्यक् पातनं तस्य मध्यमे ॥ स्थालवालं विडैः कृत्वा न मध्ये पारदं क्षिपे

रामः

त ॥ ऊर्ध्वश्च विडंदत्वा मस्तेनारुभयत्नतः ॥ पटमौचित्ययोगेन दीयते तां निगद्यते ॥ यंत्रंगद्वयसंज्ञं हितुं कंसजारो ॥ कृ
त्वा लोहमयी मूषां वर्तुलाकाराणि ॥ वितरुपां समिता कांतलोहेन परिनिर्मिता ॥ मुंडलोहोद्भववापिकंठादाद्यंगुलादधः
॥ घंगुलं वलयं दत्वा मध्यदेशे च कंठतः ॥ पिधानधारकश्चिं चापत्रविस्तीर्णा किंकरां ॥ पिधानमंतरापिष्टं शशिकं झिरसं वि
कं ॥ तले प्रहितं छिडं भांडं कृत्वा मधोमुखं ॥ यंत्रेनालमेयेन्मूर्द्धि निरुध्या च विशोष्य च ॥ स्थालीकरादतो दद्यात्पथनल
विधासां ॥ स्वरूपं भवेद्यंत्रं आंतरालिकसंज्ञकं ॥ अनेन जारयेद्यंगं धृतिगर्भं धृता मपि ॥ ॥ तामिमूषां मृदा कृत्वा दृढां
चरति मातृका ॥ सुदृढं मध्यदेशे वा घंगुलछिडं संयुता ॥ कांतलोहमयं सारिंदद्याद्रवस्य चोपरि ॥ तापिका पूरे खुद्रसि
कताभिः समं ततः ॥ तां च चूल्यां समारोप्य शेषशेषं विडंदवम् ॥ पादां गृह्णन्ति ज्वाला पाचयेदनलंततः ॥ लोहाभ्रकादि
कंसर्वं सस्योपरि जायेत् ॥ तापिका यंत्रमित्युक्तं मुकरं सजारो ॥ ॥ स्थाल्यां विनिक्षिप्य रसादिवस्तु स्वर्गादिशोयां
प्रविधाय भूयः ॥ अस्तेन चोर्ध्वलवणादि दत्वा चूल्यां पचेत्तत्प्रतिगर्भयंत्रं ॥ ॥ भौरिमस्त्रं तत्स्थालिं निरुध्या दथ

यत्नतः॥स्थाल्यां मद्देनवा चोष्णं शिष्टावसुनिरुध्य च॥शिष्टापदादिकं रुद्धा पाकस्याग्निर्भयं वकं॥ ॥चर्षकं वर्तुलं लो-
हं विनताग्रे ईदं डकं॥स्तद्विपालिकायं वलिजाराहेतेवे॥ ॥चतुःप्रस्थजलाधारश्चतुर्गुलकाननः॥घटयं वमिदं
प्रोक्तं तदा प्रायेण कस्मृतं॥ ॥विधाय वर्तुलं गर्भं मद्देनवा विधाय च॥निरुध्यानेष्टका तत्र मध्ये गर्भवती शुभां॥गर्भस्य पलि-
तः कुर्यात्पालिकां मंगुलोक्षुयां॥गर्भसूतं विनिक्षिप्य गर्तस्थे वसमं क्षिपेत्॥निक्षिपेद्गंधकं तत्र मद्देनास्यं निरुध्य च॥मद्दे-
ना पालिकयोर्मध्ये मृदासं निरुध्य च॥वनोत्पलैः पुटं देयं कपोटाख्यं न चाधिकं॥इष्टिका यंत्रमेतस्यां गंधकं तेन जायेत॥
स्थालिकां परिविन्य स्थालीसम्यङ् निरुध्य च॥ऊर्ध्वस्थाल्यां जले शिष्टावहिं प्रज्वालयेदधः॥स्तद्विधाधरं यंत्रं हिं ग-
लाकृतं हेतेवे॥यंत्रस्थाल्योपरि स्थाल्यां मज्जां मत्वा निरुध्य च॥यंत्रं डमरुकारख्यं तदसंबंधकृतं हितम्॥ ॥मद्दे-
ना मध्ये चोर्ध्वतत्र सूतं संगंधकं॥गर्तस्य परितः कुंघं प्रकुर्यात् त्र्यंगुलोच्छ्रितं॥ततः पश्चाच्छादयेत्सम्यगो सनाकारमूखया॥
सम्यक्तो यमृदारुधासम्यगार्तोक्षुयानया॥लोहवत्कृतवर्तुलकाथेन परिमिश्रितं॥जीर्णकीटजः सस्मृकलचूरो

रामः

समन्वितं॥इयं हि जलमृत्योक्तं दुर्भेद्या सलिलैः खलु॥घटिका पटकीटैश्च महिषी दुग्धमर्दितैः॥वह्निमृत्स्त्रा भवेशोदाव-
हितापनया खलु॥स्तपामृत्स्त्रया रुद्धा नगं तु - क्षमते स्म॥ ॥ततो जलं विनिक्षिप्य वह्निं प्रज्वालयेदधः॥नाभियंत्रमिदं
प्रोक्तं नंदिना परिकीर्तितं॥अनेन जीर्यते सूतं निर्धूमः शुद्धगंधकं॥ ॥मूषामूषादचिविषामाद्यंत समवर्तुला॥चिपिषा च
तले प्रोक्ता यस्तयंत्रं मनीषिभिः॥सूतं डवंधनार्थं हिरससिद्धिरुद्धारितं॥ ॥हंताकाकारमूषेदेतयो कंठादधः खलु॥प्रा-
देशमात्रं नलिका मज्ज्वालाग्निमुगंधिका॥तत्रैकस्यां क्षिपेत्सूतं अन्यस्यां गंधचूर्णिकं॥निरुध्य मूषयो वक्रं वालुका-
यंत्रं के क्षिपेत्॥अधो ग्रिंज्वाले येतं तु यत्ना यंत्रमुदाहृतं॥शिलातालकगंधाश्मजाराय प्रकीर्तितं॥ ॥स्थाल्यां
तामादि निक्षिप्य मद्देनास्यं निरुध्य च॥पच्यते स्थालि संस्थं यत्स्थालीयंत्रमिति स्मृतं॥ ॥स्थूलभांडोदास्यांतः वालु-
कां निक्षिपेद्गुभां॥विनस्ति प्रमितोत्तोधांततस्तत्र निवेशयेत्॥सूपकं मृगामये कोष्ठं द्वादशांगुलकोक्षुयां॥षडंगुलवि-
स्तीर्णमध्वेति विस्तरणीकृतं॥यंत्रांगुलविधानं च तीक्ष्णा यंत्रकुटीकृतं॥नन्यूनं नाधिकं कोष्ठीकंठतामसरागीविहि-

कोष्ठां च निक्षिपेद्रुंधं षडुलं श्लाघा चूर्णितं ॥ ततस्त्रिपादिकां लोहं विनिवेश्य स्थिरीकृतां ॥ तस्यां विन्यस्यते खोटी लोहं
वाकांतलोहं ॥ तस्यां सूतं क्षिपेद्द्रुंधं पलं विंशतिमानतः ॥ दं कं गंधकसूतं च भावयेद्ब्रमुनुद्वैः ॥ अधश्चिखेन पूर्वोक्तं
विदध्याच्च पिधाय च ॥ संधिवंधं प्रकुर्वीत सुधामृत्त्राग्नादिभिः ॥ संधिवंधे विभुक्ते च क्षिपेदुपरि बालुकां ॥ भांडव
क्रं निरुध्वाथ ज्वालेत दधोनलं ॥ एवं यामत्रयं यावत्ततो गंधकसंभवः ॥ विधानलग्नभूमौ सौगलित्वानि पतेद
सा ॥ एवं हि षडुगां गंधं भुक्ता सूतोरुणो भवेत् ॥ करोति कल्पनिर्दिष्टान् विशिष्टान्निखिलान् गणान् ॥ कोष्टिका
यंत्रमेतद्विनंदिना परिकीर्तितं ॥ पंचाष्ट्रबालुका चूर्णाभांडे निक्षिप्य यत्नतः ॥ पच्यते रसगोलाद्यं बालुकायं
त्रकं हिनम् ॥ एवं हिलवरां क्षिप्रं प्राक्तं लवणायं त्रकं ॥ विधाय अष्टांगुलं पात्रं लोहमष्टांगुलं छुयं ॥ कंठाधाद्यं
गुलोदेशे जातां धारां च तत्र च ॥ तिर्यक् लोहशलाकां च तस्मिन् तिर्यक् विनिक्षिपेत् ॥ तन्निस्वर्गापत्राणि तस्योपरि वि
निक्षिपेत् ॥ पात्राधो निक्षिपेद्द्रुंधं वस्त्रमारादि चैव हि ॥ तत्पात्रं निष्कपात्राणि छादयेदरे न हि ॥ मृदाविलिप्य संधिं

रामः

च बहिः प्रज्वालेदधः ॥ तेन रुद्धानि पात्राणि हताभ्युक्तविधानतः ॥ रसश्चरतियोगेन धृतिं गर्भाद्वन्ति च ॥ गंधालक
शिलानां हि कज्जल्यावा मृता हि जा ॥ धूपनं स्वर्गापत्राणां परमं परिकीर्तितं ॥ ताराद्रं तापत्राणि मृतवंगेन धूपयेत्
॥ धूपयेच्च यथा योगैस्ते रूपसैरपि ॥ धूपयंत्रमिदं प्रोक्तं जारागाद्व्यशोधने ॥ स्थूलस्थाल्यां दवं क्षिप्वा वशीवधामु
खी दृढं ॥ तत्र स्वेयं विनिक्षिप्य पिधाय प्रपिधाय च ॥ अधस्था ज्वालेदग्निं यंत्रं तत्कंडुका कृतं ॥ भांडकं ठा
दधच्छिडे वेणुना लं विनिक्षिपेत् ॥ कांस्यपात्रद्वयं कृत्वा संपुटं जलगर्भितं ॥ नालास्यं तत्र संयोज्यं दृढतज्जासिका
स्येत् ॥ उक्तद्वयं विनिक्षिप्य पूर्वतंत्रं पुटे रसः ॥ अग्निना तापितो नालातोयं तस्मिन् पतत्यधः ॥ यावदुह्नं भवेत् सर्वं
भाजवता वदेव हि ॥ जायेत रसबंधनं छेको यंत्रमिदं भवेत् ॥ ऊर्ध्वं बहिर्मधश्चापो मध्ये तु रससंयहः ॥ सोमा
नलमिदं प्राक्तं चारयेद्गगनादिकं ॥ लोहनालगतं सूतं भांडे लवणा पूरितं ॥ निरुद्धं विपचेदतन्नालिकायं
त्रमीरितं ॥ मूषाहिको विकाप्रोक्ता कुमुदीका हृष्टिका ॥ पाचिनी बहिर्मित्रा च रसवादिभिरिष्यते ॥ उह्ना

दिशेषाः सधेयं समुपेति निगद्यते ॥ उपादानं भवेत्तस्य मृत्तिकां लोहमेव च ॥ मूषामूषं विनिवृत्तां वरेमेकाविकारिणी ॥ उर्ज
निप्रणिपादेन दिक्कलक्षमहिमानिनां ॥ मूषापिधीनयोर्वधेरंधराणां सर्वलेपयेत् ॥ अंधरां रंधरां चैव संश्लिष्टं संधि
बंधनम् ॥ मृत्तिका पांडुरस्यूलशोणा पांडुरमूषिका ॥ चिराभ्यानं सह स्वादि मूषा द्विमतिशस्यते ॥ तदभावे च बीर्धीक
कालालीपा समीप्यते ॥ यामृत्तिका बंधनैः करोन शिषि त्रैर्वाह्यलदिना च ॥ लोहेन दंडेन च कुटिता सा साधार
णा स्यात्खलु मूषिका र्थि श्वेताश्मानस्तुषादग्धं शिषि त्रंशोरा कर्पटं ॥ लदिकिदं यथा योग्यं संयोज्या मूषिका
मृदि ॥ मृदस्त्रिभागं शरालदिभागौ नागश्च निर्दग्धनुषात्त्वमृष्या ॥ किद्यार्थभागं परमुं यवजी मूषा विदध्या खलु स
त्वपाते ॥ ॥ दग्धां गातुषोपेत मृत्सावलीक संभवा ॥ तत्तद्विनुसमायुक्ता तत्तद्विभुविलेपिता ॥ तया या विहिता मू
षा योगमूषेति कथ्यते ॥ ॥ अनया साधितः शुक्ता जायते गणवत्तः ॥ रागभूता गधोताभ्यां शौर्दग्धनुषैरपि ॥
समैः समाचमूषामृत्तमहिषी दुग्धसंयुता ॥ कोटिका वक्ष्यमाणं हि वक्रुधा परिकीर्तिता ॥ तया विरचिता मूषा वज्रह

रामः

यलदिना च ॥ लोहेन दंडेन च कुटिता सा साधारणा स्यात्खलु मूषिका र्थि श्वेताश्मानस्तुषादग्धं शिषि त्रंशोरा कर्पटं
॥ लदिकिदं यथा योग्यं संयोज्या मूषिका मृदि ॥ मृदस्त्रिभागं शरालदिभागौ नागश्च निर्दग्धनुषात्त्वमृष्या ॥ किद्यार्थ
भागं परमुं यवजी मूषा विदध्या खलु सत्वपाते ॥ ॥ दग्धां गातुषोपेत मृत्सावलीक संभवा ॥ तत्तद्विनुसमायुक्ता तत्त
द्विभुविलेपिता ॥ तया या विहिता मूषा योगमूषेति कथ्यते ॥ ॥ अनया साधितः शुक्ता जायते गणवत्तः ॥ रागभूता
गधोताभ्यां शौर्दग्धनुषैरपि ॥ समैः समाचमूषामृत्तमहिषी दुग्धसंयुता ॥ कोटिका वक्ष्यमाणं हि वक्रुधा परिकीर्ति
ता ॥ तया विरचिता मूषा वज्रहारा केहिता ॥ ॥ दग्धषट्पदुरागाद्या किदं गोरशरणान्विता ॥ कृद्ममृदिकृता
मूषारागमूषेत्पुदाहता ॥ ॥ गारभूता गधोताभ्यां तुषमुष्या शोणच ॥ समैः समाचमूषामृत्तमहिषी दुग्धसंयु
ता ॥ कोटिका पक्षमात्रं हि वक्रुधा परिकीर्तिता ॥ तया विरचिता मूषालिप्ता मक्रुणशोणितैः ॥ या युग्मं परिष्मा
रां नासाद्रावहिना तथा ॥ ॥ वस्त्रं गातुषा तुल्यं तच्चतुर्गणमृत्तिका ॥ गाश्च मृत्तिका तुल्यं सर्वे रितैर्विनिर्मि

८३
 ना॥ वज्रमूषेति निर्दिष्टा या ममिंसेति सा॥ ॥ क्तवर्गारिजो युक्ता रक्तवर्गानुसाधिता॥ वरमूषेति निर्दिष्टा चर्मा मूषे
 नुदाहता॥ ॥ मृत्तया साधिता मूषा क्षितिरेव चालेपिता॥ वर्णमूषेति सा प्रोक्ता वर्णमूषा नियोज्यते॥ एवं च श्वे
 तवर्गं च रूपमूषा समीरिता॥ तत्तद्विडमृता भूता तत्र विडविलेपिता॥ देहलोहार्थयोगार्थं विडमूषेत्युदाहता॥ सहते
 विश्वतुर्यामदवेणा चोपनाश्चति॥ द्विविभावमुषेयुश्च मूषया ध्यानयोगतः॥ क्षणमुद्राणां यत्तन्मूषा घापनमुच्यते॥
 वृत्ताकारमूषायां नालं च द्वादशंगुलं॥ धनुरपुष्पवच्चोर्द्ध्वं सट्टं क्षणक्षणां संधिगं॥ अष्टांगुलं च संधिदं सा स्यादं
 ताकमूषिका॥ ॥ अनया खर्परादीनां मृदुतां सत्त्वमाहोत॥ ॥ मूषायां गोस्तनाकारा शिखयुक्तपिधानका
 सत्त्वनाडावरो भुद्रो मूषा सा गोस्तनी भवेत्॥ ॥ निर्दिष्टा मृद्वमूषायां मृद्वद्वितयसंयुता॥ पर्पद्यादि रसा
 रानां स्वेदनादि प्रकीर्तिता॥ ॥ कुलालभांडरूपा या दृढा च परिपाचिता॥ पक्वमूषेति सा प्रोक्ता सत्त्व रजवरोधि
 नी॥ तलेप्यूर्पराकारा क्रमादुपरिविस्तृता॥ स्थूलहंता कवत्स्थूला मंजूमूषेत्यसौ स्मृता॥ ॥ पाचयेत्त्रकस

रामः

त्वादिपुटयडावरा यच॥ ॥ मंडकाकारमूषायां निम्नताया नुविस्तरा॥ षडंगुलप्रमारो न मूषा मंडकसंज्ञि
 का॥ भूमौ निखन्यतां मूषां दद्यात्पुटमुषोपरि॥ ॥ मूषायां विपिद्य मूले वर्तुलाष्टांगुलोद्धता॥ मूषाया मूखका
 कारा च कीवद्वसेत्तथा॥ सत्त्वानां पातनार्था यसारितानां च भुद्रये॥ ॥ कोटिकादिविधा कारास्तां लक्षणमुच्य
 ते॥ राजा हस्तसमुद्धेधातद्वर्ध्या मविस्तरा॥ चतुरस्त्रा च कुप्ये न वेष्टिता मरामयेन सा॥ एकभित्तौ चोर्द्धां सार्द्धविस्त्या
 च संमिते॥ सुट्टं भुद्रो हल्पा ॥ ॥ धमनाय जथोचितं॥ प्रादेशे प्रसिन्ना भित्तिस्तृणं गस्य चोर्द्धतः॥ द्वां चोप
 रि कर्तव्यं प्रादेशे प्रमितं खलु॥ ततश्चेदिक या रूढा द्वा संधिं विलिप्य च॥ शिखित्रैस्तां समापूर्यधमेद्वत्तद्वयेन च
 ॥ शिखित्वा धमने डव्यमूर्द्ध्वोरेण निक्षिपेत्॥ सत्त्वपातनगोलां च पंचपंचपुनः पुनः॥ भवेदाका कोट्यां खा
 रणां सत्त्वपातनी॥ दृढभूमौ चोर्द्ध्वं वितस्त्या संमितं भुभम्॥ वर्तुलं चाथ तन्मध्ये गर्तमन्यत्प्रकल्पयेत्॥ चतुरंगुल
 विस्तारं निम्नत्वेन समन्वितं॥ किंचित्समन्वितं वा ह्यंगर्ताय मुखनिर्मितं॥ मृच्च किंपंचरंध्राभ्यां गर्भगन्तोपि शि

पित॥ आ पूर्य कोकिलेः कोट्यो प्रथमे देक भस्त्रया ॥ पाताला कोष्टिका घेषाम् दन्तिः सत्वपातिनां ॥ ध्यानसात्त पदार्था
नां नदिना परिकीर्तिता ॥ ॥ द्वादशंगुलनिम्नाया प्रादेश प्रमिता तथा ॥ चतुरंगुलनिम्नाया प्रादेश प्रमिता तथा
॥ चतुरंगुलतश्चोर्ध्वलयेन समन्विता ॥ ॥ भूतश्चक्रवर्ती छिद्रं वलयोपरि निक्षिपेत् ॥ शिखिनास्तत्र निक्षिप्य प्र
थमे द्वंकनालतः ॥ मूषामृद्भिः प्रकर्तव्यमस्ति प्रमितं दृढं ॥ अधोमुखं च तद्वक्त्रेनालं पंचांगुलं खलु ॥ वंकनालमि
ति प्रोक्तं दृढं ध्यानाय कीर्तितं ॥ गाकोशायमादिष्टा श्रेष्ठलोहेन वाशिनी ॥ कोट्यो वद्वरसादीनां विविधानां विधीय
ते ॥ द्वादशंगुलको छेधासावध्वा चतुरंगुला ॥ तिर्यकाधमनाया सामुद्रव्यविशोधिनी ॥ ॥ रसादिद्रव्यपाता
नां प्रमाराज्ञापनं पुटं ॥ नद्यो न्यूनाधिकः पाकः सुपाकं त्रितमो षधं ॥ लोहदेहे पुनर्भावो गणाधिक्यं तथाग्रतः ॥ अ
नस्युमज्जनं रेखा पूर्णाता पुटतो भवेत् ॥ प्रदादगोलघुत्वं च वी घुं व्याप्तिश्च दीपनं ॥ जारितादपि स्तुतं द्रव्यो हानामधि
को गणः ॥ चूर्णितादिगणावापितथालोहेषु निश्चितं ॥ निम्नं विस्तारतः कुडेदिहस्तचतुरस्त्रकं ॥ वनोत्पलसहस्रे

रामः

रा पूरिते पुटमौ षधम् ॥ कोट्यां रुद्धा प्रयत्नेन पिष्टिकोपरि निक्षिपेत् ॥ वनोत्पलसहस्रार्धकोविकोपरि निक्षिपेत् ॥
वह्निं प्रज्वालयेत्तत्र महापुटमिदं स्मृतं ॥ ॥ पच्यमानौ षधं क्षिप्वा शरावद्वयसं पुटे ॥ रुद्धाकरीषपचनं पुटं तदि
तिकथ्यते ॥ ॥ राजहस्तप्रमाणेन चतुरस्त्रं च निम्नकं ॥ पूर्णोचोपरिशोधीभिः कंठवध्याधविन्यसेत् ॥ विन्यसेत्
कुमुदीस्तत्र पुटे नद्रव्य पूरिता ॥ पूर्ववत्सेधतार्धानिकारं डानि विनिक्षिपेत् ॥ स्तद्वज्रपुटं प्राक्तं महागणाविधायकं
॥ इत्थं स्वारत्तिके कुण्डे पुटं वाराहमुच्यते ॥ पुटं भूतं लेपयेत्तद्विस्तारितं यो छुगं ॥ तावच्चतलविस्तीर्णं तत्स्यात्कु
कुटकं पुटम् ॥ ॥ यत्पुटं दिव्यते भूमावष्ट संख्या वनोत्पलेः ॥ तद्वालस्तु भस्मार्थं कपोटपुटमुच्यते ॥ ॥ गो
ष्टांतर्गोष्ठं सुसंशुद्धं चूर्णिता गोमयं ॥ गोर्वनतत्समी विष्टं वरिष्ठरससाधने ॥ गोर्वैर्वा नुषैर्वापि पुटं यंत्रं प्रदीप्यते
॥ तद्गोर्वरपुटं प्राक्तं सभस्म प्रदीप्यते ॥ ॥ स्थूलभाण्डे नुषा पूरोर्मिध्य मूषा समन्विता ॥ वह्निना विहिते पाके त
द्रांडपुटमुच्यते ॥ अधस्तादुपरिस्ताच्च कोविका यद्येते खलु ॥ बालुकाभिः प्रतप्ताभिः यंत्रं तद्वालुका पुटम् ॥ वह्निम

त्थाशितोसम्यकनिष्ठाद्यंगलादधः॥उपरिष्ठात्पुटंयंत्रंपुटंतद्वधराद्वयं॥उर्ध्वघोडशकामात्रंनृधैर्वागोवैःपुटं॥यं
 चंतद्वरावकारव्यं स्यात्तद्वधराद्वयमुसाधने॥ ॥अनुक्तपुटमानेनुसाध्यद्वयवलावलात्॥पुटंविज्ञाप्यदातव्यं
 हापोहविचक्षणेः॥ ॥कोटिकाशिरवरापूर्णाकोकिलाध्यानयोगतः॥मूषाकराठमनुप्राप्तेरेककोकिलकोम
 तः॥डावरोसत्वपातेचधूमकाखादिराशुभा॥उदावेवंसजास्तेनुस्वेदनेवादाःशुभाः॥काचयाम्ददीनांचकू
 पिकाशेषकाणिच॥कूपिकाकूपिकासिद्धगोलाचैवकरंडकं॥चषकंचकणेरीचवाटिकाखापिकातथा॥कंचोलीया
 हिकाचेतिनामानेकार्थकनिहि॥ ॥सुसंधिसंधितंक्रत्वादिकुभांडेनुसन्मुखं॥ज्येष्ठांगलमुखंतनुदीर्घस्यात्पो
 डसांगलम्॥सुसंधिसंधिकंक्रत्वावस्त्रमृत्तिकलेपनं॥अत्रपातालयंत्रेनुसूतकादीन्निपातयेत्॥ ॥कछपयंत्रं
 तर्गतमरामयपीठस्यदीपिकासंस्थः॥यस्मिन्निपतितेस्तःप्रोक्तंतदीपिकायंत्रः॥कृद्वारक्ताचपीताचशुक्लवर्णा
 चमृत्तिका॥अथाश्रेष्टाकनिष्ठांतामध्यमेमध्यमेमते॥गजाश्वानांमलंदग्ध्रायावत्कृद्वत्त्वतांगतं॥वासावजुल

रामः

नाथत्रेवल्लीकस्यमृदासमाः॥पेषयेद्वज्रतोयेनयावदुष्कृत्वतांगतं॥मर्दयेत्तेनवध्रीयादंकनालंचगोष्टिकां॥द
 म्भांगास्यषड्रागैरिकंकृद्वन्मृत्तिकां॥वीरमंगाकिदंचवज्रमूषाप्रकीर्तिता॥ ॥गारादग्धानुषादग्धादग्धा
 म्बल्लीकंमृत्तिकां॥शराकेशसमायुक्तोमूषावज्रोपमामता॥ ॥प्रकाशाचंध्रमूषायांमूषासद्विविधास्मृता॥प्र
 काशमूषाविज्ञेयाशरावाकासंयुता॥द्रव्यनिर्वहणोसाचवार्तिकैस्तुप्रशस्यते॥ ॥आंध्रमूषाचकर्तव्यागोस्तना
 कारसंनिभा॥पिधयेनसमायुक्ताकिंचिदुन्नतमलका॥पत्रलेपेनदारांगदंदमेलापकेहितं॥आवच्छिन्नान्वितामंदांगं
 भीरासारणोचिता॥तिलभस्मद्विसंजुपिष्टिकांससमन्वितं॥भस्ममूषेतिविज्ञेयातारसंशोधनेहिता॥ ॥द्वादशां
 गलमुत्सेधंघोडशांगलमायनं॥ताम्रम्बामरामयंवाथशुश्रूषांविपिटंभुभम्॥पात्रकंठदृढदोषांघंगलोत्सेध
 मात्रकं॥दोषांपात्रेन्यसेदन्यतावत्मात्रंमुसंधितम्॥नित्रसंधोतयोनालंकुर्यात्तोमुखसंनिभं॥पाद्यद्रव्यमधःपात्रेद
 वद्व्येरायोजितं॥सिद्धानिधाययत्संधियंत्रोर्ध्वजलखेचनं॥चुल्यामणिप्यतश्चंचंडाग्निज्वालेयेदधः॥तस्मान्ना

न्यदिनिर्याति तत्र डव्यासितारसः ॥ गंगासागरं वं हि भद्रियं त्रिमिदं स्मृतं ॥ गडपुष्पफलादीनामाहो भूतिमुत्तमं ॥ डव
 डवेराभांडस्य पूरितार्द्रपदस्य च ॥ मुखेतिर्यक् कृते हर्षरससूत्रेणालम्बिते स्वेदयेत्वंतरगतं डोलायं त्रमुदीरितम् ॥ च
 त्रौ चतुर्मुखीं कृत्वा तत्र भांडं विनिक्षिपेत् ॥ तत्रौषधं विनिक्षिप्य निरुध्या भांडं काननं ॥ कोष्ठयंत्रमिदं नाम्ना तंत्रज्ञैः परि
 कीर्तितं ॥ अंगुलं परिमाणेन देर्घेण चतुर्गुलं ॥ मृगमयी सुदृढां मूषां वर्तुलं कारयेत्तुल्यं ॥ लोरास्यविंशतिर्भागान्भाग
 मेकं गुग्गुलुं ॥ सुश्रुतक्षोपेष पित्तानुवांवां पुनः पुनः ॥ मूषालेपं दृढं कृत्वा लवणाधमृदाबुधः ॥ कशीषे वातुषाग्नौ वा
 भूमौ तु स्वेदयेत्तद् ॥ अहोरात्रं त्रिरात्रं वा सेंद्रो भस्मतां बुजेत् ॥ गर्भयंत्रमिदं प्रोक्तं पिष्टिकाभस्मकारकं ॥ ॥ खर्प्य
 रंसिक्ता पूर्णं कृत्वा तस्योपरि न्यसेत् ॥ अपारं खर्परंतत्र शनैर्दृग्निना पचेत् ॥ पंचक्षारास्तथामूत्रैः लवणैः सह विडंत
 तः ॥ हंसपाकः समाख्यातो यंत्रतश्च भिकोत्तमैः ॥ लोहमूषादयं कृत्वा द्वादशांगुलमानतः ॥ मूखयोर्मुखयोर्नालिंद
 त्वासम्पन्नं निरोधयेत् ॥ एकस्यां सूतकशुद्धं अन्येन शुद्धगंधकम् ॥ देयं जलं सूतनाले वह्निं गंधे परिक्षिपेत् ॥ जा

रामः

यत्पुत्रांगंधं अनेनैव क्रमेणादि ॥ मूषायंत्रमिदं ज्ञेयं शुद्धं नागजुनिति ॥ ॥ कांतलोहमयं पात्रं आयतं द्वादशांगुलम् ॥
 दीर्घमष्टांगुलं देवि पात्राध अंगुलं शुभम् ॥ निम्नं पात्रविधानं च लोहतां चिपिटां शुभम् ॥ स्तनयंत्रमिदं सूतं पिष्टिकाज
 सोहितम् ॥ ॥ वंताकमूषा अंगुलं वर्तिलोहेन कारयत् ॥ एकस्यां निक्षिपेत् सूतं अन्यस्यां गलं क्षिपेत् ॥ नागाकां वक्र
 नालं विषमूषो मुखे न्यसेत् ॥ ॥ मयूराकाराणां हिरसमूषा मुखे न्यसेत् ॥ मयूखदने नागमुखं संयोजयेत्तुल्यं ॥ संधित्रयं
 वज्रमृदालेपं कुर्यात्प्रथादृढं ॥ सलिलं ससूषाधो विषदो गारपावकः ॥ नागमायूरयंत्रं हि विषभूषे वरं प्रिये ॥ ॥ हस्तमा
 त्रायतं गर्भं वितस्तिदयनिम्नकं ॥ कोष्ठगर्तस्य मध्ये तु द्वादशांगुलमायतं ॥ वितस्तिदयमुत्सेधं कोष्ठमापूरयेद्गुभां ॥ वा
 लुकांतर्बहिष्काराणां वह्निकोष्ठं संप्रिये ॥ चक्रयंत्रमिदं सूतभस्मकर्मणि शस्यते ॥ सुस्थाल्या कदली पुष्पनिभां सद्धि
 डमूषिकां ॥ अधोमुखीं प्रकुर्वीत लेपयेद्गुग्गुमुदाहृतं ॥ उपरिष्टादधो वक्रां स्थालीमान्यं सुसंधितां ॥ मूषायां वत्सना
 भंजुनिक्षिपेद्दूर्ध्वं भांजने ॥ रसं विलेपयेद्युक्ता ये त्रौर्द्वैकैर्न वोरसः ॥ अधोमृदनिना पाकः स्वेतत्वे चारयं वके ॥ प्रायः सि

८१
 २५
 २०
 १५
 १०
 ५
 ०
 ०
 ५
 १०
 १५
 २०
 २५
 ३०
 ३५
 ४०
 ४५
 ५०
 ५५
 ६०
 ६५
 ७०
 ७५
 ८०
 ८५
 ९०
 ९५
 १००
 १०५
 ११०
 ११५
 १२०
 १२५
 १३०
 १३५
 १४०
 १४५
 १५०
 १५५
 १६०
 १६५
 १७०
 १७५
 १८०
 १८५
 १९०
 १९५
 २००
 २०५
 २१०
 २१५
 २२०
 २२५
 २३०
 २३५
 २४०
 २४५
 २५०
 २५५
 २६०
 २६५
 २७०
 २७५
 २८०
 २८५
 २९०
 २९५
 ३००
 ३०५
 ३१०
 ३१५
 ३२०
 ३२५
 ३३०
 ३३५
 ३४०
 ३४५
 ३५०
 ३५५
 ३६०
 ३६५
 ३७०
 ३७५
 ३८०
 ३८५
 ३९०
 ३९५
 ४००
 ४०५
 ४१०
 ४१५
 ४२०
 ४२५
 ४३०
 ४३५
 ४४०
 ४४५
 ४५०
 ४५५
 ४६०
 ४६५
 ४७०
 ४७५
 ४८०
 ४८५
 ४९०
 ४९५
 ५००
 ५०५
 ५१०
 ५१५
 ५२०
 ५२५
 ५३०
 ५३५
 ५४०
 ५४५
 ५५०
 ५५५
 ५६०
 ५६५
 ५७०
 ५७५
 ५८०
 ५८५
 ५९०
 ५९५
 ६००
 ६०५
 ६१०
 ६१५
 ६२०
 ६२५
 ६३०
 ६३५
 ६४०
 ६४५
 ६५०
 ६५५
 ६६०
 ६६५
 ६७०
 ६७५
 ६८०
 ६८५
 ६९०
 ६९५
 ७००
 ७०५
 ७१०
 ७१५
 ७२०
 ७२५
 ७३०
 ७३५
 ७४०
 ७४५
 ७५०
 ७५५
 ७६०
 ७६५
 ७७०
 ७७५
 ७८०
 ७८५
 ७९०
 ७९५
 ८००
 ८०५
 ८१०
 ८१५
 ८२०
 ८२५
 ८३०
 ८३५
 ८४०
 ८४५
 ८५०
 ८५५
 ८६०
 ८६५
 ८७०
 ८७५
 ८८०
 ८८५
 ८९०
 ८९५
 ९००
 ९०५
 ९१०
 ९१५
 ९२०
 ९२५
 ९३०
 ९३५
 ९४०
 ९४५
 ९५०
 ९५५
 ९६०
 ९६५
 ९७०
 ९७५
 ९८०
 ९८५
 ९९०
 ९९५
 १०००

॥ स्यात्स्यां सत्ताधिकान्क्षिप्वाहेमरूप्यादिबारिकां ॥ न्युशांसंधिमृदालिप्वावालुकां वा
 रिकां ॥ कृत्वा मृदमिनां पाकस्येतत्कापालयंत्रकम् ॥ ॥ ससां गूढवक्रां च मृदास्त्रंगलसंयुतां ॥ शोधितां काचक
 लसी पूरयेत्त्रिषु भागकम् ॥ भांडे वितस्तिगंभीरे वालुकां अद्विष्टते ॥ भागस्य पूरयेत्त्रिभिर्न्याभिर्वक्रं ठयेत् ॥ भाण्डवक्रं म
 णिकया संधिलिप्ते मृदा पचेत् ॥ कुर्याद्वनोत्पलां दीप्तां मणिकं पृष्टवत्ततः ॥ सतद्विवालुका यंत्रं यंत्रे तुलवणा ख्यया ॥ अं
 तः कृत्वा सलेपतां म्रपात्रमुखस्य च ॥ लिप्ता मृद्ववरो नैव संधि भांडं तलस्य च ॥ तद्भांडं पटुना पूर्य क्षौरे वा पूर्ववत् पचेत् ॥
 लोहनालगतं भाण्डं लवणं पूरितेन च ॥ निरुध्य विपचेत् प्राग्बतनालिका यंत्रमीरितां ॥ ॥ वालुकां मूखसर्वांगगर्तमूषां
 रसस्यतां ॥ दीप्तां प्रलैर्वा गुत्तया यंत्रं तद्भाण्डं ॥ ॥ कुंभस्य पार्श्वे मुखि कुर्यादंगुष्ठमात्रकं ॥ तावत्स्थूलमयो नालं वेणु
 नालमथापि वा ॥ छिद्रं संयोजिते नालं वालाग्रे वापि कान्यसेत् ॥ कुंभे सर्वादि निर्यासं क्षिप्वा वक्रं निरोधयेत् ॥ अधोऽग्रे
 ज्वालेयेदन्तनालिका यंत्रमुच्चते ॥ ॥ शशवसं पुटान्तस्थं क्रीडिष्यन्निमानवित् ॥ पचेत्तुल्यां यामं वारसंतत्पुटं यंत्रकं ॥

रामः

खल्वयं वंदि धात्रोक्तं रसादिमुखमर्दने ॥ षोडशंगुलकोत्सेधनवांगुलमुविस्तरा ॥ चतुर्विंशंगुलादीर्घा घर्षणाद्वादशंगुला
 ॥ विंशत्यांगुलदीर्घा वा स्यादुत्सेधं दशंगुला ॥ खल्वप्रमारातत् ज्ञेयं श्रेष्ठं स्यादसमर्दने ॥ षोडशंगुलविस्ताराखल्वो भवति
 वर्तुलः ॥ चतुरंगुलनिम्नं च मध्येति मसृणीकृतं ॥ मर्दने चिपिटावस्थात्सु ग्रहाचमुखोपरि ॥ अयं हि वर्तुलं खल्वो मर्दनेति
 मुखप्रदा ॥ ॥ अयं साकांतलोहेन लोहखल्वे मयी दृशं ॥ अधस्तादोशिकाकार्या वह्निप्रज्वलनोचिता ॥ ॥ तुषवसं
 समंदग्धं मृत्तिकाचतुरंगुशिका ॥ कूर्पिपाषाणासंयुक्ता वज्रमूषा प्रकीर्तिता ॥ वल्मीकमृत्तिकालोहकिट्टश्चेताश्मनां पृथक् ॥
 सकांशो दौनुदग्धस्य --- विशिरोरुहः ॥ नागांशस्तत्समस्तं तुच्छागीदुग्धेन मर्दयेत् ॥ यामद्वयं दृढं तेन कुर्यात् मूषाचसं पु
 टं ॥ शोधयित्वा रसं क्षिप्वा तत्कल्कं संनिरोधयेत् ॥ वज्रमूषादिकं प्रोक्तं सम्यक् तस्य मारुतो ॥ मोक्षक्षारस्य भागो दौ शष्टिके
 कांशसंयुता ॥ पक्वतं सानु मूषा स्यात् उत्तमा तत्शोधने ॥ ॥ रक्तवर्गं रासं मिश्रा रक्तवर्गपरिप्लुता ॥ विद्वद्गर्गं कृता
 लेपात्तमुत्कर्षकते पुच ॥ शुकवर्गं रासं मिश्रां शुकवर्गपरिप्लुता ॥ शुकवर्गकृता लेपां शुकसिद्धिषु सस्यते ॥ विद्वद्गर्गं तु

संमिश्राविद्वर्गापरिपुता॥विद्वर्गाकृतालेपासूषास्याद्विजारा॥ ॥क्षारवर्गासंमिश्राक्षारवर्गपरिपुता॥क्षारवर्गकृता
लेपासूषानिवर्हणोहिता॥ ॥ससाश्वकामृद्वक्त्रांगलघनाहता॥शोषतांकाचकलशीं पूरयेत्रिप्रभागया॥भांडेवि
तस्तिगंभीरेवालुकासुप्रतिष्ठिता॥भांडस्य पूरयित्वाभिरापाभिरवकुंठयेत्॥भांडेवक्त्रं मणिकयासंधिलिप्त्वा मृदापचेत्॥
उल्पां नरां वादाह मणिकायवर्तनः॥सप्तद्विवालुकायंत्रं सगोलादिकं पचेत्॥ ॥एवं लवणानिक्षेपात् प्रोक्तं लवणायंत्रं
कं॥विषटं कणां गुंजाभि मूषालेपं तु कारयेत्॥प्रकाशया प्रकुर्वीत यदि वांगालेपनं॥तस्यां विन्यस्य मूषायां द्रव्यमावर्तयेद्बुधः॥
लेपवर्गो पुंर्यो ज्यरक्ता मृत्पटु भूखगा॥आवर्तमाने कनके सिताभारासितप्रभा॥श्रुत्वे जलनिभातीक्ष्णो अल्वर्गप्रशस्यते॥
यंत्रमेदौ षधी न्यस्यात् श्रेष्ठसूतस्य यंत्रो॥औषधी सहिते प्याह परा यंत्रेणावध्यते॥अंतः कृतरसालेपताम्रं पत्रमुखस्य च॥
लिप्त्वा मृद्ववर्गो नैव संधिं भांडं तलस्य च॥तद्भांडं पटुना पूर्य नौरैर्वा पूर्ववत् पचेत्॥लोहना लगतं सूतं भांडे लवणा पूरितं
निहं ध्रुवि पचेत्त्रापो नालिकायंत्रं मीरितं॥ ॥विशालपदनास्थालीगर्भे राजल गोमये॥विन्यस्य वदनांतं च पूरयेद्

रामः

पां पुटं॥पंचाशद्विद्वसहितं स्थालीवक्त्रं निवेशयेत्॥तत्पुटं पूरयेत्तैलपात्रं द्रव्यं निरोधयेत्॥भाराडवक्त्रं शरावेरा पुटं
दद्यात्समंततः॥छिदेभ्यः पतितं तैलं तत्र डोकेषु योजयेत्॥इदं पाताल यंत्रं हि सर्वतैलं निपातयेत्॥कोष्ठतदी जमां सा
स्थिवशतैलाष्टमाहोत्॥स्थाल्यां ह्रदि कणादीनां क्षिप्त्वा स्येकां शपात्रकं॥सजलं विन्यसेद्देवि बहिं प्रज्वालये
द्धः॥कां स्प पात्रं स्थितं तैलं सर्ववरा विलो परां॥धूपयंत्रमिदं देवि नंदिना परिकीर्तितं॥वृत्तालातु समस्यूतं दीर्घ
नालं सांधकं॥तस्मिं क्षिपेत्तैल पात्रं द्रव्यं बीजादिकं प्रिये॥तन्मुखे निक्षिपेत्केशविन्यस्तेतदधो मुखं॥सच्छिदे च ध
टेनालं भांडं छिदे निवेशयेत्॥घटमध्ये पुटं दद्यान्नालो धोवाटिकां न्यसेत्॥अधः पातनयंत्रं हि श्रेष्ठस्या तैलपात
ने॥ ॥विशालकां स्प पात्रांतं मुखे दुत्तभनं समं॥तद्दृष्ट्वा मृगमयं पात्रं मुदं चतुर्गुलं॥विन्यसेदपां पात्रं सततं
पूरा पात्रके॥विन्यस्य तस्मिन् श्रीकारो कृद्नागरु मधुपुतं॥सप्तद्वितीये पात्रं तु तृतीयमपि तद्विधं॥उपर्युप
रि विन्यस्य तद्दृष्ट्वा मृद्ववर्हकं॥न्युज्ज्वल्यसेत्कां स्प पात्रे कदाहं मार्जयेज्जले॥अधः पातनयंत्रं हि गंधतैलं निपातयेत्॥

सोपारसलोहानां विधासंस्कारवह्यः॥ कांडकायगोलीश्रसाधनासौ यथकविधा॥ गरिण्डसाधनस्तेषु पुटं कुक्कुट
संज्ञकं॥ वराहपुटसंज्ञं हि गजेसंज्ञं पुटे भवेत्॥ श्रेष्ठावनोद्भवाद्याणामध्यमो गोष्टसंभवा॥ कृत्रिमाः काष्टखदिरा-
सनसंभवं॥ अथवासाहृक्षोऽथं वितस्तिद्वयदीर्घिकं॥ स्थूलं प्रकोष्टमात्रं शुभं सूतं द्रवाचने॥ मृदुमध्यमं च
दाग्निसंज्ञया दारुसाधनं॥ अंगाराः खादिरोद्भूताः त्रिफलाहृक्षसंभवाः॥ कर्षाः सारतराद्भूताः श्रेष्ठाः धर्मनकर्मणि
॥ इति श्रीमहाभैरवोक्ते आनंदकंदे अमृतीकराणां विश्रान्तौषधिविंशोद्घासः॥ २६॥ प्रणम्य परमाभक्त्या भैरवं भैरवीं शि-
वं॥ उवाच विनयेनेदं लोकानां हितकारिणी॥ देवदेवकृपा मूर्तिसर्वानुग्रहकप्रभो॥ त्वत्प्रसादान्मया ज्ञातं रहस्यम-
तिदुर्लभं॥ कांताम्रहेमकुलिशसभस्मरसायने॥ अतः पां महादेवः श्रोतुमिच्छामि भैरवः॥ स तेर्घनाद्यैश्चित्तघुटि-
कानां रसायनम्॥ ध्रुत्वासविनयं वाक्यं भैरवीः त्वादिभैरवः॥ शृणु पार्वतियत्नेन सावधानेन संप्रति॥ प्रथमं जा-
राकार्यं यश्चापारदबंधनम्॥ तस्माज्जारावीजानिघनादिनिवदामि ते॥ ॥ गंधतालशिलानुत्थर्षादिहिंगु

लामला॥ भूनागताप्यकाशी सन्तपावर्तात्रैरिक्किं॥ कांतविक्षारवैकांतस्वेतचूर्णासमांशकं॥ सिद्धचूर्णमिदं रव्या-
नं श्रेष्ठं स्याद्दीजकर्मणि॥ दंढमेलोपलिप्रायां मूषायां निःक्षिपेत्प्रिये॥ कृच्छ्रसत्त्वाभ्रसत्त्वं च डावयेत्समभ्र-
त्वकं॥ समित्रपंचकंतस्मिन् सिद्धचूर्णमुद्धर्मुद्धः॥ घनादशुण्णं क्षेप्यं धमेकादं वानने॥ घनासत्त्वावशिष्टं
स्यादमनीयं रतावता॥ कालेनेदं व्योमसत्त्वबीजं जार्यं रसायने॥ संमुखे पारदेवी जंचतुःषष्ट्यं सकेक्षिपेत्॥ त-
त्प्रखलत्वा मूलवर्गेण मर्दयेद्दिवसत्रयं॥ तं सूते कच्छपे यत्रे सविडं जारयेत्प्रिये॥ ततो द्वात्रिंशदंशं च षोडशांशं
रसस्य तत्॥ अष्टमांशं चतुर्थं शंघं शंचैव समांशकं॥ पारदे जायेदेवं क्रमाद्बीजं सुरेश्वरि॥ सूतमेवं विधं व्यो-
मसत्त्वं बीजसमं प्रिये॥ तत्प्रखलत्वा मूलवर्गेण मर्दयेदेकवासरं॥ पिष्टिः पारदजं घोटं जं वीरान्तविनिक्षिपेत्॥
दोलायं चान्नमुक्तं तंत्यचेत्सप्तवासरं॥ तमादाय वलिं क्षिप्त्वा सिद्धचूर्णे निपार्वति॥ ततस्तं भूधरेयं त्रैपचे-
द्वधुपुटेन च॥ यावत्कठिनतां याति तावत्कार्यं मुद्धर्मुद्धः॥ दोलापाकं सिद्धचूर्णं शेषं भूधरेके पुटं॥ मृतसंजी

वनीनाम्नाष्टिकासर्वसिद्धिदा॥ वक्रजांतो गले मूर्द्धिवाहौ करोथवावहेत्॥ हेन्नासुवेष्टितं सम्यक् वली पलितनाशि
नी॥ वक्रस्थामृत्युहावर्षादिष्विग्रहनाशिनी॥ ॥ अङ्गं धेनुं कर्षमात्रं गव्यं क्षीरं पलं क्षिपेत्॥ अनेन क्रमणो नैव
सूतं संक्रमतस्तनुं॥ ॥ कांतस्त्रेह्ममुखं रूपं लिप्तामूखात्तो समं॥ दारयित्वा सिद्धचूर्णां कांता दशगुणैः॥ देहे
न्युर्मुर्द्धिवाहौ करोथवावहेत्॥ कांतबीजमिदं प्रोक्तं श्रेष्ठं जार्यं रसायने॥ संमुखे पारदे चेदं बीजं जार्यं च पू
र्ववत्॥ चतुःषष्ट्यंशकं पूर्वसमाशांतं क्रमेण वै॥ एवं विधं सूत राजं कांतबीजं द्वयं समं॥ मर्दयेत्तत्र प्रखल्ये च सां
स्त्रवर्गे दिनत्रयं॥ पिष्टीभूतं च जम्बीरेक्षि श्वास्त्रगणा पूरिते॥ डोलाय त्रेपचेत्सम्यक् स्वमासप्रवारकम्॥ तमा
दाय लिपेद्वाहे सिद्धचूर्णं निभौ वी॥ ततो दिव्यौषधैर्लिप्ते संपुटे भूधरे पचेत्॥ यावत्कठिनतां याति तावत्कुर्या
त्क्रमेणानु॥ डोलापाकं सिद्धचूर्णं लिपं भूधापाचनम्॥ घुटिका जायते दिव्या नाम्ना वै अमोश्चरि॥ वक्रजांत
गले मूर्द्धिवाहौ करोथवावहेत्॥ हेन्नासुवेष्टितं धार्या वली पलितनाशिनी॥ पूर्ववत्फलदा प्रणपाधार्या यत्ने

रामः

नमानवै॥ पूर्ववत्क्रामणां कार्यं देहे संक्रमते रसः॥ संमुखे पारदे व्योमकांतबीजं च जारयेत्॥ प्रत्येकं पारदस
मं पूर्ववच्च शनैः शनैः॥ चतुःषष्ट्यंशकं चादौ सष्टाशांतं क्रमादसं॥ अस्मत्तस्य तुल्यांशं कांतबीजा भ्रवीज
कं॥ तत्र प्रखल्यं स्त्रवर्गेण मर्दयेद्वासात्रयं॥ पिष्टीभूतं च जम्बीरेक्षि श्वाडोलागतं क्षिपेत्॥ पुनरादाय तां पिष्टिं
सिद्धचूर्णं निलेपयेत्॥ दिव्यौषधगणैर्लिप्ते संपुटे भूधरे पचेत्॥ यथा कठिनतां याति तथा कुर्यात्क्रमेणानु॥
डोलास्वेदं चूर्णं लिपं भूयो भूधापाचनं॥ कामेश्वरियं घुटिका वक्रस्थामसर्वसिद्धिदा॥ पूर्ववत्क्रामणां कार्यं
रसेन्द्रः क्रमते तनुं॥ ॥ स्वर्णं रूपं स्त्रेह्ममुखं कांतसत्त्वाभ्रसत्त्वकं॥ दंढमेलापलि प्रायां मूखायात्तर्विनिक्षि
पेत्॥ तस्मिन्नेते सिद्धचूर्णं स्वर्णादशगुणं क्षिपेत्॥ यावत्स्वर्णं वशेषं स्यात्तावदाव्यं शनैः शनैः॥ हेमबीजमिदं रूपांत
श्रेष्ठं रसायने॥ संमुखे पारदे हेमबीजं ससमं क्रमात्॥ जारयेत्पूर्ववदेव चतुःषष्ट्यंशकादिकं॥ एतदसंहे
मबीजं समं खल्ये च तापिते॥ मर्दयेदस्त्रवर्गेण अष्टात्पिष्टीभवेदसः॥ पिष्टिं जम्बीराणां कृत्वा डोलाय त्रेपचेत्

रिते॥षष्टाहं पाचयेद्देवीसिद्धचूर्णां प्रलेपनं॥तथासंपुटलेपश्चतथाभूषापाचनं॥यावत्कठिनतायातितावत्कुर्याच्च
पूर्ववत्॥इयंतु घुटिकादिब्याविख्याताहेमसुंदरी॥वक्त्रस्थसिद्धिदानृणां जगामृत्युविषापहा॥पूर्ववत्क्रामांका
र्यसूतः संक्रमते पुनः॥ ॥मुखीकृतेसेव्यो मुखीजं हाटकवीजकं॥समंसमंक्रममाज्जार्यचतुःषष्ट्यंशकादिकं॥
इत्येवंजारितं सूतं वीजं गगनरुक्मयोः॥मर्दयेत्पादसमंतप्रखल्वांस्तुल्यवर्गतः॥त्रिदिनान् जायते पिष्टिः पुनर्जम्बी
गां कुरु॥डोलायंत्रास्तु भरिते पचेतां सप्तवासां॥लेपनं सिद्धचूर्णां स्थितथासंपुटलेपनं॥तथाभूषापाकाश्च यावत्क
ठिनतां व्रजेत्॥सिद्धिदा घुटिका ह्येव नानाम्नामदन सुंदरी॥अस्यां तास्थिता कुर्यात्सर्वसिद्धिश्चिरायुषः॥व्यालव्या
घृगजादीनां राजां वश्यं स्त्रियामपि॥पूर्ववत्क्रामांकार्यं कायमाक्रमते रसः॥ ॥मुखीकृतेसेकान्ते हेमवीजं
समंसमम्॥रसोन्मिते यथ गृज्जार्यचतुःषष्ट्यंशकादिकं॥इत्थं जीरारिसं वीजं कांते हेमसोन्मितं॥पूर्ववत्पिष्टिका
कृत्वा डोलायंत्रे च पाचनं॥यावत्कठिनता यातितावत्कार्यं मुहुर्मुहुः॥घुटिका जायते नाम्ना रेचनी सर्वसिद्धिदा

रामः

पूर्ववत्क्रामांकार्यं मुगंधंगोपयेन्निवेत्॥तेन संक्रमते देहं घुटिकां गर्भतोरसः॥ ॥संमुखे पारदेव्यो मकांते हेमस
मंसमं॥वीजं यथ कृथ गृज्जार्यचतुःषष्ट्यंशकादिकं॥इत्थं सूतस्य सूतस्य समं व्योमादिवीजकं॥त्रयं तापित खल्वे
न अहमस्तेन मर्दयत्॥ससूतः पिष्टिमात्रोत्तितां पिष्टिं पूर्ववत्प्रिये॥डोलापाकां सिद्धचूर्णां लेपं भूषापाचनं॥या
वत्कठिनता यातितावत्कार्यं मतं दितः॥व्रजे चरीति घुटिका वक्त्रस्था सर्वसिद्धिदा॥पूर्ववत्क्रामांकार्यं गात्रं व्या
प्यति पारदः॥ ॥अद्रं स्वर्गां वज्रभस्मलोहचूर्णां स्पृशत्वकं॥स्तच्चतुःसमं नागं मूषायां चांधितं धमेत्॥द्वंद्वमेला
पलिप्रायां पुनरादाय तां प्रिये॥एकी भूतं च मूषायां प्रकटे च धमेत्पुनः॥धौतसत्वं माक्षिकं च स्वल्पं स्वल्पं मुहुः
क्षिपेत्॥वज्रहेमावशेषं तु तावत्पातत्त इदं रेत॥एतस्मिन् व्योमसत्त्वाच्च चूर्णां नागांश्च पूर्ववत्॥द्वंद्वमेलापलिप्रायां मं
धयित्वा दृढं धमेत्॥एकी भूतं समादाय मूषायां प्रकटे धमेत्॥हेमवज्रावशेषं स्याद्यावत्तत्पुनराहरेत्॥हेमसत्त्वमय
श्चूर्णां नागं वा संपुनः पुनः॥पूर्ववत्क्रामयोगेन माक्षिका धौतसत्त्वकं॥मुहुः क्षिपन् धमेत्तनुवायमेवं नृषदुरां॥

वज्रबीजमिदं श्रेष्ठं जार्यसस्तायने ॥ समुखेपादे जार्यवज्रबीजसोन्मितम् ॥ चतुःषष्ट्यंशकार्यचक्रमात्संक्रमशः
 प्रिये ॥ इत्थं जारितसूतस्य समंकुलिशबीजकं ॥ तत्र खल्वास्त्रवर्गेणामर्दयेद्विषमत्रयं ॥ सपिष्टं जारयेत्सूतं तापिष्टं च
 समाहोत ॥ डोलापाकं सिद्धचूर्णं लेपः संपुटभूषणं ॥ कुर्वति पूर्ववत्सर्वं यावत्कठिनतां व्रजेत् ॥ मरुवेजुश्चीनाम्राशुटि
 कासिद्धिदायिनी ॥ वक्रत्रस्थाक्रमणं कार्यं पूर्ववत्क्रमेतरसः ॥ ॥ मुखीकृतेरसे व्योमवज्रबीजं सोन्मितं ॥ यथ
 कथं कजाराणां चतुःषष्ट्यंशकादिकं ॥ अमुख्यचूर्णसूतस्य समं वज्राभवीजकं ॥ तत्र खल्वास्त्रवर्गेण त्रिदि
 नं मर्दयेदृढं ॥ सारसोजायते पिष्टं स्नापनः पूर्ववत्प्रिये ॥ डोलास्वेदं सिद्धचूर्णं लेपं भूषणं पाचनं ॥ यावत्कठिनतां याति
 तावेदं मुकुर्मुकुः ॥ शुटिका जायते दिव्या नाम्नेयं वज्रखेचरी ॥ वक्रत्रस्थासिद्धिदानृणां पूर्ववत्क्रामणां प्रिये ॥
 मुखीकृतेरसे कांतवज्रबीजं सोन्मितं ॥ यथकथं कजाराणां चतुःषष्ट्यंशकादिकं ॥ अस्य जीरास्यसूत
 स्य समंकुलिशकांतयोः ॥ बीजं संप्रखल्वास्त्रवर्गे मर्दयेद्विषमत्रयं ॥ पिष्टाभवत्येष सूतस्तापिष्टं पुनराहोत ॥ डो

रामः

लास्वेदं सिद्धचूर्णं लेपं संपुटभूषणं ॥ यावत्कठिनतां याति तावत्कार्यं मुकुर्मुकुः ॥ कालविधं सिनीनाम्राशुटिका जा
 येत शुभा ॥ मुखस्थसिद्धिदादिव्या पूर्ववत्क्रामणां भवेत् ॥ ॥ मुखीकृते सूतं राजे वज्रकांताभवीजकम् ॥ यथ
 कथं कसूतसमं चतुःषष्ट्यंशकादिकं ॥ सस्ये तस्य सदृशं वज्रबीजाभवीजकं ॥ तत्र खल्वास्त्रवर्गेण अहत्
 पिष्टः समर्दयेत् ॥ डोलापाकः सिद्धचूर्णं लेपः संपुटभूषणं ॥ यावत्कठिनतां याति तावत्कार्यं मुकुर्मुकुः ॥ गणेश
 शयं शुटिका वक्रत्रस्था सर्वसिद्धिदा ॥ पूर्ववत्क्रामणां कार्यं देहे क्रमति सूतकः ॥ ॥ मुखीकृते सूतं राजे बीजं
 वज्रमुवर्णयोः ॥ यथकथं कसूतसमं जार्यं चतुःषष्ट्यंशकादिकं ॥ अस्य सूतस्य सदृशं नाम्ना वज्रस्य बीजकं ॥ त
 त्र खल्वास्त्रवर्गेण अहत्पिष्टा भवेदसः ॥ तां पिष्टं पुनरादाय पूर्ववत्परिकल्पयत् ॥ डोलापाकं सिद्धचूर्णं लेपं
 भूषणं पाचनम् ॥ यावत्कठिनतां याति तावत्कार्यं च पूर्ववत् ॥ वज्रघोरे श्वरी शेषा शुटिकासिद्धिदायिनी ॥ मुखस्थ
 उदितं येयं पूर्वोक्तं क्रामणां पिवेत् ॥ ॥ मुखीकृते सूतं राजं हेमवज्राभवीजकं ॥ यथकथं कसूतजार्यं समं

व्यंशकादिकं ॥ अस्य सूतस्य स दशं हेमवज्राभवीजकं ॥ मर्दयेदम्लवर्गे रातप्रखल्वेदिनत्रयं ॥ पिष्टी भवेत्पुनस्तं
 च समादाय ततः प्रिये ॥ डोलापाकं सिद्धचूर्णं लिपं भूधापाचनं ॥ यावत्कठिनतां याति तावत्कार्यं पुनः पुनः ॥ शुटि
 का जायते दिव्या नाम्ना येन वज्रभैरवी ॥ मुखस्थिता सिद्धिकरी क्रमणं पूर्ववत् प्रिये ॥ ॥ मुखी कृते रसे कांत वज्र
 हाटक बीजकं ॥ जार्यं यथ कसूत समं चतुःषष्ट्यं शकादिकं ॥ जीर्णसूत समं कांतं वज्रकां च न बीजकम् ॥ तत्र
 खल्वाम्लवर्गे रातमर्दयेद्विषत्रयं ॥ जायते पारदः पिष्टिं पूर्ववत्तां समाहरेत् ॥ डोलापाकं सिद्धचूर्णं लिपं भूधापा
 चनं ॥ यावत्कठिनतां मेति तावत्कार्यं मुहुर्मुहुः ॥ शुटिका जायते दिव्या नाम्ना त्रिपुरभैरवी ॥ मुखस्थिता सिद्धिदा
 षा पूर्ववत् कामां प्रिये ॥ ॥ मुखी कृते रसे कांत वज्राभस्वर्ण बीजकम् ॥ यथ कसूत समं जार्यं चतुःषष्ट्यं श
 कादिकं ॥ अस्य सूतस्य जीर्णस्य समं व्योमादि बीजकं ॥ मर्दयेदम्लवर्गे रातप्रखल्वेदिनत्रयं ॥ पिष्टिर्भवति सू
 तं डोतां पिष्टिं पुनराहरेत् ॥ डोलापाकं सिद्धचूर्णं लिपं संपुटभूधाम् ॥ यावत्कठिनतां याति तावत्कार्यं च पूर्ववत् ॥

रामः

नाम्ना महाभैरवी यं शुटिका सर्वसिद्धिदा ॥ धारयेत्मुखमध्ये न पूर्ववत् कामां प्रिये ॥ ॥ त्रिफला मुशली मुंदा
 भंगराज श्ववाकची ॥ नीलीकन्या काकमाची हयगंधा शतावी ॥ उत्तरावारुणी देवदाली चित्रपुनर्गवा ॥ निर्ग
 रदी सहदेवी च रुदंती गजकर्णिका ॥ भूतावात भट्टाटका कतुंघ मृत्नालता ॥ पलाशककुरंदश्च धात्री फलर
 सः पयः ॥ पलाश बीजकं तैलं घृतं मधु शिवां वुच ॥ विल्वमज्ज च तैलं च तैलं ज्योतिष्मती भवं ॥ एतानि क्राम
 णां गणि चोषधानि भवंति हि ॥ एते चैतमुदितं कामां प्रयोगतः ॥ रसभस्म प्रयोगेन शुटिकानां साय
 णो ॥ प्रिये पंचदशानां च शुटिकानां फलं शृणु ॥ ॥ अभ्रबीज नरचिता शुटिकारस संयुता ॥ मुखस्थिता द्वा
 दशाब्दात्सर्वरोगविनाशिनी ॥ सर्जिवदत्ता शतं पुमान् चैपमे श्वरी ॥ ॥ कांत बीजे नरचिता शुटिकारस संयुता
 ॥ अस्य स्यात्सर्वरोगघ्नी द्वादशाब्दाद्दानेन ॥ धातुर्दार्ढ्यं प्रजननी सहस्रायुष्य दायिनी ॥ कांताभ्रबीज नरचिता
 रसयु शुटिका शुभा ॥ द्वादशाब्दं मुखान्तस्था जरामय विनाशिनी ॥ अयुतायुष्यदा दिव्या महाबलविवर्द्धि

५४
 नी॥ ॥ हेमवीजपुतासूतशुटिका मूखमध्यगा ॥ आदादशाब्ददेहस्पवतीपलितो गहा ॥ लक्षायुष्मप्रदापरापानागायु
 तवलप्रदा ॥ ॥ हेमाभववीजपुटिताशुटिकायुक्तपारदा ॥ वक्त्रस्थितार्कसंख्याब्ददशलक्षाब्दजीवदा ॥ ॥ दिव्यव
 द्विप्रजननीदिव्यसत्त्वप्रदायनी ॥ कांतकांचनवीजाभ्यांससूताशुटिकाकृता ॥ द्वादशाब्दं मुखानस्थाकोद्यायुष्मविवर्द्धि
 नी ॥ महातेजप्रजननीविलनिध्यादिदर्शनी ॥ ॥ कांताभ्रहेमशुटिकारसयुक्ता तथाशुभा ॥ मुखस्थाद्वादशाब्दांतादश
 कोयब्दजीवना ॥ हालाहलादिसंवर्तिनवेचात्वप्रदायिनी ॥ ॥ निर्मुक्तवज्रवीजेनसयुग्मशुटिकापुरा ॥ मुखस्थाद्वाद
 शाब्दांतासर्वलोकगतिप्रदा ॥ यावद्भूमिस्थिरतातावदायुःप्रवर्द्धिनी ॥ तरुणाः सर्वदाकामः कांतानां सुरतक्षमः ॥ ॥ वज्र
 भवीजाचिताशुटिकारसगर्भिका ॥ शुटिकारससंख्याब्दा मुखस्था सर्वसिद्धिदा ॥ ब्रह्मायुष्मप्रदां पुंसां जगत्सृष्टिकमा
 श्रते ॥ पूज्यतेब्रह्मवदेवैर्वेदेवेदांगपारगः ॥ सास्वत्याचसाविद्यासेव्यंते सर्वलोकगाः ॥ अष्टभिः सिद्धिभिर्युक्तः अणिमादिभि
 र्भ्या ॥ ॥ वज्रकांचनवीजेनससूताशुटिकाकृता ॥ मुखस्थाद्वादशाब्दांताविघ्नायुष्मप्रदानृणां ॥ सचविघ्नत्वमा

रामः

प्रोतिविघ्नवत्पालिमुंक्षमः ॥ सेव्यतेसनकाद्यैश्चश्रियायुक्तो महाबलः ॥ स्वच्छागतिमहेन्द्राद्यैर्निर्जरैः सेव्यते सदा ॥ ॥ हे
 माभववज्रवीजेनरचिताशुटिकाप्रिये ॥ सपाददा मुखानस्थां द्वादशाब्दं वरानने ॥ रुद्रायुष्मप्रदानृणां रुद्रत्वं साददातिहि
 ॥ संहर्तारुद्रवह्नो कान् विघ्निं द्वादशैश्च सेव्यते ॥ अणिमाद्यैश्च सहितो सर्वजः सर्वलोकगः ॥ सेव्यते प्रमथाद्यैश्च दिव्यशक्त्या
 समन्वितः ॥ योगिंदैर्ध्यायते धीरो महातेजो महाबलः ॥ ॥ कांतकांचनवज्राणां वीजैः सूतायुताकृता ॥ शुटिकाभानुसंख्याब्दा
 मुखस्थासिद्धिदानृणां ॥ ईश्वरायुष्माप्रोतिरेचात्वं चमानवः ॥ निरोधने स्वयं लोकान् ब्रह्मेन्द्रादिभिवंदितः ॥ कोटिस्त्र
 र्यप्रतीकाशो महामातृतेव गवान् ॥ महाकल्यांतकाले पविनाशो न व्रजे क्वं ॥ योगक्रीडानुसक्तात्मा ध्यायते योगवि
 त्तमे ॥ ॥ कांताभ्रहेमवज्राणां कृत्वा वीजरसोन्मिका ॥ शुटिकाविसंख्याब्दा वक्त्रस्था यस्य भैरवि ॥ सदा शिवा
 युः स भवेत्सर्वानुग्रहकः प्रभुः ॥ सदा शिवत्वमाप्नोति देवानामधिपो भवेत् ॥ बह्वैर्बहिर्जले वारिमारुते मारुतात्मकः
 ॥ यद्विद्यां यद्विहीरूपः भूत्येभूत्यात्मको भवेत् ॥ तस्य क्षीणो दुर्वहेर्का ब्रह्मेन्द्राद्याश्च सेवितः ॥ गायकानां दाद्याश्च न

नैकाद्याशांगनाः॥ तदा जयैव बुद्धेः सद्यः स्थितिर्विनाशका॥ सच्चिदानंदकः शांतः सर्वगः सर्वविशिवः॥ पराशक्तिपुनः पुण्यः
 निर्मायो निष्कलः पाः॥ स्वंगरा प्रकथिता घटिकानां मया प्रिये॥ शस्त्रस्तंभहाश्वासं सर्वा सामपि विद्यते॥ रसायनस्य सर्व
 ससिद्धिदोयं महेश्वरि॥ ॥ वक्ष्यते मंत्राजो यं सर्वसिद्धिप्रदायकः॥ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं सौं अमृतेश्वर भैरव अमृतं कुरु २ अमृत
 श्वाभौ वायुं सौं क्लीं श्रीं अनेनैव नमंत्रेण शीघ्रसिद्धिमवाप्नुयात्॥ ॥ इति श्री महाभैरवोक्ते अ्यानन्दकंदे अमृती
 करणे विष्णोर्दशमोऽवतारः॥ १०॥ पुनर्कैलाशशिखरे गह्वरेऽसुते श्वरो॥ चिमास्त्वां क्लीडमानो जिगिष्यो तौ पास्यां॥
 तस्मै तेः स्मृतरूपः प्रवाहो भूतयो महान्॥ तत्प्रवाहप्रभावेन वेधिता दृष्टिदो भवेत्॥ पद्मरागादिमरा यो लोहो द्वेमादय
 स्तथा॥ गंधकाद्याश्च पाषाणादिभ्यो ध्वजयो लताः॥ नानावर्णा वक्रविधानानां सिद्धिप्रदायकाः॥ पूर्वोक्तानां सम
 स्तानां वज्रश्रेष्ठतमं महत्॥ तज्जातिलक्षणां देविसंस्कारं भजनं फलं॥ क्रमाद्वक्ष्यामि ते देविसावधानात् शृणु प्रिये
 दिजन्मानश्च राजन्याडरुस्यादृषत्तां क्रमात्॥ शुभां शोणी हरिद्राभा-----स्त्रीपुंनपुंसकाश्चैव सा

रामः

तव्यास्ते क्रमात् प्रिये॥ हंता फलकसंपूर्णा ज्योतिष्मतो महतराः॥ पुमांसास्ते नुविज्ञेयोरवा विनुर्वर्जिताः॥ बलाभ्या सत्त्व
 सहिता लोहक्रमाद्वेनवः॥ रसबंधकराः क्षिप्रं सर्वेषां सिद्धिदायकाः॥ रसायनकरा स्थूलाद्यष्टसिद्धिप्रदायकाः॥ षट्को
 रा विंशे रवाभिरुज्ज्वलास्तस्त्रियस्मृताः॥ देहज्योतिप्रजननाभोगकांतिमुखप्रदा॥ दीर्घास्मात्स्त्रीश्च तनयो बोद्धव्यान्मे
 नपुंसकाः॥ क्षीरा सत्त्वाल्पवीर्याः कौमुकाः सुनायिके॥ क्लीवानपुंसका स्त्रीणां स्त्रियः सर्वहितानराः॥ जात्यानुसारतो त
 साहं यथा सत्त्वं तथा गुणाः॥ यथा कांतिस्तथा शीलं कुर्वन्त्येव द्विजातयः॥ वलीपलितो रोगाघ्राक्षत्रियामसुहारिणः॥ दे
 हस्थैर्यकरा वैश्यालोहानां वेधकारकः॥ वयस्तंभकरा भूदानानां भयविनाशना॥ ॥ वज्रसंस्कारमधुना कथयामि शृणु
 प्रिये॥ श्यामाशमी मेघनादवर्षाभूधूर्तकोडवाः॥ मेघशृंगपापुकरा च कुलत्थं चास्त्रवेतसं॥ मदनागरूपनिर्गुंडी ह्येते
 षांचरसैर्युते॥ ओलायंत्रे पाचयेच्च व्याघ्राकन्ददिनंगतम्॥ माहिषं च सकृद्विघ्नं वनकाषिवहिना॥ देहडात्रौ चतु
 र्यामंशं च ते परिषेचयेत्॥ हयमूत्रं तु क्षीरकुलत्थकरसैः स्तथा॥ पाचयेद्वाहयेद्देवं खेचयेत्सप्तवारं॥ एवं दिजदि

जातीयः सौधितासुश्चसिद्धिदा ॥ रसायनार्हवक्ष्यामि वज्रभस्मसुरेश्वरि ॥ वैक्रान्ताप्यगंधाश्मशिलाश्मावद्विताल
कं ॥ कांतस्मरंकरांक्षारकुलीरास्थीनीपेषयेत् ॥ स्तन्येन गोलेक्षित्वा - मूषायां निक्षिपेत्ततः ॥ द्रमेष्टतं पूर्वपश्चाद्भुजपुटं
पचेत् ॥ तदेव वज्रमादाय तस्मिन्धोऽशमात्रके ॥ एकांशं पादं तस्मिन् पक्वबीजेन जारितं ॥ स्तन्येन मर्दयित्वा दोषुनर्गज
पुटे पचेत् ॥ एवं तत्त्वोऽशपुटं बीजजीर्णरसान्वितं ॥ दृढं कुर्वीत भिडुं भवेद्भस्मरसायनं ॥ ॥ शृणु रुद्राशि वक्ष्यामि दिव्य
वज्ररसायणं ॥ पूर्वोक्तवत्पुं कुर्वीत देहशुद्ध्यादिकं विधिं ॥ अभक्षे सुमुहूर्ते च चंद्रताणवलांचिते ॥ शिवाग्निगुरुगोविप्रभि
षजः पूजयेत्पुनः ॥ ततः सेवेत तद्भस्म यवमात्रं वारानने ॥ कांताभ्रसत्त्वसौवर्गाभस्मगुंजिकमात्रकं ॥ त्रिफलामधुसर्पिभिः
प्रातः शुद्धः वपूलिहेत् ॥ एवं धोऽशमासांतमेकं द्वित्रिचतुष्टयं ॥ प्रतिमासं वर्द्धयित्वा यावद्यावकधोऽशं ॥ कांतादिभस्म
त्रितयं गुंजाद्विक्रमं तथा ॥ द्विनिष्कत्रिफलाचूर्णसर्पिर्मधुयथासुखं ॥ पूर्वोक्तवद्विधिदोज्यं प्रकुर्यात्समवह्वभे ॥
सेवितं पलमात्रं वज्रभस्मादिकं क्रमात् ॥ बलीपलितरोगघ्नं शतायुष्यं ददाति च ॥ द्विपलं तु सहस्रायुरयुतं त्रिपलात्

तः ॥ चतुःपलं लक्षमायुर्दशलक्षं तु पंचमं ॥ कोट्यायुष्यं षट्पलं च सुं डायुश्च सप्तमं ॥ ब्रह्मायुष्यं चाष्टपलं विष्टुतः
नवमं पलं ॥ रुद्रत्वं दशमं देविर्द्विभ्रात्वं ततोपरि ॥ सदाशिवत्वं द्वादशं वज्रभस्मददात्पलं ॥ सर्वज्ञत्वं सर्वगत्वं स्वेच्छाविह
रांतथा ॥ ॥ वज्रोदनं प्रवक्ष्यामि रसायनहितं कारम् ॥ पूर्ववच्छोधितं वज्रं मृदुकर्मरसाभवेत् ॥ मातृदाहकमध्यस्थं ति
त्रिमासं वेष्टितं ॥ तीक्ष्णकांतानेन रसैः पुनस्तत्परिवेष्टयेत् ॥ कुलस्थत्रिफलानीरकोऽवेष्टुयथकथं ॥ त्रिदि
नं पाचयेद्देवं तद्वज्रं वेष्टयेद्बलम् ॥ त्रिवर्षा रुद्रतां बुध्या तथा कार्पासकस्यवा ॥ वेष्टितं भानुमध्यस्थं वज्रं यामद्वये ॥ मृदु
॥ वज्रोदनमिदं प्रोक्तं वज्रं धृतिरथोच्यते ॥ त्रिक्षां चराकां स्तं च रामठं चान्द्रवेतसम् ॥ तथा ज्वाला मुखीक्षारं स्थलकुंभीर
सेनच ॥ पिष्ट्वा शुष्कयोः क्षारैस्तं गोले मृदुक्षारकं ॥ निक्षिपेत्तच्च जं बीरेडोलायं त्रेत्र्यहं पचेत् ॥ एवं कृते तु क्षीरस्य धृतिर्भ
वति सूतवत् ॥ ॥ यमरागादिरत्नानां धृतिरेवं कृते भवेत् ॥ अश्वकादिमपाघारां डवत्येवं कृते भवेत् ॥ डवति सवता
निमौक्तिकं चान्द्रवेतसैः ॥ सप्ताहं भावयेद्घर्मक्षिपेजं वीरकेततः ॥ धान्यराशौ त्रिसप्ताहं पुटपाकेऽवन्त्यलं ॥ वज्रभस्मय

दातद्वृत्तिर्मादवयोरपि॥भवेद्वस्मवगरोहेजगदारिद्र्यो गजित्॥रसायनेभवेसौख्यमस्माद्भवेत्॥रसायनेनुरात्रीपुंसो
क्रमेणानुनपुंसकं॥षडसंमवीर्यचसर्वा मयविनाशनं॥सर्वदोषप्रशमनं सर्वसौख्यं रसायनं॥विद्युत्प्रभं देहदाढ्यं स्वच्छं
स्निग्धं चलेखनं॥सौन्दर्यं बलमायुष्यं ह्येह लक्ष्मीनिवेशनं॥शुद्धिमुद्घृतिर्भस्मवैकांतस्य च वज्रवत्॥ ॥अथ वज्रा
तश्चेष्टतमं शृणु हेम रसायनं॥हेमोत्पत्तिः प्राचोक्ता तथापि त्रिविधा भवेत्॥रसवेधा भवेच्चैकं शतांशे त्रयं संभवं॥लोहसंकर
जं चान्यत्तश्चेष्टमध्यकनीयकाः॥क्रमेण पीत्वा क्ता भापी तं रक्तं च वर्णकं॥निकषच्छेददाहेषुकं कमश्चेत् शोणिका॥दिव्य
मेवं विधं स्वर्णं पट्टं कंकरा भीकृतं॥हलिणी कंचुकी कंदमृत्कार्मिकांजकं॥धूर्तगुंजां गुदीची चमाला ताला श्वगंधि
का॥पिष्टेन्द्रवारुणी चैवांमूलानि मथितेन वै॥लेपयेत्स्वर्णापादानितापयेज्जातवेदसि॥गोमूत्रे मथितेनैलेकं रुग्णं
भसिकांजिके॥जम्बीरां पयोमध्ये प्रत्येकं सप्तधा क्षिपेत्॥लेपयेत्तां पयेत्तिं चैद्रयोभूयोपि सप्तधा॥बल्मीकमृदुम
सा मिष्टिका पटगैरिकं॥पिष्ट्वा जम्बीरनीरेणालिप्त्वा पत्रं पुटीकृतं॥चतुर्वर्णां भ्रुकंताप्यं दण्डं तालकं शिला॥का

त्कंजुष्टरसिकविमलास्तभलता॥पिष्ट्वा स्नेन वती कुर्यान्निष्कमात्रासुरेश्वरी॥पलाहनं न कर्तव्यं अधिकं च चतुः
पलाद्॥पुटितं हेमभल्वं च द्रावयेच्च समीकृतं॥तन्मध्ये तत्प्रवीभूतं चैकैकान् वटिका क्षिपेत्॥स्वर्णादशगुणा आद्याव
टिका शोधिताः क्रमात्॥यावच्छेषं भवेत्स्वर्णां तावदेव भवेच्छनैः॥शुद्धं तज्जायते दिव्यं जगामारोगहृत्॥ ॥चिंचा
पत्रनिभं स्वर्णं पत्रं शुद्धं च पादम्॥स्काहं मर्दयेदस्नेन तपिष्टमपि लेपयेत्॥समगंधकताप्याभ्यां पिष्टं मृषागतं धमे
त्॥षोडशांशं स्तभस्म हेमचूर्णं विनिक्षिपेत्॥अस्नेन मर्दयेद्ग्राह्यं पचद्भूषो पुटे॥स्वं षोडशपर्यंतं संप्रति पुटे क्षि
पेत्॥निरुद्धं हेमभस्मे दं जायते सर्वसिद्धिदम्॥विरेकवमना ये च्छुभ्रुः शुभे दिने॥अर्चयेद्दीशविप्राग्निगुरुवैद्य
प्राः सरान्॥सेवेत शुद्धहृदयो दिव्यं हेम रसायनं॥कांता भयोः सतं तस्मै वै कंजप्रमाराकं॥माषोन्मितं हेमभस्म वारम
धा जपयति हत्॥पूर्वोक्तवद्भुभस्म पुमान्योऽशंकता वधि॥पूर्वोक्तवद्विधिं योज्यं प्रकुर्वीत रसायने॥ ॥शृणु
चित्रं गिरिसुते सैवां हेम रसायने॥पलमात्रो प्रयोगेण सर्वेण विवर्जितः॥वाकसिद्धिर्दिव्यदृष्टिश्च त्रिपलेन भवेत्ति

ये॥ चतुःपलोपयोगेन विषय्याद्युभयं न हि॥ तथा पंचपलेनैव दिव्यात्मा ज्ञानवान् भवेत्॥ देविषट्पलयोगेन सिद्धसाध्यपदं
 लभेत्॥ तथा सप्तपलेनापि विद्याधनं पदं लभेत्॥ तथाष्टपलयोगेन स्वेच्छाविजयो यदु॥ पलेन नवमेन वापि चाष्टैश्वर्यं ग
 णान्वितं॥ तथा दशपलेनापि साहेन्दुत्वमवाप्नुयात्॥ एकादशपलैर्देविबुद्धत्वं नात्र संशयः॥ द्वादशीयैः पलैः कांते वि
 द्युत्वं समुपैति च॥ त्रयोदशपलेनापि रौद्रं पदमवाप्नुयात्॥ तथा चतुर्दशपलैरेश्वर्यं लभते पदं॥ पलैः पंचदशैरिति सदा
 शिवपदं परम्॥ तथा स्या षोडशपलैः सच्चिदानंदविग्रहः॥ सर्वज्ञः सर्वकर्ता गोप्ता स सर्वगः॥ ॥ हेमधृतिप्रवक्ष्यामि
 भ्रष्टासंप्रतिपार्वति॥ पलपां उर्देव दान्याः शक्रगोपो स्वलालिका॥ टंकरां जालिनी नीरैर्भाविष्ये द्रुधाप्रिये॥ द्राव
 येत्कांचनं तत्र वपेत्सुतसमाधृतिः॥ इमां धृतिकां चनं वा भस्मसेवां च कल्पयेत्॥ स्वादुतिक्तकषायं च शीतमुद्वेगसा
 यनं॥ हृद्यं कांतिप्रदं भृङ्गचक्षुष्यं गुरुलेखनं॥ धृतिस्मृत्या पुरोगपनयवान् सिद्धिदायकं॥ क्षयोन्मादादिरो गाराणां ना
 शनं दोषशान्तिहृत्॥ लिग्धं रूच्यं दीपिकां वीर्यकृद्बलवर्द्धनं॥ ॥ अथ कांते प्रवक्ष्यामि कांतं कानरसायणं॥

रमः

दिव्याज्यौषधयः संतु सर्वसिद्धिप्रदायका॥ तेभ्यः कांतः श्रेष्ठतमो बलिरूपलितापहः॥ कल्प्यांते तां डवेशं नुः शर्व
 णीसहितः स्वयं॥ स्वच्छंदं नर्तने तत्र संजाताः स्वेदविंदवः॥ तत्र तत्र गतास्ते पि ह्ययस्कांतत्वमाययुः॥ जां गले वहवो
 जाता देशे साधारणो क्वचित्॥ जलाशये स्तवानास्ति जात्या पंचविधा स्मृताः॥ भ्रामकं चुम्बकं देविकर्षकं द्रावकं त
 था॥ रोमकं च तथैव द्वित्रिः चतुः सर्वतो मुखं॥ तेषां पंचविधानां नुपीतं कृद्दं च शोणितम्॥ मिश्रं यथैकैकं कृते
 प्रां क्रमात्सूत्रिदेवता॥ ब्रह्मविष्णुश्च भूतात्मा मातृकाः परिकीर्तिताः॥ पीतवरां स्पृशेद्भीकृद्भयं श्रेष्ठं रसायनं॥
 रसबंधकरं क्तं मिश्रं सर्वरुजापहं॥ रोमकं ग्रहभीतिघ्नं द्रावकं चोत्तमोत्तमं॥ उत्तमं मध्यमं नीचं कर्षकं चुम्बकं क
 मान्॥ भ्रामकं जक्षरां वज्रिलोहं भ्रामयेत्ततः॥ तस्माद्भ्रामकमित्युक्तं चुम्बकं लोहचुम्बकं॥ कर्षकं कर्षयेद्भोहं
 द्रावकं द्रावयेत्ततः॥ स्फुटनाडो मजननंतडो मकमुदाहृतं॥ अत्युत्तमं बहुमुखं चतुः पंचास्युत्तमम्॥ मध्यमं स्या
 द्वित्रिमुखं नीचमेकमुखं भवेत्॥ भ्रामकं चुम्बकं सर्वरो गाराणां नाशनेहितं॥ कर्षकं द्रावकं श्रेष्ठं रसायनं॥

रसदिपांकुशमिदंकांतं पंचविधं प्रिये ॥ समीरणात्पस्पृष्टं न ग्राह्यं तत्कदाचन ॥ हस्तद्वयं समूपायकांतं ग्राह्यं बानने ॥ आदौ
 संपूज्य दुर्गां च गणेशं भैरवं प्रिये ॥ ॥ तीव्राग्निना दहेत्कांतं स्वे च ये तत्रिफला मुना ॥ तत्कांतं चूर्णयेत्सूक्ष्मं काचसामुद्रं करौ
 ॥ लाक्षा गुग्गुलुं जाभिश्चरार्पय मधुसिक्तकैः ॥ शशास्थिकुक्ष्मीनैश्च भद्रादति न कल्ककैः ॥ सद्यश्चायवाक्षारचिण
 गुल्मभिस्तथा ॥ अंकुशैर्मिदंतीनां विघाणैश्च समांशकैः ॥ एतत्समांशं तत्कांतं मजाक्षीरेण मर्दयेत् ॥ मेलयेत्पंचमाहिष्यं
 दुत्पाद्यै गोमयां तैः ॥ श्लक्ष्णं पिष्ट्वा वृत्तं कुर्यात्कर्षमात्रं सुरेश्वरि ॥ कोष्ठे यंत्रं वं कनालेखदि रांगारकैर्दृढं ॥ पंचपंचवधी
 स्तत्र निक्षिपेच्च शनैः शनैः ॥ त्रियामधमना देविकां तात्सत्वं पचेच्छवि ॥ तत्सर्वं कराशः कृत्वा काचाद्यै रौषधैः समैः ॥ मु
 षागतं भस्मे नीचं स्वं धाम्ये त्रिधा प्रिये ॥ स्वं कृतं तु तत्कांतं सत्वं सत्वं तमं भवेत् ॥ ॥ कांतलोहस्य पात्रस्थ जलतैलस्य विंदवः
 सप्तर्षितिकराः श्वेताः कृष्णा सुर्नात्र संशयः ॥ घट्टं हिं गृह्णां गंधस्यात्क्षीरोमी शिखराकृति ॥ न कदाचिदुविपतेन्निवा
 मुंचति तित्तका ॥ तद्वो हक्षिप्रमुहनां वुशी तलं भवति क्षणात् ॥ पूर्वपंचपलान्येव नोर्द्धं पंचदशं पलात् ॥ त्रिफलाघो

रामः

उश पलात् तत्र त्रिगुणं ममुच ॥ क्वाथयेत्पादशेषं तु तस्मिन्पत्राणि ठालयेत् ॥ शशरक्तप्रलिप्तानि शोषयेदातपे पुनः ॥
 तापितानि पुनस्तक्तैलसौवीरसर्पिषा ॥ क्षौडार्कक्षीरजम्बीरकृतं करसे श्वपि ॥ लेपनं शोषनं दाहं स्वे च न चक्रमा
 स्थिये ॥ प्रत्येकं सप्तधा कुर्यात्किरिशोषं त्यजेदयः ॥ आदौ मंत्रं ततः कर्म कर्तव्यं मंत्रमुच्यते ॥ उद्भवोद्भवशब्दस्य चतुर्थं
 तो मृता न्याः ॥ स्वाहांतः प्रणावश्चादौ मंत्रो यं मर्दने हितः ॥ ॐ अमृतोद्भवोद्भवाय स्वाहा ॥ रक्षाये लोहनस्योरय
 मेवोद्भवो मनु ॥ विना स्वाहा पदस्थाने फटंतयो समुच्चोत् ॥ ॐ अमृतोद्भवोद्भवाय फट् ॥ प्राणोर्ध्वं नमश्चंडवज्र
 पाणाय इत्यपि ॥ ततः पां महायज्ञसेनाधिपतये नमः ॥ हिरुक्तस्वाशब्दस्य महाविद्यावलाय च ॥ ततः स्वाहेनि मंत्रो यं व
 लिकर्मणि कीर्तितः ॥ ॐ नमश्चंडवज्रपाणये महायज्ञसेनाधिपतये नमः ॥ सुसुरमहाविद्यावलाय स्वाहा ॥ ॥
 अनेनैतानि पत्राणि सूक्ष्मं संचूर्णयेत्ततः ॥ अयः पात्रे कांतं चूर्णं निक्षिप्य त्रिफलारसैः ॥ सिंचयेत्तदयोद्व्याचा
 लयेत्पाचयेदिति ॥ पिंडीभूतं तदानीय मृत्तिका पटले शुभे ॥ संपुटे निक्षिपेत्सम्यक् षोडशां गुलपत्तकैः ॥ नि

धायासापकारीश्चमध्यगंकारिषंदहेत॥ अहोरात्रं प्रकुर्वन्ति वातातपविवर्जिते॥ पुनः पात्रं समादाय बलाकायेन मर्दये
त्॥ स्थालीसं पुटयोरेवं कुर्यात्पाकपुटे क्रमात्॥ एवं विधित्सप्राहंतस्मिन्क्षिप्यं च हिंशुलं॥ लोहस्य षोडशांशं च ना
शिलेन मर्दयेत्॥ स्थाल्यापाकं संपुटे च पुटा कुर्वन्ति षोडशां॥ निरुद्धं न द्वेद्वस्मदेवियोज्यं रसायने॥ यावत्स्यात्रि
फलातस्य भवेत्सारिचतुर्गुणं॥ अष्टावशेषयेत्काथं काथसासदृशं दृत्तं॥ द्यतुल्यं कांतभस्म ताम्रपात्रे पचेत्प्रि
ये॥ लोहद्व्या प्रचलयन्त्यावधूष्यति तदसः॥ तावत्तद्विना पाच्यं लोहं तुल्यं शतं क्षिपेत्॥ अमृतीकारामित्युक्तं
सर्वरोगापहं पां॥ ॥ लोहपाकप्रवक्ष्यामि न द्वे विविधं प्रिये॥ मृदुमध्यस्वराः प्रोक्ता जम्बीरे स्पृष्टवं मृदु॥ मध्यमः पि
डसदृशो बालुका सदृशः खार॥ ॥ अथ सेवामुपवक्ष्यामि कांतलोहस्य भस्मनः॥ सुमुहुर्त्तुमदिने पूजिते साधिदे
वतां॥ सेवेतसिद्धिदं दिव्यं कांतभस्म रसायनम्॥ अद्भुदेहो विरुकाद्यैश्च भस्मप्राप्ये॥ मासमेकं तु सेवेत तस्माद्बुद्ध
वपुर्भवेत्॥ माषमात्रं कांतभस्म गुंजामात्रा भस्म च॥ दिनिकं त्रिफलाचूर्णमधुसर्पिसमन्वितं॥ लिहेत्यातर्विभु

आत्मास्त्रानदानादिकर्मभिः॥ अनुपेयं ततो लेख्यं गव्यं षष्टिगुणं पयः॥ धारो हं - तत्रावेतु कृत्वा क्षीरं समाशुक्तं॥ या
वत्क्षीरगुणं काथं क्षीरं वानुपिवेत्प्रिये॥ तदसान्नेयराकाथकलुच्चावाकषायकं॥ इत्येकमासं सेवेत क्रमाद्विचिचतु
ष्टयं॥ प्रतिमासं माषगुंजाद्विः कांतभस्मनो॥ एवं षोडशमांसांतं द्विः षोडशत्रिका॥ पूर्वोक्तवद्विधित्यान्पा
कुर्यात्सिद्धिमवाप्नुयात्॥ अस्य वत्सारेणेन शुद्धामयविनाशनं॥ स्तद्विषययोगेन महारोगप्रणाशनं॥ त्रिवर्षाद्वि
लितं हन्ति चतुर्वर्षान्त्यलीहते॥ पंचमादुपमृत्युघ्नं षष्ट्यं स्यादयुतं शतं॥ सप्तमाससूर्यवदीप्तिर्दशमे सिद्धिमे लनं॥ विधाव
रत्वमाप्नोति वर्षचैकादशे प्रिये॥ त्रयोदशाब्दे देवत्वं इन्द्रत्वं च चतुर्दशे॥ तथा पंचदशाब्दे च सर्वलोकप्रियो भवेत्॥
षोडशाब्दे ऽष्टसिद्धिस्तत्सत्यं सत्यं महेश्वरी॥ ॥ स्वर्गस्य धृतिवत्कांतं धृतिस्त्यात्पूर्ववत्प्रिये॥ कांतधृतिर्भवेदस्म
कान्तलोहस्य भस्मवत्॥ किंदं मुरांडं तथा तीक्ष्णं कांतपूर्वोत्तरोत्तरं॥ गुराद्यास्युर्दशशतसहस्रं लक्षकं क्रमात्॥ शता
धिको भवेत्कांतः औषधीनां रसायनात्॥ त्रिदोषशमनं दिव्यं सर्वरोगाचहारकं॥ कांतिरूप्यं च कूप्यं हृद्यमायुष्यदं

शुचिं॥स्थैर्यंदाह्यं चधातूनां बलवच्चरसायणं॥ ॥ अथाभ्रकं प्रवक्ष्यामि तदुत्पत्त्यादिकं क्रमात्॥ पुरादिशक्तिर्भवति श्वे
तदोपे मनोरमे॥ वाराणादिप्रमुखस्त्रीभिरुंधात्यादिभिर्भुता॥ ताभिः कीडां महामायासच्चिदानंदपूरिणी॥ आनंदासुक
राः क्षौमन्यपतद्वहोदशाः॥ तदाहूतमतीजानाततः स्वादुसरित्यते॥ तीरेत्यक्ता चतदस्त्रं स्वात्वा कैलाशमाययो॥ वा
त्यावशेन तदस्त्रं क्षीराक्षौम्यपतत्तदा॥ देवाभ्युर्मथ्यमाने तस्मात्क्षीराभ्युधेस्तदा॥ समभूत इजो वस्त्रं चतुर्थाभ्रकसंज्ञक
म्॥ कृद्वाभ्रकं सांजनाभ्युपीतं देव्यंगले पनात्॥ रक्तं तस्या रजोरूपं क्षौमं श्वेतमभूदिति॥ चतुर्विधं तदालोक्य रसबंधन
कासां॥ रसायनं रोगहरं सर्वसिद्धिप्रदायकं॥ इत्युच्यते भूः सर्वैः साक्षादमृतसस्मितं॥ श्वेतरक्तकार्येषु तत्र मन्यत्सु
वर्णके॥ सर्वरसायने योज्यं रक्तपीतसितासितं॥ श्वेताच्छतगुणं रक्तं रक्तात्पीतं सहस्रकं॥ पीता द्वात्रिंशगुणं कृद्वाभ्रं ज्ञेयं लो
हं रसायने॥ प्रत्येकं तानि जायंते चतुर्थ्या जातितः क्रमात्॥ पिनाकं दंडुरं नागं वज्रं चेति चतुर्विधं॥ वज्रं समाहोत्मुखं स्त्री
रणा न्यानि वर्जयेत्॥ ॥ पिनाकमग्निनिक्षिप्तं प्रमुंचे दालसंचयं॥ तत्सेवना न्मलं वध्वा माये डोगताणां॥ दंडुरं व

रामः

रतस्तेवया महाकृष्टं मण्डलाख्यं भवेत्कृत्वे॥ हतविततयमेवाभिर्जायते रोगसर्वचर्यं॥ वह्निस्थितं वज्राभ्रं विकारं नगर्तकचित्॥ २

हिनिक्षिप्तं कुरुते भेकनिस्वनं॥ तस्मिन्नुत्पद्यते रोगो ह्यश्मपंरिख्योप्यसाध्यकः॥ नागमयौ विनिःक्षिप्तं फल्कां वित
नोति यत्॥ तस्मादजाभ्रकं सेव्यं वली पलितमृत्युजित्॥ राजहस्तात्यां याद्यं रवनि त्वेवं तथाको॥ तां युक्तं पृथुर्दंति
ग्धं मोचेदलं मुखं॥ ॥ काचचंद्रककीदाभं न योज्यं तत्कदाचन॥ पूर्वोक्तलक्षणा युतं वज्राभ्रं धमयेदृष्टं॥ अर्क
क्षीररनाले च गोमूत्रे त्रिफलास्ते॥ मेघनादरसेनेत्थं निक्षिपेते पुनश्चिधा॥ सम्यग्दलं मोचयित्वा मेघनादास्त्रयो
र्द्वयैः॥ भावयेदातपे ते जेश्मक्षणां पिष्ट्वाथ वस्त्रके॥ निक्षिप्य धान्यसहितं वध्वा तत्कांजिके पुनः॥ कराभ्यां घटयेद्वा
टं स्रग्धं तत्कांजिके स्ववेत्॥ तत्कुर्यादातपे शुक्लं पेतद्धान्याभ्रकं स्मृतं॥ ॥ कांतवत्सत्त्वपतनं मभ्रकस्य भवेत्प्रिये
॥ हेमरूपं माक्षिकं च वै कांतमथ टंकरां॥ गुंजा घृतं गुडं बिल्वमेकैकं दशनिष्ककं॥ पिष्ट्वा र्कपयसा कार्यं बटि
का कर्षमात्रका॥ शतनिष्के भ्रसत्वे स्मिन्विद्धेते वटिका क्षिपेत्॥ एकैकं शुष्कामात्रं वटी क्षिप्या शनैः शनैः॥ या
वत्तत्सत्त्वशेषं स्यात्तावद्वा म्यमतं डितः॥ इदं मभ्रकसत्त्वं हि देवयो जं रसायनं॥ ॥ चूर्णीकृत्वा भ्रसत्त्वं तमेघनाद

पुनर्नवा॥सूरगोर्कफलंमुलीजम्बीरस्तालमूलिका॥त्रिफलावज्रवल्लीचशादेशमरिचंतथा॥अम्लवर्गःपर्यटकाकार्या
 समुनिशिकका॥एकवीराकोकीलाशीसर्पाक्षीजुलसीवचा॥पेदरीवाकुचीकन्याचैकैकस्परसैःयथक॥मर्दनधर्म
 पाकंचस्थालीपाकंपुटंक्रमात्॥एकैकाहंप्रकुर्वीतततोदरदमाक्षिकैः॥सत्वंषोडशभागेनयोग्यंषेष्णंवारसैः॥पुटं
 षोडशपर्यंतंकर्यादेवंहिभैरवी॥पूर्वोक्तवत्स्यामृतीकरांकांतसत्त्ववत्॥निरुद्धंभस्मभवतिचायुरारोग्यदायकं॥
 अथसेवांप्रवक्ष्यामिघनसत्वरसायने॥वसनादिविभ्रुद्धात्मापूजितःस्वेष्टदेवतां॥गुंजामात्राभ्रसत्वंचदिनिष्कंत्रि
 फलाजः॥मध्याज्यंचलिहेत्यातत्रेकमासंभवेदिति॥स्वंषोडशमासांतंमाषहृद्विक्रमेणावै॥गुंजाहृद्विर्भवेदेविसे
 वेदिभ्यंसायनं॥पूर्वोक्तवद्विधिःत्याज्यःप्रकुर्वीतसुरेश्वरी॥वर्षेणादेहशुद्धिःस्यात्तद्विषयादामयोशितः॥त्रिवर्षाच्च
 महारोगानाशनंभवतिश्रुत्वं॥चतुर्वर्षान्महाकांतिवलवीर्यप्रवर्द्धनं॥पंचवर्षादेहदाढ्यंषष्टेवाक्सिद्धिमेवहि॥स
 त्रमेदिव्यदृष्टिस्पादष्टमेविषनाशनं॥नवाब्देसिद्धितामेतिततोविद्याधरोभवेत्॥स्कादशाब्देत्विङ्गत्वंदादशंव

रामः

सत्ताभवेत्॥त्रयोदशाब्देविष्णुत्वंरुद्रत्वंचचतुर्दशे॥ईशतापंचदशकेषोडशाब्देसदाशिवः॥अणिमादियुतैश्व
 र्यंसर्वज्ञःसर्वश्रेष्ठवेत्॥॥अथाभ्रकंधतिवश्येकंचकीकंदमेवच॥कपितिंदौकेशतैलेप्रत्येकंनुत्रिधापचेत्
 ॥मूषायांदावयित्वातुअभ्रसत्त्वधृतिर्भवेत्॥भस्मीकुर्यात्प्रयत्नेनधृतिमभ्रकसत्त्ववत्॥साधृतिःसर्वरोगघ्नाःत्रि
 दोषशमनीःपरा॥वीर्याशुष्यःबलप्रज्ञाकांतिरूपविवर्द्धनः॥वपुर्दाढ्यंस्थैर्यकीवलीपलितमृत्पुहा॥रुच्यो
 दृष्ट्योलघुःशीतोमध्यस्तिग्धोरसायनः॥अमृतंदीपनंयाहीश्रेष्ठःपारदबंधनः॥पद्मास्थिरंरजस्यभस्मीभू
 ताभ्रसत्त्वकः॥॥अभ्रस्यमंत्रंरोगघ्नंतस्यसत्त्वंदृढंजै॥तेजस्वित्वंमृदुरोहतिस्नांचहरिद्रतां॥॥इतिश्रीम
 हभैरवोक्तेआनन्दकन्देअष्टसप्तमोद्वासः॥३॥सत्तंवज्रंमुवर्णाचकांतलोहंतप्याभ्रकं॥पंचैतान्यमृता
 न्यस्युःकल्पितानिन्दराणामया॥मत्तकाशिनियोवेतिसोपिसाक्षान्महेश्वरः॥अहंसारसेश्वेहमावयोरंतांनहि॥
 तेनयुक्तांसवज्ञायाःसिद्धिदायुर्नसंशयः॥पुरुषंरससेवाहंवदामिश्रणुपार्वति॥स्त्रील्कीवबालकानांचवनयो

गंसायनं॥वालापंचदशाव्यायेकुमाराविंशद्वकाः॥पंचाशद्वर्षदशीव्याःयुवानःपरिकीर्तिताः॥अतःपां-
 विशभवेपुश्चसायने॥यथोक्तकालेसिद्धिःस्यात्कुमारस्यात्रसायनात्॥तस्माद्विष्णुकात्नेनवृद्धःसिद्धिमवा-
 पुयात्॥जातव्याक्रमशोदेविद्युत्तमोमभ्यमोधमः॥पूर्वमभ्रकमहनीयान्ततःकांतरसायनम्॥अथकांताभ्रकं
 देविपश्चाद्देमसायनं॥अथाभ्रकंस्वर्गायोगंकांतहेमसायनं॥घनकांतस्वर्गायोगंततोवज्रसायनं॥अथाभ्र-
 वज्रसेवांचकांतवज्रमतःपां॥घनायत्कांतहीरंचहेमवज्रंततोभवेत्॥पश्चादभ्रकस्वर्गावज्रंकांताष्टपटवज्रकं॥
 घनकांतहेमवज्रंअतःपारदभक्षणां॥तथाभ्रसयोगंस्यान्ततःकांतरसंभवेत्॥घनकांतरसंदेविपश्चाद्देमसंभ-
 वेत्॥घनहेमसंपश्चात्कांतहेमसंततः॥घनकांतहेमसूतंततोवज्रसंभवेत्॥घनवज्रसंदेविकांतवज्रसंततः
 ॥घनकांतवज्रसूतंहेमवज्रसंभवेत्॥घनहेमपवीसूतंकांतहेमपवीसं॥घनकांतस्वर्गावज्रसमथात्पांनहि
 ॥उत्तरोत्तरतःसर्वद्यतेसर्वगणोत्तराः॥सायनानिपंचस्युरैकैकानिवरणने॥सद्विद्वांशभवास्त्रिसौषधभ-

वादश॥चतुश्चतुर्थवापंचवेकःपंचौषधौद्वयः॥एकविंशद्वारोहेरसायनमितिप्रिये॥घनकांतहेमवज्रंपारदंत्वेतरेतां
 ॥पूर्वोक्तरोतांशुणाभवंतिप्राणावद्वभे॥सस्यकामरां वज्रंहेमकांतघनंभवेत्॥वज्रस्यकामरांहेमकांतहेमभवेत्प्रि-
 ये॥हेमःकांतघनंयोज्यंकांतस्यकामरांघनं॥अभ्रस्यकामरांचाभ्रंसत्यंसिद्धिप्रदंयतः॥एकैकौषधसेवायांयथो-
 क्तकामरांभवेत्॥उक्तोद्विचतुःपंचभैषज्यंकामरांनहि॥त्रिफलामधुसर्पीषिमासान्यत्कामरांभवेत्॥
 इतिश्रीमहाभैरवोक्तेआनन्दकन्देअमृतीकारणविभ्रांतौष्टमोदवासः॥हेमश्रलस्यपिंजरीकुंकुमंनिम्बुफ-
 लंभागद्वयंकृत्वाएकस्मिन्नेहस्तापयित्वाउद्धनंकृत्वालिहेत्॥देवदेवविदानंदसच्चिदानंददायक॥त्वय्येव
 प्रतिबुद्धास्मिपूर्वसंविधानकं॥इदानीत्त्वत्पसादेनश्रोतुमिच्छाम्यहंप्रभो॥गंधाद्युपासानांचलोहानांहेमपूर्वरां
 ॥पद्मरागादिरत्नानांलक्षणांपराह्वयं॥संस्कांचगुणात्ब्रूहियथाजानाम्यहंप्रभो॥गंधतालशिलाताप्यघन
 हिंजलैर्गैरिकाः॥चपलाश्मजभृन्नागहारिद्राश्चाग्निजाकाः॥खर्परितुथकंकुर्गिरिसिंहंरुंकराणां॥कंपिह्ववि

षकाशीसगौरीपाषाणभूरवगाः॥पोतशृंगिसिंहरतिवरिश्चरसांजनं॥नीलांजनं चसौवीरंस्वोतांजनमफेनकं॥पुष्पांजनं शं
खभुक्तिशं बुकाश्चवरटिकाः॥आवणीचज्वक्षार्जीवक्षार्कुमाकाः॥सर्जगुलुलाक्षाश्चक्षार्चलवराणिच॥गोरो
चनांस्त्रेवेत्रकाचछगणावालुकाः॥स्तेषु पराख्यातारसराजस्यकर्मणि॥स्वार्गरूपार्ककांताभ्रसत्वंतीक्ष्णं समुद्रकं॥
भुजंगं प्रसंचैव शक्तिः कांशं चवर्तकं॥छादशैतानिलोहानिमंहरं लोहकिट्टकं॥माणिक्यमुक्ताफलविदुमानिताक्ष्यं च
पुष्पभिदुरं च नीलं॥गोमेधकं चाथविद्रुकं चक्रमेणारत्नानिनवग्रहाणां॥सूर्यकांतं चन्द्रकांतं स्थि-कांतं स्तुकांतं॥वै
कांतं चन्द्रपावर्तं सम्यक्सविमला तथा॥परोजश्चनैवैतानि शुपरत्नानि निर्दिशेत्॥॥उत्पन्निलक्षणां जातिगंधकं शो
षयेत्ततः॥आज्यभांडे पयःक्षिप्यामुखं वस्त्रेण वेधयेत्॥तत्पृष्ठे चूर्णितं गंधं क्षिप्याश्चावेणारो धयेत्॥भांडं निःक्षिप्य भ
म्यां तु कुर्वन् देयं लघुः पुटं॥ततः क्षीरे दुतंगं धं शुद्धं योगे वृथो जयेत्॥कंकराणि सर्षपैराडतथैवाथ कुमुभकं॥मेघक्षीं घृतं वा
भगोक्षीरं चारनालकं॥स्तेष्वेकं तु भांडांतः किंचिद्भस्म प्रपूयेत्॥रुधावस्त्रेण तद्वक्त्रं गंधचूर्णं ततोपरि॥लोहपात्रेण रुद्धा

रामः

१०४

तु यस्याप्यं चरुपर्णं॥साग्निरुत्पलकैः पूरामिवं डाव्यं समुद्रोत्॥नंधत्तु डवैः पिष्ट्वा शुष्कं डाव्यं च पूर्ववत्॥पुनरेवंपु
कर्तव्यं संशुद्धं गन्धकं भवेत्॥यामैकं गंधकं मर्द्यं हृत्पाचाश्च गंधया॥भृंगीधत्तु योर्वार्थं निलपरार्पा चत डवैः॥तदा दा
यद्यते तुल्ये लोहपात्रेण तं पचेत्॥वध्वाग्निना दत्तं तं वैद्यजाक्षीरे विनिक्षिपेत्॥इत्येवं सप्तधा कुर्याद्बुद्धिमायाति गंधकं॥
कांजे इतैलं च छागी दुग्धेन भांडके॥क्षिप्यात्तच्च मुखं वधास्वच्छवस्त्रेण बुद्धिमान्॥गंधकं धूर्तजैर्द्रावैर्दिनं भाव्यं वि
शोषयेत्॥तच्चूर्णं पूर्वभांडस्य वस्त्रे परिनिधापयेत्॥आच्छाद्य आवकेनैव पृष्ठे देयं पुटं लघु॥दत्तं गंधं समादाय भाव्यं ध
त्तु जैर्द्रवैः॥तद्वद्व्यं पुनर्भावं डावयेच्च पुनः स्ततः॥आदाय मत्स्यपित्तेन सप्तधा भाव्यमातपे॥ततः कोशाटकी बीजचू
र्णानि सह पेधयेत्॥भावयेद्गंधजडवै सप्तहानाते पखरे॥तोयेन क्षालितं शोष्यं ततो मृदग्निना क्षरां॥घृतात्ते लोहपा
त्रे तु डावितं क्षालयेत्ततः॥भृंगराजडवांतस्थं सुशुद्धं गंधकं भवेत्॥गंधकं याममात्रं वामर्द्यं वृत्तजगंधया॥भृंगधत्तु योर्व
पितिलपरार्पितेनैव॥तदा दाय घृतापेतं लोहपात्रे क्षरां पचेत्॥लघ्वग्निना दत्तं तच्च मेघिक्षीरे विनिक्षिपेत्॥स्वं कृतं

सप्तवांशं भवति गंधकं ॥ देवदाल्या मूल पर्यावा नां गंधा द्वादिमं ॥ मातुलुंगं यथा लाभे डवमेकस्य चाहरेत् ॥ गंधकस्य
 नुपादांशं कंकाण्डवसंयुतं ॥ आतपे त्रिविधं अक्षं डवदेयं पुनः पुनः ॥ धनुरुलसी कृद्धनलमुनंदेवदालिका ॥ शिफूमूलं
 कावमाची कर्पूरं शंकिनी द्वयं ॥ कृद्धागुरुचकस्तूरी वंध्या कर्कोटकी समं ॥ मातुलुंगसैः पिष्ट्वा क्षिपेदेरंडतैलके ॥ अने
 नलोहपात्रस्य भावयेत् पूर्वगंधकं ॥ त्रिवांशौ डतुल्यं तर्जयते गंधवर्जितं ॥ इदं गंधकतैलं स्यात्सर्वयोगेषु योजयेत् ॥ अ
 थवा कसुही क्षीरैर्वस्त्रं लेप्यं तु स प्रधा ॥ गंधकं नवनीतेन पिष्ट्वा वस्त्रं लिपेत्तुतां ॥ तद्वस्त्रं ज्वालितां दंशे धृतां धार्यो मधो मु
 खी ॥ तैलं पतेदधो भाराडो याद्यं योगेषु योजयेत् ॥ गंधकं तु कुवेराक्षी तैलेन चिरमर्दितं ॥ इदं प्रकटमूषायां ध्याते स
 त्वं विमुंचति ॥ यदा भांडो दोक्षिष्या गंधकं पूर्वशोधितं ॥ पिधाय तां म्रपात्रेणानस्मिन् शीतोदकं क्षिपेत् ॥ मंदं प्रज्वाल्यत
 दधो वह्निमुह्यं जलं हरेत् ॥ एवं पुनः पुनः शीतं जलमूर्ध्वं विनिक्षिपेत् ॥ गंधकस्याग्निः सत्वं स्वर्णाभिः सर्वकार्यकृतं ॥ न
 चास्य सत्त्वमादधात्सर्वरूपो हि गंधकः ॥ इति गंधकतत्त्वज्ञाः केचिदार्याः प्रचक्षते ॥ यदा तं चूर्णितं गंधकं डुतैलस

रामः

मन्वितं ॥ वस्त्रे निक्षिप्य तद्वर्तयेद्येदस्त्रिकां दृढं ॥ ततः सूत्रेण संवेष्ट्य गोघृतेन परिरुतम् ॥ संदंशो नो द्रुतं दत्त्वा वह्निनाथ
 प्रदीपयेत् ॥ पक्वा मूलफलसंभूतसवर्णा भवेद्धृतिः ॥ गंधकः कटुकः पाके वीर्यो ह्नेथमलः सदः ॥ विसर्पकृष्टकं इति कि
 मिशुल्लक्षणा पदः ॥ अतिरोगप्रशमनो हृष्यो विषगदार्तिजित् ॥ सर्वसिद्धिप्रदो वध्यः स्त्रियोषघ्नो रसायनः ॥ हरि
 तालं च गोदंता तालकं नखमंडनं ॥ गिरिजाललितं पीतं मतिगंधं विडालकं ॥ हरितालं द्विधा प्रोक्तं पचारव्यपिंडसंज्ञकं ॥
 स्वर्गाविरां गुरुस्त्रिगंधं तनुपत्रं च भासुरं ॥ तत्पत्रं तालकं प्रोक्तं वरुणं पत्रं रसायनं ॥ निष्पत्रं पिंडसदृशं पत्रं सत्त्वतया गुरु ॥
 श्रीपुष्पहरां तनुगणा तन्त्रं पिंडतालकं ॥ चातश्चेष्टप्रमेहादि क्रमादायुनिर्वहणं ॥ तापस्फोटगंसंकोचं हरिताल
 मशोधितं ॥ तालकं कणाशः कृत्वा दशांशेन नुदं कणां ॥ जंवीरोत्पदवैः क्षाल्य कांजिकैः क्षालयेत्पुनः ॥ वस्त्रे च तु
 र्गो वद्धा डोलायं चेदिनं पचेत् ॥ संधिन्नेजा नलिनदिनं कूष्माण्डके रसैः ॥ स्वघ्नं वा शात्मलीतोयैस्तालकं शुद्धिमा
 युयात् ॥ मधुतुल्येनेनाभूते कशये वृक्षमूलजे ॥ त्रिवांतालकं भाव्यं पिष्ट्वा सूत्रेण माहिषे ॥ उत्पलैर्दशभिर्दयं पुटं

कुर्यात् पुनः पुनः ॥ स्वद्विदशधा पाच्यं शुद्धयोगेषु पाचयेत् ॥ तालकं पोदलं वधासंछिन्ने कांजिके पचेत् ॥ डोलायंत्रे सुया
मेकं ततः कूष्मांडके सै ॥ तिलतैलं पचेद्यामं यामं च त्रिफलासै ॥ स्वयंत्रे चतुर्यमं पच्यं शुद्धितालकं ॥ लाक्षारजिशि
लाशिकंदंकरां लवणां गुडं ॥ तालकं तेन संमर्द्य छिद्रमूषानि रोधितं ॥ पुटित्वा तालयंत्रेण सत्वं पतति निश्चितं ॥ तालकं
मर्दयेदुग्धसर्प्याक्षी च कषायकैः ॥ पूर्ववद्वाहयेत् सत्वं छिद्रमूषानि रोधितं ॥ लाक्षारजि गुडं सिकंदंकरां लवणां तिलं ॥
समिगुल्यं सत्वं तालं मर्दयेदविदुग्धकैः ॥ दिनं वा च त्रिणीडुग्धं कूष्मांडस्य द्वैस्तथा ॥ तेन करोठे नलिप्रायां छिद्रमूषां
निरोधयेत् ॥ पुटेन धमना सत्वं ग्राह्यं पातालयंत्रके ॥ तालकादष्टमांसेन देयं सूतं चंदंकरां ॥ कूष्मांडस्य सैस्त्री हस्तीरै
मर्द्यादिनत्रयं ॥ तं गोलं छिद्रमूषायां ग्राह्यं सत्वं च पूर्ववत् ॥ भागाः षोडश तालस्य विषया दंदंकराः ॥ श्वेताभ्रवंगयो
शूरप्रतिभागं विमिश्रयेत् ॥ समं सुहृत्कपयसामर्दयेदिवसद्वयं ॥ तं गोलं काचकुप्यां तक्षिष्वांतां काचकुपिकां ॥
सर्वासांगुलमानेन नलिप्येव स्रग्गृहादृढम् ॥ अष्कांतां वालुकायंत्रे शनैर्मन्दाग्निना पचेत् ॥ अष्कां यावन्निरुध्याथ सम्य

रामः

गृह्यवर्गो मुखं ॥ चंडाग्निना पचेद्यावता वद्वा दशयामकं स्वांगशीतं समुद्रन्यमित्वा कुप्यिं समाहरेत् ॥ कुर्द्वलग्नं तालसत्वं
स्फाटिकोपमसंनिभं ॥ भावितं सुकपयः सितं सुहिडो वैः विंशः स्विधा ॥ तिलशर्षपसियूरी लवणां मित्रयं चकं ॥ समि
लन्यं शुद्धतालं दिनमेकं विमर्दयेत् ॥ भूषो छिद्रमूषांतः ध्माते सत्वं विमुंचति ॥ एतस्य गराः ॥ तालकं शोधितं श्रेष्ठं कुव
मृत्युजरापहं ॥ कांति सौभाग्य सौगंध्यकरमायुर्विवर्द्धनं ॥ ॥ अथ मनःशिलाया ॥ मनःशिला स्यात्कुनदीनागा
शीरक्तगंधकः ॥ नेपालिका नागनिहा कल्पारणी सप्तनामका ॥ मनःशिला त्रिधा प्रोक्ता श्यामां गीकरावीरिका ॥ अ
श्मरी मूत्रकृच्छं च मन्दाग्निर्मलपिंडता ॥ करोति कुवतापंच शुद्धिदीना मनःशिला ॥ ॥ अजमूत्रे अहंपच्यात डो
लायंत्रे मनःशिला ॥ सप्तधा तां ह्यजापिते कर्मताप्यविशुद्धयेत् ॥ तालवच्च शिला सत्वं पतनं शोधनं तथा ॥ जीवन्ती भं
गादुक्ता गल्पदो वै मनःशिला ॥ डोलायंत्रे पचेद्यामं छागोभ्यमूत्रकैः सह ॥ शालयेदारनलेन सर्वयोगेषु योज
येत् ॥ मुनिपुत्रसैर्भाव्यं सप्तधा भावयेत् शिलां ॥ गोमांसैर्मानुलुंगमैर्दिनं भाव्यं मनःशिलाः तां रक्तपित्तप्रघ्वाणां

सैः धीतैश्च भावयेत् ॥ दिनान्ते मर्धये ग्रामं मित्रपंचकसंयुतं ॥ गणिकां काचकुप्यांतः छिद्रातां काचकुपिकां ॥ सर्वतोऽग्लमाने
 नलिपेक्षस्वमदादृढम् ॥ अष्कांतां बालुकायंत्रेशेनैर्मन्दाग्निना पचेत् ॥ अष्कया व्येनिरुद्धिथसम्पुष्टं स्ववैरौर्मुखम् ॥ चंडा
 ग्निना पचेत्तावत्पावत् द्वादशयामकम् ॥ स्वांगशीतं समुद्रन्यं भित्वा कुप्यं समाहरेत् ॥ पूर्वलग्नशिलासत्वं बालार्कसदृशोप
 मम् ॥ अगस्तिसिक्ते जैस्तोयैस्त्र्यहं भाव्यां मनःशिलां ॥ तालकोषधयो गे न सत्वं हेमनिभं भवेत् ॥ मनःशिला कटूह्मा च सति
 त्ता कफपित्तजित् ॥ कंडूभिर्द्वयक्षकामघ्राविषभूताग्निमांघहृत् ॥ अथ माक्षिकस्य ॥ माक्षिकं मधुधानुस्यात् माक्षिकं हे
 ममाक्षिकम् ॥ ताप्यकं तापिष्यत्रं तु तापिदेशसमुद्रवम् ॥ माक्षिकं द्विविधं हेन्ना माक्षिकं ता माक्षिकं ॥ तत्रायं माक्षिक
 कं न्याकुड्रोत्थं स्वर्णसन्निभां ॥ नपिनीतीरसं भूतं पंचवर्णं पंचवर्णवित् --- ॥ पाषाणा वहलाः प्रोक्ता ताप्याख्यासौ ग
 णात्मकः ॥ सुवर्णाकारभेदाश्च प्रत्येकं तत्पुनस्त्रिधा ॥ कादम्बं कावेलाख्यं तं इलीयकसंज्ञकम् ॥ प्राणाविष्टं मदीर्घलं
 वह्निर्वादाक्षिरो गृह्णत् ॥ माक्षिकं मारयेत्तेन अद्विहीनं सुरार्चिने ॥ ॥ माक्षिकं नामूत्रेण क्वाथैः कौलस्थकोडवैः ॥

ताप्यात्

रामः

वेतसेनाम्लवर्णं कां कुरो न कटुत्रिकैः ॥ डोलायंत्रे दिनं पाच्यं सरशास्यैव मध्यगं ॥ दिनं भाडवैः पच्यादुद्धृत्यावेष्टयेत्प्रि
 ये ॥ स्रंडैलसंयुक्ते पुटं पश्चाद्वित्तिये ॥ माक्षिकस्य त्रयो भागा भागैकं कंकरास्य च ॥ मातुलुंगडवैर्वा र्थजं धीरोत्पडवैः
 पचेत् ॥ लोहपात्रे पचेत्तावत्पावत्पात्रसुलोहितं ॥ ताम्रवर्णं मयं वापिता बहुध्रति माक्षिकम् ॥ अगस्तिपुष्पनिर्घासैः सिक्ते
 मूलाग्निघर्षयेत् ॥ डवैः पाषाणभेषाश्च पेष्पाभिश्च स माक्षिकं ॥ तद्वदीनाम्रमूषां दशभिः रुत्यलैः पुटेत् ॥ पुनः पुनः तत्र
 पिष्ट्वा पुटेः षड्भिर्विभ्रति ॥ शौडक्षीरा रतालैश्च अष्टभागाः पृथक् पृथक् ॥ गव्यरक्तं च नृभागं भागं कौलस्थिनीरसः
 ॥ सर्वं समूये डांडे भागैकं माक्षिकं भवेत् ॥ डोलायंत्रेण मृद्वग्नौ याममात्रं पुनः पचेत् ॥ उद्धृत्य मातुलुंगा म्लैः पिष्ट्वा दशभि
 रुत्यलैः ॥ पुटे पुटे पुनः कुर्यात् यामद्वादशवासां ॥ अद्भं भवति माक्षिकं सर्वयोगेषु योजयेत् ॥ माक्षिकं कणाशः कृत्वा
 जलाग्निघनादयोः ॥ कुराडनिःक्षिप्य विपचेत् डोलायंत्रे कलस्यजे ॥ क्वाथं तं अद्भमायाति प्रशस्तलोहमारो ॥ गो
 दुग्धैश्च सुदीर्घा र्थव्यमेण्डनैलकैः ॥ माक्षिकं दिनमेकं नृमर्दितं बटकीकृतं ॥ अभ्रवद्भमरो सत्वं सम्पत्कृत्याप्य

अथविधिः॥ तैलेतक्रेगवांमूत्रेकुलत्वेवास्तुकांजिके॥ माक्षिकंशोधयेत्प्राज्ञो गिरिदोषनिवृत्तये॥ कुलत्थकोडवका
थनामूत्रास्तवेतसैः॥ टंकरोनास्तुर्वोराकटकत्रितयेरावा॥ डोलायंत्रेदिनं पचात्सुरास्यैवमध्यगं॥ दिनांभाद्रवे
पाच्यंभ्रातमुद्रन्यभाविनं॥ स्रंडतैलसर्पिभ्यां पुटेभ्यतिमाक्षिकं॥ सुवर्णावर्णाविमलंताप्यं वाकराशः कृतं॥ पुनर्न
वासाः कल्कस्थं कौलत्वेस्वेदयेद्रसे॥ सैभवंबीजपूरैश्च युक्तं वापोल्लीकृतम्॥ डोलायंत्रेदिनंस्वेद्यंभ्रमायातिनि
श्चितं॥ डोलायंत्रेद्यानलेमाक्षिकंस्वेदयेद्दिनं॥ चूर्णितंमधुसर्पिभ्यांलोहपात्रेपचेद्दिनं॥ आदायभावयेत्घर्मेवजुशी
रेदिनावधि॥ गृहधूमैर्घृतैश्चौडैसंयुक्तैर्मर्दयेद्दिनं॥ अंध्रमूषागतंभ्रातंसर्वगंजनिभंभवेत्॥ कदलीकंदतोयेनमाक्षिकं
शतधातेपेत्॥ भावितं पाचयेद्यामंन्यजैर्वातारितैलकैः॥ पूर्ववत्प्रमृगास्तत्त्वमिन्द्रगोपनिभंभवेत्॥ स्नु॥ शर्कपयसास्तन्ये
माक्षिकंमर्दयेद्दिनं॥ कंकुष्टटंकरांचैवप्रतिपादांशमिश्रितं॥ मूषागतंभ्रातंसत्वंमरिणनिभंभवेत्॥ कदलीकंदतुल
सीजंवीराणां डवैः क्रमात्॥ भावयेत्माक्षिकंश्लक्ष्णां प्रतिडावेरासप्रधा॥ रुद्धाभ्रातेपतेस्तत्वंसत्तुभ्रंनिभंभूमम्॥ मू

रामः

अ-४२

चावर्गस्तवर्गाभ्यां दिसप्राहविभावयेत्॥ माक्षिकीव - घर्मेरादिनमस्तेश्चमर्दयेत्॥ मित्रपंचकसंयुक्तं वटीकृतं^{त्वा}
मेष्टं॥ व्योमवदंकनालेन सत्त्वभ्रल्वनिभंभवेत्॥ स्नुहीक्षीरैर्गवांक्षीरैर्माव्यमैराडतैलकैः॥ माक्षिकं पंचमित्रोक्तं स
प्राहंतेवटीकृतम्॥ पूर्ववद्वमयेतेन सत्त्वलाक्षानिभंभवेत्॥ स्तन्यैः कंकुष्टकैश्चैव कदलीतोयसंयुतैः॥ मित्रपंचकसंयुक्तैर्माक्षि
कंदिनसप्रकं॥ भावितंमर्दयेद्यामंदिनंवातारितैलकैः॥ मृच्छिनापचेद्यावतावत्पततिगोलकं॥ सत्त्वकिंभ्रकपुष्पाभं व्योमवद्वम
नाद्रवेत्॥ नीलांजनंचसर्वेषां सम्यकस्याप्ययंविधिः॥ संचूर्णमाक्षिकंभ्रंमर्दयामस्तेनकेनच॥ क्षायेदालनालेद्यधस्थं
स्वर्णचूर्णप्रत्॥ जायतेतत्समाहृत्यधमेतत्सत्त्वविमुंचति॥ योजनेदापनेचेद्वीजानांयत्रयत्रवैः॥ कदलीपत्रजैर्नीरैर्मा
क्षिकंभावयेष्टं॥ गंधर्वतैलमध्याजैः प्रकमेकदिनंततः॥ तत्ताप्यं वज्रमूषायां पक्वायांतिः क्षिपेत्ततः॥ लोहसंधानकरां
तत्समंतत्रनिःक्षिपेत्॥ दृढंप्रकटमूषायांकोटिकायांनिवेशयेत्॥ अंगोरेखदिगोडूतेर्द्रमेद्रस्त्रुदयेनवै॥ वंकनालयुजस
त्वंताप्यस्यपततिध्रुवं॥ मरिणमंठवैद्यमं चगृहीयात्समभागतः॥ बीजपूरसैः पिष्ट्वासं पुटे सुष्टुक्षिपेत्॥ सम्यङ्निभं व

नोदूतैः शारणैः पुटयेत्ततः ॥ कुक्कुटोऽथ तदा कृत्यत्वांगशीतं प्रमर्दयत् ॥ फलपूरसैः पक्वैर्मर्दयित्वाथ पूर्ववत् ॥ पुटनंचैव
 मैतैर्वात्तावत्कुर्याद्विचक्षणाः ॥ यावत्पुटीकृतं कल्कं फलपूराम्लमर्दितं ॥ शारणोतेजमणिं स्त्रिंशलिप्रतन्नाम्रकंधमेत ॥ इत्थं
 भुङ्क्ते च गुरुदंढकाणां नीलं रसं ॥ घृतेन मधुना युक्तं सगुडं गुंजया समं ॥ प्राग्बन्धुषागतं कृत्वा धमेत तवदिराग्निना ॥ मृदुसत्वं
 नागसमं इन्द्रगोपकसन्निभम् ॥ पतयेन्न सन्देहः सत्यं सत्यं वा नने ॥ भुङ्क्ते दीपकशब्दं यद्भवेद्द्वैश्वानरो यमं ॥ तद्वातुसत्वं
 यत्तितं जानीयान्नान्यथा क्वचित् ॥ शराः ॥ ॥ कषायतिक्तमधुरं कटुकं माक्षिकद्वयं ॥ उद्धनं सायनं कष्टं - - - शोफ
 वमिष्णुत ॥ माक्षिकं धातुसकलामयघ्रः प्राणारसेन्द्रस्य पांहिद्वयं ॥ दुर्महलो हृदयमेलकश्च गणोत्ताः पूर्वसायनो
 यतः ॥ उत्पत्त्यादिषु नृपादौ कथितं तदुसायनं ॥ ॥ अधुना संप्रवक्ष्यामि तत्क्रियां तद्गुणान् अपि ॥ धान्याभ्रकं मेघना
 दद्वैः संमर्दयेद्दिनं ॥ शतांशं दंढकाणां दत्त्वा ततो गजपुटे पचेत् ॥ ॥ मुस्तामयूरवर्षाभूरसैर्वस्त्रैः पुटं त्रिधा ॥ कासमर्द
 सैः पंचपरणो म्रचकैरपि ॥ न्यग्रोधस्य जटाकाथैर्द्वयं दशपुटं पुनः ॥ षट्च जम्बीरनीराणोक्षीरेणापुटत्रयं ॥ पेषणं घ

रामः

र्मपाकं च स्थालीपाकं पुटं क्रमात् ॥ कुर्याच्चत्वारिकर्माणि दंढकाणां च पुटे पुटे ॥ निश्चंद्रं जायते अम्रं सर्वयोगेषु योजयेत् ॥ अयं
 सामान्यसंस्कारो विशेषस्तु निगद्यते ॥ निश्चंद्रकं मृतं व्योमसामान्यक्रमसंस्कृतं ॥ पञ्चद्वोगहं द्रव्यं क्वाथेपि द्वापुटे पचेत् ॥
 यंत्रे त्रिः सप्तधा कुर्यात्ततः दोगहं भवेत् ॥ पूर्वद्विपेषणं कार्यं मध्याह्ने घर्मपाचनं ॥ सायाह्ने स्थालिकापाकं कुर्याद्वात्रौ पु
 टं क्रमात् ॥ संस्कारः पंचधा प्रोक्ताः घनस्य परमेश्वरि ॥ धान्याभ्रकं दंढकाणां च तापनं निर्मलीक्रिया ॥ अमृतीकराणां चैव त्व
 मृतीकराणां तथा ॥ मारणो घनसत्त्वस्य पुनः पत्रस्य मारणो ॥ क्रमात् श्रेष्ठतमो प्रोक्तो रसंदरदंढकाणां ॥ मुस्ताक्वाथेन धान्या
 भुपंचविंशतिपुटे पचेत् ॥ गोमूत्रे च तथा क्वाथैः त्रिफलायासुरेश्वरि ॥ कासमर्दद्वैरेवं गोक्षीरेणापुटं त्रिधा ॥ निश्चंद्रं जा
 यते अम्रं सर्वयोगेषु योजयेत् ॥ धान्याभ्रं मर्दयेद्दुग्धे घर्मे संस्थापयेत्ततः ॥ पुटं कुर्यात्ततो म्लेनसे च नं मर्दनं पुटं ॥ विंशति
 वातो दुग्धैः पुटं निस्तब्धमभ्रकं ॥ क्षिपेत्तन्मर्दयेद्दुग्धे दुग्धे क्षिप्त्वा न्यसे क्षिपेत् ॥ पुटं त्रिः सप्तवाणि कुर्यादेवं पुनः पुनः ॥
 तंडुलीवज्जुवल्ली च तालमूली पुनर्नवा ॥ जांगोशिमरिचं चैव वलाचपयसा सह ॥ पूर्वभ्रं पेषयेदतैः प्रत्येकं च अहं अहं
 विशेषसंस्कारमुत्ततः दोगहं भवेत् ॥ धान्याभ्रकस्य भागैकं भागो होटंकरास्य च ॥ पिष्ट्वा तदभ्रमूषायां रुद्ध्वा तीव्राग्निना धमेत्
 स्वभावशीतलं चूर्णं सर्वयोगेषु योजयेत् ॥ ३

क्षिप्वातेषु पुटे पचात् प्रत्येकेन पुनः पुनः ॥ स्वं निश्चंद्रकं व्योमकज्जलाभं मृतं भवेत् ॥ ॥ अथ विशेषः ॥ धान्याभ्रकस्य अ
 ध्रुवस्य दशांशं मरिचं क्षिपेत् ॥ पेषयेदम्लवर्णां रात्र्यस्तौर्भावं दिनत्रयं ॥ तद्वृक्कं संपुटे धाम्यं खदिगां गाकैर्दटं ॥ कुड्मपात्रे नि
 वार्याय सिंचेदम्लेन केनचित् ॥ भावं तत्रैव घट्टारं अम्लैः सिंचेत् पुनः पुनः ॥ अगस्तिसिक्कवर्षाभूमूलपत्रसैर्भवैः ॥ पिष्ट्वाभ्रं
 सिंचयेत्तेन घट्टाम्यं च प्रपेषयेत् ॥ सितामध्वाज्यगोक्षीरे दध्ना तेष्वभ्रकं ॥ रुद्धाघट्टभिः पुटे पाच्यं पिष्ट्वा चैव पुनः पुनः ॥ म
 त्स्याक्षीचैकवीराया इवै पिष्ट्वा त्रिधापचेत् ॥ स्वं गजपुटे पाच्यं निश्चंद्रं मृयते भ्रकं ॥ पत्राभ्रकस्य सिंहं सर्वयोगेषु योजये
 त् ॥ धान्याभ्रमर्दये घामं मत्स्याक्षीस्त्रसैस्ततः ॥ पचेद्गजपुटे रेवं सप्रधानुलसीरसैः ॥ कोकिलाक्षारसैः सप्रकुमारीस्त्रसैस्त
 था ॥ पुनर्वासारसैः सप्रतद्वन्यं चामृतैस्ततः ॥ निश्चंद्रं जायते यभ्रं सर्वयोगेषु योजयेत् ॥ धान्याभ्रं कंठं गुल्फं गोमूत्रे स्तुल
 सीरसैः ॥ बाकुच्यासुरगौर्भावं दिनं पिष्ट्वा पुटे पचेत् ॥ इवैः पुनः पुनः पिष्ट्वा दिनांते च पुटे पचेत् ॥ रुद्धारुद्धा पुटे चैवं नि
 श्चंद्रं चाभ्रकं भवेत् ॥ पिष्ट्वा साम्ना रनालेन पेयरी मलजत्वचं ॥ तद्वैमर्दयेदभ्रं दिनं गजपुटे पचेत् ॥ स्वं सम्यक् पुटे का

रामः

र्यं दध्ना च पुटे सप्रकं ॥ स्वं चिंचा इवैस्तद्वनिश्चंद्रं जायते भ्रकं ॥ धान्याभ्रकं रविशौरैः रविमूल इवैश्चतः ॥ मर्द्यं मर्द्यं पुटे
 पचात् सप्रधामृयते भ्रवं ॥ धान्याभ्रकं तु घामं तवाते स्थापयेद्दिनं ॥ यामं मर्द्यं ततो गोलं रुद्धा गजपुटे पचेत् ॥ स्वं का
 र्यासतो यांतस्थाप्यं पाच्यं पुटे पचेत् ॥ स्वं गोक्षीरं मध्यस्थायं पेष्य पुटे पचेत् ॥ पश्चादम्लैश्च गोक्षीरैः कार्या सैश्च
 पुनः पुनः ॥ घर्मपाकं मर्दनं च स्थालीपाकं पुटे क्रमात् ॥ स्वं विंशतिपुटे प्राप्ते निश्चंद्रं जायते भ्रकं ॥ सर्वेषां घातिताभ्रा
 राणां अमृतीकरणविधिः ॥ अमृकं गगरां भृंगं वक्रपत्रं गिरैर्भवं ॥ पत्राभ्रकस्य सिंहं ममृतं परमं हितं ॥ त्रिदोषघ्नं वलक
 रं हृद्यमोग्गपदं भ्रमं ॥ सर्वरोगहं सौम्यं विषघ्नं वासायनं ॥ ॥ हिंश्लोदश्चूर्णापादश्च रसोद्भवः ॥ रसगर्भसुंश्चलो
 हृद्यः सिद्धिपादः ॥ ॥ हिंश्लस्त्रिविधो ज्ञेयः शर्मारुक्कुंडकः ॥ हंसपादश्च भडाब्जस्तारकर्मणि योजयेत् ॥ अथ
 मंतविजानीयात् छुकुजराडसुमध्यमः ॥ हेमता क्रियायोगे योजयेत्पारमेष्ठी ॥ हंसपादो महाश्रेष्ठः सर्वकर्मकरो हि
 सः ॥ तस्य सत्वं सूनस्वदादस्य त्रिवैस्तः ॥ हेमकीटस्य सट्टशः तद्रूपं भीक्षमारकं ॥ चर्मरितीक्ष्णरूपः स्यात् सुपीतः शु

= इति श्रीमहाभैरवोक्त आनन्दकन्दे क्षात्रिशोद्धाशः ॥ ३२ ॥ ४

कनुडवः॥ जपाकुसुमसंकाशोहंसपादो महोत्तमः॥ रसायने सर्वरोग हरणो सूतं जने॥ रोगो हारां॥ मारो भ्रेष्टो च रोगोत्कर्षण
कर्मणि॥ रसकस्य तथा गवद्वेधो रेयकः स्मृतः॥ मलदोषादिकं नास्ति सर्वकार्येषु शस्यते॥ ॥ मेघक्षीरेणाददद्रु
म्लवर्गैश्च भावितं॥ सप्तवां प्रयत्नेन शुद्धिमायाति निश्चितं॥ रदं पातना यंत्रे पातितं च जलाशये॥ सत्त्वं सूतकसंका
शं विमुंचति न संशयः॥ ये गणाः पारदोक्तास्ते गणाः संति हिं गले॥ सर्वज्वाहः प्रोक्तः सांघातज्वरनाशनः॥ ॥ गे
रिकं गिरिधातुः स्यात् रक्तधातुकमभ्रकं॥ गैरिकं द्विविधं प्रोक्तं तत्राद्यं स्वर्गा गैरिकं॥ पाषाणा गैकं चास्य पूर्वश्रेष्ठतमं
ज्यौः॥ सोपि भंगमृगांस्त्रिधं स्वादु ह्यं हि संलघु॥ चाक्षुषं रक्तं तद्यं विषहि भावमीत्युक्तं॥ ॥ तापज्वाहं प्रोक्तं
मेघं रक्तगैरिकं॥ पाषाणा गैरिकं प्रोक्तं कठिनं ताम्रवर्णकं॥ देहवेधं लोहवेधं च पलारसबंधिनी॥ चपला वक्रु भेदा च
सर्वलोहस्वरूपतः॥ हिमनारो रविमयः सैसा मा चक्रु रूपधत्॥ तीक्ष्णारूपकां स्वरूपो रक्तो विषमयस्तथा॥ सत्त्वलोहस
मायास्ति विषहरी तलो हभाक॥ विषारब्धा चपला प्राप्य निजीवितस्य दापयेत्॥ पुटमारण्यजछालैः सधूमं सर्वथाप्य

जेत्॥ तस्योत्पत्तस्याधूमं वै स्पृशी न सर्वथा त्यजेत्॥ अथवा तस्य संस्पर्शं शिष्येते सद्यस्वहि॥ धूमावलोकनादधीर्घधीडा सं
जायते ज्वा॥ एवं दत्तपुटेशोते गृहीयाच्चपला ततः॥ तस्य संस्पर्शमात्रेणाहीरको मृयते क्षणात्॥ सर्वासां चपलानां मेघ
भावः समुदाहृतः॥ वेगस्तंभेनागणे क्रमेणापरिकथ्यते॥ सर्वलोहानि कुर्वन्ति सुवर्णांतामेव च॥ युक्ताथ शोधिते सूते
विना बीजेन वा तथा॥ शतं वापि सहस्रं वा लक्षकोटिं च वेधयेत्॥ वज्रेणासराजेन च पलेन समन्वितः॥ धूमेन लोहको
वेधसे जीरोत्त्व गलत्॥ निःपद्यते न देहस्य च पलेन महात्मना॥ ॥ अश्मजंगि रिजं शैल अश्मलाक्षा शिलाजनु॥
शिलाधातुद्विधा प्रोक्तो मुत्राद्यैश्च रसायनं॥ कर्पूरपूर्वकश्चान्यस्तत्राद्याद्विविधः स्मृतः॥ सप्तैवैव निःसत्त्वैः स्मया
पृष्य निभं गृह॥ सत्कंतिक्तं स्वादु पांसु तद्रसायनम्॥ रूप्यगर्भगिरेर्जातं मधुरं पांडुरं मृदु॥ शिलाजित्पांडुरो गद्यं वि
शेषान्पित्तो रोजित॥ ताम्रगर्भगिरेर्जातं नीलवर्णं घनं गृह॥ शिलाजित्कफवातघ्नं तिक्तो हंसदीपनं परम्॥ वदो दीपं भ
वेद्यत्तं लिङ्गाकां ह्यधूमकं॥ सलिलप्यवलीतं च तत्सिद्धं हि सिलाजितु॥ गोमूत्रगंधिरुहं गगुलुकाभं सशर्करं मृत्तं
पूर्वोक्तं अधिकं॥ श्रीश्रेणी वा शितमेभा पादेभ्यो हि मभू भृतिः॥ स्वर्णरूप्यकं गर्भं भ्यः शिलाधातु विनिः
सरेत्॥ स्वर्णगर्भगिरेर्जातं जपा ३

त्रिधमनास्त्रकषायं मृदुगुरुचशिलाजितुषेष्टं ॥ सर्वचतितकडुकं स्वाडुनात्पुह्नशीतलं ॥ हृष्यं त्रिदोषजिद्रेदिचक्षु
षं चरसायणं ॥ क्षयशोफोदाशं घृमेहमूत्रयहापहं ॥ ॥ नूनं सज्वापांडुशोफशमनं मेहाग्रिमांघ्रापहं मेहछेदकरं
चयक्षशमनं मूलाभयोन्मूलनं ॥ गुल्मं स्त्रीरुजलोदांजगृह्णुलघुमानापहं सर्ववर्णार्तनाशनं किमपां देहचलोहे
हितिं ॥ ॥ रसोपासागूढं द्रवलोहेषु ये गणाः ॥ वसंतितैशिलाधातो जगामृत्युजिगीषतां ॥ ॥ भूनागः क्षितिनागश्च भू
लतारक्तजंतुकः ॥ क्षितिजः क्षितिजंतुश्च विषघ्नो रक्तदंतुकः ॥ ॥ यासां छेदेन रक्तं प्रभवति सततं प्रायशो रक्तभूमौ
संयाप्तं भूलतालाविषहरधनदं पातयं त्यासु सत्वं ॥ तद्युक्तः पारदेन्द्रश्चरति यदि शमं सारणा यंत्रयोगैर्वद्वोयं कोटि वे
धीसमविजाते योजयेद्वात्करेवा ॥ सत्वं भूनागजं श्वेलं यक्षराक्षसमृत्युजित् ॥ सर्ववश्यकां सर्वेण घृंचरसायनं ॥ रसेन
द्रवजाराणां कर्मजातं कोटि वेधकृतं ॥ सुवर्णादिनिलोहानिरत्नानि यस्य सति क्षणात् ॥ रत्नभूजातभूनागमृत्तिका छाल
येज्जलैः ॥ यावत्सत्वं मशेष स्यात् धौतसत्वं तदेव हि ॥ मित्रपंचकसंयुक्तं मूषायां धमयेदृष्टं ॥ निर्भिद्यमूषांतत्सत्वं गृही

त्वाकिदृकंपुनः ॥ एवं त्रिवारधमनात्सत्वं शेषं समाहोत ॥ ॥ भूनागमृत्तिकां भोडे भूनागैः सह निक्षिपेत् ॥ षणमासांतं स
मातं वाजलैः सिंचेत्तु कर्म ॥ ॥ अथ सत्वं विधानेन गृहीयाद्भ्रसत्त्ववत् ॥ रक्तभूमिजभूनागान्यं चास्थेन वर्हिणा ॥
भक्षयित्वा शतकाले नित्यं तन्मलमाहोत ॥ लाक्षासर्जरसः सज्जिगुलुमित्रपंचकं ॥ कुर्यात्शोश्चतं नीलसर्पपेद्र
स्य गोलकं ॥ मत्स्याश्च नीलसाटः कूर्मदृष्टः शशास्थिच ॥ माक्षिकं शिखितुथं च सर्वांशं वर्हिणामलं ॥ सर्वनिःक्षिप्य
मूषायां धमेत्तीव्रानि दृष्टं ॥ निर्भिद्यमूषांतत्सत्वं गृहीत्वा किदृकंपुनः ॥ एवं त्रिवारधमनात्सत्वं शेषं समाहोत ॥ हरि
द्राश्मनि शयावः पीतांगो पीतघर्षणः ॥ ॥ तत्सत्वं शीतलं स्वर्णात् श्रेष्ठं रससायने ॥ अग्निजोरो गिनि र्यसोप्य
ग्निगर्भोऽग्निजस्मृतः ॥ बडवाग्निमलोऽग्ने योजायुस्वार्तावोद्भवः ॥ अग्निज्वालोऽग्निजालश्च प्रोक्ता सिन्धुम्लवादश
॥ सामुद्रस्याग्निनक्रस्य जरायुर्वद्रुक्षितः ॥ संश्रयो भानुदग्धेन सोऽग्निजा इति स्मृतः ॥ जारवंध हरिस्पर्शपिच्छि
लं सागात्प्रवं ॥ जरायुस्तंश्चतुर्वर्गः श्रेष्ठस्तेषु च लोहितः ॥ सः स्यात्त्रिजाः कडुको हनवीर्यसुंदरमधुः कफवातहा

शपितः प्रदः शोभितसंनिपातः श्रुलादिवातामयनाशकाश्च ॥ अग्निजात्रिदोषघ्नो धनुर्वानादिवातनुत् ॥ मर्दनो
 रसवीर्यस्य जारो दीपनो स तथा ॥ ॥ खापी रसकं तु त्वं खर्परं मृतसंभवं ॥ रसिको द्विविधः प्रोक्तो दर्शः कारवेद्व
 कः ॥ स दंशो दर्शः प्रोक्तो निर्देशः कारवेद्वकः ॥ सत्वपाते अभः पूर्वोर्दितीयश्चौषधादिषु ॥ घनसत्त्वनिभं वा ह्यभ
 भं हरीद्वन्तः ॥ अरुं कर्परं तु त्वं मुत्तमं स्यात्सितोदरं ॥ ॥ रसिकः सर्वदोषघ्नः कफपित्तविनाशनः ॥ चक्षुरोग
 क्षयघ्नश्च लोहपारदांजनः ॥ नागार्जुनेन निर्दिष्टो रसश्च रसकावुभौ ॥ श्रेयैः सिद्धसौख्यातौ देहलोहकरो यौ ॥ रस
 श्चासकश्चासौ पन्नगी सहतौ कृतौ ॥ देहलोहसमं सिद्धिं वस्त्रतस्तु न संशयः ॥ ॥ जयंती त्रिफला चूर्णा हरिद्रा
 उडुंकरां ॥ पादांशं रसकस्येदं पिष्ट्वा मूषां प्रलेपयेत् ॥ नदिकां संपुटं वधा शोषयेदातपेखो ॥ याद्या पातालं यं
 त्रेण सत्वभाते पुटेथवा ॥ रजस्वला रजो मूत्रै रसकं मर्दयेद्विना ॥ तौ वदिनमेकं तु मर्दयेद्विमा पुयात् ॥ ॥ मयू
 र्नुत्तुं नीलाश्मातां मगर्भव ॥ मयूरग्रीवकं क्ष्वेलनाशनं सस्यकं प्रिये ॥ मयूरग्रीवसंकाशं घृते गोक्षीरसंनि

रामः

भं ॥ अस्फुचस्त्वतेक्षिप्रं येतत्मायूरतुत्थकं ॥ विष्टयामर्दयेत्तु त्वं मार्जारककपोटयोः ॥ दशांशं टंकरां दत्त्वा
 पाच्यं मरुपुटेत्तः ॥ पुटं दध्ना पुटं सौदयेत्तु त्वं विष्टये ॥ तुत्थं च टंकरां चैव तु त्वं श्मक्षां विमर्दयेत् ॥ मूषायां तर्वि
 निक्षिप्य हवाती वाग्निना धमेत् ॥ इङ्गोपनिभं सत्त्वं पतत्येव न संशयः ॥ ॥ तुत्थं कटुकषायो ह्यंश्चित्रिनेत्रमया
 पहं ॥ विष्टदोषेषु सर्वेषु प्रशस्तं कांतिकाकं ॥ ॥ कंकुष्टं काककुष्टं चोचकं नागदायकं ॥ कंकुष्टं द्विविधं प्रोक्तं
 हेमतात्मा कंतथा ॥ ॥ ब्रह्मांजुज्वारघ्नं च श्रुलोदावर्तं गुल्मनुत् ॥ ॥ महागिरिष्ठांस्त्रावपाषाणां तस्थितो
 रसः ॥ शुक्लशोणितवत्तिष्ठं गिरिं सिंहं रसीति ॥ त्रिदोषशमनं भेदिरसबंधनकारकं ॥ देहलोहकां नेत्रं गिरिं सिंहं रज
 जरां ॥ ॥ टंकरां टंकरां शोरो रसशोरो रसाधिकः ॥ लोहद्रावी रसघ्नश्च अभगोरंगदश्च सुः ॥ मालती रससंभूतः श्वा
 रश्चैकं कफापहः ॥ अश्वमरी मति सांच निहत्या तथा वां विषं ॥ रससिद्धिकाः प्रोक्तो नागोर्जुनपुरः सौः ॥ इष्टचूर्णा
 स्य संकाशो चंद्रकाज्योतिरेचकः ॥ सौराष्ट्री देशरविजः सहिकं पिलकं मतं ॥ पित्तवृणां भ्रानविवंधनघ्नं श्मे

षोडशति किमिगल्महा ॥ सुलामभ्रलज्वाशोफहशिकंपिस्त्रगोरुच्यमलापहरी ॥ उत्पत्त्यादिविषस्यादौ क
थितं हि सायनं ॥ अमृतं स्याद्वत्सनाभं विषमुयं महौषधम् ॥ सालं मरणं नागसो कंकशा राहाकं ॥ सर्वकुष्टहं प्राक्तं
सर्वव्याधिविनाशनं ॥ सन्निपातादि रोगाणां विनिहन्त्रिकां प्रिये ॥ ॥ कासी संधातु कासी संकेशां ह्यलोमशं ॥ शो
धनं पांडु काशी संभ्रं सत्वा ह्यं मतं ॥ ॥ काशी सत्रिविधं भ्रं कृदं पीतमिति स्मृतं ॥ काशी संपुष्प काशी शं
हित काशी समित्यथ ॥ पीतं कृदं सितं रक्तं चतुर्थेति पोजग ॥ काशी समुद्भूतं स कां कषाया म्लंसनित्तकं ॥ वातश्चे
षप्रशमनं च शुष्पं रंजक म्यरम् ॥ मत्र कृच्छ्रं शरी कष्टकं इव राविषा पहम् ॥ ॥ गौरी पाषाणकः पीतो व्यक्त
देहश्च चूर्णकः ॥ रसबंधकस्त्रिधो दोषघ्नो रसवीर्य कृत् ॥ भूमि सुवरिका फूल नुवीरं रंजकी क्षितिः ॥ चक्राभ
स्त्रिवकारश्च मंजिष्टा रागदायिनी ॥ ॥ खग सुपट्टिकी दुग्ध पाषाणे नेत्र रोगहा ॥ कर्पूराख्य शिला धातु मंजि
ष्टा राग रंजकः ॥ ॥ सालं पीतवर्णं च भवेदुं जामाडले ॥ अर्जुनस्पगिरोः पार्श्वे जातं सोदां भृंगिकम् ॥ सीस

॥ इति श्री

रामः

सत्वं मरुत्तेश्च प्रशमनं पूगदापहम् ॥ रसबंधनमुत्कृष्टं केशां जनमुत्तमम् ॥ ॥ सिंह रनाग गर्भे सैमं निकवीरपासु
नाग भवम् ॥ रक्तं च नागोराडयसयति भूषासुं गइत्याख्या ॥ सौभाग्यं चैव भृंगां मां गल्प मरुतां रजः ॥ ॥ सिंह
रैकं दुक्तं मुद्गं ब्राविशेषणम् ॥ कुष्ठं सविषं कंडूभिर्विसर्प्य शमनं पां ॥ हिं गले ये गणाः संनिते गणालि मुनि
प्रिये ॥ ॥ रसां जनं रसोद्भूतं रसगर्भं रसायजं ॥ शिन्धां नुधाम्पना म्नागंतं किं दं नुरसां जनं ॥ तदन्वयं नु कर्तव्यं स
र्वक्ताथ समुद्भवम् ॥ कृतकं बालभैषज्यं दार्वाक्ताथोद्भवं तथा ॥ दार्वाक्ताथ भवं कण्ठविकासि क्षिप्रमक्षिपेत् ॥
तदसां जनमुद्दिष्टं कषायं कटुतिक्तकम् ॥ किंचिदुष्णं कफहं हृदं लेखनं लघु ॥ रक्तपित्तप्रशमनं नेत्ररोगवि
नाशनम् ॥ रसां जनं त्वायतैलं ज्ञेयं दर्पाजनं तथा ॥ रसभागं चाग्नि सां द्वादशा ह्यमी रितम् ॥ ॥ नीलनीलां
जनं चैव च शुष्पं वासिं भवं ॥ कपो संप्रोक्तं चापु भूमिजम् ॥ शीतं नीलां जनं प्रोक्तं कटुतिक्तकषायकं ॥ च शु
ष्पं कफपित्तघ्नं विषघ्नं चासायनम् ॥ ॥ सौवीरमं जनं स्त्रिधं अवष्टं शिला तले ॥ अंजनाभं शिलारूपं स

तकन्दकोपि १२

११५

तेषु जातः ४

तद्वेष्टमकृत्रिमं ॥ सौवीरमंजनं शीतं रक्तपित्तहं हितम् ॥ विषादिभ्यां हि रोगघ्नं ब्रूयात् शोधनं रोपयाम् ॥ ॥ स्त्रोतोद्वंस्त्रोत
नदी भवंतद्दीप्यशरीरं च कपोतसारम् ॥ कल्मीकशीरं च मुनिसंमता ह्यंभगे च नीलगुतिकां च न प्रभम् ॥ बल्मीकशीरव
रकां भंगनीलोत्पलशुतिः ॥ घर्षणो गौरिका छाया स्त्रोतो जनमिदं भवेत् ॥ ॥ स्त्रोतो जनं शीतकटुकषायं किमिनाश
नं ॥ रसायनसेयो ज्यंस्तन्यवद्रिकां परम् ॥ स्त्रोतां जनं हिमं स्निग्धं तीक्ष्णं हृत्त्वडुलेखनम् ॥ नेत्रं हि भ्यावमिच्छादि कफ
पित्तार्शकोपनम् ॥ ॥ आतस्य मराडराक्षौभवमुकेर्वदनोद्वम् ॥ दीपांतरेपतत्पस्मात्सविषात्स्वेदविंदवः ॥ यत्र य
त्र पतंति स्म प्रहृष्टा गल्मरूपतः ॥ भूतिर्या समफेनं कुबते जनाः ॥ चतुर्विधं तु फेनं स्यात् जारणां मारणां तथा ॥ घारणां स
राणां चेति क्रमादक्ष्यामिलक्षणां ॥ श्वेतं तु जारो प्रोक्तं कृद्नवरां तु मारणम् ॥ घारणां पीतवरां च कर्बुरं सारणां तथा
जारो जारयेदनं मारणां मृत्युदायकं ॥ घारणां च वयस्तंभं सारणां मलसारकं ॥ ॥ ॥ अफेनं सन्निपातघ्नं हृद्यं बल्यं
च मोहदम् ॥ ग्रहणी मति सारं च नाशयन् वदतामपि ॥ ॥ पुष्पांजनं पुष्पकेतुः कोस्तुभं कुसुमांजनं ॥ शैतिकं शैति

अफेन इति कहरूपा प्रसिद्धम् ॥

रामः

कुसुमं शैतिपुष्पं च पुष्पकं ॥ ॥ पुष्पांजनं हितं प्रोक्तं पित्तं हि क्लृप्तदापनम् ॥ नाशयेद्विषका सार्ति सर्वनेत्रा मया
परम् ॥ ॥ शंखोर्नवभवः कंबुजलजः पत्रजः ध्वनिः ॥ कुटिलोत्तमलोनादः श्वेतः पीतः सुनादकः ॥ सुखनो दीर्घना
दश्च वक्रनादो हरिप्रियः ॥ शुद्धकः शुद्धशंखस्या छं बूको नखशंखकः ॥ शंखः कटुरसः शीतः पुष्टिवीर्यबलप्रदः ॥
गल्मसूलकफश्वासनाशनो विषदो घहा ॥ शुद्धुकः कटुकस्निग्धभूलहारी च दीपनः ॥ ॥ सुक्तिमुक्ताप्रसश्चै
व महाशुक्तिश्च शुक्तिका ॥ मुक्तास्फोटः शोक्तिकुसुमोक्तिकप्रभवा च सा ॥ जियामोक्तिकशुक्तिश्च मुक्ता मुक्ता तथा
स्मृता गणा ॥ मुक्ताशुक्तिः कटुस्निग्धः श्वासहृद्गहारिणी ॥ भूलप्रशमनी रुच्या मधुरा दीपनी परा ॥ ॥ जलशु
क्तिः शुद्धशुक्तिः किमि सुस्फटिका च सा ॥ ॥ गणा ॥ जलशुक्तिः कटुस्निग्धदीपनी गल्मभूलनुत् ॥ शुक्तिर्विषह
रारुच्या पाचनी बलदायिनी ॥ ॥ कपर्दको वराश्च कपर्दिश्च वराटिका ॥ सार्धैर्धैविनिर्दिष्टा सा चराचरसंज्ञ
का ॥ ॥ सार्धनिष्कभाराश्चैवानिष्कभारा च मध्यमा ॥ पादोननिष्कभारा र्या कनिष्ठा परिकीर्तिता ॥ ॥ गणा ॥

परिणामादिभूलघ्नीयहरणीक्षयनाशिनी॥ कटूह्लादीपनीवृष्यानेत्रवातकफापहा॥ सेन्द्रजारोघोक्ताविडडवेषुश
 स्पते॥ तदंयेषुवरादास्युर्गुरुवः श्रेष्ठपित्तलाः॥ कपर्दः कटुतिक्तोदनाः कर्णाभूलवृणापहा॥ गल्मभूलामयघ्नश्च
 नेत्रदोषनिहन्तनः॥ ॥ सर्वक्षायशक्षारसमूहक्षारगांवनी॥ स्तोमक्षारोमहाक्षारमथारिक्षारमेलकः॥ सर्वक्षार
 मतिक्षांचक्षुष्यं वल्लिशोधनम्॥ गदावर्तकिमिधुंचविडवद्वक्रशोधनः॥ ॥ कीरपेलुलैः काष्ठैः पच्यमानेष्ट
 कोद्ववः॥ ॥ क्षारोसौनवसारश्चस्पाकुद्वलवराभिधः॥ सेन्द्रजारोलोहद्रावणोजटराग्निकृत्॥ गल्मघ्नीहं
 चशोफघ्नं भुक्तं मांसादिजारां॥ ॥ गोपित्तेन शतं वांसौराष्ट्रे भावयेत्ततः॥ धमित्वा पातयेत्सत्वं कामरां चानिग
 द्यकं॥ ॥ सूषकस्य विधापूर्वपाषाणस्य विधानतः॥ आपुपाषाणकोनामालोहशंकराकाकः॥ ॥ आरुण्या
 वासोरुक्षोवमिशीतज्वरापहः॥ तारकर्मणि संयुज्यो मेददुर्मसक्तं तनः॥ ॥ रालः सर्जरसं चैव यथाधूपेन विवह
 भः॥ राललुपंचधा प्रोक्तो रक्तपीतसितासिता॥ नानावर्णाश्च विज्ञेयास्तु हस्तस्तेषु गणोत्तराः॥ ॥ राललुशिशिरः

रामः

२५

इति गणलसोधनम्

तिथिकषायस्तिककोरसः॥ वातपित्तहस्फोटकं हृतिवृणानाशनः॥ ॥ दानेवंद्रविजितानुरासुरान्ध्रवृकां
 निरविधेयेतेजसः॥ वीक्ष्य विष्णुमृतं किलासजगुलुर्वलवर्जयत्सहं॥ मरुभूमिषु जायते प्रायः पुरुषपादपः॥
 भानोर्मयूषसंतप्रायीषो मुंचति गगुलुं॥ गगुलुः पंचधा प्रोक्तो महिषाक्षः सनीलकः॥ शखापत्रसुकुमुदश्चैव सुवर्णा
 पंचमं प्रिये॥ महिषाक्षश्च दंतिनां गणदायकौ॥ वाजिनां कुमुदं पद्मनाराणां स्वर्णवर्णकं॥ ॥ स्रंडवीजतैलेन तिल
 तैलेन वा घृते॥ पंचतिक्तं श्रुते क्वाथे अद्विकुर्याच्च गगुलुं॥ डोलायंत्रे पचेत्तावद्यौवनिर्मलतां भवेत्॥ स्वं विभुद्रं
 संयाद्यंततद्योगे पुनोजयेत्॥ पित्तकागण्डमालाद्यानश्यंति च मनुजदाः॥ ॥ यवक्षारः श्रुतः पाक्यो यवजो यवस
 कजः॥ यवभ्रको यवाहश्च यवपात्यं यवाग्रजः॥ ॥ यवक्षारः कटुह्मश्च कफवातोदरार्तिहृत्॥ आमभूलाम
 शक्तिरुविषं दोषहं पाम्॥ ॥ सद्यक्षारः सर्जिकश्च क्षारसर्जिलुसार्जिताः॥ सर्जिकदूहमरुक्षश्च तिक्तो वातक
 फार्तिहृत्॥ गल्मनाहवमिधुश्च मेहजोदरोगहृत्॥ ॥ लोणाः लवणोदंचलोणाश्चैव॥ जलजं लवणोक्तं

= लवणम

रंलवरांलोणाक्षालवरांच॥ ॥लवरांक्षामत्पुहंतीक्ष्णपित्तप्रवृद्धिदम्॥क्षालवरांमीषचवातगुल्मादिभूल
 नुत्॥ ॥वज्रकंबजुक्षांचक्षारश्रेष्ठविदाकं॥गुल्मोदार्तिविष्टंभूलप्रशमनं॥ ॥समुद्रकंनुसामुद्रंसामु
 डलवरांशिवम्॥सामुद्रंलघुहृद्यंचपलितास्त्रजपित्तलं॥विदाक्षीकफवातघुं दीपनंरुचिकृत्पां॥ ॥सैन्धवस्या
 त्तितशिवंनोदेयंसिंधुजंशिवम्॥ ॥भुद्रंशिवात्मकंपथ्यंमाणिमंथंनवाभिधं॥सैन्धवंलवरांहृष्यंचक्षुष्यंदी
 पनंरुचि॥पूतंतत्सात्रिदोषघुं वृणोदोषविवंधजित्॥ ॥सैन्धवंद्विविधंजेयंश्वेतंरक्तमितिक्रमात्॥रसवीर्यवि
 पाकेषुगुणाद्यं पूतनंहितम्॥काकमाच्युद्रवंनीलंतिलकाचैवसंनिभं॥काचसौवर्चलंचोचलवरांपाक्यजंस्म
 नं॥ ॥काचोत्थं हृद्यगंधंचतत्काललवरांतथा॥कुरुविन्दंकाचमलंकृत्रिमंचचतुर्दशः॥काचारुख्यंलवरां
 रूच्यंईषत्यांसपित्तलं॥दाहदंकफवातघुं दीपनंगुल्मभूलहृत्॥ ॥विडंचविडकंवीडंकृतक्षांचसामु
 रं॥सुपाक्यलवरांखंडंधूर्तकीर्तिमकंदशः॥ ॥विडमुहंनसलवरांदीपनंवातनाशनं॥रूच्यांचाजीराभूल

रामः

श्याम ३

घुंगुल्ममेहविनाशनम्॥ ॥सर्वर्चनंचरूचकंतिलकंहृद्यगंधकम्॥अजंचकृद्गुल्मलवरांरूच्यंकोदविकंतथा
 ॥सर्वर्चलंलघुक्षांकटुहंनगुल्मभूलनुत्॥कुर्द्धवातामभूलार्तिविवंधोचकंपजेत्॥आम्लांस्त्वेतसांवेधीरसांस्त्रो
 धीरेवेतसः॥वेतसारश्चास्त्वसारःशर्वेधीचवेधकः॥निश्चलंभेदिताभेदीराजास्त्ववेधकः॥आम्लांकुशोरक्तसारःफलांस्त्वश्चास्त्र
 नायकः॥सहस्त्ववेधीनीरांस्त्रोत्तमकेतुधरात्रिधा॥शंखमांसादिद्राविस्थातद्विधाचैवास्त्ववेतसः॥ ॥आस्त्ववेतसमत्पुहं
 कषायंतापवातजित्॥कफार्श्वमिगुल्माममरोचकहृत्पारम्॥ ॥काचलुषाकारश्चरसघोरोमलापहः॥भृंगारीचाभ्र
 धारीचसर्वनेत्राभयापहः॥ ॥पिष्टकंथगारांछाणंउत्पलंचवनोत्पलं॥करीषोपलशाघंचवाटीछगणाभिधा॥रस
 लोहदोषहरीख्यातंतद्रस्मदुरितसंहृतेयेशिखित्रापावकोद्धिष्टाद्यंगाराःकमलशासनाः॥कोकिलाश्चमृतांगानिर्वा
 रणाःपयसाविना॥ ॥सिकतावाहजनितासिक्तापानीयचूर्णिकासूक्ष्मा॥सावालुकासमघ्रासंसेकात्सन्निपाततो
 दध्ना॥ ॥काशीसंभावमेघमर्दिनंजम्बीरजैर्द्वैः॥भुद्रंतिटंकरांगौरीकंकुष्टंचवाटिका॥शंखनीलांजनंचैव

यथकशोधंदिनेदिने॥गोदुग्धैत्रिफलाकाथभंगद्रावैःशिलाजित्॥मर्दयेदायमेपात्रेदिनैकंपच्यथ॥ ॥मेषक्षीरेणाद
रुमस्रवैसभावितं॥सप्तवांप्रयत्नेनशुद्धिमायातिनिश्चयं॥सूर्यावर्तवज्रकन्दंकदलीदेवदालिका॥शिककोशात
कीवंध्याकाकमाचीचवालुका॥आसामेकासेनैवत्रिक्षोरैर्लवणैःसह॥भावयेदाम्लवर्गैश्चदिनमेकंप्रयत्नतः॥सौवीर
कांतपाषाणाशुद्धभूनागमृत्तिका॥सर्वरूपसैचाथयथभावंदिनंदिनं॥ततःपाच्यंततोद्रावैःडोलायंत्रेदिनंमुधी॥अध
तेनात्रसंदेहःसर्वदुपासाःयथक॥पुनर्नवामेघनादकपिजंवीरतिनुकैः॥अगस्त्यपुष्पकुमुदयवचिंचाम्लवेतसैः॥वनभृ
रणाभूधात्रीमंरुकीकावीरकैः॥कारवद्वीक्षीरकंदरक्तोत्पलशमीघनैः॥मेषभृंगीशशवसाशक्रवाहृणिटंकणैः॥तेल
मत्स्यवसाव्योषडवैरैतैःसकांजिकैः॥एतैःसमस्तैर्व्यस्तैर्वाडोलायंत्रेदिनत्रयं॥अथपत्राद्युपासान्शुद्धिहेतोःप्रश
नये॥ ॥स्वर्गादिसर्वलोहानामुत्पत्त्यादिक्रमं कुवे॥स्वर्गसुवर्गाकनकोज्वलकांचनानि॥कल्पाणाहाटकहिराप
मनोहराणि॥गंगेयगौरिकमहारजताग्निवीर्यसक्यानिहेमतपनीयकभास्वराणि॥जांबवदाष्टापदजातरूपपिंजानि

२ इति श्री भैरवोक्ते आनन्दकन्दे त्रयविंशोऽंशः ॥ ३३ ॥ भैरवोवाच ॥ २

१३८

रामः

चामीकाकर्पूरानि॥कार्तस्वापिंजावर्गाभूरितेजांसिदीप्तामलपीतकानि॥मंगल्यसौमेवशातकुंभभृंगार्चंज
जांबवानि॥गंगेयनिकाग्निशिखानिचेतिनेत्राद्विनिर्धारितहेमनामा॥ ॥प्राकृतंसहजंवाहिसंभूतंखनिसंभ
वं॥सेन्द्रेवधसंजातंस्वर्गापंचविधंस्मृतं॥ब्रह्मराडसंहतंहेमरजोगुणभवंखलु॥तर्प्यकृतमिदं प्रोक्तं देवानामपि दुर्ध
मम्॥ब्रह्मेयनाहतो जातो सुवर्गं सहजं हितम्॥विस्मयमग्निना सैवं तेजः पीतं मुहुः सह॥अभूत्स्वर्गं समुद्दिष्टं सुवर्गं वि
हिसंभवं॥एतत्स्वर्गात्रयं दिव्यं वर्णं षोडशभिर्युतं॥धारणादेवतत्कुर्याच्छरीरमतिरमकम्॥ ॥गिरिनाराखनि
संभूतं तत्स्वर्गं खनिजं स्मृतं॥तच्चतुर्दशवर्गाद्यं भक्षितं सर्वरोगहृत्॥सेन्द्रेवधसंभूतं तद्वेधजमुदाहृतम्॥रसायने महा
श्रेष्ठं पवित्रं वेधजं हितं॥रक्ताभं पीतवर्णं च द्विविधं कांचनं भवेत्॥हेमरक्तसितं छेदनिकषेकं कुमपुभम्॥गुरुस्निग्धं मृ
दुस्वच्छं निर्दलं रक्तपीतकं॥हेमषोडशवर्गाद्यं शस्यते देहलोहयो॥ ॥श्वेतांगं कठिनं रूक्षं विवर्णं समलंदलम्॥दा
हेश्वेतांसितं श्वेतं निकषे लघुकं बुजेत्॥अशुद्धममृतं स्वर्गं रोगवर्गं करोति च॥सौख्यं वीर्यं वलं हंतितस्माशुद्धिविधा

यते॥ ॥बल्मीकमृत्तिकाधूमंगैरिकंचैष्टिकापटु॥इत्येतैर्मृत्तिकाःपंचजंवीरैरालनालकैः॥पिष्टालिपेस्वर्णापत्रंभस्म
 छत्रंनुर्यते॥यावद्व्यं पुटेतावत्कुर्यात्तेनविश्रुति॥मृत्तिकांमानुलुंगास्त्रैपंचवासाभावितम्॥सभस्मलवणांहेम
 शोधयेत्पुटपाकतः॥भावयेत्मानुलुंगास्त्रैस्त्रिदिनंपंचमृत्तिकां॥सैन्धवंधूमभस्मापिस्वर्णाश्रुतिपूर्ववत्॥ ॥तै
 लेतकेगवांमूत्रेद्यानलेकलुप्तके॥क्रमान्निषेचयेत्तप्तं सप्तवारंयथभवेत्॥स्वर्णादिलोहपत्राणांअक्षरेषाप्रशस्य
 ते॥अवितानागवंगौचतद्वत्सिंचेद्विभ्रये॥सुवर्णाच्छालयेत्पूर्वकांचनारोद्वेसे॥सप्तवारंततःकर्मयोग्यंहेमभवेद्ग
 वं॥ ॥नागचूर्णाशिलायुक्तंघृक्षीरसमंनितं॥लेपनात्पुटयोगाच्चहेमपत्राणिलेपयेत्॥ ॥मृतनागंस्तुक्षीरमथ
 वास्त्रेनकेनचित्॥पिष्टालेप्यंस्वर्णापत्रंरुद्धागजपुटेपचेत्॥आदायपेषयेदस्त्रेमृतनागासमाशकं॥पचेद्गजपुटेरु
 ध्वापूर्ववत्नागसंयुतं॥स्वंपुनःपुनःपाकादष्टधास्त्रियतेध्रुवम्॥अद्रस्तसमंगन्धंमाक्षिकंचसहस्रलकैः॥अष्टभिश्च
 पुटेहैममृयतेपूर्ववत्क्रियात्॥ ॥अद्रस्तसमंस्वर्णखल्वेकुर्यात्स्वर्णालकं॥कुड्मधोगंधकंदत्वा सर्वतुल्यंनिह्य

एमः

च॥विंशदनोन्यलैर्दघात्पुटान्येवंचतुर्दश॥निरुद्धंजायतेभस्मगन्धेयंपुनःपुनः॥ ॥स्वर्णमावर्त्यतोलैकंमाघैकंअ
 द्रनागकं॥क्षिप्वादापय॥तच्चूर्णांतंतुल्यौगंधमाक्षिकौ॥अस्त्रेनमर्दयेद्यामंरुद्धालघुपुटेपचेत्॥गंधंपुनःपुनर्दयंमृय
 तेदशभिःपुटे॥ ॥हेमपत्राणिकुर्वीतिविलिपेदसभस्मना॥अस्त्रापिष्टेनचपुटेहैमंनिर्विर्यतावजेत्॥ ॥अथवाता
 प्यपुटितंस्वर्णभस्मनिगच्छताम्॥यदाभूतेनकरिणाशिलायोगेनभस्मयेत्॥अथवामृतवज्रेणयोगिन्यःसविलेपितं॥
 भस्मतांयात्पुपरसैःसैश्चैवमहासैः॥अस्त्रापिष्टेर्विलिप्तंचपुटतोयांतिभस्मतां॥स्वर्णस्यद्विगुणंमृतंयात्रमस्त्रेनम
 र्दयेत्॥आरोटमाक्षिकंक्षिप्वामृषायांस्वर्णतुल्यकं॥तत्पिष्टंमर्दितंहेमतत्पिष्टंअद्रमाक्षिकं॥सर्वचचूर्णितंदिश्यात्
 रुद्धामृषांधमेष्टम्॥स्वभावंशीतलंयात्रंभस्मनद्रागपंचकं॥रंकांश्चेतकांचचभागेकंतुप्रपेषयेत्॥तृतीयंमधुना
 येनमेलकंगोलकीकृतं॥धान्याभ्रकंचभागेकमधश्चोर्द्धचदापयेत्॥विमर्द्यचधमेद्राठंमृषायांघुटिकांद्वयं॥निरुद्धं
 जायतेभस्मतत्तद्योगेणुयोजयेत्॥हेमःपादंमृतंमृतंपिष्टमस्त्रेनकेनचित्॥पत्रेलिप्वापुटेपच्यात्अष्टभिर्मृयतेध्रु

वं॥ अघ्नानां सर्वलोहानां मारणां त्वीदृशं पुनः॥ ॥ अघ्नमाक्षिकभागे कं भागं चारोऽमाक्षिकं॥ द्विभागं सूतकं क्षिप्यायामम
 स्तेनमर्दयेत्॥ भागे कं हेमपत्रं च लिप्त्वा चाम्नेन मर्दयेत्॥ तद्गोलं पातनाय वेष्टाद्यामत्रयं पचेत्॥ इत्येवं म्रियते स्वर्णानि
 रुद्धनात्र संशयः॥ ॥ त्रिदोषशमनं स्निग्धं मधुरं सपानयोः॥ विषदोषहं शीतं सकषायं सतिक्तकं॥ हृद्यं कांतिप्रदं वल्यं
 स्वसनं गुरुलेखनं॥ बुद्धिमेधास्थितिकां व्रणघ्नं वायुघ्नं द्विदं॥ शयोत्मादप्रशमनं चक्षुष्यं चासायनं॥ सर्वरोगप्रशमनं मायु
 ष्यं रुचिदं शुचि॥ प्रज्ञावीर्यस्वाकांशे श्वर्यधारणाद्भवेत्॥ ॥ रौप्यं शुभ्रं वसुधेयं रुचिं चंद्रलोहकम्॥ रजतं तप्तं रूपाय
 च चंद्रभूतिरुत्तमं॥ कलधौतं च सौधं च चंद्रभासं चतारकं॥ सहजं खनिसंजातं किं त्रिमं च त्रिधामतं॥ रजतं पूर्वपूर्वहि
 स्वगणैरुत्तरोत्तमम्॥ ॥ कैलाशाद्रिसमुद्भूतं सहजं रजतं भवेत्॥ हिमाचलादिकूटेषु यदप्यजायते हितम्॥ खनिजं कथ्य
 तेतत्तैः पारमं हि सायनं॥ श्रीरामपादुकाभ्यस्तं वंगयद्विप्यतां गतं॥ तत्पादरूपमिदं त्रिमं सर्वरोगकृतम्॥ घनस्नि
 ग्धं गुरुस्निग्धं दाहाच्छेदं सितं मृदु॥ वर्णाद्यं स्वर्णं विस्वच्छं दाहाच्छेदं समप्रभं॥ शंखाभमसृणं स्फोटयित्वा रजतं शुभम्॥

रामः

दाहेस्तं च पीतं च कृद्धं रुद्धं पुटेलघु॥ स्थूलं गं कर्कशं गं च रजतं तार्क्ष्यं मयधा॥ कठिनं किं त्रिमं रुद्धं विवर्णं समलं दलं॥
 दाहच्छेदे पुनिर्नष्टं मध्यमं रजतं स्मृतं॥ ततोतितापं विभेदं क्षयं शुक्रवलायुषं॥ न अघ्नममृतं तां तस्माच्छुद्धं च मारयेत्॥
 नागेन टंको नैव प्रावितं अद्रिमिच्छति॥ तां त्रिवाणिः क्षिप्रं तैले ज्योतिष्मती भवेत्॥ तप्तं तप्तं तां पत्रं सेचनाच्छुद्धिमाप्नु
 यात्॥ पिशाचशंभवे यदा प्रक्षिप्तं अद्रिमिच्छति॥ रजतं दोषनिर्मुक्तं नागो नीराणं समाहरेत्॥ श्वेतकुंभोद्भवे नीरैर्दोलाये
 त्तप्तं वाकम्॥ क्रांत् मुनिपुष्पोत्थसलिलैः संप्रमर्दयेत्॥ तां पत्राणि लिप्त्वा निपुटयेच्च वनोत्पलैः॥ म्रियते नात्र संदेहो
 लिप्तं वासभस्मना॥ म्रियते गंधयोगाद्यैर्वैष्णवेन विमर्दयेत्॥ सुहिक्षीरैः पचेत्ताप्यं तां पत्राणि लिपयेत्॥ रुद्धा गज
 पुटे पक्वं पूर्वोक्तैः पाचयेत् पुनः॥ चत्वारिंशत्पुटेरेवं पचेत्तां म्रितं भवेत्॥ ॥ भूधात्रीमाक्षिकं तुल्यं पिप्पलीसैर्भवां
 स्त्रकैः॥ पिष्ट्वा तास्य पत्राणि रुद्धासप्तपुटेः पचेत्॥ द्वैः पुनः पुनः पिष्ट्वा म्रियते नात्र संशयः॥ ॥ रौप्यं पत्रं चतुर्भागं
 भागे कं मृतवंशकं॥ अथ वा गंधकं भागं लेप्यं जम्बीरपेषितं॥ रुद्धा त्रिभिः पुटेः पाच्यं पंचविंशद्वनोत्पलैः॥ म्रियते

१२१

नात्रसंदेहो गंधदेयं पुनः पुनः ॥ ॥ रौप्यस्त्रिभं कषायाम्बुविपाकमधुरो रसः ॥ वयः सः स्थापकं शीतलेखनं वातपित्तजित् ॥
हृष्यं रुचिकं वल्पं नठराग्निप्रदीपनम् ॥ ॥ ताम्रं स्नेहं मुखं शूलं तपनेष्टं मृदुं वरं ॥ त्रियं वकं चारविदं विलोहं विप्रियं
॥ तं नेपालकं चैव रक्तधातुकां तथा ॥ स्वच्छं नेपालकं चेति तयोर्नेपालमुत्तमं ॥ नेपालं धन्यं खन्युत्थं स्नेहमित्यभिधी-
यते ॥ सुस्त्रिभं मृदुलं सोष्णं घनघातक्षतं गुरु ॥ निर्विकां गुरुश्रेष्ठं ताम्रं नेपालमुच्यते ॥ सितकृष्णारुणं छायां वामभे-
दी कठोरकम् ॥ छालितं च पुनः कृष्णं मेतत्स्नेहकताम्रकं ॥ रुक्षांगं सतां ताम्रं नेप्यते रसकर्मणि ॥ ॥ उद्धेदमो ह-
मदाहमेदताम्रं च दोषाः खलु दुस्तरास्ते ॥ ॥ वांति मूर्च्छा भ्रमोन्मादनाना रुक्कं ठ शूलकृतं ॥ आयुष्कांति वलभ्रं श-
कांधानुप्रहंषां ॥ न भ्रमममृतं ताम्रं तेन संशोध्य मारयेत् ॥ ॥ ताम्रं चाराम्बुसंयुक्तं डावितं तत्र गौरिकां ॥ भिक्षिप-
महिषीतक्रच्छगोः सप्तवारकं ॥ पंचदोषविनिर्मुक्तः सप्तवोरण जायते ॥ निम्बाम्बुमुपसिंच्याथ तेन पत्राणि कारये-
त् ॥ विभ्रं त्यर्कपत्राणि निर्गुडी रससेचनार्त् ॥ कुमारी पत्रमध्ये तु शूलपत्रं निवेशितम् ॥ पुटितं दोषनिर्मुक्तं पांडुरं

रामः

१०३

च पुजायते ॥ इत्थं विशोधितं ताम्रं सर्वदोषहं पां ॥ इमां भ्रं द्विजानीया शिवोयानंदिकेश्वा ॥ ॥ वलिनानिहितं ताम्रं
सप्तवारं समुत्थितम् ॥ सर्वदोषविनिर्मुक्तं भवेदमृतसन्निभम् ॥ सुहृत्कलवरां क्षीरकांजिकैस्ताम्रपत्रकम् ॥ लिप्त्वा प्र-
ताप्य निर्गुडी रसैः सिंचेत् पुनः पुनः ॥ वारान्दादशशतं भ्रं लेपात्ता च सेचनार्त् ॥ घुटिकां लवरोतकैरानालैश्च प्रेषयेत् ॥
नेन लिप्यं ताम्रपत्रं पुन्ये च विभ्रये ॥ गोमूत्रेण पचेयामं ताम्रपत्रं दृढाग्निना ॥ भ्रंति नात्र संदेहो मारणं चाप्यथोच्यते ॥
गंधेन ताम्रतुल्येन घृत्तपिष्टेन लेपयेत् ॥ टंकवेधीकृतं पत्रं अंध्रयित्वा पुटे पचेत् ॥ उद्धृत्य चूरयित्वा स्मिन्पादांशं गंधकं क्षि-
पेत् ॥ जंवीरैरानालैर्वा मृगहर्षाथवा डवैः ॥ पिष्ट्वा पिष्ट्वा पचेन्नोलं समं गंधं च पुनः ॥ शितशर्करायाप्येकं पुटयेत् यं मृतं भवे-
त् ॥ ताम्रस्य त्रिगुणं सूतं जम्बीराम्बुनमर्दयेत् ॥ आदौ मूषांतो शिप्त्वा धृत्वा स्पृशेत् पत्रकं ॥ तत्पृष्टे ताम्रपत्रं सुल्लं गंधकं च
रिति क्षिपेत् ॥ तत्पृष्टे मर्दितं ताम्रं पूर्वतुल्यं च गंधकम् ॥ आच्छाद्य धूर्तपत्रं सुरूक्षगजपुटे पचेत् ॥ सांगशीतं ततश्चूरं मृ-
तं भवति निश्चितम् ॥ सूतमेकं द्विधा गंधं यामं कन्या विमर्दयेत् ॥ द्वयोः सुल्ले ताम्रपत्रं स्थाल्या गर्भे निरोधयेत् ॥ साम्यं मृ-

स्ववर्णोऽसंधिपार्श्वे भस्मनिधापयेत् ॥ चतुर्यामं पचेत्तुल्या पात्रे यथे सगो मयं ॥ जलं पुनः पुनर्देयं सां गशै त्वं विचूरायित् ॥ मृय
तेनात्र संदेहः सर्वयोगे पुनोजयेत् ॥ ॥ जीर्णांतां मंत्रं समादाय तत्र चैतानि निक्षिपेत् ॥ वंगं घोषं बीजतीक्ष्णं मास्कांतं च घट्टस
मा ॥ तत्रैकं ताम्रमानेन सर्वानेकत्र धामयेत् ॥ वंकनालेन तावत्तथा वदग्नौ विशिष्यते ॥ तनुकं ^८ णले येत्पूर्वीनिर्गुंडी सलि
लांतो ॥ सप्तवां च तनून् लं चूर्णमर्कं प्रदापयेत् ॥ तेन तां मेरा कुर्वीत वटिकाम चुराणा भुभाम् ॥ द्विगुणं गंधकं लिप्त्वा वले
स्त्वं शं च पारदम् ॥ अर्द्धं हिं ग्लजं वापि मर्दयेद्दीज पूरकैः ॥ जंवीरकैर्बालकुचनीः सम्पुन विमर्दयेत् ॥ त्रिदिनं तद्विशो
ष्याथ भारां तस्थं निवेशयेत् ॥ उक्षिप्तं ताम्रपट्टं मधो वक्त्रं निधापयेत् ॥ दृढं विलेपयेत्पश्चात्कपहे मृगमये क्षिपेत् ॥ अ
तिप्रयत्ना लिपेत् यथावा न भिद्यते ॥ अतिचूर्णितं तोदत्वा पूरयित्वा ततो जले ॥ प्रज्वालयेद्दीनि होत्रं मृदुमल्योत्त
मक्रमात् ॥ दिनानि षट्समादाय सांगशीतं तु पात्रकं ॥ निर्भिद्य श्रुत्वं गृहीयात्तत्तं सूतेन यत्नतः ॥ ततः श्रुत्वं विचूर्णी
तयथेष्टं विनियोजयेत् ॥ नानाविधमृतं ताम्रं अर्धं रणपंचकं ॥ भागैकं श्वेतकाचं च भागं श्वेतं चटं कराम् ॥ मूषायां

रामः

मिश्रितसिद्धाभागेकं चाभ्यपत्रकम् ॥ उर्ध्वदत्त्वा निरुध्याथ भ्रातं ग्राह्यं सुशीतलं ॥ निर्दोषं च भवेत्ताम्रं सर्वरोगहं भवेत्
॥ वांतिधांतिवौकं च न करोति कदाचन ॥ विलिप्यालि कुजडावपि वृगंधाश्मसं कितः ॥ ताम्रपत्राणि संछाद्य स्थाली
मध्ये निरुध्या च ॥ याममात्रं पचेत्तस्य कशीतमा कृष्य चूर्णयेत् ॥ तद्रसमवह्नमात्रं हितां वूलदलबेष्टितम् ॥ भक्षितं
वामयित्वा थोचयित्वा द्विजाततः ॥ ज्वां विनाशयेन्मृगां लूतां ध्मानसमन्वितं ॥ विषगं च वेगेन वामयेत्पेव निश्चि
तम् ॥ पथ्यमत्र प्रदातव्यं गव्यं तक्रं च भक्तकं ॥ अतिरेको विवांतौ च समासेयातिमात्रकौ ॥ तत्रादौ चिंत्ययोगेन कुर्या
द्धातं प्रतिक्रिया ॥ अतिवांतौ भजेद्भृष्टमिश्रं वंडं सुशीतलं ॥ यद्वा विल्वं भवेत्काथं सितया सह यापयेत् ॥ वर्धित्व य
सः पेयो विरैकेतक संयुतः ॥ तत्रादौ गहरानूपान सहितं ताम्रं दिवद्वेनामितं संलीढे परिणाम भूलमुदं भूलं च पांडु
ज्वां ॥ उत्तमं ग्रीह्ययक श्यामि सदनं मेदं च मूलामयं उद्वं च ग्रहणी हरेद्भुवमिदं सर्वमय धंसनम् ॥ ताम्रं तितक
पायकं च मधुरं पाके थवीर्याष्टकं ॥ शोफं पित्तकफा पट्टं जठरं च कृष्टा मजूर्त्यंतकृत् ॥ उर्ध्वधः परिशोधनं च विषह

तस्योल्पापहंशु कां हर्षमक्षयपांडुरोगशमनं नेत्रं पांलेखनम् ॥ कांताय स्त्रीक्ष्णामुण्डारव्यलो होत्यतिरथोच्यते ॥
 देवासुरसमूहेन मथ्यमानेन होदधौ ॥ समुत्पन्नं पुरातस्मिन्नमृतदेवजीवनम् ॥ पीष्यमानं सुरैस्तस्मात्प्रपेतुः शुद्ध
 विंदवः ॥ ज्ञात्वा तान् भूगतान् गत्वा गोपया मासधूर्जटी ॥ लोहपाषाणरूपेण कृत्वा तां वसुधातले ॥ वातारोगाभिभू-
 ताये मानवास्ते भजे च मूतः ॥ इत्येवं शिव उवाच सुधाया विन्दवः पुरा ॥ तेषां मया समासेन कथ्यते साधनं स्फुटं ॥
 कृष्टादिरोगनाशार्थं यथावधानुसारतः ॥ कांताय स्त्रीक्ष्णामुण्डारव्यलो हमेव मपि त्रिधा ॥ रसायनेभ्यः सर्वे
 भ्यो विद्याद्वतगुणाधिकम् ॥ अयस्कांतं कान्तलोहं काललोहं च संनिधा ॥ हृत्पीडावह्निदोर्वल्यं महारोगस्मृतिं
 या ॥ करोति सेवनाद्वो हमशोधितममारुतिं ॥ तस्मात्कांतस्य संशुद्धिं मारुणं च निगद्यते ॥ मदनमत्तगजः सूतः
 कांतमंजुशमुच्यते ॥ श्वेवं ज्ञात्वा गृहीतव्यं तस्य यत्नेन भूयसा ॥ मारुतातपनिशि प्रावर्जयेत्पुनः सुंदरी ॥ भूमिस्थित
 स्वयः कांतं छागस्तेन भावयेत् ॥ छागरक्तप्रलिप्तेन चर्मणा परिवेष्टयेत् ॥ छागचर्म परीवेष्ट्य विन्यसेत्पूर्ववत्

नौ ॥ उद्धृत्य सप्तमिमोसैः स्तोय कुंभो वनिक्षिपन् ॥ रक्तपुष्पैः सदा पूज्य रक्तगंधानुलेपनैः ॥ पूजितं मद्यमोसैश्च योज्या
 सासायने ॥ संस्कृतं छागरक्तेन धामकंचुम्बकं भवेत् ॥ अनेन क्रमयोगेन डावकं भवति प्रिये ॥ कांतलोहं विना सूतो दे-
 हं न क्रमति क्वचित् ॥ न कांतेन विना सूतः कान्तः सूतविवर्जितः ॥ कांतसूतसमायुक्तः प्रयोगो देहधारकः ॥ पुरा प्रोक्तं मया
 सर्वकांतसत्त्वं यथाविधि ॥ अधुना संप्रवक्ष्यामि कांतसंस्कारान् गुराः ॥ शशक्तेन संलिप्तं कांतपत्रं तु भावितं ॥ त्रि-
 वंचाग्निना देवि दोषं नैर्गर्गिकं त्यजेत् ॥ धान्याम्लछालितं भूयः शोधितं सिद्धिमाप्नुयात् ॥ नक्तमालाहंसपादी गोजि-
 ह्वात्रिफलामृता ॥ गोपाली जुंजु रुर्दती गोमूत्रे पेषयेदिमान् ॥ तत्कल्कैः कांतपत्रं तु नप्तं तप्तं त्रिसप्तधा ॥ सेचयेत्कांत
 लोहं तु सर्वदोषनिहतये ॥ क्रमं कांतस्य सिद्धर्थं कर्तव्यं मंत्रपूर्वकं ॥ उच्चोच्चवशब्दस्य चतुर्थं तोमृतात्पाम् ॥ स्वाहा
 तः पुरा वंचादौ मंत्रो यं मर्दने स्थितः रसायै लोहस्योरयमेवैकमुद्रवं ॥ विना स्वाहेति तस्यां न फलं तं योजयेत्प्रिये ॥
 पुरा वार्द्धनमश्च राडवजुपाणा यइत्यपि ॥ ततः पां महायज्ञसेनाधिपतये नमः ॥ हिरुकनस्वरुशब्दस्य महाविद्यावला

पचा॥ ततः स्वाहेति मंत्रो यं बलिकर्मणि सूचितः॥ अनेनैव बलिं कृत्वा यथोक्ता माचोक्रियां॥ स्तन्येन हिं गलेनाथ्ये
 ष्येत्पलपंचकम्॥ तेनैव कांतपत्राणि लिप्यं च पलान्वितं॥ रुद्धा गजपुटे पाच्यं कषायैः त्रिफलोः पुनः॥ जंबीरे
 रानालैर्वा विंशत्यंशेन हिं गलं॥ पिष्ट्वा लिप्य पुटे रुद्धा तद्द्वो हे पाचयेत्पुनः॥ रुद्धा पुटे पचेद्वात्रौ प्रातर्द्रा वैश्वभावयेत्
 ॥ स्वमष्टदिनं कुर्यात्त्रिविधं म्रियते प्रिये॥ चिंचा पत्रनिभं कुर्यात्कांततीक्ष्णं च मुराडकम्॥ मृत्या त्रस्थं स्थिते घर्मे दंति
 डावं प्रपूरयेत्॥ पत्रं पुनः पुनस्ते वं डावेतानि तः स्वयं॥ म्रियते तीव्रघर्मे रात चूर्णां कृत्वा योजयेत्॥ कांताय स्तीक्ष्णं
 दानां चूर्णं मत्स्याक्षि जैर्द्रवैः॥ आतपे त्रिदिनं भाव्यं त्रिदिनं चित्रकद्रवैः॥ अहं त्रिकटुको सैः सह देवी देवि दिनं॥ गोमू
 त्रैः त्रिफला क्वाथैर्भावयेच्च अहं च अहं॥ उक्तद्रवैस्ततो मर्धं क्रमादेयं पुटं पुटं॥ रुद्धा गजपुटे रचं मृतं योगे पुनो जयेत्
 ॥ स्यात्पावलो हपात्रे वालो हद्रव्या विचालयेत्॥ पाचयेत्त्रिफला क्वाथैर्दिनैकं लोहचूर्णं कम॥ तत्पिराडं त्रिफला
 तोयैः पिष्ट्वा रुद्धा पुटे पचेत्॥ षोडशांशं गलगतं तर्निर्वर्तते हनिशं पचेत्॥ एवं त्रिधा प्रकर्तव्यं स्थालीपाकं पुनंतकम्॥

रामः

११६

भंग्याडकं तालमूलं हस्तिकर्षाचमूलकं॥ शतावरी विदार्याश्च मूलं तत्रिफलां भसि॥ संपेष्य पूर्ववत्स्थाल्यां पाच्यं
 पेष्यं त्रिधा पुटैः॥ पाच्यं पुनः पुनर्गव्यै क्वाथैश्च दशमूलकैः॥ सहत्याश्च कषायेण बीजपूरस्य तद्रवैः॥ ब्रह्मबीजसैः
 शिकृक्ताथैर्गोपयसापि च॥ प्रत्येकं संप्रपेष्य दौ पूर्वगते पुटे पचेत्॥ भावयेत्तद्रवै रौ वपुडांते या ममात्रकम्॥ प्रत्येकं
 मे संपेष्य पुटे पचेद्वावेत् क्रमात्॥ म्रियते नात्र संदेहः कांततीक्ष्णं च मुराडकं॥ कांततीक्ष्णं च मुराडं च निरुद्धं जायते मृ
 तं॥ स्वरार्द्रादिमारो ह्येवं चूर्णां कुर्याच्च लोहवत्॥ सिद्धयोगो मया ख्यातः सिद्धानां सुमुखाय च॥ अजुभूतं मया देवि
 सर्वरोगा पहारकम्॥ सापचेत्यं च पलं प्रमाणां दधो न चोर्द्ध्वं त्रिदशप्रमाणम्॥ अर्जुनस्य त्वचः पेष्यं कांजिकेनातिलो लि
 तं॥ तन्मध्ये कांतचूर्णस्य कांशप्रमात्रे विनिक्षिपेत्॥ दिनैकं धारयेद्येर्मे द्रवैः देयं पुनः पुनः॥ एवं मष्टदिनं कुर्यात्त्रि
 विधं मारयेदयं॥ माक्षिकं च शिलाहं स्ले हरिद्रा मरिचां चिच॥ पिष्ट्वा लेप्यं कांतपत्रं तप्तं तप्तं निषेचयेत्॥ सप्तधा
 त्रिफला क्वाथैर्जलेन क्षालयेत्पुनः॥ कृदये ह्यो ह दंडेन पेषयेत्त्रिफले जले॥ षोडशांशेन लोहस्य दातव्यं माक्षिकं
 दिनैकं धारयेद्येर्मे द्रवैः पूर्वपुनः पुनः॥ अर्जुनैः सारनालैर्वा त्रिविधं मारयेदयं॥ दंति पत्रद्वानि स्थकान चू
 र्णां विलो डयेत्॥ ३

शिला॥ अस्त्रेनमर्दितं रुद्धा गजेख्येन पुटे पचेत्॥ निरुद्धं जायेत भस्मं कांतं तीक्ष्णं च मुराडकं॥ घृततुल्यं मृतं लोहं लोहपात्रं
 गतं पचेत्॥ जीर्णं घृते समादाय सर्वयोगेषु योजयेत्॥ ॐ ॐ अस्त्रेन्द्रं भक्षयामि नमः॥ लोहपाकस्त्रिधा प्रोक्तो मृ-
 दमध्याखरात्मकः॥ पंकोत्कां मृदुः पूर्वापिंडपाकं तु मध्यमं॥ तृतीयः ख्यापाकस्मात् बालुका सदृशं प्रिये॥ पाकं वरांति
 थागंधं ज्ञात्वा लोहस्य वह्नितः॥ उत्पाद्याथ ततः शुद्धं लोहपात्रं तोन्यसेत्॥ लोहमातंगं चास्या गंधमाक्षिकहिं गुला॥
 सर्वमेतन्मृतं लोहं ध्मातव्यं मित्रपंचकैः॥ यद्येवं स्यान्निरुद्धो यं सेव्यं वारितं रहितं॥ गंधकं चार्द्रितं लोहं तुल्यं खल्वे-
 विमर्दयेत्॥ दिनैकं गन्धकाद्रावरुद्धा गजपुटे पचेत्॥ इत्येवं सर्वलोहानां कर्तव्यं निरुद्धितः॥ कांतं सिंहस्मा यूप्य-
 मारोग्यवलवीर्यदं॥ देहदार्ढ्यकां श्रेष्ठं कुर्यादिदं डिपपाटवं॥ त्रिदोषशमनं राजक्षयरोगविनाशनं॥ ज्वरसृक्पि-
 त्तया द्वादिवाना घृष्टमहागदे॥ यद्यदोगहौ ये गैस्तत्तदोगहं भवेत्॥ ॥ तीक्ष्णं शस्त्राय संशस्त्रं पिण्डं पिण्डा-
 य संशतं॥ आयसं शीतलं तीक्ष्णं लोहखड्गं च मुराडजं॥ अयश्चात्रायसं प्रोक्तं जीवजं च त्रिपंचका॥ मुराडमुराडायसं

२५४

रामः

११

लोहं कृष्णलोहं शिलोद्भवम्॥ कांतलोहं प्रकारेण माराणां तीक्ष्णं मुराडयोः॥ ॥ तीक्ष्णलोहं कषायाम्लं सति-
 तं कटुकं लघु॥ शीतलं लेखनं रुक्थं कफपित्ताखपांडुजित॥ प्रमेहसर्वभूलघ्नं तीक्ष्णं मुराडादिकं ग्रहो॥ चक्षु-
 ष्यं मुराडलोहं कषायं स्वादुतिक्तकं॥ लेखनं वातहृच्छीतं किमपि तक्तकफप्राणुत्॥ श्वयधूदा भूला शकृष्टपांडु-
 प्रमेहजित॥ ॥ पंचमो द्वाप्तः॥ ॥ खुरकं मिश्रकं चेति द्विविधं वंगमुच्यते॥ खुरकं तत्र ग्रहोः श्रेष्ठं ग्राही नंतु मिश्र-
 कं॥ धवलं मृदुलं शुद्धं द्रव्यं सगौरकं॥ निःशब्दं खुरवं गस्य मिश्रकं शपासुभ्रकं॥ ततः पुं पुंसमारूपं वंगं च कुटिलं हि-
 मं॥ कुरुप्यं सेचुदं वंगं पूतिगंधं मुराडयं॥ स्वच्छं मुह्यं सहं शीतं मुह्यं पत्रकां लघु॥ रुग्णा शरूप्यकरणो तद्वंगं श्रेष्ठमुच्य-
 ते॥ ॥ द्रावयित्वा निशा युक्तं क्षिप्रं निर्गुडिकारसैः॥ विभ्रजति त्रिवोरा खुरवं न संशयः॥ आयुतकविनिधि-
 वृषा भूविषतिं दुभिः॥ कदाला वृगतं वंगं दितयं परिभ्रजति॥ सतालिनार्कडुग्धेन लिप्त्वा दंगदलान्यथा॥ बोधिनि-
 चात्वा शौरैः दद्याच्च पुण्यानि च॥ मर्दयित्वा चोदस्म तदसादिषु शस्यते॥ पलाशोत्पदे वैर्वाथलोडयित्वा ध्रुवतु-

८॥ उद्धृत्य दशमां सेनतालेन सह मर्दयत् ॥ पूर्वडावै महालोपं रुद्धा गजपुटे पचेत् ॥ एकविंशत्युटे वंगमथो भवति रोगहा ॥ शि
 रषाजनी चूर्णैः कुमार्या युतगोलकं ॥ सूतलिप्रां वंगपत्रंगोलकं सममेलकं ॥ रुद्धालघुपुटेः पक्वं मृतं स्यात् पूर्वशंकया
 ॥ अक्षभट्टाटकी तोयैः पिष्ट्वा पत्राणिले पयेत् ॥ ततस्तिनखरीमध्ये क्षिप्त्वा रुद्धा पुटे पचेत् ॥ चत्वारिंशत् गजपुटेः वंग
 कं भस्म जायते ॥ वंगतीक्ष्णो हनकदुकमीषघातप्रकोपनं ॥ मेदक्षेष्वा मयघुंचक्रिमिघुं मेहनाशनं ॥ हिमं कषायलव
 रां पांडुदाहहं सं ॥ लेखनं पित्तलं किंचिन्नपुसी संचषदुरां ॥ ॥ शीशकं च जडं शीतं यनेष्टं - भुजंगमं ॥ योनिष्टं
 नागमृगं कुवं गं परिपिष्टकं ॥ मृदु ह्नाय - संपद्मता अद्रिकां स्मृतं ॥ शिराहृतं च वंगस्य चिन्नापिष्टं च षोडश ॥ सितं
 तु वंगसामं स्यादसवीर्यविपाकतः ॥ पाकहीनो नागवंगौ कुष्टगुल्मरुजाकारौ ॥ मेहं च पांडुश्चेष्वा वातपित्तप्रदौ स्म
 तौ ॥ उत डावं महाभारं छेदे कृत्वा समुज्ज्वलं ॥ पूतिगंधं वहिः कृत्वा अद्रसी समलो न्यथा ॥ ॥ निर्गुंडी मूलचूर्णं नय
 कंडुधेनले पयेत् ॥ नागपत्रं ततः शुक्लं डावयित्वा निजे चयेत् ॥ लिप्त्वा डव्यं पुनः सेच्यं सप्तवां विभुद्वये ॥ निशानुं

रुबीजानिकुफिलासंकुवेरकं ॥ गौरीफलं महिका च मोक्षवृक्षमयूरकं ॥ यथालाभं तु भस्मे षां वज्रशीरेण भावयेत् ॥
 तन्मद्योडावितं नागं अद्रं सेच्यं तु सप्तधा ॥ महिषस्यास्थि चूर्णं नमुपाकं मूत्रसेचनात् ॥ वंगं अद्रं भवेद्वेधानागो नागास्थि
 मूत्रतः ॥ अश्वत्थचिंचात्वयुस्मनागं सच्चतुरंशतः ॥ क्षिप्त्वा चुल्या पचेदग्नौ चालयेद्बोहर्डना ॥ यावद्भस्म समुद्धृत्य
 भस्म तुल्या मनःशिला ॥ जम्बीरारनालैर्वालिपुत्वारुद्धा पुटे पचेत् ॥ सांगं शीतं पुनः पिष्ट्वा विंशत्यंशे शि - म्लके ॥ स
 वंषष्टिपुटेः पक्वं नागस्यानुनिरुद्धितः चिंचोक्षत्रिशुभट्टातवाणवज्रलता भवैः ॥ अपामार्गर्जुनाश्वत्थसमुद्धूतैश्च भ
 स्मितः ॥ दृढपालाशदराडेन लोहपात्रे तु भस्मयेत् ॥ सप्तभिर्दिवसैरेवं म्रियते नात्र संशयः ॥ ॥ अत्युद्धं शीशकं स्नि
 ग्धं तिक्तं वातकफापहं ॥ प्रमेहो यदोषघ्नं शीपनं चामवातनुत् ॥ ॥ षष्ठो ह्वासः ॥ ॥ एति शुद्धसुवर्गा सितकनकं
 पिंगलं च पित्तलकं ॥ लोहितकमारकूटं पिंगललोहं च पीतकं नवधा ॥ शतिकाकजुंडातिद्विविधं पित्तलं भवेत् ॥ सं
 तप्तकांजिके क्षिप्त्वा ताम्रभाषितिकामता ॥ स्वं योजायने कृत्वा काकजुराडीनुसामता ॥ उर्वी मृदी रपेता सा रंगी ताड

नकसमा॥ सुस्त्रिधामसुरांगीचीतितादृशीभुभा॥ शुद्धस्त्रिधामसुडसितासुरांगसत्त्वपत्रिणी॥ हेमोपमाभुभाश्वत्था
 जात्याशतिः प्रकीर्तिता॥ पांडुः पिताखा रूक्षा चर्वराघटनसमा॥ पूरिगंधातथालघ्वीरितिनेष्टरसादिषु॥ ॥ शति
 लितासारासुजाजंतुघ्रीसास्त्रपित्तनुत्॥ रुदनकुष्ठहरायोग्यातीक्षावीर्याचशीतला॥ काकतुंडीगतस्त्रेहारांनीतिगणा
 जुगा॥ राजनीतिलुनिर्दिष्टाशतिकासदृशीगुणैः॥ शतिकायुगलंरुक्षंसनित्तंनवरणारसः॥ शोधनं पांडुचातघ्नंवलं
 वीर्यायुवर्द्धनम्॥ शतिकाकडुनित्तोदनशीहांनाहनिवर्हनी॥ रूक्षाकफासपित्तं चहृन्मास्वादुप्रयोजिता॥ राजशतिः
 काकतुंडीराजपुत्रामहेश्वरी॥ बुसाराणीबुसशतिश्चकपिलापिंगलापिच॥ ॥ कांश्पसौराष्ट्रकंधोषकासीयं व
 हिलोहकं॥ दीपलोहंघोषघ्नं दीतिकंचनबाह्यं॥ अष्टभागेनताम्रेणादिभागंकुटिलेनच॥ विदतेनभवेत्कांस्पत
 तौराष्ट्रभवंभुभा॥ ॥ तीक्षाशब्दंमृडस्त्रिधं कुष्ठश्यामलभुवकं॥ निर्मलंदाहस्तां चघोराकांश्पपुशस्पते॥ श्वे
 तदीपंमृडः ज्योतिः शब्दाद्यंस्त्रिधनिर्मलं॥ घनाग्निसहस्रभांगंकांश्पमुत्तममीरिति॥ नत्पीतंदहनेताम्रंघनंरुक्षंघ

नासहं॥ मंदनादगताः ज्योतिः सप्तधाकांश्पमुत्तरेजेत्॥ घृतमेकंविनाचान्यत्सर्वकांस्पगतंनृणां॥ भुक्तमारोग्यमुख
 दंहितमात्माकांतथा॥ कांस्पतुल्युतिकोस्मलेखनंदिकप्रसादनं॥ किमिकुष्ठं वापिपित्तघ्नंभोजनंहितं॥ ॥ व
 र्तिलोहं वर्तितीक्षां वर्तिकंलोहसंकरम्॥ नीलिकानीलिलोहंचलोहकंपटलोहकम्॥ कांश्पार्कशतिलोहादिजा
 तंतद्वर्तिलोहकं॥ तदेवंपंचलोहाख्यंलोहविद्विरुदाहृतं॥ तद्भाराडसाधितंसर्ववन्यं व्यंजनपूर्वकं॥ धृतमश्वजलेक्षि
 त्वावर्तिलोहंविशुध्यति॥ मृतेगंधकतालाभ्यांप्रटितंवर्तिलोहकं॥ तेष्वेतेव्यतियोगेषुयाजनीयंयथाविधि॥ वर्तिलो
 हंकडुघ्नंचतित्तंचशिखितथा॥ भजेत्यित्तस्यसमनंमधुंदाहमेहजुत्॥ रुक्षंरुच्यंकिमिधुंचनेत्र्यंमलविशोधन
 म्॥ ॥ त्रिक्षांपंचलवरांसप्तधाम्नेनभावयेत्॥ कांश्पाख्यघोषपत्राणि तेनकल्केनलेपयेत्॥ रुक्षापचेरुजपु
 टेभुद्धिमायातिनामथा॥ ताम्रवन्मारांतेषां कृत्वा सर्वत्रयोजयेत्॥ मृतानुलोहानुमृतिर्भवन्तिनिघ्नंति युक्तानिम
 हामयाश्च॥ अभ्यासयोगादृढदेहसिद्धिः कुर्वन्तिरुजन्मजाविनाशं॥ ॥ नागेषुवरांरजतेनताप्यंगंधेनताम्रंशिलया

चनंगंतलेनवंगंविधितुलोहंनारीपयोघृतिचिह्नुलेन॥तथाभ्रसत्वंबलिनापनोह्वजेरास्तंतंविनिहंतिसद्यः॥
 वज्राभ्रकस्यतसत्वंवश्यामिश्रणुभैरवा॥चतुर्थाभ्रकसत्वंस्यात्कठिनंमृदुलंधति॥वीजंचतुर्गुणविज्ञेयंतत्क्रमा
 उत्तरोत्तं॥धान्याभ्रकंरविक्षीरैर्घर्मस्थाप्यदिनावधि॥ततश्चक्षणांपेषयेत्पिष्टिंशावेतानिरोधयेत्॥सम्पक्पचे
 रुजपुटेःरविक्षीरंपचेत्युनः॥मर्दनंपुटपाकंचकुर्यादेवंतुसप्तधा॥तथाजंवीरनीरेचनितुलस्यसेतथा॥एतत्सिद्ध
 तेनपेष्यंनिश्चिदंसत्त्वपातने॥॥लाक्षागुगुलुदधोरासर्जीसर्जरसंपदुः॥शशास्थिदुग्धमत्स्याश्चहरिद्रामित्रपं
 चकं॥पंचमाहिष्यकंवापिभट्वाचंसमंसमं॥सर्वतुल्यंसिद्धिघनंनिश्चिदंपेषयेद्दिनम्॥तत्सर्वतेनवटकाःकार्यास्ताः
 कर्षमात्रकाः॥विवाहमेवंकुर्वीततत्किंनैःसत्त्वपातने॥॥पुनरापंप्रवक्ष्यामिमृदुसत्वंसुरेश्वरि॥गुगुलुदंकां
 गुंजासर्जीसर्जरसंगुं॥शुद्धमीनंयक्षांकाचपिरापाकसूरां॥भूलतात्रिफलाबहिःक्षीरकंदंपुनरावा॥धुतूर

रामः

विवाहमेवंकुर्वीततत्किंनैःसत्त्वपातने॥अनेनक्रमयोगेनकालसम्पक्माक्षिकं॥कठिनोपरसाश्चान्येभ्र
 द्रभूनागमृत्तिका॥मुश्चतिहति संघातंगृहीयात्तत्पृथक्पृथक्॥४

लांगलीपाठयस्तांगंधकशीसकं॥गोक्षीरंपंचलवाणंमधुषडिंडुशुद्धशंवुकंअस्थीनीशशकस्यच॥पाणवतमलंअषविन्दु
 गोपंसिद्धकं॥गोधूमंसर्षपंताप्यंछागक्षीरेणमर्दयेत्॥स्वव्यस्तंसमस्तंवायाममात्रेणमर्दितम्॥अस्पष्टिंइस्यभागेकंदि
 भागंसिद्धमभ्रकं॥पंचमाहिष्यभागेकंसर्वमेकत्रलोलयेत्॥कर्षाशावटकाःकार्याःकिंचिच्छायाविशोषिताः॥खदिरांगार
 संतप्रेकोष्टेयंचेद्विपन्निपन्॥वटिकाःपंचपंचैववंकनलेभवेदृढं॥मृदुस-भवेदुभ्ररुजरास्युनाशनम्॥अभ्र
 सत्वंसमादायसमांशंकावटंकराम॥दत्वादत्वात्रिवांतद्वज्रमूषागतंधमेत्॥अभ्रवर्गंक्षुषीपत्रंविंचावीजंसवल्लकलं॥
 कल्कयेत्तत्रसंतप्रेसप्तवारंनिषेचयेत्॥मृदुमभ्रंभवेत्तत्ररुजरास्युनाशनं॥सिद्धाभ्रंदशवारंस्यात्शुद्धनागंविभागकं॥
 टंकरांमाक्षिकंसूतंभागेकंचसुशोषितं॥कुर्यात्सज्जियवक्षांभागंभागंविमिश्रयेत्॥मर्द्यमत्राभ्रवर्गंभ्यांयथाप्रोक्तंदि
 नावधि॥अजपंचांगसंयुक्तंपूर्ववत्सत्त्वपातनम्॥कृत्वादायामृतंसाक्षात्निर्मलंमृदुजायते॥॥वीजसत्वंप्रवक्ष्यामि
 घनस्यपरमंहितम्॥सिद्धाभ्रकंदशपलंस्वर्गरूप्यार्ककांतकम्॥रसत्रिगंधमाक्षीकंविमलाभूलताद्वज्रम्॥नीलांजनं

चकंकुण्टकासीसंदरदंतथा॥प्रत्येकदशनिष्कं स्यात्ततो गैरिकटंकरां॥इंद्रगोपंगुंडं गुंजामधुसर्पिश्चगुण्ड॥सद्यक्षारोय
वाक्षारोकरांचपटुपंचकं॥शुद्धमीनाशशास्त्रीनिमाहिष्याष्टंगमूलकं॥एथकएथकपंचमूलं पंचमाहिष्यमर्दयेत्॥क
र्षाशावटिकाः कार्याः किंचिच्छायाविशोषिता॥पूर्ववत्पातयेत्सत्वरुज्जादैन्यमृत्युजित्॥बीजसत्त्वमिदं श्रेष्ठं वैद्यवादेसाय
ने॥ ॥निर्मलीकराणवक्षेधनसत्त्वस्यपार्वती॥तत्सत्त्वंकराशः कृत्वा मित्रपंचकसंयुतम्॥मूषायांतद्विनिःक्षिप्यका
चंचतदधोत्तरम्॥रुद्धाहृष्टाग्नौधमयेत्स्वदिरांगारयोगतः॥एवंक्रमेणधमयेत्सप्तधानिर्मलं भवेत्॥ससत्त्वंनिर्मलीभूतं
लोहरवल्हेविचूरीयेत्॥मर्दयेत्त्रिफलाकाथैर्यामंघमेर्विशोधयेत्॥पाकंपुटंचविधिवत्कुर्यादेव पुनः पुनः॥चत्वारिं
शत्पुटेकुर्यादेवमार्कवजैडवै॥एथकपंचामृतैस्तद्वत्तर्दयेत्पुटयेत्त्रिधा॥उदपादित्यसंकाशं घनसत्त्वंविशुद्ध्यै॥चूरीं
कुर्याद्बोहरवल्हेनिर्मलीकृतमभवकम्॥ ॥घनसत्त्वंसुविमलंलोहरवल्हेविचूरीयेत्॥शतनिष्कंततस्तस्मिन्तत्समं
माक्षिकंक्षिपेत्॥अर्कक्षौरैर्दिनमर्धरुद्धागजपुटे पचेत्॥एवंशतपुटंकुर्यात्माक्षिकंतुपुटेपुटे॥विंशांशंसत्त्वसिन्धूरं

जरामृत्युनाशनं॥तत्सत्त्वंनवकान्भित्वालोहरवल्हेषुबुद्धिमान्॥मर्दयेद्बोहरदंडेनवराकाथसमन्वितं॥याममात्रे
खोर्धमेस्थाययेद्बोहरपात्रके॥स्थालीपाकंखां कृत्वा रात्रौ गजपुटे पचेत्॥एवंसप्तपुटंकुर्यान्मार्कचस्वसैस्तथा॥
क्रमारिस्वसैतद्विचमूलसैस्तथा॥नीलीपत्रसैस्तद्वत्पुनर्नवारसैस्तथा॥मेघनादुड्वैस्तद्वत्काथैर्वटजटोत्थजै
॥एवंसुसूक्ष्मचूरींशतांशंगन्धकंक्षिपेत्॥मर्दयेदांनलेनधर्मस्थाल्यां पुटे पचेत्॥एवंदशदिनंकुर्यात्पुनस्त
प्यंशतांशतः॥क्षिप्त्वा रनालैः समर्धधर्मस्थाल्यां पुटे पचेत्॥एवंदशदिनंकुर्यात्पुनः पंचामृतं पचेत्॥पंचपचेत्
जसैः पंचधापुटमाचरेत्॥सिंहशभेभ्रससितेनिक्षिपेद्बुद्धिं हिंगुलं॥विंशत्यंशं घनस्याथसन्धैः समर्धसंपुटे॥रु
द्धाथभूधोपंचेक्षिप्त्वा लघुपुटे दलेत्॥स्थालीपाकं त्रिधा प्रोक्तं मृदु मध्य खरात्मकः॥पंकोत्कांसमं पूर्वपिण्डपाक
स्तुमध्यमः॥तृतीयंखापाकं स्यात्वालुकासदृशं प्रिये॥स्थालीपाकरसोयुक्तः संयुक्तोदरेनवा॥मृदु मध्यमपा
काभ्यां कर्तव्यौ भूधरेत्ततः॥क्षिप्त्वा लघुपुटे दंष्ट्रं सहिं ग्लमर्दितं॥खापाकः प्रकर्तव्यः विधिर्गजपुटे पचेत्॥सर्व

[illegible]

शमः

किं सुतप्रतयावत्सीर्यतितत्त्वयं॥ तत्सीर्याहयेत्येषं मंडूयं प्रयोजयेत्॥ ये गणा मारिंते मुंडे ते गणा मुराडकिट्टके
॥ तस्मात्सर्वत्र मंडूयं गणांत्यै प्रयोजयेत्॥ ॥ किं च दस गणां मुंडं मुराडीतीक्ष्णां शताधिकं॥ तीक्ष्णा द्व्यक्षरां कांतं
भक्षणात्कुरुते गणां॥ ॥ मंडूयं पांडुशोफार्शयहणीका मलापहं॥ सर्वभूलप्रमेहघ्नं दीपनं परमंहितम्॥ शीतं ति
क्तं कषायघ्नं हृद्गोष्ठीघ्ननाशनम्॥ स्तेन्द्रशोधयेद्देविपलानां द्विसहस्रकं॥ सहस्रं वा शतं वापि पंचाशा द्वातद्विकं
॥ न कुर्यादिसकर्माणि हीनं पंचविंशतिः॥ लोहस्य पंचकं त्रिंशत्पलं कुर्द्रनकारयेत्॥ अर्वाक्यं च पलादवीघ्ननस
त्वं तथापचेत्॥ स्वर्गं पंचपलाहर्षं पलाहनं न शोधयेत्॥ नथारूपं च ताम्रं च शोधयेत्मायेन्द्रिये॥ लोहवघ्ननस
त्वं च घनपत्रं तथैव च॥ हीनं पंचपलाहर्षं न कुर्यात्पलविंशतिः॥ डावरां शोधनं देविमाराणां नागवंगयोः॥ वजुनिष्क
दशश्चोर्द्रन कुर्याच्छोधनं मृतं॥ पद्मरागादिरत्नानि तथा कुर्यात्सुरेश्वरि॥ ॥ सप्तमो द्वाप्तः॥ ॥ महं वुराशो सवि
तिपर्वते कान्तेनेपि वा॥ रत्नानामाकां देविस्थानामधेयगौरवात्॥ ते पुरश्चो विष्वया लव्याधिदोषहराणि च॥ प्रादुर्भवन्ति

रत्नानि तदैव हि गुणानि च ॥ प्रदुष्टेनापि जातानि दोषैर्मुक्तानि कानि च ॥ दोषैस्तान्यपचीयंते हीयंते गुणसंपदः ॥ ॥ माणिक्यं शो-
 रारत्नं चरत्नराजुविरत्नकं ॥ मृगशीरंगमाणिक्यं तालोरत्ननायकः ॥ रणदकपद्मरागं च रत्नं शोरोपलंतथा ॥ सौगंधिकं लो-
 हितकं कुरुविन्दसोराडकं ॥ माणिक्यं पद्मरागाख्यं द्वितीयं नीलगंधिच ॥ कुशेशयदलच्छायास्वच्छं त्रिगंधं गुरुस्फुटं ॥
 हस्तायनं समंगात्रं माणिक्यं श्रेष्ठमुच्यते ॥ ॥ परिष्ठापरिभ्रानां रत्नानां यथिवीभृतां ॥ धाराणां सर्वदा कार्थश्रेयः श्री-
 कांतिकां क्षिराः ॥ तनसुशास्त्रैर्तेषां परिष्ठादिकमुच्यते ॥ यत्सिंहाकालपुंमलं तुं वुरुसंस्थितं ॥ क्षेत्रं चतुर्विधं तस्य
 माणिक्यस्य समुद्रवेत् ॥ हिंजले तु भवेदक्तं पद्मरागामनुत्तमं ॥ पीतं कालपुरोद्भूतं कुरुविंदमिति स्मृतं ॥ अशोकपद्मव-
 द्छायामंडसौगंधकं प्रिये ॥ तुं वुरुच्छायमानं नीलं नीलगंधिचकीर्तितम् ॥ मध्यमे मध्यमं ज्ञेयं माणिक्यं क्षेत्रभेदनः ॥
 माणिक्यस्य गुणः प्रोक्ताश्चत्वारो मुनिपुंगवः ॥ त्रिगंधश्छायागुरुत्वं च नैर्मल्यमतिरक्तता ॥ ॥ माणिक्यं दीपनं ह-
 र्यंकफवातक्षयति उत् ॥ भूतवेतालपापघ्नं कर्म-
 व्याधिनाशनम् ॥ माणिक्यं च महापुण्यं महाभाग्यकारणम् ॥ सर्वभू-

रामः

११३

तय होन्मादविषघ्नं दोषजित्परां ॥ ॥ मुक्ताः सौम्या मौक्तिकं मौक्तिकेयं ताराकारं - मौक्तिकं ताराकाव ॥ अंतःसांशीत-
 लं नीरजं च नक्षत्रं स्यादिंद्रानं बलक्षं ॥ मुक्ताफलं विंदुफलं च मुक्तास्थोरो यकं भुक्तिमणिः शशिप्रियम् ॥ स्वच्छं हि मंहे-
 वतं च भ्रमं भ्रमं सुरत्नं च भसं जिताह्वयं ॥ मातंगोरगमानयोत्र शिरसस्त्वक्सांशं खां वुभुक्षुक्ते सुरदाश्च मौक्तिकमणिः
 स्पष्टं भवेददृष्टा ॥ नक्षत्राभं भ्रमं मयं तमुक्तं त्रिगंधं स्थूलं निर्मलं निर्मलं च ॥ यत्तंधन्ने गौरवं यं तुलायां तनि मौल्यं
 मौक्तिकं सौख्यदायी ॥ ॥ मौक्तिकं च मधुरं सुशीतलं दृष्टि रोगशमनं विषापहं ॥ राजयक्ष्मपरिकोपनाशनं ॥ क्षी-
 रावीर्यवलं पुष्टिवर्धनम् ॥ मौक्तिकं शिशिं हृद्यं विंशदं कांतिवर्धनं ॥ दाहभद्रममूर्च्छासकपित्तज्वाविषापहं ॥ च-
 क्षुष्यं पवनाश्रपित्तविषजित् सर्वेन्द्रियां हृदयं नृदाहज्वरशोकमोहशमनं शीतं श्रमघ्नं हितं ॥ धन्यं मंगलमायुष-
 स्थितिकां सौभाग्यकांतिप्रदं ॥ मुक्ताहारविभूषणं नदखिलं शशिप्रीतये ॥ ॥ प्रवालोगारमणिभिः विदुमां भोधिपद्म-
 वः ॥ भौमरत्नं च रत्नांगोरत्नांकुलनामणिः ॥ श्वेतासागामध्ये जायते पद्मवैः शुभाः ॥ विदुमासासुरत्नाभा दुर्लभा

दीप्तरूपिणी॥पाषाणात्वंभजत्येषापाकतःकठिनासति॥प्रबालनामतदक्तावर्णसौभाग्यकांतिदं॥स्त्रिगंधंस्वच्छंशुद्धं
पंचताकांसमंगलं॥रंगगात्रंदृढंपिंडंप्रबालंश्रेष्ठमुच्यते॥पक्वविंवफलाभासंजपाकुसुमसन्निभम्॥अकतुंडसम
छायाप्रबालमतिशोभनम्॥शाखादगंदलंरूक्षंरुक्मंरुक्षंसकोटं॥विद्वक्कृद्वनलघुतमंप्रबालंदोषकृद्भवेत्॥गारवं
गजलाक्रांतंप्रबालमभुमंत्यजेत्॥ ॥प्रबालंतोमांस्त्रिगंधंसुराणंविदुमंहिमं॥धनधान्यकांमध्यंविषाहिभयनाश
नम्॥ ॥प्रबालोमधुरांम्लश्वकफपित्तादिदोषनुत्॥वीर्यकांतिकांस्त्रीरांभूतोमंगलदायकम्॥ ॥माकत
कंरौहिरोयंगारुत्मजहरिन्मणिः॥सौवर्णंरुद्रोदीर्णंविधरत्नाश्मगर्भजं॥गलारिर्वारुणंरुद्रसंमितं॥चतुर
ष्टविषयांभोधेसमीरौहराचले॥तच्चपाश्यामलौदेशःसोभन्माकताकारः॥तद्विशेषात्माकतंजातंदोषगणान्ति
॥दोषाःसप्तविधास्तस्यगणाःपंचविधास्मृताः॥भवेदष्टविधाछायामणिर्मरुतस्यच॥अस्त्रिगंधंरूक्षमित्युक्तंविस्मो
दंषिटकंतथा॥जठंक्षयंतिहीनंचविच्छायंमलिनंतथा॥सशकंसपाषाणंकर्कसंस्त्रसंयुतं॥कल्माषवर्णसवलं

रामः
११४

समस्तभयदायकं॥निर्मलंकथितंस्वच्छंरुद्रस्यादुहदायकं॥स्त्रिगंधंरूक्षंविनिर्मुक्तंममरत्नमोराडकम्॥सुरांग
गवद्गुलमितिपंचगणास्मृताः॥सैतैर्युक्तैर्मरुतंसर्वपापहरस्परम्॥ ॥माकदंविषघ्नंचशीतलंमधुरंरसे॥आ
म्लपित्तहंरूच्यंपुष्टिदंभूतनाशनं॥स्त्रिगंधंमाकतंस्वच्छंसर्वदोषहंशुभं॥कांतिसौभाग्यदंमेध्यंभूतग्रहविषापहं॥
पीतलुपुष्परागस्यपीतस्फाटिकंचपीतरागंच॥पीताश्मशुक्लंपीतंमणिःपुष्परागश्च॥ईषत्पीतसविच्छायंस्व
च्छंकांत्यामनोहरम्॥पुष्परागश्चिख्यातो रत्नंरत्नपरिक्षकैः॥हेमच्छायंशिरोवृत्तंज्योतिरंगारनिर्मलं॥पीतगात्रं
रुस्त्रिगंधंपुष्परागंप्रशस्यते॥रूक्षंक्षतंलघुःशीतंरुद्रंगौरंरुद्रं॥मलिनंविदुमंरत्नंपुष्परागंनशस्यते॥पु
ष्परागोम्लशीतश्चवातजिदीपनम्परम्॥आयुःश्रीयंचप्रज्ञांचधारणात्कारुतेनराम॥पुष्परागंशुभंमेध्यंवलु
सौभाग्यकीर्तिदं॥वाक्पटुत्वकांरूच्यंविषघ्नंदोषजित्वां॥ ॥वज्रमिन्द्रायुधंहीरंभिडुं कालिशंपविः॥अभे
द्यमशिरांरत्नंरुद्रंगर्भावकस्मृतं॥स्वच्छंविद्युत्प्रभंस्त्रिगंधंसौन्दर्यंलघुलेखनं॥षडारंतीक्ष्णकंधारंमुसाम्बांश्रियं

दिशेत् ॥ प्रादुषतंगहिमाचलसौराष्ट्रसुप्रारकोसतकलिङ्गः ॥ पेसा नदी तस्यैव ज्ञेयः ॥ वज्राकाराणि निर्दिष्टाः ॥ इषामं पौनः
 भवं किंचित्प्रातंगतगिरिजातम् ॥ हिमवत्सौराष्ट्रसंभवतां मन्त्रः कृत्स्नकान्तिसौपरि ॥ फुल्लशिरोषट्कायं काशालजंकन
 ककान्तिकालिङ्गं ॥ पेसा नदी तयोद्भवमाकृत्तुं श्रद्धांशुनिभं ॥ कलिङ्ग - शलौ दंशौ मतं गादिहिमालयौ ॥ सौराष्ट्रपो
 डकोरे कारसर्पाट्को तथा ॥ कृतादिषु युगेभ्येतौ वज्राणामाकौ स्मृतौ ॥ आकोऽथेव वज्राणां खनिः श्रोतः प्रकीर्ण
 कं ॥ समुत्पत्तिस्थलं त्रेधा निर्दिष्टं सुरनायके ॥ कोद्यापार्श्वेति धारा च षड्यो द्वादशैव च ॥ इत्थं गती क्षाया वज्रजा
 गणाः ॥ मले विंदुश्चोखाश्च त्रासक्षः काकदंतथा ॥ एते दोषा समाख्याता पंचवज्रेषु संस्थिताः ॥ कुर्यादशोधितं वज्रं
 कुष्ठदाहं गेहो रवं ॥ ह्यपार्श्वपीडापांडुश्च ततस्तद्विद्विच्यते ॥ ॥ गृहीत्वाथ भवं वज्रं व्याघ्रीकंदो दोक्षिपेत् ॥ महिषी स
 कृतालिप्यं करिषा गनौ विपाचयेत् ॥ अहोरात्रात् समुद्रपृथग् मंत्रेण सेचयेत् ॥ स्वपुनः पुनः पक्वं सप्तरात्रादिश्रद्धति
 ॥ मेघनादाशमी इषामाश्टंगी मदनकोद्भवैः ॥ कलुष्येत सा गत्पसिंदुवाणखुकरिका ॥ एतेषां ह्यमंत्रेण कषाये सा

रामः
११५

धितं पुनः ॥ जंवीरकुलिंशं क्षिप्वा ह्यमंत्रेण सेचयेत् ॥ डोलायंत्रविधानेन ततः श्रद्धिमाप्नुयात् ॥ कलुष्यकोऽवकाथैः
 डोलायंत्रे विपाचयेत् ॥ व्याघ्रकंदगतं वज्रं सप्तरात्राहं कुर्यात् ॥ कलुष्यकोऽवकाथं ह्यमंत्रं सुक्षिपयः ॥ क्षिप्वाभां
 डेपचेत् तस्मिन् व्याघ्रकंदगतं पविः ॥ डोलायंत्रे दिनं तत्र समुद्रपुनः क्षिपेत् ॥ वज्रकंदं मृदाकंदं लिप्वा गजपुटे पचेत्
 तत्पक्वं पाचनादवैः सेवितं श्रद्धिमाप्नुयात् ॥ ॥ व्याघ्रकंदगतं वज्रं मृदालिपेत् पुटे पचेत् ॥ अहोरात्रात् समुद्रपृथग् मंत्रे
 ण सेचयेत् ॥ वज्रक्षीरेण वा सिंच्या देवं रुंधंतु मायेत् ॥ वक्ष्यते विप्रजात्यादेः श्रद्धवज्रस्य माराणां ॥ अश्वत्थवडरीभंडी मा
 र्कटं कर्कटास्थि च ॥ समं स्तु कयसापि ष्ठा मूषामध्ये प्रलेपयेत् ॥ तन्मध्ये निक्षिपेद्वज्रं मौषधैस्तैस्ततः पां ॥ वज्रं माछाय
 यत्नेन ततो मूषां निरोधयेत् ॥ कुंजराख्येन पुटयेत् पुटेन महातापुनः ॥ विप्रजातीयकं वज्रं पुटेनैकेन श्रद्धति ॥ ॥ कावीरं
 मेघशृंगीददं च मुहुं वं ॥ अर्कडुग्धैः समं पिष्ट्वा तत्कृते गोलके क्षिपेत् ॥ वज्रं क्षत्रियजातीयं पूर्ववत् मायेत् ॥ बलाम
 तिबलागंधं कछपास्थि च पेघयेत् ॥ उत्तरावराणीडुग्धैः तत्कृते गोलके क्षिपेत् ॥ वज्रं तु वैश्यजातीयं पूर्ववत् नमृतं भवेत् ॥

शृणां लमुनं शंखं शिलासं पेषयेत्समं ॥ वटक्षोरेण तस्मिन् कोलके पूर्ववत्पचेत् ॥ वज्रं तु श्रद्धांती यन्ते तस्मिन् भवेत्तत् ॥ स्त्रीपुं व
ज्रं तु पूर्वैकैः स्त्रियते तत्र दोषधैः ॥ चतुर्जात्योषधैरेवं मृतं वज्रं न पुंसकं ॥ सामान्यं सर्ववज्राणां वक्ष्यंते माराणां क्रमं ॥ शुद्धवज्रं म
त्तुगानां स्तैः पिष्ट्वा धमेत्यनः ॥ अग्निवर्णाक्षिपेत्तु त्रेगर्दभस्य पुनः पुनः ॥ तापितं ध्यापितं न ददेवं कुर्यात्तिसप्तधा ॥ तालकं मत्त
कुनेः पिष्ट्वा वज्रं दुग्धेन डोलकं ॥ कृत्वा तन्मध्यमं वज्रं मृत्युते धमना च तत् ॥ मिषभृंगं भुजंगास्थि कूर्म एव शिलाजित् ॥
गंधकं कांतपाषाणां मुनिपुष्पं सतालकं ॥ त्रिशां पंचलवरां मेघभृंगीन्द्रवारुणी ॥ वज्रवह्नी मूषकर्णी वदरी कुम्भलानि च ॥
मूषकस्य मलं स्तन्यं स्त्रुधर्कक्षीरमत्तुगानां ॥ पंचांगशापुंखस्य हस्तिनीखा मेखयोः ॥ पेटारिवीजं स्त्रीपुष्पं पाणवतमलं शिला
पुष्पाणि चैव वाक्याः पंचांगतिमिरस्य च ॥ धातुहृक्षस्य पंचांगगोभाजिमृत्रकं हंसपादी वज्रकंदं हृतीफलसूराणां गो
जिह्वाकर्कटं मांसं मूत्रवर्गं च मिश्रितं ॥ सततमलं व्यलं वायथालाभं सुपेषितं ॥ तत्पिंडे निक्षिपेद्वज्रं अंधमूषा गतं धमेत् ॥ कु
लुम्भकोऽपि पिष्ट्वा ह्यमृत्रे विलोडयेत् ॥ तन्मध्ये सेचयेत्तप्तमूषां पुटविनिर्गतां ॥ एवं पुनः पुनः कुर्यादेकविंशतिवारं ॥

रामः

११६

आदाय तत्पुनर्वज्रं ताले मत्तुगाने पेषिते ॥ गोले केन क्षिपेद्दृष्ट्वा मूषातीव्राग्निना धमेत् ॥ सत्येवं सप्तधा ध्यातं ह्यमृत्रे निषेच
येत् ॥ अनेन क्रमयोगेन मृतं भवति निश्चितं ॥ त्रिवर्णरुद्धकर्पा समूलमादाय पेषयेत् ॥ त्रिवर्धनागवल्पावा निजडावैः पु
षेयेत् ॥ तद्गोलके क्षिपेद्वज्रं रुद्धा गजपुटे पचेत् ॥ एवं सप्तपुटैः पक्वमेकैकेन मृतं भवेत् ॥ तालकाशीससौराष्ट्रेणामा
गस्य भस्म च ॥ पिष्ट्वा कोलुम्भकैः क्वाथैः स्तस्मिन् वज्रं सुतापितं ॥ क्षिपेत्तिसप्तवारं मृत्युते नात्र संशयः ॥ वैक्रांतभस्म
मनासा ईषेयेत् दम्भवेत सं ॥ तद्गोले निक्षिपेद्वज्रं अंधमूषा गतं धमेत् ॥ सेचयेद्दध्ममृत्रेणा पूर्वगोले विनिक्षिपेत् ॥ रुद्धा
ध्यातः पुनः सेच्यं एवं कुर्यात्तिसप्तधा ॥ स्त्रियते नात्र संदेहः सर्वयोगे षु योजयेत् ॥ उत्तरावारुणीक्षीरैः कांतपाषाणां मुखे
॥ क्षाणां पिष्ट्वा तु तद्गोलं क्षिप्वा तस्मिन् पचेद्दिनं ॥ नैले गंधतैलेन मृत्युते नात्र संशयः ॥ भूनागं गंधकं वाथ न शिल
न्येन पेषयेत् ॥ तद्गोलस्थं पचेद्वज्रं पूर्वतैले मृतो भवेत् ॥ स्त्रुहिक्षोरेण विमलां पिष्ट्वा तद्गोलके क्षिपेत् ॥ वज्रं निक्षिप्य
मूषायां शुष्कांतीव्राग्निना धमेत् ॥ क्षिप्वा मध्वस्य मृत्रेणा क्षिप्वा वज्रं समाहरेत् ॥ इत्येवं सप्तधा कुर्यात्तत्तत्तालकमत्तु

रौः॥शिष्वागोलंक्षिपेत्स्मिन्वज्रं मूषां निरुध्य च॥ध्मतिं पूर्ववत्पाच्यं सप्तवारैर्मृतं भवेत्॥ ॥वज्रं मत्कुरात्तेन
 लिप्त्रालिप्त्रातपेक्षिपेत्॥अथ लेप्यं पुनः सेच्यं यावत्सप्तदिनावधि॥विष्णुक्रांतापेतकार्याद्वैः सिंचेत्युनः पुनः॥त
 प्रंतप्रंतुतं वज्रं शतवारैर्मृतं भवेत्॥ ॥गंधकचूरिं भाव्यं स्त्रीपुष्पे रातु सप्तधा॥पुनस्त्रीरजसालो घंतस्मिन् वज्रं सु
 तापितं॥सेचयेत्तापयेदेकविंशं दानं मृतं भवेत्॥वज्रं नदी महाभूतौ शिष्वाभाव्यं मुहुर्मुहुः॥स्तुत्येकोत्तमकन्यानां
 वेगौ केन चातपेत्॥कृद्दन् कर्कटमांसेन पेधितं वेष्टयेत्पुनः॥भूना गस्य मृदा सस्य धृतं भस्म त्वमाप्नुयात्॥रक्तपूलस्य स
 त्रैश्च मेघनादस्य कृष्णलैः॥पेधितं वेष्टितं ध्मातं वज्रं भस्म भवत्यलं॥मातुलुंगगतं वज्रं रुद्धालिपेत्सदा बहिः॥पुटे पचेत्
 मुह्यत दह्यत पुटे पचेत्॥नागपर्णा द्वैर्लिप्त्रं तत्रैव वेष्टितं॥भानुमध्ये स्थितं यामंतद्वज्रं मृदुतां बुजेत्॥मातृवाहक
 वीजस्य मध्ये वज्रं विनिक्षिपेत्॥जंवीरो दगं वाथ डोलायं वेदिनं पचेत्॥कुलुत्थकोऽवकाथत्रैफलैर्वा कषायके॥अ
 होरात्रात्समुह्य जंवीरांतः पुनः क्षिपेत्॥मातृवाहक वीजे वा पचेत्पुंक्षिप्य पूर्ववत्॥पुनः क्षेप्यं पुनः पाच्यं त्रिदिनां ते समु

रामः

दरेत्॥वद्रीवटनिंबानां मंकराणि समाहरेत्॥पिष्ट्वा तद्गोलके वज्रे पूर्ववत्तं विनिक्षिपेत्॥अथ पत्रकैर्वेष्ट्यं तद्गोलं भानु म
 ध्यगं॥दिनं वाधारेत्कक्षं मृदुर्भवति निश्चितम्॥ ॥पादंतीक्ष्णं चूर्णं चिदिनमस्त्रेण मर्दयेत्॥तद्गोले निक्षिपेद्वज्रं सू
 त्रेण वेष्टयेद्बहिः॥नागवल्लीदले श्वेदेष्ट्यं गंधान्पराशिगं॥मासां ते तत्समुह्य लिपेत्नागलता द्वैः॥तले वेष्टितं भा
 नु मध्यस्थं मृदुतां बुजेत्॥कांतपाषाणं नक्तं वा चूर्णं वा कांतलोहकं॥सस्तुतमस्त्रयोगेन दिनमेकं विमर्दयेत्॥तद्गोले निक्षि
 पेद्वज्रं निंबकार्यासक द्वैः॥पत्रैः पिष्टैः सुसंवेष्ट्यं नागवल्लीदले स्तुतः॥वेष्टितं भानु मध्यस्थं दिनां ते मृदुतां बुजेत्॥ए
 वं दृष्टमध्यं तु तत्फलैर्वा क्षिपेत्पुंविं॥मासा मात्रात्समुह्य भानु मध्ये थ पूर्ववत्॥कोमलं जायते वज्रं दिनां ते
 नात्र संशयः॥ ॥वज्रं तिनामांशेन वेष्टितं निक्षिपेत्मुखे॥अतिस्थूलस्य भेकस्य मुखं सूत्रेण वेष्टयेत्॥निखने द्रुल
 मात्रायां शोराणां मासां तमुदरेत्॥मंडूकं संपुटे रुद्धा सस्य गजपुटे पचेत्॥तद्वज्रं पूर्वगोलस्थं भानु मध्ये गतं दिनं॥भवेद्
 जोदिनं साक्षात्पश्चादाहार्यं योजयेत्॥समवजो दनानां तु मारो पूर्ववत्पचेत्॥क्षेत्रं यं रा मठं च चराका म्हा म्भवेत्सं॥

न

ज्वालिमुखीचक्षुरकंस्थूलकुंभीफलानिच॥ सुषर्कक्षीरैश्चक्षुषिष्वातहोलकेक्षिपेत्॥ वज्रनिरोधितं सम्यग्वस्त्रेव
 धाह्यतेचेत्॥ डोलायंत्रेणाधान्यालेधतंमासायकाद्भवेत्॥ वज्रवल्यांतरस्थंवाक्कृत्वावज्रनिरोधितं॥ आम्नाभांड
 गतंसेव्यं सप्राहाडवतांबुजेत्॥ भस्मोदनं धृतिश्चेति त्रिविधं वज्रमाराणं॥ सवंधकरं प्रोक्तं नागार्जुनपुरःसौ॥ वज्रं च
 षडसोपेतं सर्वरोगापहारकं॥ सर्वाद्यशमनं सौख्यं देहदायं रसायनं॥ वज्रं रत्नोत्तमं पुण्यं श्रीः सौभाग्यविर्वर्द्धनं॥ आ
 युष्यं धनमोजस्यं यशस्यं सर्वपापजित्॥ आयुर्वलं देहसौख्यं रूपं कांतिकोतिच॥ सेवितं हंति रोगांश्च मृतवज्रं न सं
 शयः॥ ॥ नीलसुसौरित्त्वं स्यात्नीलाश्मानीलरत्नकः॥ नीलोत्पलसनयाहीमहानीलमुनीलकः॥ इन्द्रनीलमणिः
 स्तत्रचतुर्थजातिभेदतः॥ सतच्छाया भवेदिष्टो रक्तः क्षत्रियजातिकाः॥ पीतं सुवैश्वजातीयो वृषलः कृष्णदीधितिः॥ नी
 लंदससमाभसां वैष्णवी पुष्यसन्निभाः॥ लवला पुष्यसंकाशानीली दीवारमुप्रभा॥ अतशी पुष्यसंकाशाचापपक्षस
 मश्रुतिः॥ कृष्णत्रिवर्णिका पुष्यसमानश्रुतिधारिणी॥ मयूरकं वृद्धाया शंभोः कर्षिभातथा॥ विष्णुदेहसमाभासा

भंगपत्रसमप्रभा॥ एताच्छायाभमकरा इन्द्रनीलमहामणिः॥ गुरुत्वं स्निग्धकांतित्वं सुसंगं पार्श्वं जननं॥ तृणमाहितमित्येते
 उणाः पंचप्रकीर्तिनाः॥ ननिघ्नो निर्मलोगात्रो मरुत्तगुरुदीप्तिकं॥ तृणाग्राही मधुनीलो दुर्ध्वभालक्षणात्त्वितः॥ इन्द्रनी
 लं भ्रमं वारं सर्वपापनिर्वहणं॥ ॥ आयुर्यशोवलं लक्ष्मीमारोग्यं च प्रयच्छति॥ नीलः सतिक्तको ह्यश्च कफपित्तानिलाप
 हः॥ यो दधाति शरीरस्य सौरिर्मंगलदो भवेत्॥ गोमेधकसुगोमेधो राक्षसं तमो मणिः॥ स्वर्भानवः षडास्त्रेयं पिंगस्फटि
 कइत्यपि॥ गोमूत्राभं घनं दुस्त्रिग्धमुद्धं अद्रच्छायं गौरवं यच्च धत्ते॥ हेमरत्नं श्रीमतां योग्यमेतत् गोमेधारख्यं रत्नमाख्यात
 संतः॥ ॥ मधुविंदुसमच्छाया गोमूत्राज्यसमप्रभम्॥ हेमरत्नं गुरुत्वं स्निग्धं गोमेधकं भ्रमं॥ श्वेतं कृष्णं रंगहीनं त्रासो
 र्वादिशेषितं॥ कर्कशं पाटलाकारमुद्धं गोमेधिकं त्यजेत्॥ मेध्यं गोमेधिकं रत्नं यशस्यं श्रीविवर्द्धनम्॥ मांगल्यं कांतिजननं
 स्निग्धं सर्वविषापहं॥ ॥ गोमेधिको ह्यमुद्धं च वातकोपविकारजित्॥ दीपनं पाचनं चैव धत्ते यं पापनाशनं॥ वैश्यके
 तुरत्नं च खशवं सुरजं तथा॥ विश्वभूमिं यत्नं प्राहृष्यं पंचनामत॥ कल्पांतकालशुभितां वराशो निर्हीदिकल्काश्रुतिजेदना

दात॥ वैश्यं मुस्यन्मनेकवर्णा माभातिरोममुतिरत्नवर्ण्य॥ अविदुष्यस्य गगरे रुध्रजंगरोधस्य॥ कौकचोलकसीमंतेमरो
 स्तस्याकारस्मृतः॥ तत्रदैत्येन्द्रनिनदं प्रतिमाघनगर्जिते॥ समुद्रवन्तिवैश्यं मरायः प्राहडागरो॥ सिताश्वधूमसंकासंभीष
 कृद्भंसितंनुयत॥ वैश्यं नामतः प्रोक्तं रत्नवर्णा पीक्षके॥ वेराहपत्रविडालाक्षी शिखिकंठसममुतिः॥ स्निग्धगात्रगुरुस्वच्छं
 वैश्यं पुण्यवन्मतं॥ रेखाभिन्नं लघुस्यष्टं शिलांगाककर्म॥ विवर्णा पुरुषं कृद्भं वैश्यं दोषवन्मुजेत॥ वैश्यं विशदस्नि
 ग्धं प्रीतिर्वलविवर्द्धनं॥ मांगल्यंधारणातद्वि सर्वग्रहविषापहं॥ ॥ वैश्यं मल्लमुद्धं च कफमारुतनाशनं॥ गल्मभूलप्र
 शमनं भूषितं च शुभावहं॥ ॥ माणिक्यं मौक्तिकं वज्रं नीलं मरकटं तथा॥ पंचरत्नमिति प्रोक्तं पापलक्ष्मीविषापहं॥ गो
 मेधिकं पुष्परागं वैश्यं मपि विदुषं॥ पंचरत्नैः सहेतानि न वान्त्रानि निर्दिशेत्॥ ॥ अथ भवति सूर्यकांतं तपनमणिस्तपनं च
 रविकांतं॥ दीप्तोपलाग्निगर्भोज्वलनामार्कपलश्च वसुनाम॥ श्वेताश्वकसमवरो हिमाद्रौ चंद्रसन्निभं॥ निर्मलं च प्रभापुक्तं
 स्फाटिकं श्रेष्ठमुच्यते॥ हिमावले सिंहलके च विंध्यादीपांतो तथा॥ पद्मरागभवस्थाने विविधं स्फाटिकं भवेत्॥ सूर्यकांतं

तंचतवैकंचंद्रकांतं तथाप्रां॥ सूर्यसंस्पृशमात्रेण वह्निं वमततत्क्षणात्॥ सूर्यकांतं तथाख्यातं स्फाटिकं रत्नवेधिकः॥
 सूर्यकांतो भवेदुल्लो निर्मलश्च रसायनः॥ वातश्लेष्महो मेध्यः पूजनादविगुह्यिदः॥ ॥ इंद्रकांतश्चन्द्रकांतश्चंद्राभा
 संस्त्वोपि सः॥ शीताश्वमश्चंद्रिका डावः शशिकांतश्च सप्तधा॥ स्निग्धं श्वेतं पीतमत्रा समं तादृजेचितं स्वस्थताय न्युनीनां
 यच्च स्वावं योतिचंद्रांशुसंगे आंतां त्वंचंद्रकांतारव्यमेतत्॥ ॥ चंद्रकांतं लुशिशिरः स्निग्धपित्तास्त्रवेदुत्त॥ शिवप्रीति
 कारस्वच्छो ग्रहलक्ष्मीविषापहः॥ ॥ स्फाटिकः श्वेतोपलस्यात् अमरमणिः साकोमलस्वच्छः॥ तिक्तो ह्यवीर्यसदय
 उक्षपितं वातं निहंति शोफप्रः॥ प्राप्रोक्तं हि कांतस्य मलं तेलक्षणादिकं॥ वैकांतं चैव विक्रांतं नीलवज्रं कुवज्रकं॥ गो
 नागं शुद्रकुलिशं वराविज्रं च गोनसमं॥ श्वेतोरक्तश्च पीतश्च नीलः पारावतः छविः॥ श्यामलः कृद्भवर्णाश्च कबुरश्चाष्ट
 धा हि सः॥ वज्राभावे तु वैकांतं रसवीर्याधिके समं॥ आद्याश्चाष्टफलकः षट्कोरो मस्वरो गुरुः॥ शुद्धिमिश्रितवोश्च
 हृतौ वैकांतं उच्यते॥ कुलुभक्ताथ संसिक्तौ वैकांतः परिशुद्ध्यति॥ विशोः पंचलवरोः वासा मूत्रां मूलकोडवैः॥ मत्स्यंते

लघुतैस्तुल्यैः कलुषैः कांजिकान्वितैः ॥ सप्ताहं डोलिकायंत्रे व्याघ्रकंदगतं पचेत् ॥ सप्तवां तु वैक्रांतं शुद्धिमायातिनि
 श्रितं ॥ हयमूत्रेण तस्मै च्युतं प्रतप्तं प्रदिसप्रधा ॥ ततः सोत्तरं वा सरापां पंचांगे गोलके क्षिपेत् ॥ रुधामूषां पुटे पच्यत् पुनरु
 द्भृत्य गोलके ॥ सिद्धारुधा पुटे देवं सप्तधा भस्मतां व्रजेत् ॥ वैक्रांतस्य पलैकं तु पलैकं कंकरास्य च ॥ रविक्षीरे दिनभायं म
 र्धं शिखंडवैर्दिनं ॥ गुंजापिरापाकवह्नीनां प्रति कर्षणं नियोजयेत् ॥ अनेन गदिकां कृत्वा कोष्ठयंत्रे धमेष्टुं ॥ शंखकुन्दे इ
 संकाशं सत्वं वैक्रांतं जंभयेत् ॥ वैक्रांतं वज्रकंदं च समं सुकयसासहा ॥ महिषीनवनीतं च सक्षौद्रमर्दयेदिनं ॥ पूर्ववद्र
 मनात्सत्वं मिन्द्रगोपनिभं भवेत् ॥ ॥ वंध्याचूर्णं सैवैक्रांतं छायायां मर्दयेत्समं ॥ अजामूत्रेर्दिनैकं तु सत्वरं जनवद्रवे
 त् ॥ म्रियतेष्टुगोर्गंधनिं वक्रवसंयुतं ॥ सत्त्वपातनयोगेन मर्दितं च वदीकृतं ॥ मूषायां शुष्का ध्यातो वैक्रांतः सत्त्व
 गुत्सृजेत् ॥ श्वेतवर्णां तु वैक्रांतं अम्लवेतसभा वितं ॥ सप्ताहं नात्र संदेहस्वोद्यमेद्रवत्पलं ॥ ॥ केतकी स्वासं शुद्धं संध
 वंस्वर्णां पुष्पिकं ॥ इन्द्रगोपसमायुक्तं सर्वभांडे विनिक्षिपेत् ॥ सप्ताहं स्वेदयेत्स्मिन् वैक्रांतं वज्रतां व्रजेत् ॥ आयुषदश्च

रामः

बलबंधकरोति हृष्यं प्रजापदः सकलदोषमदापहृषि ॥ दीप्राग्निहृत्य विसमानगुणास्तर्वा वैक्रांततः ॥ खलुवपूर्वलो
 ह्कारि ॥ ॥ आवर्त्तमणिरावर्त्ते राजावर्त्ते निलाह्वयः ॥ राजावर्त्तसस्याधलक्षणां कथयाम्यहं ॥ चोर्निभ्रमाभस्या
 दिः प्रकारं प्रकीर्तितम् ॥ एतस्तु स्वर्णाकृतिर्ज्ञेयोर्द्वितीयो गलकात्मकः ॥ स्वर्णाविंदुसमायुक्तः स्थितरागस्थिरत्वदः ॥ स
 दोद्रवनागश्च वरणात्किर्षति रक्षणाः ॥ रागस्परं जनेष्वेष्टस्तारं जनकर्मणि ॥ सर्वेषां चलरागाणां राजबंधनकृत्मतः ॥
 राजावर्त्ते ल्युक्तो यो रग्निमाधित्यतन्मृभं ॥ गुरुश्च मसृणाः श्वेष्टः सदन्यो मध्यमस्मृतः ॥ निंबद्रवैः सगोमूत्रे साक्षौः
 शोधिता खलु ॥ द्वित्रिवारेण शुद्धं ति राजावर्त्ते विधानतः ॥ लुंगा म्लगंधकोपेनो राजावर्त्ते विचूर्णितः ॥ पुटनात्सप्तवा
 रं राजावर्त्ते मृतो भवेत् ॥ राजावर्त्तमये पात्रे पाचयेत् माहिषी घृतं ॥ पयोभिश्च दिनचैकं मित्रपंचकमिश्रितम् ॥ राज
 न्यां पंचरात्रेण पिंडीभूतं नु कारयेत् ॥ खादिरांगा योगेन कोष्ठ्यां सत्त्वविमुंचति ॥ प्रमेहक्षयदुर्नामन्यां कुक्षेष्मानि
 लापहः ॥ दीपनः पाचनो हृष्यो राजावर्त्ते रसायणः ॥ ॥ सस्यको गरुडो द्वाः कालजिह्विषसाकः ॥ कालकूटं वि

वंपीत्वा गरुडः सोढुमक्षमः॥ तथा निर्गन्तः श्वेदोर्वदुधासस्यको भवेत्॥ महारसः सस्यकस्य प्रभाभिर्वचिभिर्युतः॥ धव
 लोमेचकः पीतो हरितश्चातिलोहितः॥ अतिस्थितो वीति होत्रे सालः सर्वरूपभाक्॥ धवलो हरितधैवशस्येता एक
 र्मणिः॥ सस्यकः सर्वरोगघ्नो विषमृत्युभयापहः॥ विमलो निर्मलः स्वच्छः स्वमलः स्वच्छधानुकः॥ वाराणसंख्याभिधा
 शसंता हेमदिधाकृतः॥ ॥ विमलास्त्रिविधः प्रोक्तो हेमाद्यास्ता पूर्वकः॥ तृतीयं कांतविमलः तत्र कांस्यम
 लक्षणे॥ वर्तुलः कोरा संयुक्तस्त्रिगुणः सवलकान्वितः॥ मरुत्पित्तहरो हृष्यो विमलोतिरसायनं॥ पूर्वहेमक्रिया
 सक्तो द्वितीयो हृष्यकर्मणिः॥ तृतीयो भेषजेतेषु पूर्वपूर्वगणोत्तरः॥ ॥ आटूरूपरसेस्विनो विलो विमलो भवे
 त्॥ कदलीकंदतो येन विमलं प्रथमं पचेत्॥ आम्बवेतसधान्याम्बमेषमृज्जाततः पचेत्॥ डोलायं चैयचे धामं भु
 द्विषामहोत्तमा॥ कर्कोटी मेषभृंगोत्थद्वैर्जवीरजैर्दिनम्॥ भावयेदातपतीव विमला भवति ध्रुवं॥ विमलं शि
 रुजो येन कांजिको सीसदंकरौ॥ वज्रकंदसमायुक्तैर्भावयेत्कदलीरसैः॥ माक्षिकं क्षारसंयुक्तं चंद्रमूषागतं

रामः

१३६

धमेत्॥ सत्त्वं चंद्रार्कसंकाशं पतत्यस्य न संशयः॥ ॥ हरिताश्मचपेरो नो विषारातिर्हरिर्मणिः॥ रविवीर्यवि
 पाकेषु सस्यकस्य गणानुगः॥ ॥ इति श्रीमहाभैरवोक्तेऽनंदकंदे विभ्रान्तोऽष्टमोऽध्यायः॥ ॥ शुभम्

रामः

१४०

30

25

20

15

10

5

0

centimeter

5

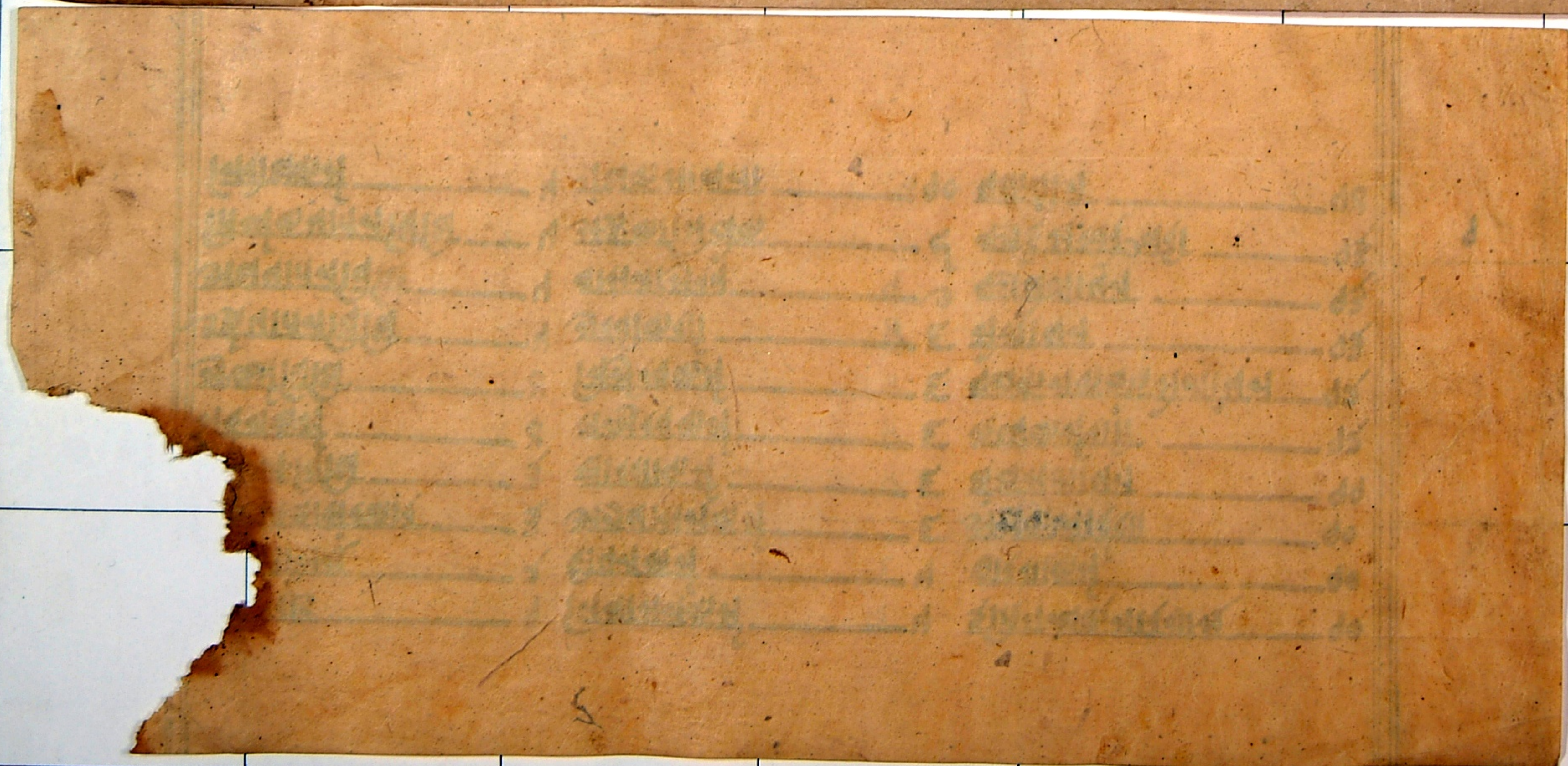
10

15

20

25

30

पराड	१	१	नियामनकर्म	५	इतिगन्धकमारणाम्	९०
पानम्	१	२	दीपनकर्म	५	चारणाकर्म	९०
ष्टादशसंस्कार	१	३	अनुवासनकर्म	६	अभ्रकजारणा	९०
नविधि	२	३	चारणाकर्म	८	द्वंद्वमलापन	९१
मर्दनकर्म	२	४	सन्मुखकर्म	८	रुप्यकर्मणा	९२
मुर्च्छाविधि	२	४	निर्मुखकर्म	८	वज्रकनकद्वंद्वमलापन	९२
उर्ध्वपातनविधि	२	५	मुखीकरा	८	मलापन	९३
अधपातनविधि	३	५	वासनामुख	९	वज्रमलापन	९३
तिर्य्यकपातनविधि	३	५	अङ्गकाभिषेक	९	वज्रहमस्वोश्वरी	९३
निरोधकर्म	३	५	गन्धकभावना	९०	पक्वबीज	९४

चतुर्वीज	१३	९४	वडेवानल	१६	अभ्रकसमजीरा	९५
हेम्तीवाहयेत्	१३	९४	वैश्वानर	१६	शतवेधी	९५
हेमवीज	१४	९५	ज्वालामुखी	१६	सहस्रांशवेध	९५
स्वर्गावीज	१४	९५	अग्निजिह्वाकनाम	१७	अयुतवेधी	९५
तारवीज	१५	९६	वडवामुख	१७	अभ्रकसमजीरासतवेधी	९६
अभ्रकसत्त्व	१६	९६	गुडवाका	१७	लक्षवेधक	१८ २०
तारवीज	१६	९७	वैश्वानरोविड	१७	कोटीवेधक	१८ २०
ताम्रवीज	१६	९७	महाविड	१७	शतकोटीवेधक	१८ २०
नागवीज	१६	९७	सर्वजारणा	१८	जारणामंत्र	१८ २०
वंगवीज	१६	९७	सिद्धविड	१८		

गर्भधृति	१५	२१	सारगातेल	२२	२५	रसादिसंस्कारक्रम	२८	३१
डावराकर्म	१५	२१	सारगायत्र	२३	२५	सूतराजभस्म		३३
गर्भडाव	१५	२१	कामन	२४	२६	पारदभस्म		३३
गर्भडावरां	२०	२२	चतुर्थोद्वास	२४	२७	सूतेन्द्रभस्म		३३
अमृतत्वधृती	२०	२२	भूधराख्यंजारगा	२४	२७	मृतसूतेन्द्रभस्म		३३
कांचनधृती	२०	२२	पूज्यारितसारित	२४	२७	पारदभस्म		३३
हीरकधृती	२०	२२	कोटिवेधक	२७	३०	सूतेन्द्रभस्म		३३
पद्मरागादिरत्नानां धृति	२०	२२	स्पर्शवेधक	२७	३०	दिनेकेनभस्मनी		३३
रसरंजन	२१	२४	क्रमजीरास्यलक्षणा	२७	३०	सूतेन्द्रभस्म		३३
वज्रवीज	२२	२५	पंचमोद्वास	२७	३०	पारदभस्म		३३

रसभस्म	३४	शतपुठरसभस्म	३७	सूतस्यसुद्वतस्यमूर्च्छितस्य	
सूतभस्म	३५	षट्गुणागंधकवद्वपारद	३६	राविधि	
रसभस्म	३५	गंधकवद्व	३६	हिरापगर्भ	
रसभस्म	३५	पारद्वद्व	३६	क्षणावद्वसूत	४१
रसभस्म	३५	सूतवद्व	४०	घोटवद्वोमहारस	४२
रसभस्म	३५	रसेन्द्र	४०	मृतसंजीवनीपारदवद्व	४२
सूतभस्म	३५	अद्वसूतस्यमूर्च्छनाविधि	४०	नक्तोत्पत्तिनोसारदनर	
रसभस्म	३६	षट्गुणागंधकजीरोमूर्च्छित	४०	सार	४२
गंधकपिष्टि	३६	योगवाहसूत	४१	कंकालखेचरीनाम	४३
शतगुणागंधकपिष्टि	३७	मूर्च्छितरस	४१	मंत्रसिंघासनीनाम	४३

पारदवद्र ४४
 रसेन्द्रवद्र ४४
 धतितितितिपारद ४४
 फलोद्यधि ४४
 सतबंधन ४४
 हृदिकापत्र ४४
 यन्मासाउमर ४४
 लांगलिकंद ४४
 हंसपादि ४४
 तृणाज्योति ४४

उगटप्रवश्यामि ४४
 रसतालक ४४
 रसंक्त ४४
 स्थलपद्मिन्यादिदिव्योद्यधि ४४
 चित्रकत्रय ४४
 नागिनीकंद ४४
 जोतिष्प्रतितैल ४४
 सत्वछिन्ना ४४
 कटुतुम्बी ४४
 कनकोत्तम ४४

क्षीरकन्द ४४
 तिन्त्रिणीपत्रनिर्यास ४४
 शाकसक्ष ४४
 देवदालि ४४
 देवदालिफल ४४
 स्वेतगुंजा ४४
 कर्तरीरसबंधन ४४
 चन्द्रोदक ४४
 शैलोदक ४४
 जीवेवर्षसहस्रंजुवलीपलि ४४

तवर्जित ५०
 अयुतजीवति ५१
 सहस्रायुर्वलिपलितवर्जित ५१
 वज्रकायोभवेत्तर ५१
 जीवेवर्षसहस्रकम् ५१
 वज्रकायो करोति तत् ५१
 जीवेचन्द्रार्कतारकम् ५१
 हेमकारक ५२
 लक्षवेधिना ५२

चंद्रार्कजीवन्त अनंतवलवी ५२
 र्यवान् ५२
 नःवलिपलिताभवेत् ५३
 रोगमृत्युजराहंति ५३
 वक्रस्थानात्रशंसय ५३
 दिव्यरूपसजायते ५३
 चंद्रतारार्कोजीवी ५४
 किलकस्यवासरे ५४
 खेचरीगुटिका ५४
 घनरामरतां वजेत् ५४

सहशोभवति क्रवम् ५४
 देहरसायरां ५४
 श्रीभैरव ५४
 दिव्यसिद्धिकरोभवेत् ५४
 शिवतुल्यपराक्रम ५४
 प्रथमोदशवेधि ५४
 द्वितीयोदशवेधि ५४
 तृतीयसहस्र ५४
 चतुर्थे अयुत ५४
 पंचमेलक्ष ५४

यष्टेदशलक्ष	५६	सहस्रायुभवेन्नर	५७	दिव्यदेवाभरणाभूषितम्	६२
सप्तमेकोटि	५६	इतितालकवद्ध	५८	सतसाहस्रवेधीचदेहसिद्धि	
अष्टमेदशकोटि	५६	महारस	५९	प्रदायके	६३
नवमेधूमवेधि	५६	देवाभरणाभूषितं	५९	इतित्रयोविंशत्युच्चास	६४
दशमेशद्ववेधि	५६	सहस्रांशेनकांचनं	६०	श्रीदेव्युवाच	६४
जीवेचन्द्रार्कतारकं	५६	देहलोकेचवेधये	६०	गुटिकादेविवर्धसहस्रकम्	६४
दिव्यरूपिणीगुटिका	५७	सुत्ववेधी	६०	देहलोहकरंभवेत्	६४
सर्वसिद्धक	५७	वज्रवद्ध	६१	स्पर्शनात्सर्वलोहातिरज्जतं	
गंधकपिष्टिका	५७	वज्रवेध	६१	करिष्यति	
देवताभरणाभूषितं	५७	वंगस्तम्भ	६२	नसहस्रसतांसेनतारंवेधतिका	

चनं	६४	जारणा	७०	इतिपंचविंशत्युच्चास	७०
विद्धंभवतिकांचनं	६५	वासधति	७०	कांतलक्षणा	७१
इतिचपलवद्ध	६५	रंजत	७०	कृष्णान्डकसुमप्रभ	७१
कज्जलि		शारणा	७०	कांतद्रावकांतबंधन	७१
पंकरस	६६	धूमसंज्ञ	७०	कल्यांतेमुक्तिमाप्नुयात्	७१
चंद्रानलयोप्रसिद्धि	६६	आक्षेपकसंज्ञ	७०	कांतयोगसूत	७२
चंद्रार्कवर्ति	६६	कण्टवेध	७०	मतसाहस्रवेधक	७२
घोषताम्र	६७	धूमवेध	७०	कोटीवेधी	७३
देहलोहकरोभवेत्	६८	सहवेध	७०	कोटीवेवेधीश्रुमोत्तर	७३
नष्टपिष्टिरोधनंवीजव				कांतकल्प	७३

सूतकबंधन	७३	हेमकारक	७६	त्रिंशत्वेध	८०
हेमकारक	७३	देवभूषणां	७७	सूतोव्यापिभवतिनिश्चितं	८०
कनकंभवेत्	७४	भवेत्सुतारं	७७	खोट	८०
सहस्रवेधी	७४	कोटिवेधिक्रमेणात्	७८	शुद्धंभवतिकांचनं	८१
लक्षवेधी	७४	कोटीवेधिभवेत्तस	७८	देवाभरणाभूयितं	८२
शंखबुन्दे	सुप्रभं १५३	कौचतेलअम्लवेतसतेलप्र		जांबुनजसमप्रभं	८३
ईनकांचनं	७४	सिद्ध	७८	षट्विंशोलास	६६
लक्षवेधोसपंचधा	७५	हेमयोगेनहाठकम्	७९	श्रीभैरवोवाच	८३
कोटीवेधी		भैरवोवाच	७९	सिद्धचूर्णम्	८३
कनकोत्तम	७६	लक्षकोटीवेध	७९	ताररंजनम्	८४

तारमायातिकांचनं	८४	रजवटिविद्या	८९	शुक्रवर्ग	९०
जांबुनदसमप्रभं	८४	अम्लवर्ग	९०	शवकवर्ग	९०
दिव्यंभवतिकांचनं	८५	लवणावर्ग	९०	तैलवर्ग	९०
जांबुनदसमप्रभं	८६	वित्तवर्ग	९०	मलहरवर्ग	९०
कांचनं	८६	मुत्रवर्ग	९०	आर्द्रवकारक	९०
रौप्यं	८६	पित्तवर्ग	९०	बनोषधिगरा	९०
स्वर्णतं	८६	महाविष	९०	दिव्योषधिगरा	९१
तारं	८७	उपविष	९०	जलमुद्रा	९१
रौप्यं	८७	रक्तवर्ग	९०	मदनमुद्रा	९१
तारकम्	८८	पीतवर्ग	९०	जलयंत्र	९२

नारियन्त्र	६२	गर्भधाति	६६	नालिकायन्त्र	६८
निगडोपिष्टिसंभने	६३	गर्भयन्त्र	६६	मूषायन्त्र	६८
वालुकायन्त्र	६४	विपालिकायन्त्र	६६	वज्रमूषा	६८
खल्विधानयन्त्र	६४	घटयन्त्र	६६	योगमूषा	६८
स्वेदनयन्त्र	६५	श्लिष्टिकायन्त्र	६६	वर्णामूषा	६८
उर्ध्वपातनयन्त्र	६५	उमरुयन्त्र	६६	विङ्गमूषा	६८
अन्धपातनयन्त्र	६५	कोष्ठिकायन्त्र	६७	मन्त्रमूषा	६९
तिर्यकपातनयन्त्र	६५	लवणायन्त्र	६७	मराठकमूषा	६९
सप्तविंशोन्नासाकषयन्त्र	६६	कडकाह्वयन्त्र	६८	मूषकोकारामूषा	६९
तापिकायन्त्र	६६	ज्वरकोयन्त्र	६८	पातालकोष्ठिका	१००

वंकनाल	१००	अलावूकापूट	१०१	सुसन्धि	१०१
पूट	१००	खादिरा	१०१	क्षिपिकायन्त्र	१०१
माहापूट	१००	कूपिका	१०१	वज्रमूषा	१०२
गजपूट	१०१	चवर्क	१०१	प्रकाशमूषा	१०२
ऊकूटपूट	१०१	कघेरि	१०१	आंध्रभूषा	१०२
कपोटपूट	१०१	वाटिका	१०१	अन्धभूषा	१०२
गोवरपूट	१०१	खायिका	१०१	गंगासागरयन्त्र	१०२
भाराडपूट	१०१	कचोलिक	१०१	अंत्रगतदोलायन्त्र	१०२
वालुकापूट	१०१	ग्रहिका	१०१	कोष्ठयन्त्र	१०२
मूधरपूट	१०१	सन्धि	१०१	गर्भयन्त्र	१०२

हंसपाक	१०२	नालिकायंत्र	१०५	कामेश्वरीगणिका	१०७
भूषायंत्र	१०३	पातालयंत्र	१०५	हेमसुन्दरीगणिका	१०८
नागमायूरयंत्र	१०३	भूपयंत्र	१०५	मदनसुन्दरीगणिका	१०८
चक्रयंत्र	१०३	पातनयंत्र	१०५	खेचरीगणिका	१०८
खेचरयंत्र	१०३	ऊकटयंत्र	१०६	गर्भतोगणिकारस	१०८
वालुकायंत्र	१०३	वराहपुट	१०६	वज्रेश्वरीगणिका	१०९
लवणायंत्र	१०३	इतिअष्टविंशोद्वास	१०६	महावज्रेश्वरीगणिका	१०९
नालिकायंत्र	१०४	सिद्धचूर्ण	१०६	वज्रखेचरीगणिका	१०९
वज्रमूषा	१०४	मृतसंजीवनिगणिका	१०७	कालविधनिसिद्धीगणिका	१०९
वालुकालवणायंत्र	१०५	अमरेश्वरीगणिका	१०७	गगनेश्वरीगणिका	१०९

वज्रधाराश्वरीगणिका	११०	दिव्यवज्रसायनं	११३	इतिविंशोद्वास	१२५
वज्रभैरवीगणिका	११०	वज्रोद्धति	११४	कातामुक	१२५
त्रिपूरभैरवीगणिका	११०	जरामरनरोगहृत्	११५	इतिस्फत्रिशोद्वास	१२२
महाभैरवीगणिका	११०	हेमधति	११५	इतिरत्नउपरत्न	१२२
रसगर्भिकागणिका	१११	कांतरसायन	११६	गंधकअद्रि	१२३
अनिमादिअष्टसिद्धि	१११	कांतसत्व	११७	गंधकतैल	१२३
शिष्टसिद्धि	११२	कांतलोहभस्म	११८	हरितालअद्रि	१२४
इतिस्फोनवीसोद्वास	११२	वलवचरसायनं	११९	हरितालसत्व	१२५
वयस्तम्भकरी	११३	अभ्रक	१२०	तालगरा	१२५
भस्मरसायनं	११३	अभ्रकधति	१२०	मनशिलाअद्रि	१२५

मनशिलासत्व	१२५	भूनाग	१३२	पद्मकाशिसगरा	१३३
माक्षिकशुद्धि	१२६	भूनागसत्व	१३२	गौरीयाशारागरा	१३३
माक्षिकसत्व	१३७	भूनागगरा	१३२	शरत्गरा	१३३
माक्षिकगरा	१२८	मायूरतुथकम्	१३२	शिससत्व	१३३
अभ्रकभस्म	१२९	तुथसत्वगरा	१३३	सिंदूरगरा	१३३
अभ्रकअमृतिकरार्	१२९	गिरिसिंदूरगरा	१३३	रसांजनगरा	१३३
घट्टिंशोष्वास	१२९	टंकनमालतिक्षारगरा	१३३	नीलांजनगरा	१३४
हिंयलशुद्ध	१३०	कपिलगरा	१३३	सौवीरांजनगरा	१३४
दर्दसत्व	१३०	कासिस	१३३	श्रोतांजनगरा	१३४
शिलाजितुथ	१३५	धातुकासिस	१३३	अफेनइतिकरुद्राप्रसिद्ध	१३४

पुष्पांजनगरा	१३५	यवक्षारगरा	१३६	गौरी	१३७
शंखगरा	१३५	सद्यक्षारनामगरा	१३६	कंकुष्ट	१३७
शुक्तिगरा	१३५	सामुद्रलवरागरा	१३६	वराटिका	१३७
मुक्तागरा	१३५	सैन्धवनामगरा	१३६	शंख	१३७
जलशुक्तिगरा	१३५	काचलवरागरा	१३७	नीलांजन	१३७
कपर्दगरा	१३५	सौवर्चलगरा	१३७	शिलाशित	१३७
सर्वक्षारगरा	१३५	अमृतवेतसनामगरा	१३७	रुतानिपृथक्शोधन	१३७
नवसारशोधनगरा	१३५	शित्तानामगरा	१३७	उपरसानिसोधन	१३७
रालनामगरा	१३६	काशिसशुद्धि	१३७	त्रयत्रिंशोष्वास	१३७
गुग्गुलनामशोधनगरा	१३६	टंकणशुद्धि	१३७	भैरवोवाच	१३७

सुवर्णजातिनामशोधनगुणा १३१ लोहभक्षणां च १४५ वज्राभ्रकस्य सत्वपातनविधि १४६
 स्वर्णभस्मगुणा १४० वंगजातिभेदनाम उत्पत्ति १४६ अश्रुकमृदुसत्वविधि १४६
 दोषउत्पत्ति १४० शोधनमारणागुणागुणा १४७ वीजसत्व १४०
 सौम्यजातिभेदनामशोधन १४१ शिखक उत्पत्तिजातिभेद १४०
 मारणागुणादोषउत्पत्ति १४१ नामशोधनमारणागुणागुणा १४०
 ताम्रजातिभेदनामशोधन १४१ रिति उत्पत्तिजातिभेदनाम १४०
 मारणागुणा १४१ शोधनमारणागुणागुणा १४० मंडर उत्पत्तिभेदनामशोधन १४०
 दोषउत्पत्ति १४१ कांस्य उत्पत्तिजातिभेदनाम १४० मारणागुणागुणा १४१
 कांतादिलोहजातिभेद १४१ कांस्य उत्पत्तिजातिभेदनाम १४० षट्त्रिंशोद्भास १४१
 उत्पत्तिशोधनमारणागुणा १४१ शोधनमारणागुणागुणा १४० रत्नानां उत्पत्तिभेदनामशो

धनमारणागुणागुणा १४२ गुणा १४२ नामशोधनमारणागुणा १४३
 सर्वधातु उपधातु रत्न वज्रा १४२ मोक्तिक उत्पत्तिस्थानभे १४३
 दित्त उपरत्न शोधनमार १४२ दामशोधनमारणागुणा १४३
 रोपरिमानमाह १४२ गुणा १४३ वज्र उत्पत्तिस्थानभेदनाम १४३
 विशोद्भास १४२ प्रवाल उत्पत्तिस्थानभेद १४३
 रत्नोत्पत्तिस्थानभेद उत्प १४२ नामशोधनमारणागुणा १४३
 तिनामशोधनमारणागुणागुणा १४२ गुणा १४३ नीलमणि उत्पत्तिस्थानसो १४३
 मानिके उत्पत्तिस्थानभे १४२ मर्कट उत्पत्तिस्थानभेदना १४३
 धामशोधनमारणागुणा १४२ मशोधनमारणागुणागुणा १४३ धनमारणागुणागुणा १४३
 पुष्यराग उत्पत्तिस्थानभेद १४२ वैडूर्य उत्पत्तिस्थानमेनना १४३
 सशोधनमारणागुणागुणा १४३

मारिाक्यमौतिकवजनील स्फटिकउत्पत्तिस्थान—^{१३८} १५६ विमलोत्पत्तिस्थानभेद
 मर्कटशतिपंचरत्न—^{१३७} १५८ चंद्रकांतउत्पत्तिस्थान—^{१३८} १५६ नामशोधनमारणागुरा
 गोमेदपुष्परागवैडूर्यविडु वैक्रांतउत्पत्तिस्थानभेदना गुरा—^{१३८} १६०
 मचतुरत्नरुतेद्वयेनवरत्न^{१३७} १५६ मशोधनमारणागुरागुरा^{१३८} १५६ विमलासोच—^{१३८} १६१
 सूर्यकांतमणिउत्पत्तिस्था वैक्रांतसत्त्व—^{१३८} १६० पेरोजाउत्पत्तिस्थानभेद
 नभेदनामशोधनमारणा राजावर्तोत्पत्तिस्थानभेद नाममारणागुरागुरा^{१३८} १६१
 गुरागुरा—^{१३७} १५६ नामशोधनमारणागुरागुरा^{१३८} १६० इतित्रिंशोद्वास—^{१३८} १६१
 चंद्रकांतमणिउत्पत्तिस्था रा—^{१३८} १६०
 नभेदनामशोधनमारणा सस्यकउत्पत्तिस्थानभेदना
 गुरागुरा—^{१३७} १५६ मशोधनमारणागुरागुरा^{१३८} १६०

